

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY

TRADITIO ET EXCELLENTIA

CONSILIUL JUDEȚEAN
BISTRIȚA-NĂSĂUD

FACULTATEA DE GEOGRAFIE
STR. CLINICILOR NR. 5-7
CLUL-NAPOCA, 400006
TEL: 0264-596116, FAX: 0264-597988
GEOGR@UBBCLUJ.RO
HTTPS://GEOGRAFIE.UBBCLUJ.RO

CIF: 4347550, Municipiul Bistrița,
Piața Petru Rareș, Nr.1 CP.420080,
Tel: (40) 263/213657, Fax:
0263/214750, www.portalbn.ro
E-mail: cjbn@cjbn.ro

JUDEȚUL
BISTRIȚA
NĂSĂUD

Poarta Transilvaniei

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN BISTRIȚA-NĂSĂUD

**ETAPA I – ELABORAREA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE
VOLUMUL I. STUDII DE FUNDAMENTARE**

**Livrabil I.2.2.2. – STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND DEZVOLTAREA
ECONOMICĂ A TERITORIULUI ȘI FORȚA DE MUNCĂ**

TABEL DE RESPONSABILITĂȚI

LIVRABIL I.2.2.2. – STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A TERITORIULUI ȘI FORȚA DE MUNCĂ

DENUMIRE PROIECT	Elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean (P.A.T.J.) Bistrița-Năsăud	
ETAPA și FAZA PROIECT	ETAPA 1 – Elaborarea Studiilor de Fundamentare	
ACHIZITOR	CONSILIUL JUDEȚEAN BISTRIȚA-NĂȘĂUD Strada Piața Petru Rareș, nr. 1, municipiul Bistrița, Jud. Bistrița-Năsăud	
RESPONSABIL PROIECT DIN PARTEA ACHIZITORULUI	Arh. Cristina-Annamaria KEREKES Arhitect Șef al Județului Bistrița-Năsăud	
ȘEF PROIECT COMPLEX	NUME	SEMNĂTURĂ
	Șef lucr. dr. geogr.-urb. Ciprian MOLDOVAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
CONSULTANT ȘTIINȚIFIC	Acad. prof. univ. dr. geogr.-urb. BENEDEK Jozsef Expert RUR, simbol B, C, F1, F2, F3, F5, G2, G9	
ELABORATOR LIVRABIL	NUME	SEMNĂTURĂ
	Ec. dr. geogr.-urb. Marius CRISTEA Expert RUR, simbol F2, G4 Ec. Codruta NISTOR-OUL	
RESPONSABIL GIS	NUME	SEMNĂTURĂ
	Conf. univ. dr. geogr.-urb Titus-Cristian MAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9 Drd. Cosmina-Daniela URSU	
DATA	Octombrie 2025	

CUPRINS

CUPRINS	2
1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT	9
2. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE.....	10
2.1 Analiza principalilor indicatori macroeconomici la nivel de județ	10
2.2 Analiza mediului de afaceri județean.....	13
2.3 Analiza resurselor de muncă	21
2.4 Analiza investițiilor străine și a comerțului exterior	48
2.5. Agricultura	53
2.6. Silvicultura	88
2.7. Piscicultura	95
2.8. Industria	98
2.9. Energia.....	115
2.10. Construcțiile	122
2.11. Serviciile economice.....	126
2.12. Piața imobiliară	150
3. EVIDENȚIEREA DISFUNȚIONALITĂȚILOR ȘI PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE	169
3.1 Disfuncționalități	169
3.2 Priorități de intervenție	177
4. PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR	182
5. PROGNOZE, SCENARII SAU ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE.....	201
5.1 Prognoze.....	201
5.2 Scenarii / alternative de dezvoltare	203
6. ANALIZA SWOT.....	206
SURSE BIBLIOGRAFICE.....	214

LISTĂ TABELE

Tabel 2.1 GRUPAREA LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN FUNCȚIE DE SPECIALIZAREA ECONOMICĂ	30
Tabel 2.2 CLASAMENTUL PRIMILOR 10 ANGAJATORI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2024 ...	38
Tabel 2.3 CLASAMENTUL CELOR MAI MARI 20 DE COMPANII CU CAPITAL STRĂIN DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, DUPĂ CIFRA DE AFACERI, 2024	51
Tabel 2.4 PERMISE DE EXPLOATARE A RESURSELOR NATURALE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2025	99
Tabel 2.5 LICENȚE DE EXPLOATARE A RESURSELOR NATURALE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2025	100
Tabel 2.4 CLUSTERELE CE ÎȘI DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA ÎN REGIUNEA NORD-VEST	113
Tabel 2.5 SITUAȚIA CAPACITĂȚILOR DE PRODUCERE A ENERGIEI ELECTRICE INSTALATE DE PERSOANELE JURIDICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023	120
Tabel 2.6 VALOAREA DE REFERINȚĂ (LEI/MP) A FONDULUI IMOBILIAR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA ȘI DIN COMUNELE DIN ZONA DE INFLUENȚĂ A MUNICIPIULUI, 01.01.2025	162
Tabel 2.7 VALOAREA DE REFERINȚĂ (LEI/MP) A FONDULUI IMOBILIAR DIN ORAȘUL BECLEAN ȘI DIN COMUNELE DIN ZONA DE INFLUENȚĂ A ORAȘULUI, 01.01.2025.....	164
Tabel 2.8 VALOAREA DE REFERINȚĂ (LEI/MP) A FONDULUI IMOBILIAR DIN ORAȘUL NĂȘĂUD ȘI DIN COMUNELE DIN ZONA DE INFLUENȚĂ A ORAȘULUI, 01.01.2025.....	165
Tabel 5.1 PROGNOZE ALE INDICATORILOR MACRO-ECONOMICI, ÎN FUNCȚIE DE SCENARIILE DE DEZVOLTARE	205

LISTĂ FIGURI

Fig. 2.1 CONTRIBUȚIA JUDEȚELOR LA PIB (PPS) AL REGIUNII NORD-VEST, ÎN ANUL 2023	10
Fig. 2.2 PIB/LOCUIITOR (PPS) ÎN ANUL 2023.....	11
Fig. 2.3 DINAMICA PIB/LOCUIITOR (PPS) LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, ÎN PERIOADA 2013-2023.....	11
Fig. 2.4 DINAMICA VAB LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2013-2023 ..	12
Fig. 2.5 STRUCTURA VAB ÎNREGISTRATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN ANUL 2023	12
Fig. 2.6 PROFESIONIȘTII ACTIVI JURIDIC ÎNREGISTRAȚI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA APRILIE 2015-APRILIE 2025	13
Fig. 2.7 DENSITATEA PROFESIONIȘTILOR ACTIVI JURIDIC LA 1.000 DE LOCUIITORI STABILI, LA DATA DE 1 IULIE 2024	14
Fig. 2.8 DEMOGRAFIA PROFESIONIȘTILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024	15
Fig. 2.9 UNITĂȚILE LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2013-2023.	16
Fig. 2.10 UNITĂȚILE LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD PE DOMENII DE ACTIVITATE, ÎN ANUL 2023.....	17
Fig. 2.11 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE DOMENII DE ACTIVITATE, ÎN 2013 ȘI 2023	18
Fig. 2.12 NUMĂRUL DE ÎNTREPRINDERI ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023	19
Fig. 2.13 CIFRA DE AFACERI A ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023	20
Fig. 2.14 RESURSELE DE MUNCĂ (MII PERSOANE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SEXE, 2013-2023	21

Fig. 2.15 POPULAȚIA ACTIVĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SEXE, 2013-2023.....	22
Fig. 2.16 RATA DE ACTIVITATE A RESURSELOR DE MUNCĂ LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2013-2023	22
Fig. 2.17 POPULAȚIA OCUPATĂ A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SEXE, 2013-2023.....	23
Fig. 2.18 RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2013-2023	23
Fig. 2.19 RATA DE OCUPARE A POPULAȚIEI ÎN VARSTĂ DE MUNCĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	24
Fig. 2.20 POPULAȚIA OCUPATĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, DUPĂ SECTORUL ÎN CARE LUCREAZĂ, PE MEDII DE REZIDENȚĂ, 2011	25
Fig. 2.21 POPULAȚIA OCUPATĂ (MII PERSOANE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, 2023	26
Fig. 2.22 DINAMICA POPULAȚIEI OCUPATE (MII PERSOANE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI ECONOMICE, 2013 VS 2023.....	27
Fig. 2.23 STRUCTURA OCUPĂRII ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE ACTIVITĂȚI ECONOMICE ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ, 2021	28
Fig. 2.24 SPECIALIZAREA ECONOMICĂ A LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	29
Fig. 2.25 PONDAREA POPULAȚIEI OCUPATE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN FUNCȚIE DE PRINCIPALELE SECTOARE DE ACTIVITATE, 2021	31
Fig. 2.26 POPULAȚIA OCUPATĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE GRUPE DE OCUPAȚII, 2021	32
Fig. 2.27 STRUCTURA POPULAȚIEI STABILE DIN JUDEȚ, DUPĂ NIVELUL DE EDUCAȚIE ABSOLVIT, CONFORM RECENSĂMÂNTULUI DIN 2021	33
Fig. 2.28 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023	34
Fig. 2.29 NUMĂRUL MEDIU DE SALARIAȚI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, 2023	35
Fig. 2.30 NUMĂRUL MEDIU DE SALARIAȚI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, 2013 VS 2023	36
Fig. 2.31 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023	37
Fig. 2.32 EVOLUȚIA CÂȘTIGULUI SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2013-2023.....	39
Fig. 2.33 EVOLUȚIA CÂȘTIGULUI SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR DIN BISTRIȚA-NĂȘĂUD PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, 2013 VS 2023.....	40
Fig. 2.34 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎNREGISTRAȚI (INDEMNIZAȚI ȘI NEINDEMNIZAȚI) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SEXE, 2013-2023.....	42
Fig. 2.35 RATA ȘOMAJULUI LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2013-2023	42
Fig. 2.36 PONDAREA ȘOMERILOR ÎNREGISTRAȚI ÎN TOTALUL POPULAȚIEI ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2021.....	44
Fig. 2.37 LOCALIZAREA GEOGRAFICĂ A LOCULUI DE MUNCĂ AL POPULAȚIEI REZIDENTE OCUPATE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2021	46
Fig. 2.38 RATA NAVETISMULUI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	47
Fig. 2.39 DINAMICA INVESTIȚIILOR STRĂINE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024	48
Fig. 2.40 NUMĂRUL SOCIETĂȚILOR CU PARTICIPARE STRĂINĂ LA CAPITAL ȘI VALOAREA INVESTIȚIILOR STRĂINE, SUB FORMA PARTICIPĂRIILOR LA CAPITALUL FIRMELOR, ÎN REGIUNEA NORD-VEST (LA 31 DECEMBRIE 2024)	49
Fig. 2.41 EFECTIVELE DE SALARIAȚI DIN UNITĂȚILE CU CAPITAL INTEGRAL STRĂIN, LA NIVELUL JUDEȚELOR DIN REGIUNEA NORD-VEST, ÎN 2013 ȘI 2023.....	49

Fig. 2.42 DINAMICA EXPORTURILOR (FOB) ȘI IMPORTURILOR (CIF) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD (MII EURO), 2018-2024	52
Fig. 2.43 MODUL DE UTILIZARE A TERENURILOR AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ...	53
Fig. 2.44 SUPRAFAȚA TOTALĂ A FONDULUI FUNCİAR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014 ...	54
Fig. 2.45 NUMĂRUL DE EXPLOATAȚII AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME A SUPRAFEȚEI AGRICOLE UTILIZATE	57
Fig. 2.46 SUPRAFAȚA FOLOSITĂ DE CĂTRE EXPLOATAȚIILE AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME A SUPRAFEȚEI AGRICOLE UTILIZATE	58
Fig. 2.47 SUPRAFAȚA AGRICOLĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014	59
Fig. 2.48 SUPRAFAȚA ARABILĂ CULTIVATĂ (HA) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, DUPĂ TIPUL EXPLOATAȚIILOR, ÎN PERIOADA 2014-2024	60
Fig. 2.49 SUPRAFAȚA ARABILĂ CULTIVATĂ (HA) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE CULTURI, 2024	61
Fig. 2.50 DINAMICA SUPRAFEȚEI ARABILE CULTIVATE (HA) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE CULTURI, 2017-2024	62
Fig. 2.51 DINAMICA PRODUCȚIE AGRICOLE (TONE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE CULTURI, 2017-2024	63
Fig. 2.52 DINAMICA PRODUCȚIEI MEDII LA HECTAR (KG) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE CULTURI, 2017-2024	65
Fig. 2.53 NUMĂRUL DE POMI FRUCTIFERI (ZECI DE MII) ȘI PRODUCȚIA MEDIE DE FRUCTE (KG/POM) LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024	66
Fig. 2.54 SPECII DE POMI FRUCTIFERI LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2024	66
Fig. 2.55 SUPRAFAȚA CULTIVATĂ CU POMI FRUCTIFERI, PRODUCȚIA TOTALĂ ȘI PRODUCȚIA MEDIE DE FRUCTE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2017-2024	67
Fig. 2.56 PRODUCȚIA MEDIE DE FRUCTE PE SPECII DE POMI (KG/POM) LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2024	68
Fig. 2.57 PRINCIPALII INDICATORI AI SECTORULUI VITICOL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024	68
FIG. 2.58 SSUPRAFEȚELE AFECTATE DE CALAMITĂȚI NATURALE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN FUNCȚIE DE TIPUL FENOMENULUI METEOROLOGIC, 2017-2024	69
Fig. 2.59 DENSITATEA ANIMALELOR LA 100 HA, LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, ÎN ANUL 2023	71
Fig. 2.60 PRODUCȚIA ANIMALĂ DE LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2013-2023	72
Fig. 2.61 FORȚA DE MUNCĂ OCUPATĂ ÎN AGRICULTURA A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD (MII PERSOANE), DUPĂ STATUTUL OCUPAȚIONAL, ÎN PERIOADA 2013-2023	74
Fig. 2.62 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN SECTORUL AGRICOL, 2023	75
Fig. 2.63 CÂȘTIGUL SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN AGRICULTURĂ, 2013-2023	76
Fig. 2.64 NUMĂRUL ȘEFILOR DE EXPLOATAȚII AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI NIVELUL DE INSTRUIRE	77
Fig. 2.65 DINAMICA PARCULUI DE MAȘINI ȘI UTILAJE AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023	78
Fig. 2.66 SUPRAFEȚE PE CARE S-AU FOLOSIT ÎNGRĂȘĂMINTE CHIMICE ȘI CANTITATEA ACESTORA, LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024	79
Fig. 2.67 SUPRAFEȚE PE CARE S-AU APLICAT PESTICIDE CANTITATEA ACESTORA, LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014-2024	80

Fig. 2.68 VALOAREA PRODUCȚIEI AGRICOLE A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD (MII LEI), PE SUBRAMURI, ÎN PERIOADA 2013-2023.....	81
Fig. 2.69 EXPORTURILE FOB (MII EURO) DE PRODUSE AGROALIMENTARE REALIZATE DE COMPANIILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014-2024	82
Fig. 2.70 SUPRAFAȚA AMENAJATĂ PENTRU IRIGAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	85
Fig. 2.71 SUPRAFAȚA AGRICOLĂ AMENAJATĂ CU LUCRĂRI DE DESECARE DIN JUDEȚ, 2024	86
Fig. 2.72 SUPRAFAȚA AGRICOLĂ AMENAJATĂ CU LUCRĂRI DE AMELIORARE ȘI COMBATEREA EROZIUNII SOLULUI DIN JUDEȚ, 2024.....	86
Fig. 2.73 SUPRAFAȚA OCUPATĂ DE PĂDURI ȘI ALTE SUPRAFEȚE FORESTIERE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014.....	89
Fig. 2.74 SUPRAFAȚA TERENURILOR PE CARE S-AU EXECUTAT REGENERĂRI ARTIFICIALE, PE CATEGORII DE REGENERĂRI ARTIFICIALE, LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023	92
Fig. 2.75 VOLUMUL DE LEMN RECOLTAT (MII MC) ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SPECII, 2013-2023	93
Fig. 2.76 SUPRAFAȚA LUCIULUI DE APĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014.....	97
Fig. 2.77 NUMĂR DE UNITĂȚI INDUSTRIALE LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME, 2013-2023.....	101
Fig. 2.78 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE RAMURI, ÎN 2023	102
Fig. 2.79 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023	103
Fig. 2.80 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE RAMURI INDUSTRIALE, 2023	104
Fig. 2.81 INVESTIȚIILE NETE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023	105
Fig. 2.82 NUMĂRUL DE SALARIAȚI AI UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE DIN DOMENIUL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE RAMURI, 2023	109
Fig. 2.83 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI, 2023	110
Fig. 2.84 SALARIUL MEDIU NET LUNAR (LEI) PE PRINCIPALELE RAMURI ALE INDUSTRIEI, ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013 VS 2023	112
Fig. 2.85 POTENȚIALUL FOTOVOLTAIC AL ROMÂNIEI.....	117
Fig. 2.86 PUTEREA MEDIE A VÂNTULUI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD.....	118
Fig. 2.87 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE DIN SECTORUL ENERGETIC DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2013-2023.....	122
Fig. 2.88 NUMĂR DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE DIN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME, 2013-2023	123
Fig. 2.89 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023	123
Fig. 2.90 INVESTIȚIILE NETE REALIZATE DE UNITĂȚILE LOCALE ACTIVE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023.....	124
Fig. 2.91 EFECTIVUL DE SALARIAȚI DIN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013 - 2023	124
Fig. 2.92 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR, 2023	125
Fig. 2.93 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME, 2013-2023.....	127

Fig. 2.94 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN FUNCȚIE DE ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ, 2023	128
Fig. 2.95 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE DIN SECTORUL SERVICIILOR ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SUBDOMENII DE SERVICII, 2013 VS 2023.....	129
Fig. 2.96 EVOLUȚIA CIFREI DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023 (MILIOANE LEI).....	130
Fig. 2.97 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SUBDOMENII DE SERVICII, 2023 (MILIOANE LEI)	130
Fig. 2.98 DINAMICA INVESTIȚIILOR NETE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023 (MILIOANE LEI).....	131
Fig. 2.99 INVESTIȚIILE NETE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SUB-DOMENII DE SERVICII, 2023 (MILIOANE LEI).....	132
Fig. 2.100 EVOLUȚIA POPULAȚIEI OCUPATE CIVILE ÎN SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023 (MII PERSOANE)	133
Fig. 2.101 POPULAȚIA DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD OCUPATĂ ÎN SERVICII, 2023 (MII PERSOANE).....	133
Fig. 2.102 EVOLUȚIA EFECTIVULUI DE SALARIAȚI ÎN SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, LA SFÂRȘITUL ANULUI, 2013-2023	135
Fig. 2.103 EVOLUȚIA EFECTIVULUI DE SALARIAȚI ÎN SUBDOMENIILE DE SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013 VS 2023.....	135
Fig. 2.104 EFECTIVUL DE SALARIAȚI ÎN SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023	136
Fig. 2.105 SALARIUL MEDIU NET LUNAR ÎN SUB-DOMENIILE DE SERVICII LA NIVEL JUDEȚEAN, REGIONAL ȘI NAȚIONAL, 2023	137
Fig. 2.106 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE DIN DOMENIUL SERVICIILOR, 2023.....	138
Fig. 2.107 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL COMERȚULUI, 2023	142
Fig. 2.108 NUMĂRUL UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE ÎN DOMENIUL TRANZACȚIILOR IMOBILIARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023	151
Fig. 2.109 EFECTIVUL DE SALARIAȚI DIN DOMENIUL TRANZACȚIILOR IMOBILIARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013 - 2023.....	151
Fig. 2.110 NUMĂRUL AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ELIBERATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE MEDII DE REZIDENȚĂ, 2024	153
Fig. 2.111 NUMĂRUL AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ELIBERATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE TIPURI DE CONSTRUCȚII, 2024.....	153
Fig. 2.112 NUMĂRUL AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ELIBERATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE TIPURI DE CONSTRUCȚII, 2014 VS 2024.....	154
Fig. 2.113 NUMĂRUL AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ELIBERATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	155
Fig. 2.114 NUMĂRUL LOCUINȚELOR EXISTENTE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	156
Fig. 2.115 SUPRAFAȚA LOCUIBILĂ EXISTENTĂ ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	158
Fig. 2.116 PREȚUL MEDIU DE VÂNZARE A APARTAMENTELOR ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, ÎN FUNCȚIE DE CARTIERE, 2025.....	167
Fig. 5.1 DINAMICA PROGNOZATĂ A PIB JUDEȚEAN (MILIARDE LEI, PREȚURI CURENTE).....	201
Fig. 5.2 DINAMICA PROGNOZATĂ A NUMĂRULUI DE PERSOANE OCUPATE, SALARIMATE ȘI ȘOMERE	202
Fig. 5.3 DINAMICA PROGNOZATĂ A RATEI ȘOMAJULUI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST ȘI ROMÂNIA.....	202

Fig. 5.4 DINAMICA PROGNOZATĂ A SALARIULUI MEDIU BRUT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD,
REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST ȘI ROMÂNIA..... 203

1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT

Potrivit Nomenclatorului Comun al Unităților Teritoriale de Statistică (NUTS), județul Bistrița-Năsăud este încadrat la nivelul NUTS 3 - unități administrative cu o populație cuprinsă între 150.000 și 800.000 de locuitori. Conform informațiilor publicate de Institutul Național de Statistică în baza de date statistice Tempo Online, populația rezidentă a județului era de 297.082 persoane la data de 1 ianuarie 2024. Din punct de vedere administrativ, acesta este compus dintr-un municipiu (Bistrița), trei orașe (Beclean, Năsăud și Sângeorz-Băi) și 58 de comune, care însumează un total de 235 de sate.

Bistrița-Năsăud face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (NUTS 2), care mai cuprinde și județele Cluj, Maramureș, Sălaj, Satu Mare și Bihor. Cu o suprafață de 535.520 ha, județul se situează pe locul al patrulea ca mărime în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest și pe poziția a 26-a la nivel național. Teritoriul județului reprezintă 15,7% din suprafața totală a Regiunii și 2,2% din teritoriul României (conform Tempo Online, 2014).

Din punct de vedere geografic, Bistrița-Năsăud se găsește în partea de nord a României, (în nord-estul Transilvaniei), între paralelele 46°48' și 47°37' latitudine nordică și meridianele 23°27' și 25°36' longitudine estică. Acesta se învecinează cu județele Cluj la vest, Mureș la sud, Suceava la est și Maramureș la nord. Arealul județului înglobează zona de contact a Carpaților Orientali cu Podișul Transilvaniei, respectiv bazinul superior al Someșului Mare cu afluenții săi, precum și o mică porțiune din bazinul mijlociu al Mureșului.

Din perspectiva conexiunilor în teritoriu, principalele legături rutiere ale Bistriței-Năsăud cu județele învecinate se realizează de-a lungul următoarelor căi de circulație: DN17 – 109,350 km (E 576), DN15A – 28,577 km, DN16 – 13,00 km, DN17D – 93,00 km.¹ Rețeaua feroviară a județului asigură legături locale și regionale prin principalele trasee electrificate Dej–Beclean, Beclean–Deda, Beclean–Ilva Mică și Sărățel–Bistrița Bârgăului. De asemenea, județul este conectat prin linii standard neelectrificate pe rutele Ilva Mică–Rodna Veche, Ilva Mică–Vatra Dornei, Luduș–Măgheruș Șieu și Salva–Vișeu de Jos.²

¹ <https://www.portalbna.ro/portal/bistrita-nasaud/portal.nsf/AllByUNID/profil-administrativteritorial-00009722?OpenDocument>

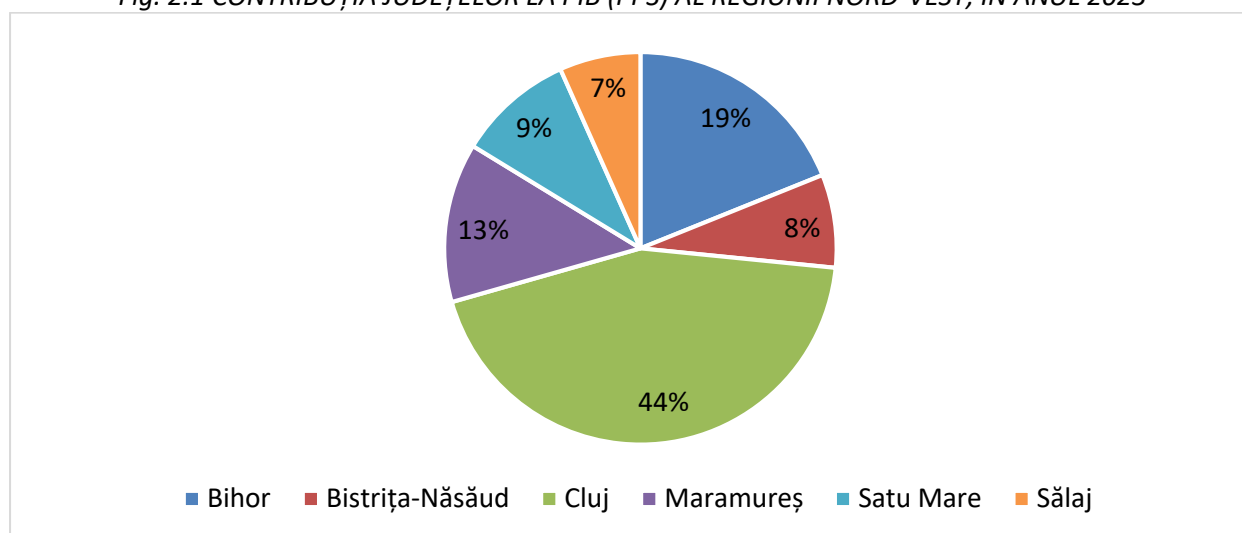
² Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor în domeniul situațiilor de urgență Bistrița-Năsăud, 2024

2. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE

2.1 Analiza principalilor indicatori macroeconomici la nivel de județ

Potrivit EUROSTAT, în anul 2023, PIB-ul din Bistrița-Năsăud a ajuns la 5.255,49 milioane euro (SPC/PPS), înregistrând o creștere de 81,2% față de nivelul din 2013. În ciuda majorării din intervalul 2013-2023, județul s-a situat pe penultimul loc în ceea ce privește contribuția la PIB-ul regional, cu o pondere de 7,7%, fiind devansat de județele Cluj (44%), Bihor (18,9%), Maramureș (13,1%) și Satu Mare (9,6%), în timp ce Sălajul (6,7%) a înregistrat cea mai scăzută contribuție la PIB-ul regional.

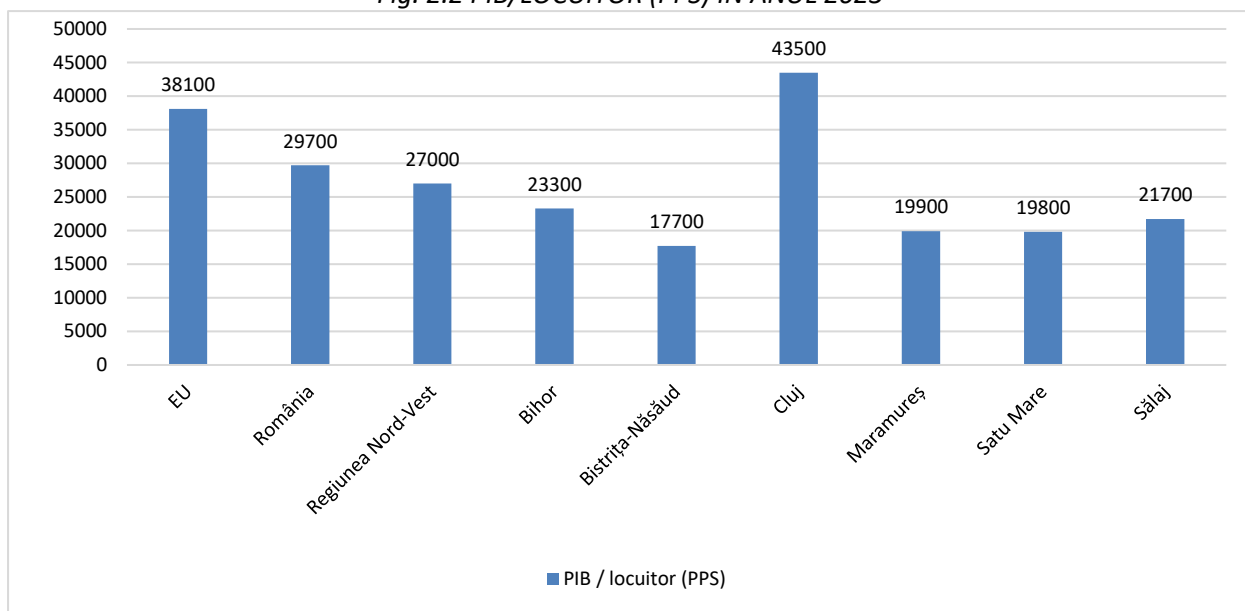
Fig. 2.1 CONTRIBUȚIA JUDEȚELOR LA PIB (PPS) AL REGIUNII NORD-VEST, ÎN ANUL 2023

Sursa: Eurostat.

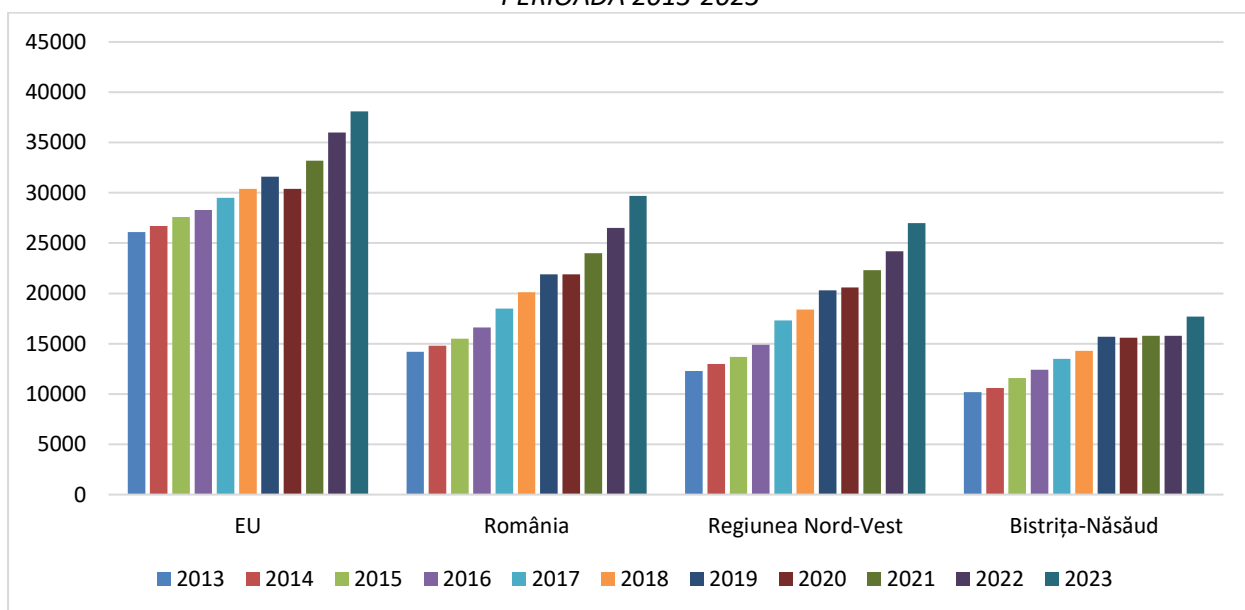
În același an, PIB-ul județean pe cap de locuitor (PPS) a ajuns la 17.700 euro, fiind cu 34,4% mai mic decât media Regiunii Nord-Vest (județul ocupând astfel ultima poziție pe plan regional), cu 40,4% mai mic față de media națională, respectiv cu 53,5% sub media UE-27. Totuși, între anii 2013 și 2023, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat o majorare de 73,5% a PIB-ului pe cap de locuitor, indicând un ritm constant de creștere economică, însă sub cel consemnat la nivel regional (+119,5%) și național (+109,2%), depășind însă rata medie de creștere a Uniunii Europene (+46%). În ansamblu, observăm o reducere graduală a decalajului economic față de media UE: dacă în anul 2013 PIB-ul pe locuitor din Bistrița-Năsăud reprezenta 39,1% din media Uniunii, în anul 2023 acesta a urcat la aproximativ 46,5%.

Fig. 2.2 PIB/LOCUIITOR (PPS) ÎN ANUL 2023

Sursa: Eurostat.

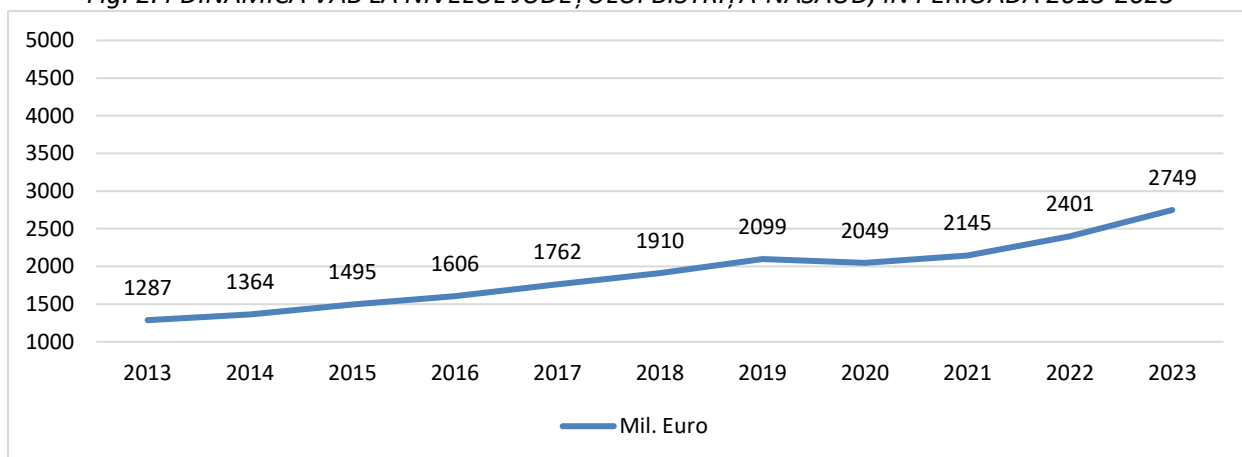
Fig. 2.3 DINAMICA PIB/LOCUIITOR (PPS) LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, ÎN PERIOADA 2013-2023

Sursa: Eurostat.

Analizând evoluția Valorii Adăugate Brute (VAB) din județul Bistrița-Năsăud, observăm că în anul 2023 aceasta a atins 2.749 milioane euro, înregistrând o creștere de 113,6% față de anul 2013 - sub media regională (+153,5%), respectiv cea națională (+135,1%). În cadrul Regiunii Nord-Vest, Bistrița-Năsăud se plasează pe penultima poziție din punctul de vedere al VAB, depășind doar județul Sălaj.

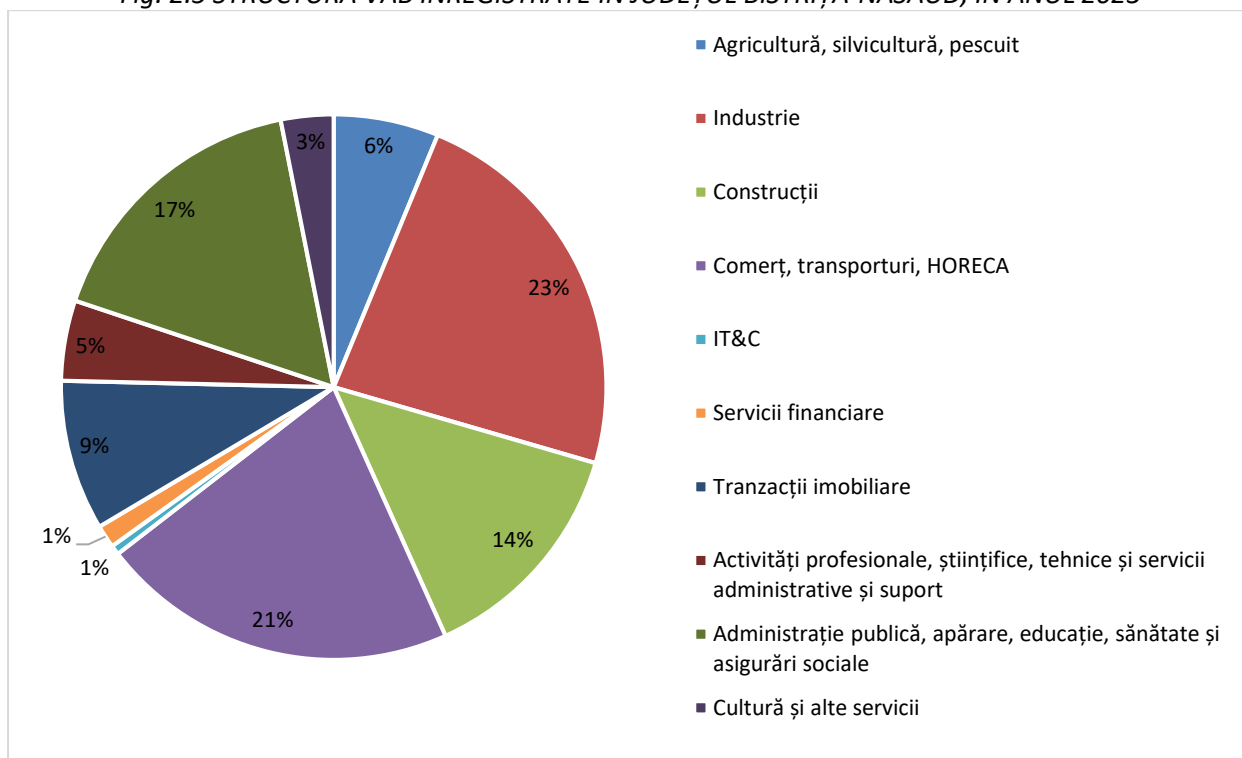
Fig. 2.4 DINAMICA VAB LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2013-2023

Sursa: Eurostat.

În același an, cele mai importante sectoare economice din județul Bistrița-Năsăud, în funcție de contribuția la VAB, au fost industria, cu o pondere de 23,3%, alături de comerț, transporturi și HORECA, ce au cumulat o pondere de 21,3%. Serviciile publice au reprezentat 16,7% din VAB, fiind urmate de construcții, cu 13,8%, și tranzacții imobiliare, cu 8,9%. Cele mai mici contribuții au fost înregistrate de sectorul ITC (0,6% din VAB total al județului), serviciile financiare (1,4%), respectiv cultură și alte servicii (3,1%).

Fig. 2.5 STRUCTURA VAB ÎNREGISTRATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN ANUL 2023

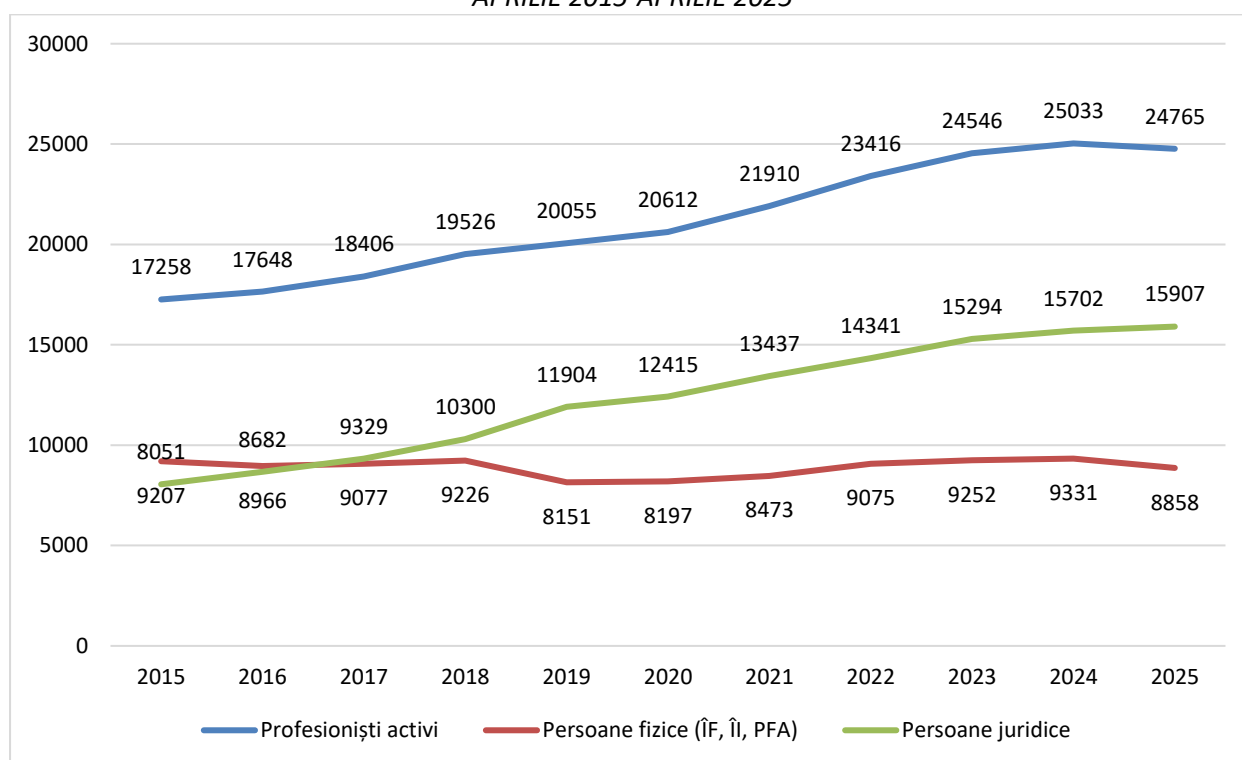

Sursa: Eurostat.

2.2 Analiza mediului de afaceri județean

Potrivit Oficiului Național al Registrului Comerțului, la sfârșitul lunii aprilie 2025, județul Bistrița-Năsăud înregistra 24.765 de profesioniști activi (1,5% din totalul național). Dintre aceștia, 8.858 (35,8%) erau persoane fizice – respectiv întreprinderi familiale, întreprinderi individuale și persoane fizice autorizate – iar 15.907 (64,2%) erau persoane juridice. Față de luna aprilie a anului 2015, numărul profesioniștilor activi din județ a înregistrat o creștere de 43,5% - în acest interval, observăm majorarea cu 97,6% a numărului de persoane juridice și scăderea cu 3,8% a numărului de persoane fizice autorizate.

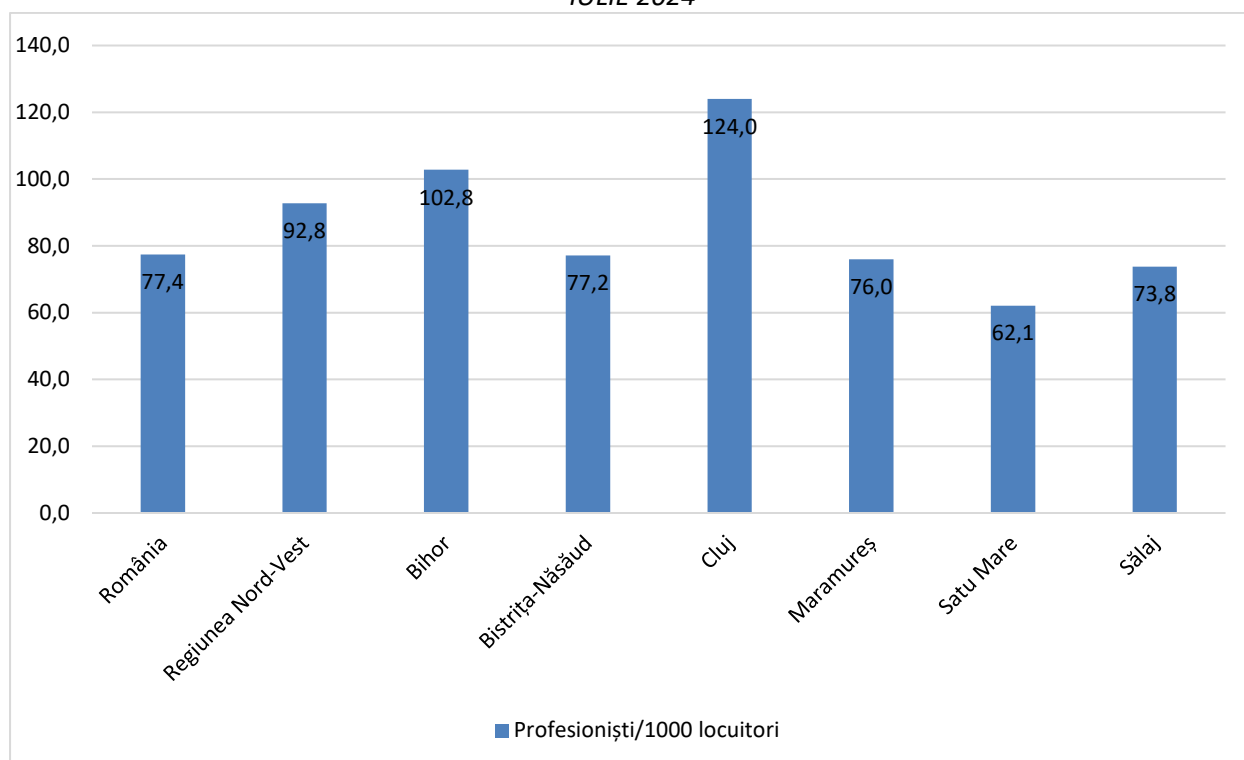
Fig. 2.6 PROFESIONIȘTII ACTIVI JURIDIC ÎNREGISTRAȚI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA APRILIE 2015-APRILIE 2025

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului.

La 1 iulie 2024, județul Bistrița-Năsăud înregistra o densitate de 77,2 profesioniști activi din punct de vedere juridic la 1.000 de locuitori (calculată ca raport între numărul profesioniștilor activi juridic, conform ONRC, și populația cu domiciliul în județ, conform INS). Astfel, la nivelul Regiunii Nord-Vest, județul Bistrița-Năsăud se situa pe locul al treilea, fiind depășit de Cluj (124 profesioniști/1.000 locuitori) și Bihor (102,8 profesioniști/1.000 locuitori). Densitatea consemnată în Bistrița-Năsăud era cu 16,8% mai mică decât media regională și cu 0,3% sub media națională.

Fig. 2.7 DENSITATEA PROFESIONIȘTILOR ACTIVI JURIDIC LA 1.000 DE LOCUITORI STABILI, LA DATA DE 1 IULIE 2024

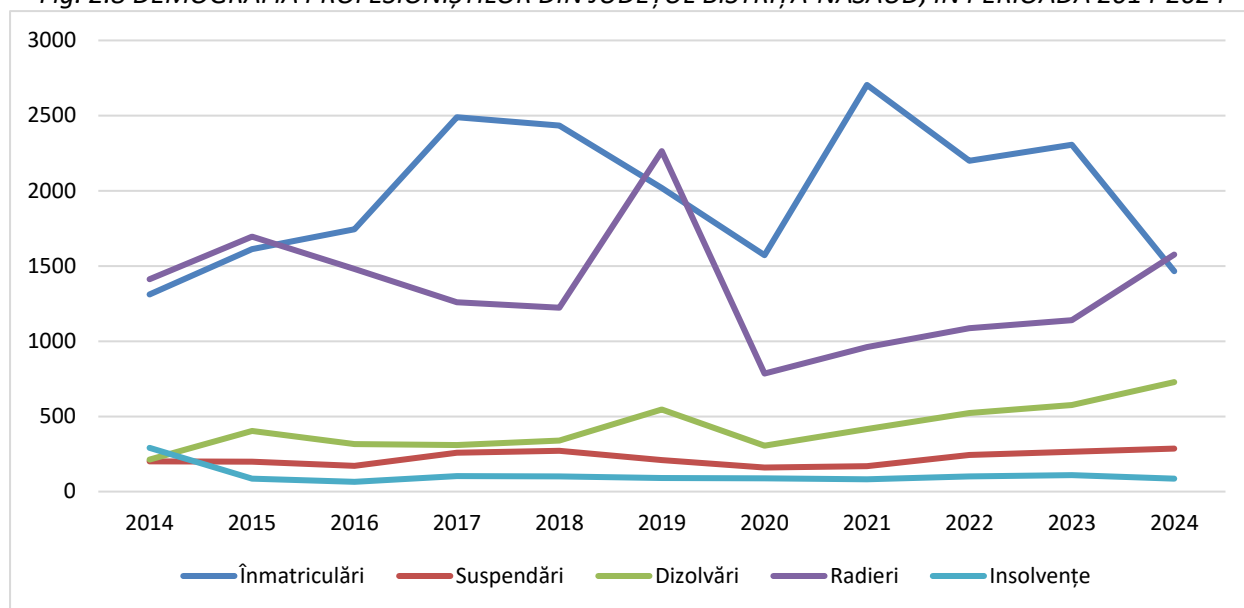

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului.

Analiza datelor publicate de ONRC privind numărul de înmatriculări de agenți economici în Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014–2024 evidențiază o dinamică fluctuantă a activității antreprenoriale la nivel județean, însă, în ansamblu, în anul 2024, numărul înmatriculărilor a crescut cu aproximativ 11,8% față de anul 2014.

- Pe parcursul perioadei analizate, numărul suspendărilor de activitate a fluctuat de la un an la altul, însă în 2024 s-au înregistrat cu 43% mai multe cazuri decât în 2014.
- În același interval, numărul dizolvărilor de societăți a urmat o tendință generală de creștere; anul 2024 a fost caracterizat de nivelul maxim al intervalului analizat (728 de dizolvări — cu aproape 242% mai mult decât în 2014).
- Și în cazul radierilor de societăți s-au observat fluctuații pe parcursul aceluiași orizont de timp, iar comparativ cu anul 2014, în 2024 numărul radierilor a fost cu 11,6% mai mare.
- Numărul profesioniștilor din județ care au intrat în insolvență a urmat o tendință generală de scădere, cu variații moderate de la un an la altul; în anul 2024 s-au înregistrat cu 70,4% mai puține cazuri de insolvență comparativ cu 2014.

Fig. 2.8 DEMOGRAFIA PROFESIONIȘTILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului.

În luna aprilie a anului 2025, cele 15.907 persoane juridice din județul Bistrița-Năsăud numărau un total 21.578 de acționari sau asociați: dintre aceștia, 64,7% erau bărbați, iar 35,3% erau femei. Analiza pe grupe de vârstă arată că doar 9,8% dintre asociați și acționari aveau până în 29 de ani, în timp ce 18% depășiseră vârsta de 60 de ani. Cea mai numeroasă categorie era cea a persoanelor cu vârste între 30 și 39 de ani, care reprezentau 26,2% din totalul întreprinzătorilor.

Dintre cei 9.973 de titulari sau membri ai persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale, 61,3% erau bărbați, iar 38,7% femei. În ceea ce privește distribuția lor pe grupe de vârstă, menționăm că 12,5% aveau până în 29 de ani, în timp ce 19,5% aveau peste 60 de ani, cea mai numeroasă categorie fiind reprezentată de antreprenorii cu vârste între 40 și 49 de ani (24,1% din total).

În luna aprilie a anului 2025, în județul Bistrița-Năsăud erau înregistrate 1.059 de societăți cu răspundere limitată - debutant (SRL-D), dintre care 727 (68,6% din total) erau în funcțiune. Totalul SRL-D-urilor din județ reprezenta 2,2% din totalul celor înmatriculate la nivel național, poziționând județul Bistrița pe locul 17 în clasamentul național după entitățile de acest tip.

Pe lângă acestea, în județ au fost înființate și 603 firme studențești, în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 166/2003 - echivalentul a 3% din totalul național. Totuși, comparativ cu SRL-D-urile, acestea prezentau o rată de activitate mai scăzută, numai 39,6% fiind, de fapt, în funcțiune.

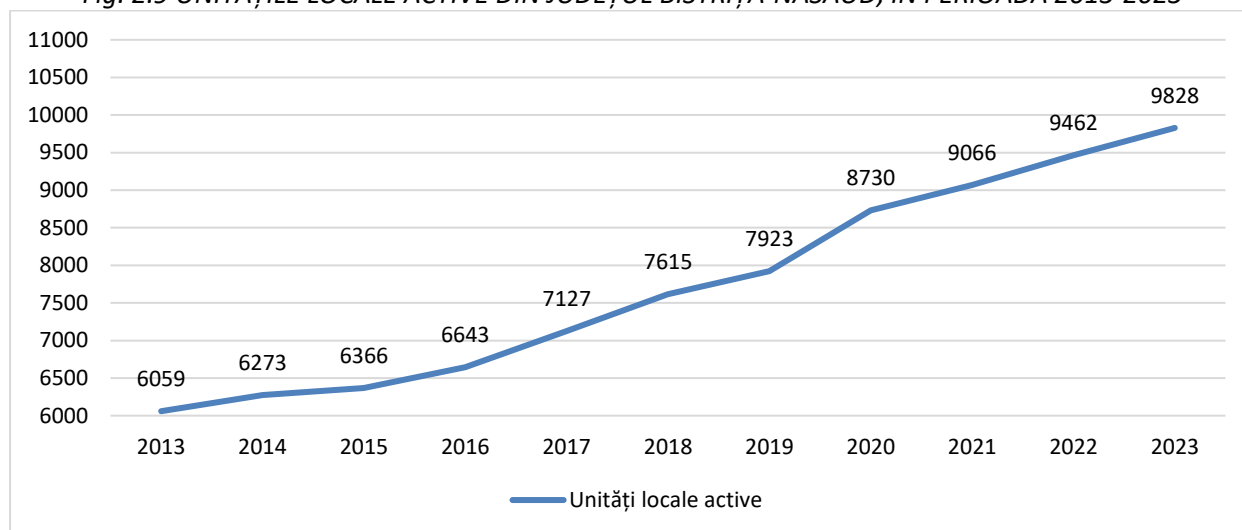
În contextul acestei analize, este important de menționat că, deși în județul Bistrița-Năsăud figurează aproape 25.000 de profesioniști activi din punct de vedere juridic, nu toți

desfășoară efectiv activitate economică: la finele anului 2024, din totalul de 24.835 de profesioniști activi juridic în județ (conform ONRC), doar 14.002 (56,4%) au depus bilanțul financiar pentru anul fiscal respectiv (potrivit bazei de date listafirme.ro), iar 9.337 (37,6%) au raportat venituri. În plus, aproximativ 72% dintre aceștia nu aveau angajați.

Distribuția agenților economici în teritoriu, conform datelor Direcției Regionale de Statistică Bistrița-Năsăud, relevă concentrarea semnificativă în municipiul Bistrița: aproximativ jumătate din întreprinderile active ale județului își desfășoară activitatea aici, generând peste 50% din cifra de afaceri totală și concentrând majoritatea salariaților din județ.

Mergând mai departe cu această analiză, menționăm că datele INS pentru anul 2023 arată că în județul Bistrița-Năsăud există 9.828 de unități locale active, pe fondul unei creșteri de aproximativ 62,2% față de anul 2013.

Fig. 2.9 UNITĂȚILE LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2013-2023

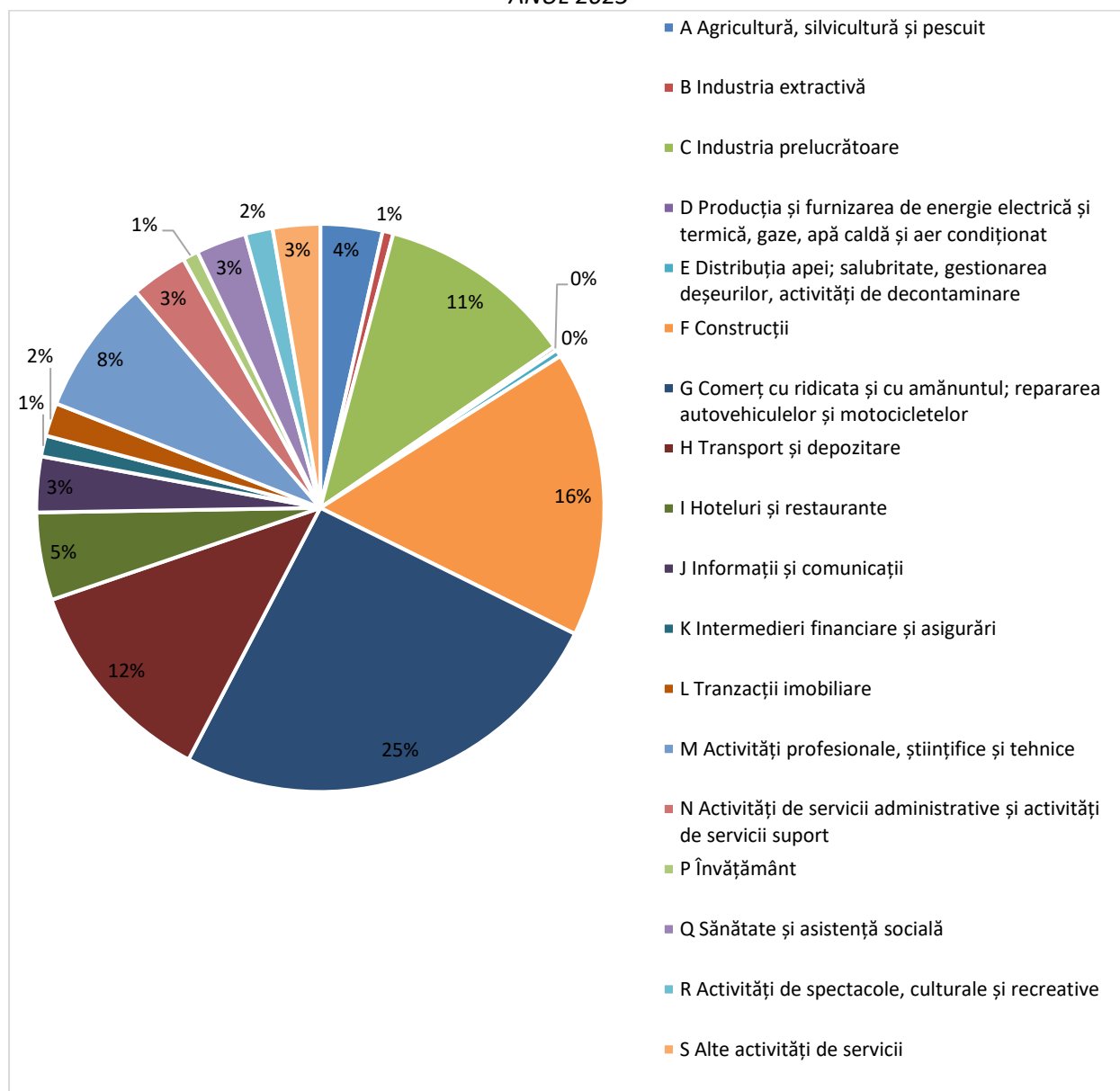
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Analiza unităților locale active din Bistrița-Năsăud în funcție de numărul de salariați arată predominanța microîntreprinderilor (0–9 angajați), ce cumulau 91,7% din totalul unităților active în anul 2023; în intervalul 2013–2023, numărul acestora înregistrat o creștere semnificativă, de 69,7%. În schimb, întreprinderile mici au cunoscut o creștere modestă, de doar 9,7%, numărul întreprinderilor mijlocii a crescut cu 10,6%, iar numărul întreprinderilor mari s-a redus cu 28,6%.

Structura mediului de afaceri din județ scoate în evidență ponderea dominantă a comerțului în structura unităților locale active (25,4% din totalul acestora), activitățile comerciale fiind urmate de sectoarele construcțiilor (16,3%), transportului și depozitării (12,1%), industriei

prelucrătoare (11,3%) și activităților profesionale, științifice și tehnice (7,8%). În contrast, sectoare precum producția și furnizarea de energie, gaze, apă caldă și aer condiționat, distribuția apei, gestionarea deșeurilor, industria extractivă, învățământul, precum și intermedierea financiară și asigurările au o reprezentare redusă la nivel județean, cumulând împreună sub 4% din totalul unităților locale active.

Fig. 2.10 UNITĂȚILE LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD PE DOMENII DE ACTIVITATE, ÎN ANUL 2023

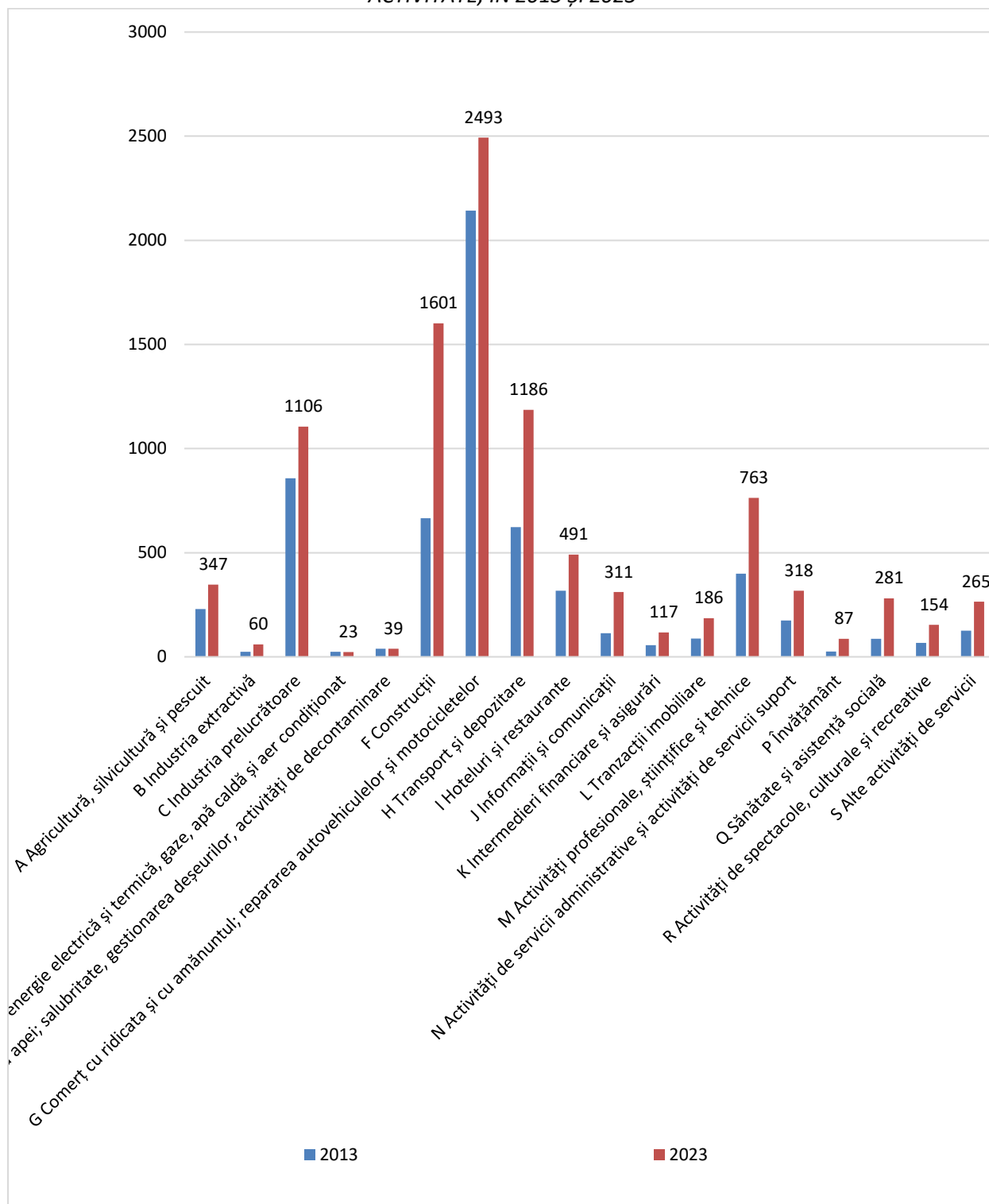

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Comparativ cu anul 2013, în anul 2023, majoritatea domeniilor de activitate au fost caracterizate de creșterea numărului de unități locale active. Cele mai semnificative creșteri au fost consemnate în cazul construcțiilor (+935 unități), transporturilor și depozitării (+563), activităților profesionale, științifice și tehnice (+364), comerțului (+351) și industriei

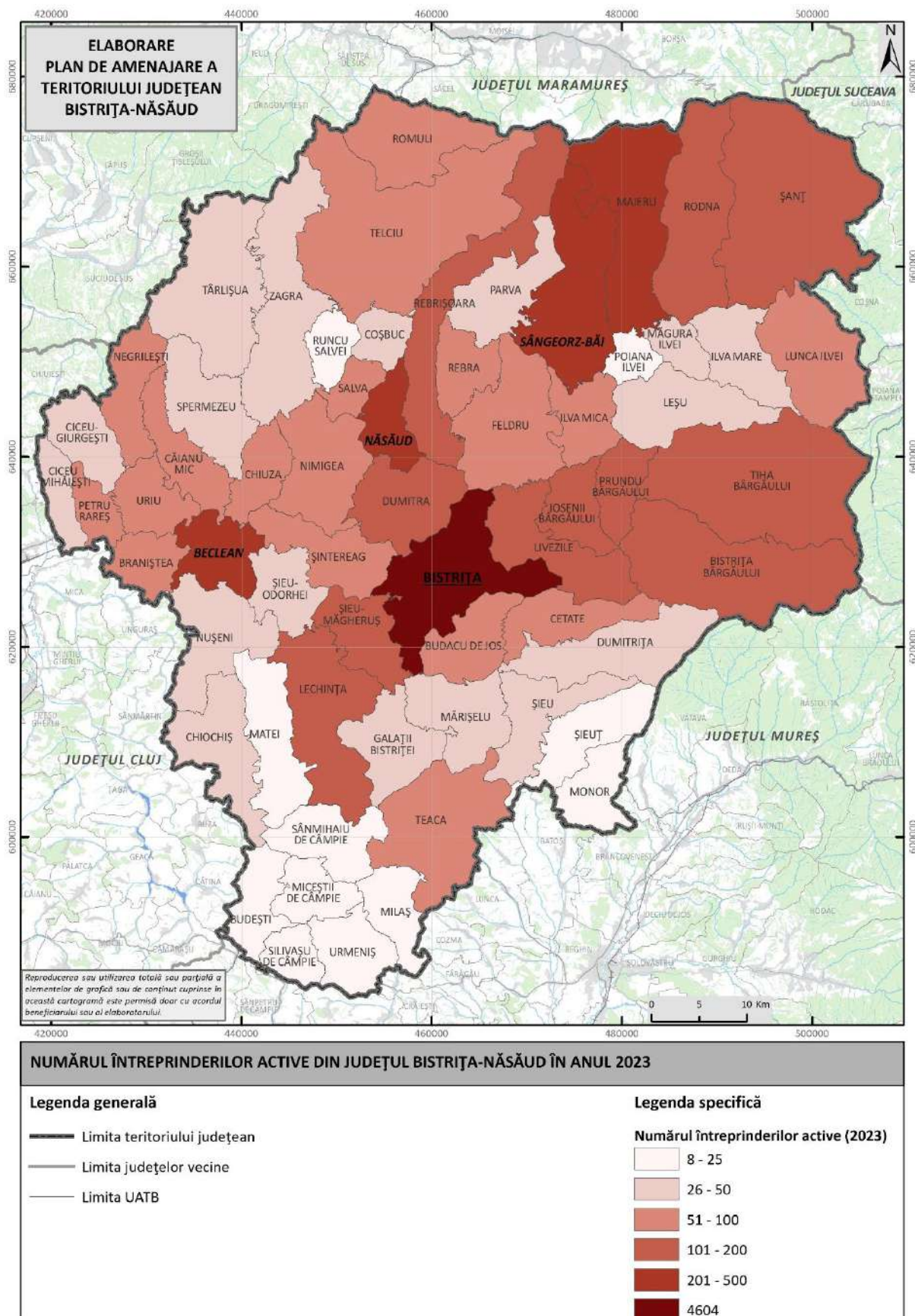
prelucrătoare (+248). Singura scădere a fost consemnată de sectorul energetic, unde numărul unităților locale active s-a redus cu o unitate.

Fig. 2.11 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE DOMENII DE ACTIVITATE, ÎN 2013 ȘI 2023

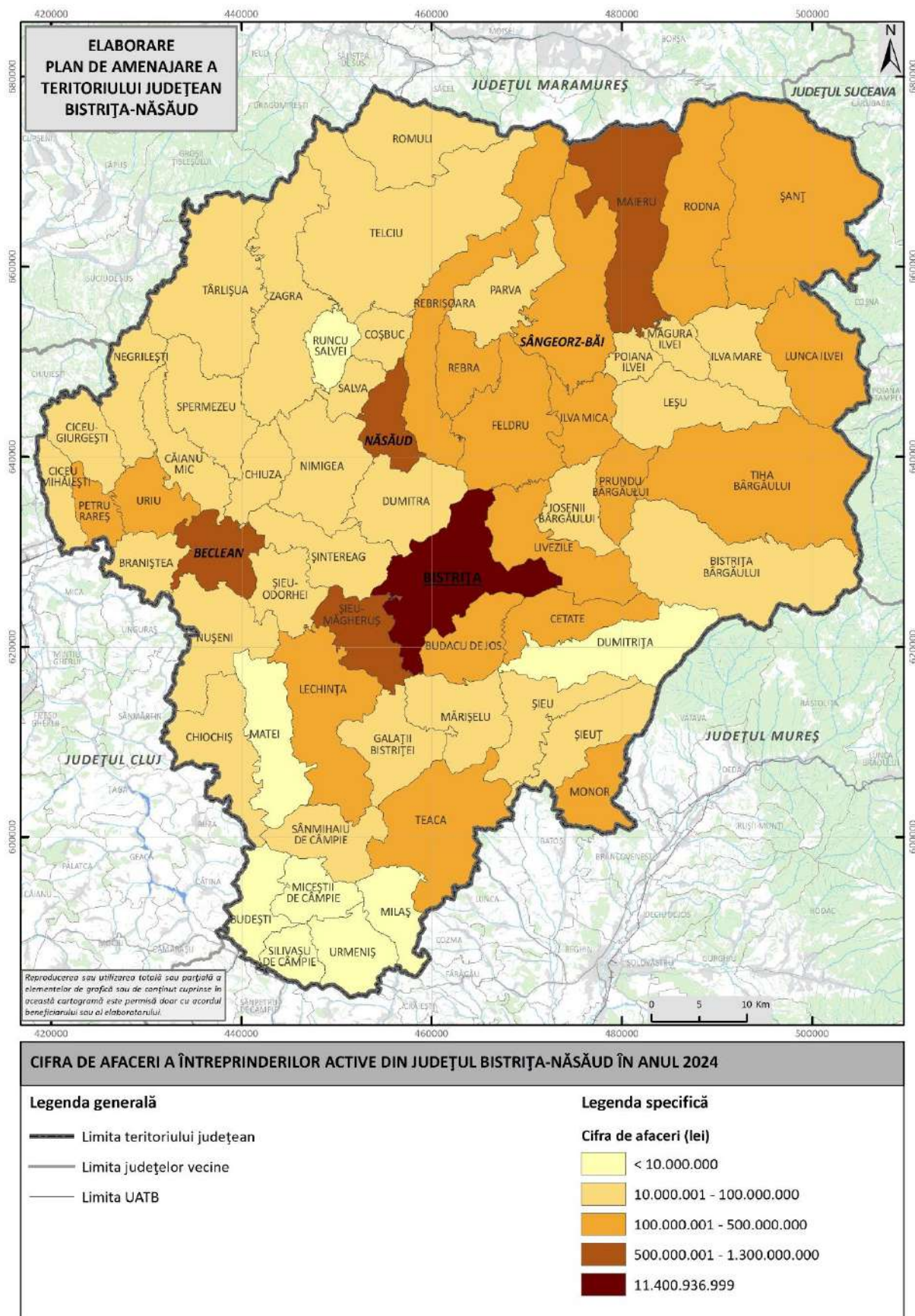
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.12 NUMĂRUL DE ÎNTEPRINDERI ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023

Sursa: Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud.

Fig. 2.13 CIFRA DE AFACERI A ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023

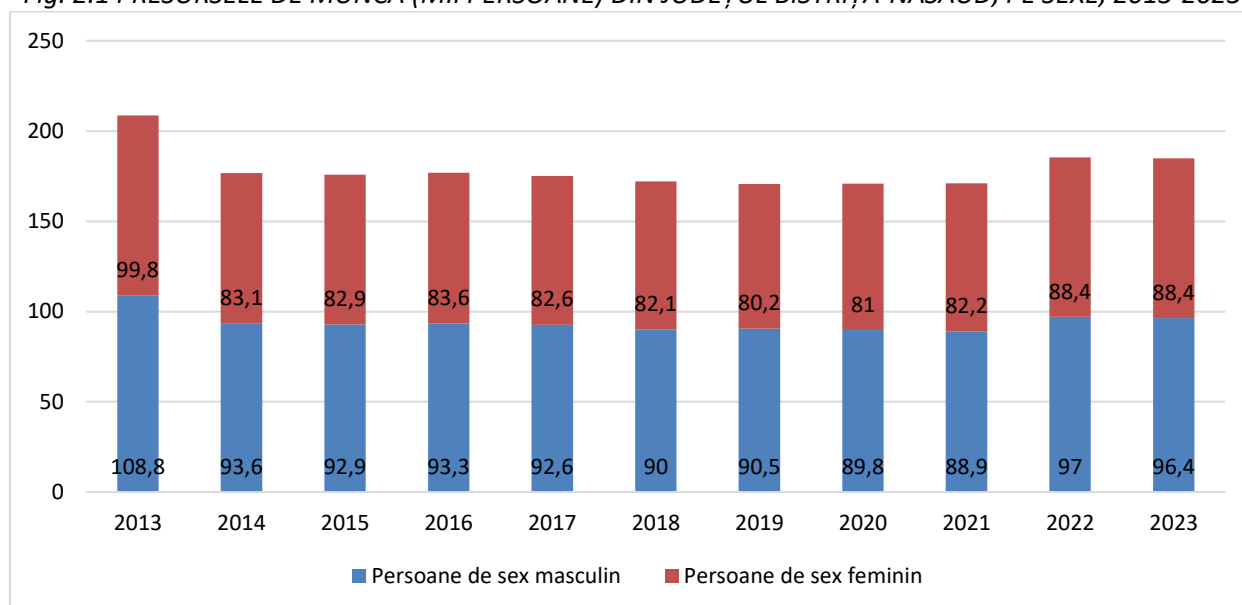

Sursa: Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud.

2.3 Analiza resurselor de muncă

Resursele de muncă din Bistrița-Năsăud însumau, în anul 2023, 184.800 de persoane, potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, mai exact 62,2% din populația rezidentă și 57,1% din populația după domiciliu (raportate la data de 1 ianuarie 2024). Din acest total, 52,2% erau bărbați și 47,8% femei. În anul 2023, resursele de muncă din județul Bistrița-Năsăud se contractaseră cu 11,4% față de anul 2013, scăderea fiind uniformă - atât în rândul bărbaților, cât și al femeilor.

Fig. 2.14 RESURSELE DE MUNCĂ (MII PERSOANE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, PE SEXE, 2013-2023

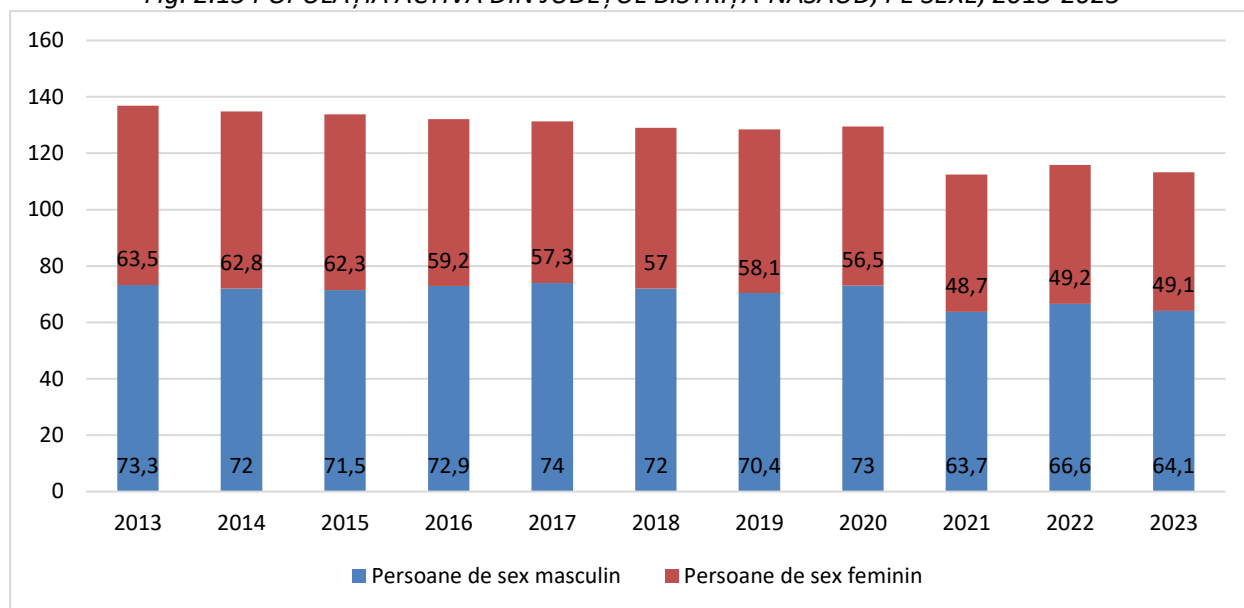

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În același an, populația activă a județului, care cuprinde atât persoanele ocupate civil, cât și șomerii înregistrați, s-a ridicat la 113.200 de persoane. Din total, 56,6% erau bărbați, iar 43,4% femei. Comparativ cu anul 2013, populația activă a județului a înregistrat o scădere de 17,3%: 12,6% în rândul bărbaților și 22,7% în rândul femeilor.

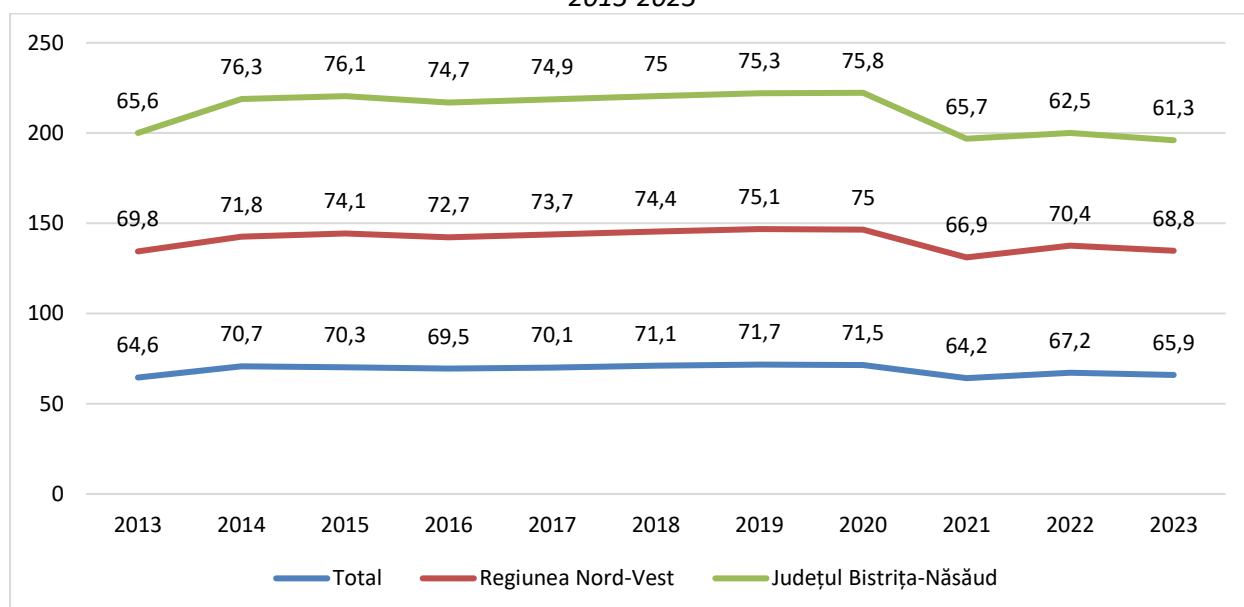
În acest context este relevant să analizăm și rata de activitate a resurselor de muncă, care reflectă proporția populației active civile din totalul resurselor de muncă. În anul 2023, acest indicator a ajuns la 61,3% pe plan județean (cu 4,3 puncte procentuale mai puțin față de nivelul înregistrat în 2013), rămânând sub media regională (68,8%) și sub cea națională (65,9%). Scăderea a fost determinată în principal de efectele pandemiei de COVID-19 din perioada 2020–2021, când indicatorul a suferit un declin de 10,1 puncte procentuale și nu a mai revenit la valorile înregistrate anterior. O evoluție similară a fost observată și la nivel regional și național.

Fig. 2.15 POPULAȚIA ACTIVĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SEXE, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.16 RATA DE ACTIVITATE A RESURSELOR DE MUNCĂ LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2013-2023

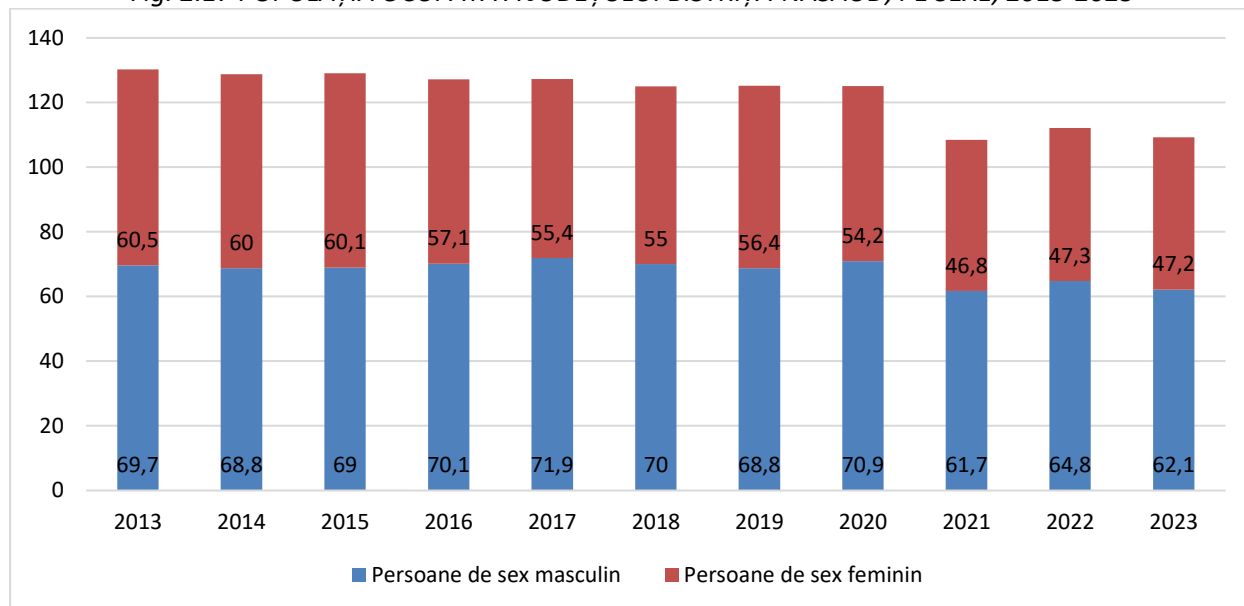
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Uitându-ne la statisticile INS despre populația ocupată în județ, observăm că, în anul 2023, indicatorul cumula 109.300 de persoane; din totalul populației ocupate, 43,2% erau femei și 56,8% bărbați. În perioada 2013–2023, numărul persoanelor ocupate a scăzut cu 16,1%, reducerea fiind mai pronunțată în rândul femeilor (–22%) decât în cazul bărbaților (–10,9%).

În anul 2023, rata de ocupare a resurselor de muncă din județul Bistrița-Năsăud, determinată ca raport dintre populația ocupată și totalul resurselor de muncă disponibile, a fost

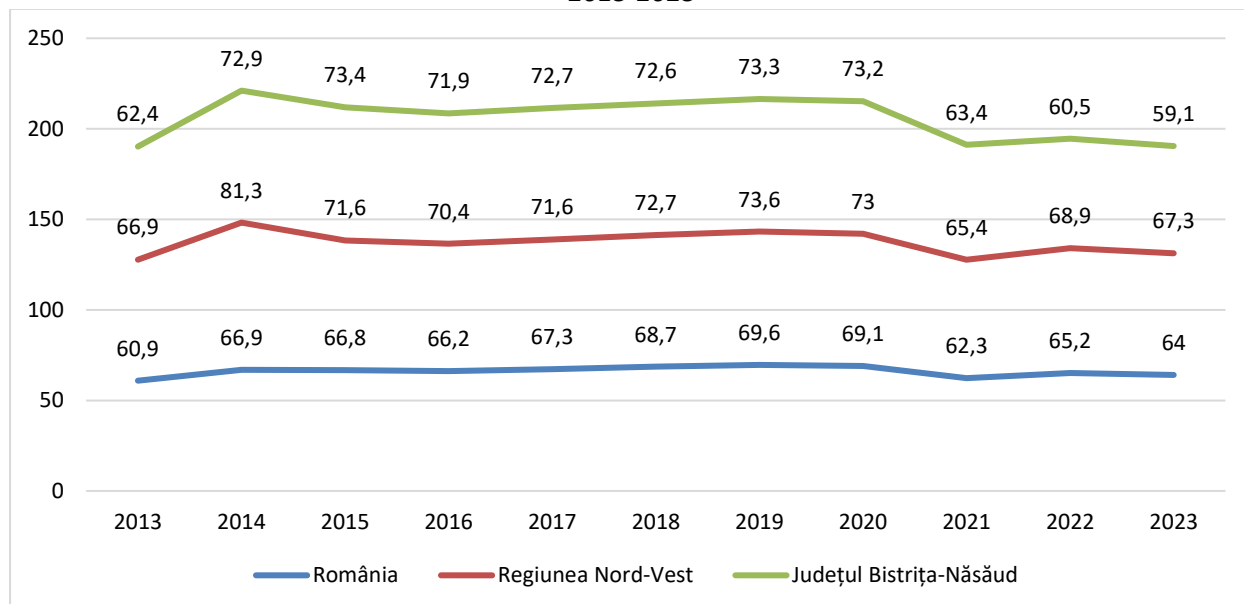
de 59,1%, nivel superior cu 3,3 puncte procentuale față de cel înregistrat în anul 2013. Cu toate acestea, rata de ocupare din județ s-a menținut sub media regională, de 67,3%, și sub media națională, de 64%.

Fig. 2.17 POPULAȚIA OCUPATĂ A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SEXE, 2013-2023

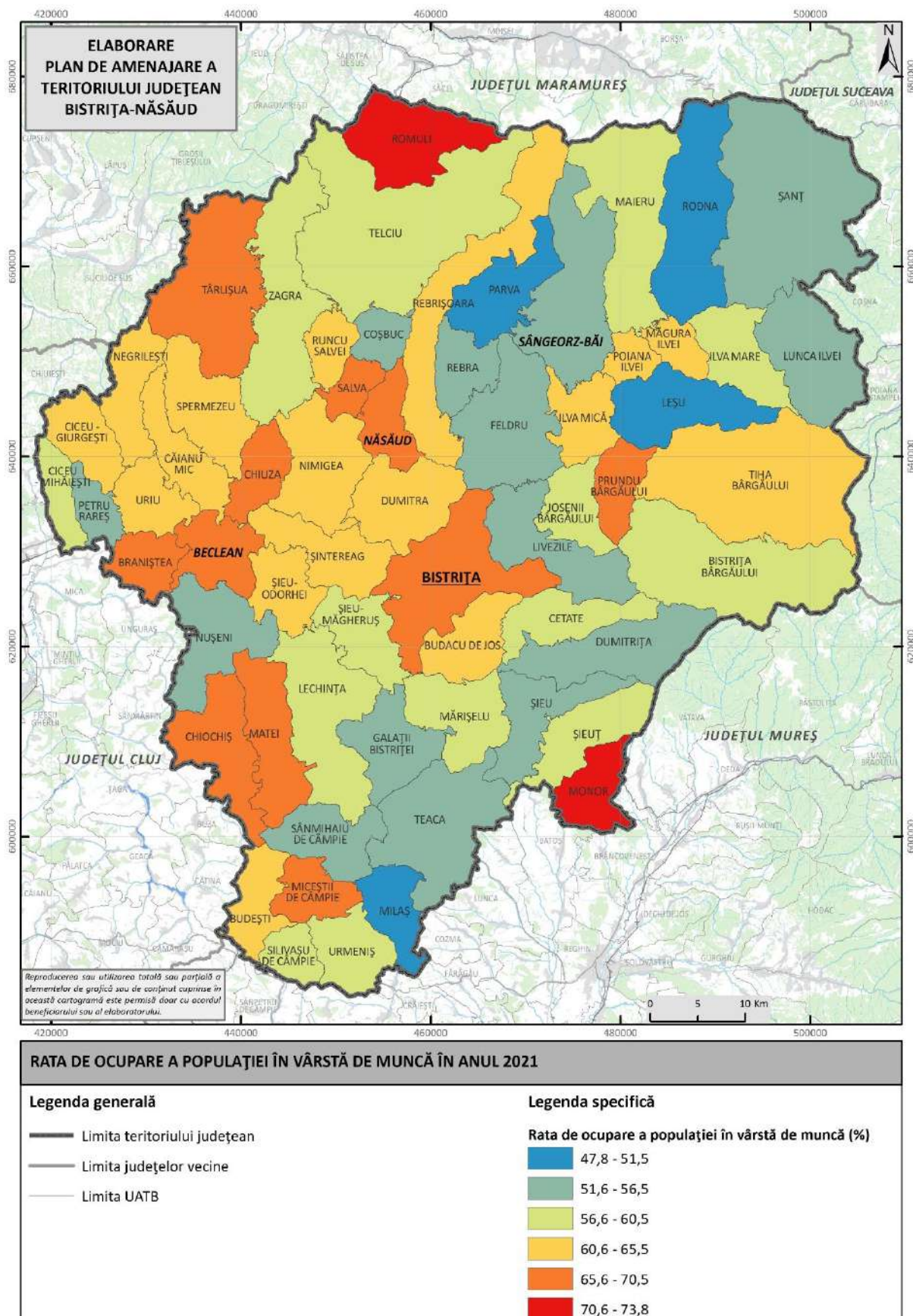
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.18 RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

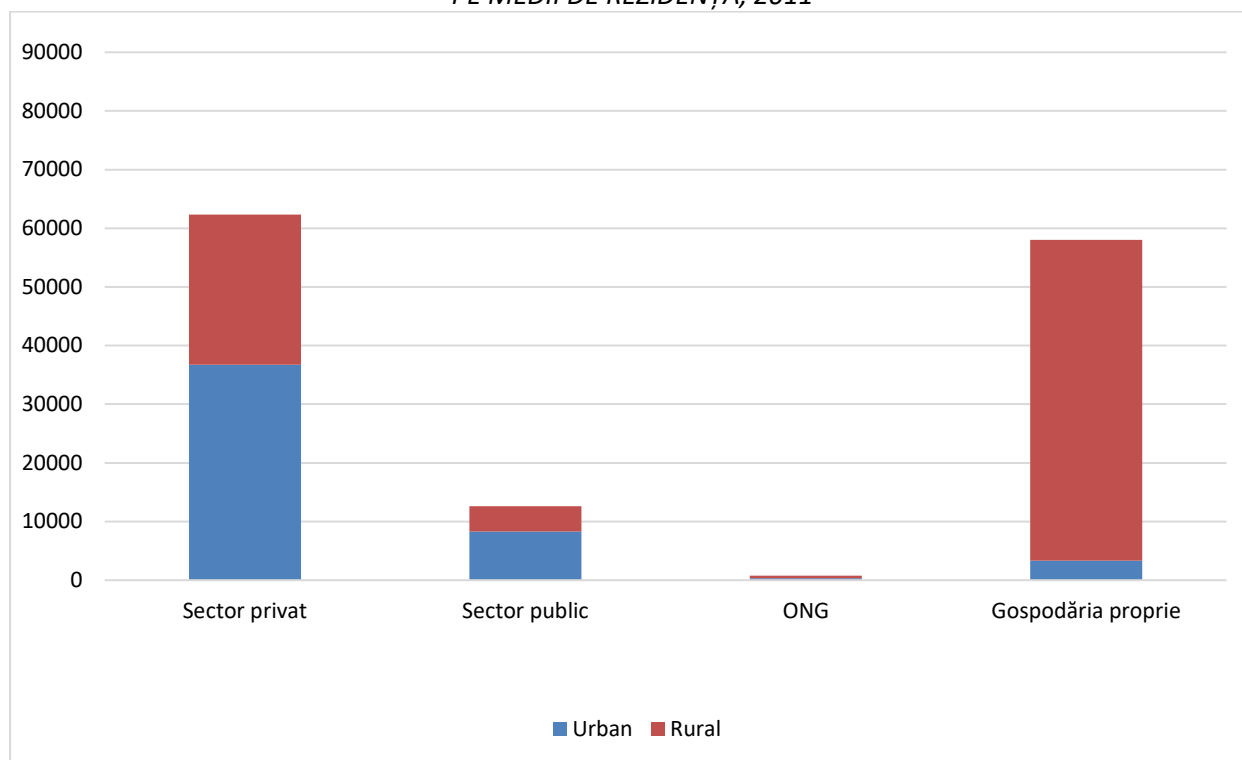
Fig. 2.19 RATA DE OCUPARE A POPULAȚIEI ÎN VÂRSTĂ DE MUNCĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Sursa: INS. Rezultatele definitive ale Recensământului din 2021.

Potrivit Recensământului Populației și Locuințelor din 2011, cea mai mare parte a persoanelor ocupate din Bistrița-Năsăud (46,6%) își desfășura activitatea în sectorul privat, în timp ce 43,4% lucrau în cadrul propriei gospodării. Sectorul public concentra 9,4% din populația ocupată, iar sub 1% activa în sectorul neguvernamental. Din perspectiva distribuției geografice, 36,4% dintre persoanele ocupate proveneau din mediul urban, iar 63,6% din mediul rural.

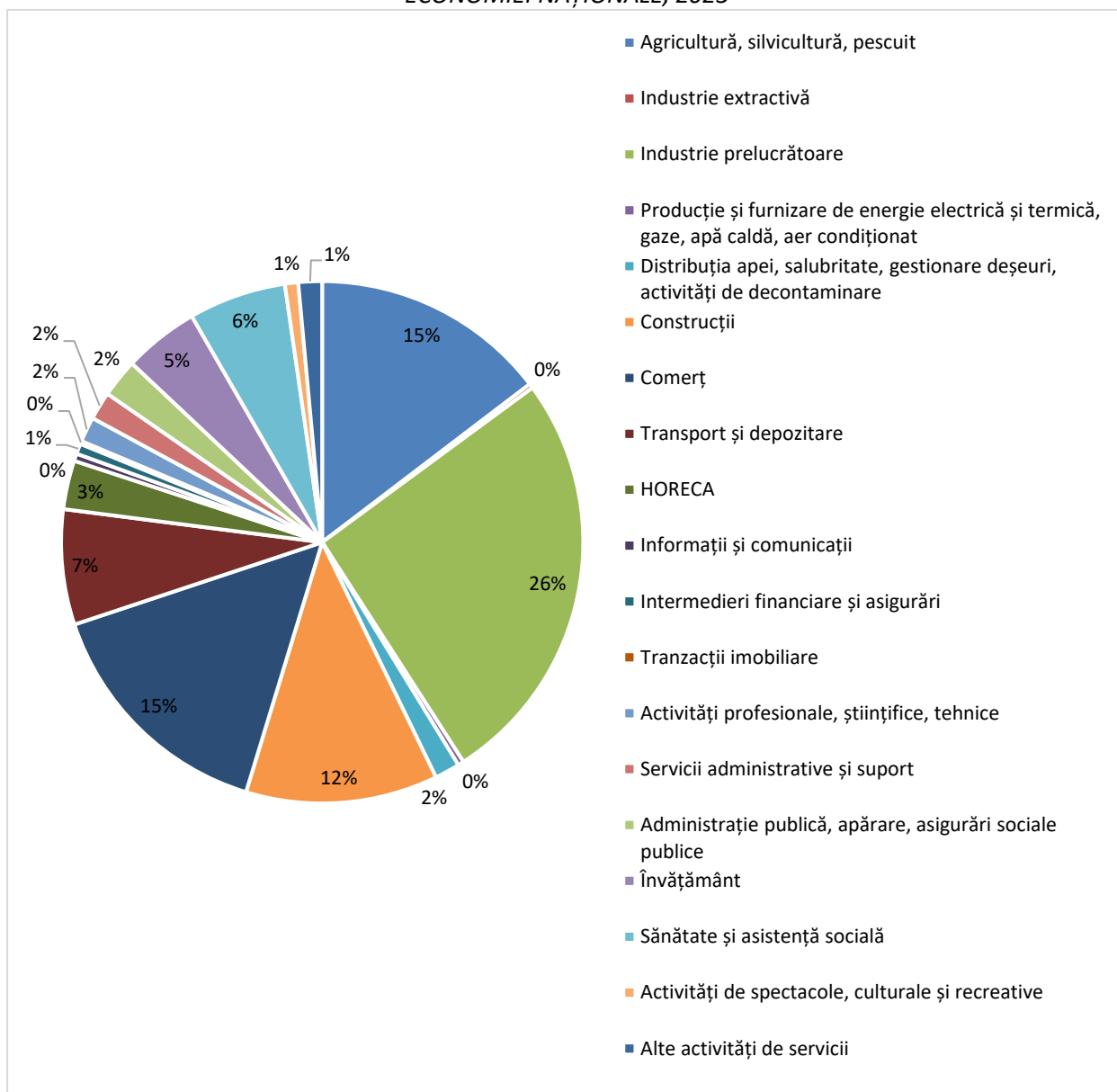
Fig. 2.20 POPULAȚIA OCUPATĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, DUPĂ SECTORUL ÎN CARE LUCREAZĂ, PE MEDII DE REZIDENȚĂ, 2011

Sursa: INS. Rezultatele definitive ale Recensământului din 2011.

În anul 2023, industria prelucrătoare înregistra cel mai mare procent din populația ocupată în județul Bistrița-Năsăud, mai exact 26%. Comerțul deținea o pondere de 15,2% din totalul populației ocupate, următoarele poziții fiind ocupate de agricultură, silvicultură și pescuit (14,6%), construcții (11,9%), respectiv transport și depozitare (7,1%). Cu ponderi mai reduse se regăseau sănătatea și asistența socială (6%), învățământul (4,7%), sectorul hotelier și de alimentație publică (3%), administrația publică (2,4%) și serviciile administrative și de suport (1,7%). Cele mai mici procente în structura populației ocupate din județ s-au înregistrat în cazul tranzacțiilor imobiliare (0,2%), industriei extractive (0,3%), producției și distribuției de energie (0,4%), sectorului IT&C (0,5%) respectiv al intermediarilor financiare și asigurărilor (0,6%).

Fig. 2.21 POPULAȚIA OCUPATĂ (MII PERSOANE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, 2023

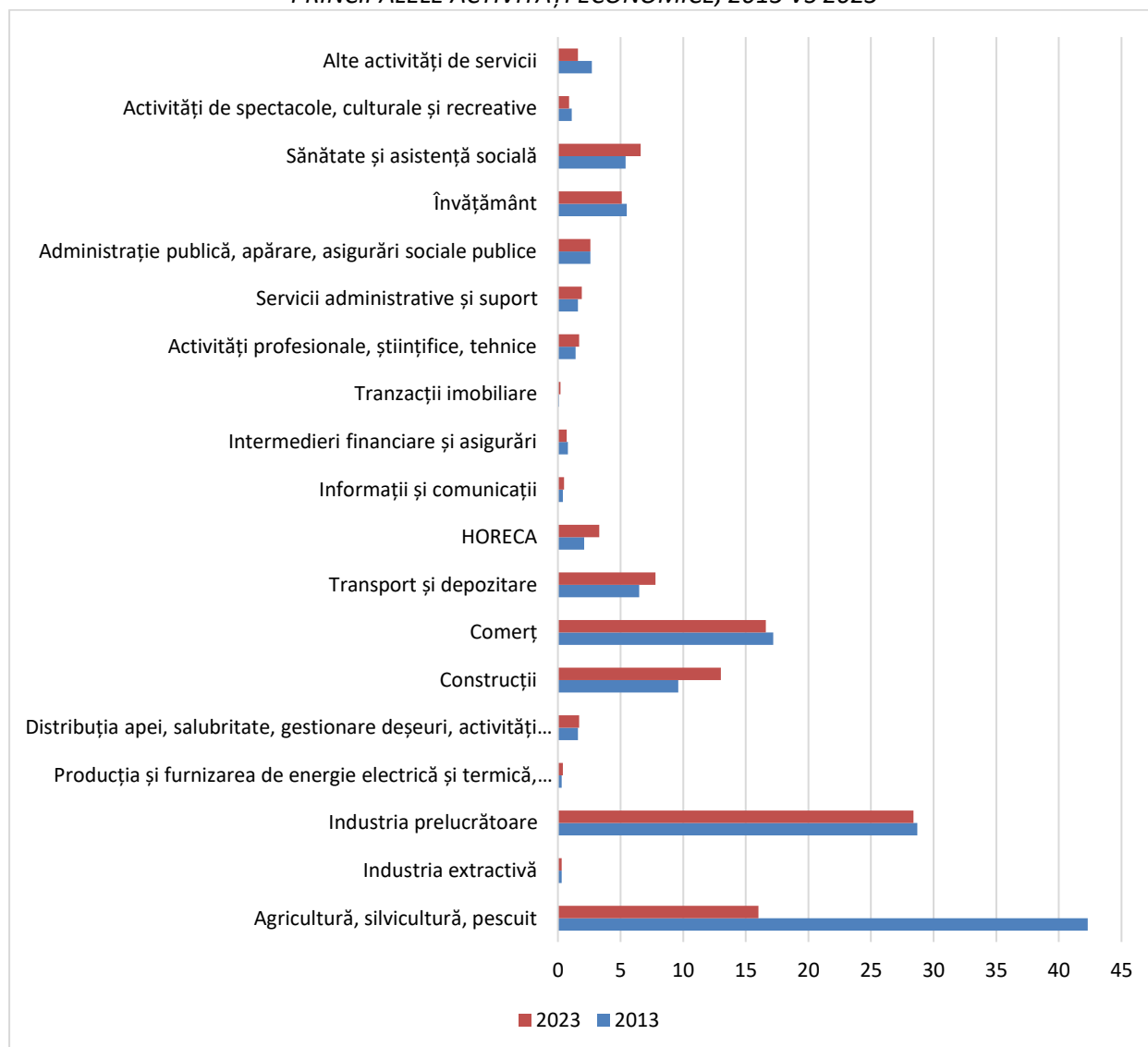

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Dacă ne uităm la modul în care distribuția pe activitate a populației ocupate din județ a evoluat în perioada 2013–2023, observăm că numărul celor ocupați în agricultură, silvicultură și pescuit a scăzut semnificativ (-62,2%), tendința fiind consemnată și în cazul altor activități de servicii (-40,7%), respectiv al activităților cultural-recreative (-18,2%). Numărul persoanelor ocupate s-a contractat și în ramurile de intermedieri financiare și asigurări (-12,5%), învățământ (-7,3%), comerț (-3,5%) și industrie prelucrătoare (-1%). În schimb, în același interval de timp, numărul persoanelor ocupate a crescut în activitățile de tranzacții imobiliare (+100%), sectorul hotelier și de alimentație publică (+57,1%), construcții (+35,4%), producția și distribuția de energie (+33,3%) și IT&C (+25%). Creșteri mai moderate au caracterizat și ramurile de sănătate și asistență socială (+22,2%), activități profesionale, științifice și tehnice (+21,4%), transport și

depozitare (+20%), servicii administrative și de suport (+18,8%), respectiv distribuția apei și salubritate (+6,2%).

Fig. 2.22 DINAMICA POPULAȚIEI OCUPATE (MII PERSOANE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI ECONOMICE, 2013 VS 2023

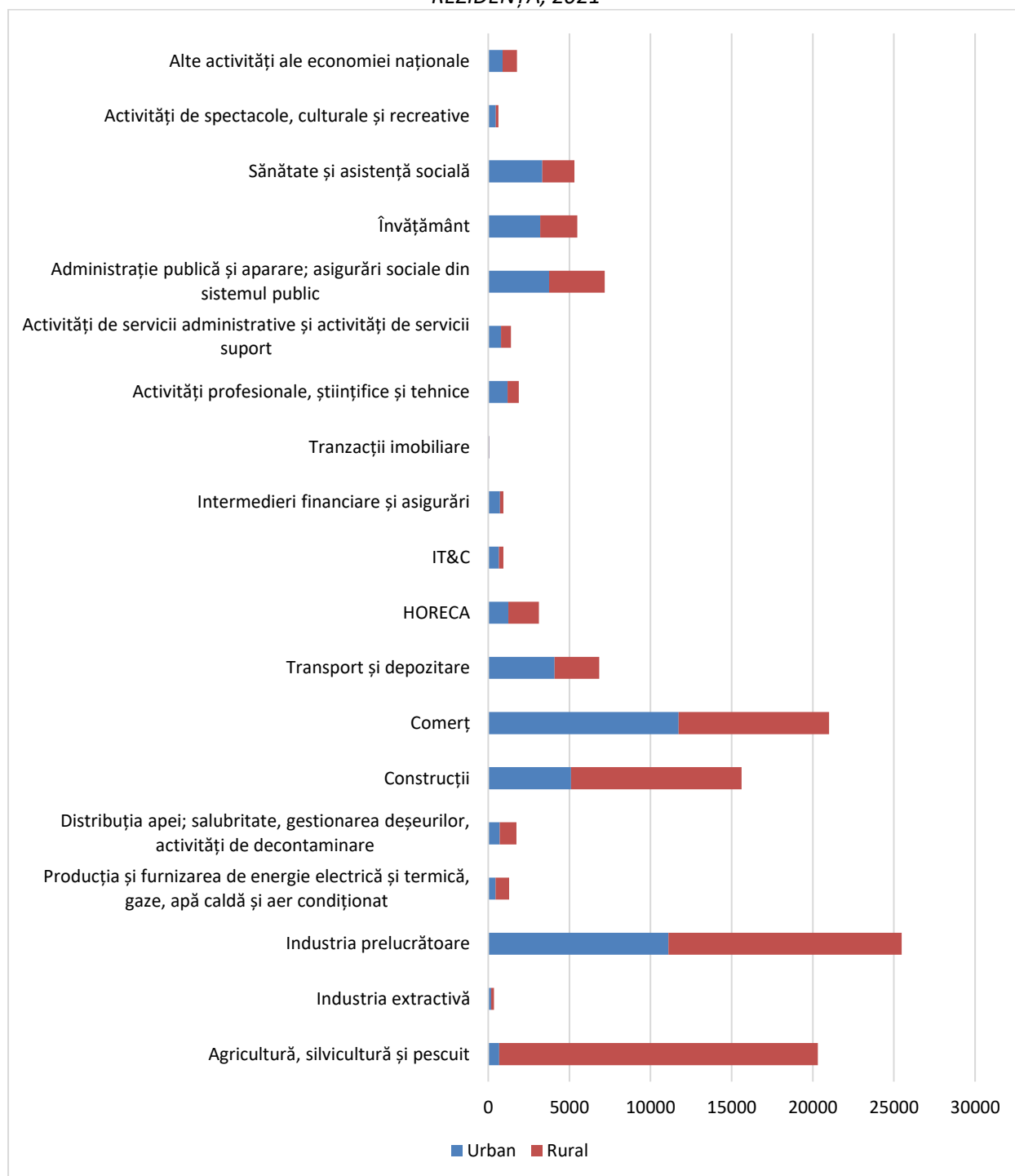

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Datele de la Recensământul Populației și Locuințelor din 2021 arată diferențe semnificative între mediul rural și cel urban în ceea ce privește structura populației ocupate pe sectoare economice: în mediul rural, forța de muncă este concentrată preponderent în agricultură, silvicultură și pescuit (96% din populația totală ocupată la nivel județean în acest sector), construcții (67,3%), producția și furnizarea de energie (60,4%), HORECA (60,4%), distribuția apei și salubritate (59,5%) și industria prelucrătoare (56,4%). În celelalte ramuri economice, populația ocupată provine în mare parte din mediul urban: cele mai ridicate ponderi se înregistrează în domeniul intermediarilor financiare și al asigurărilor (77,7%), la care se adaugă

activitățile culturale, artistice și recreative (75,2%), IT&C (70,5%), tranzacțiile imobiliare (69,4%) și activitățile profesionale, științifice și tehnice (63%. Și în ramurile de transport și depozitare (59,7%), învățământ (58,3%), servicii administrative și de suport (56%), comerț (55,9%), administrație publică (52,3%), industrie extractivă (50,9%) și alte activități ale economiei naționale (50,5%), populația ocupată provine în proporție majoritară tot din mediul urban.

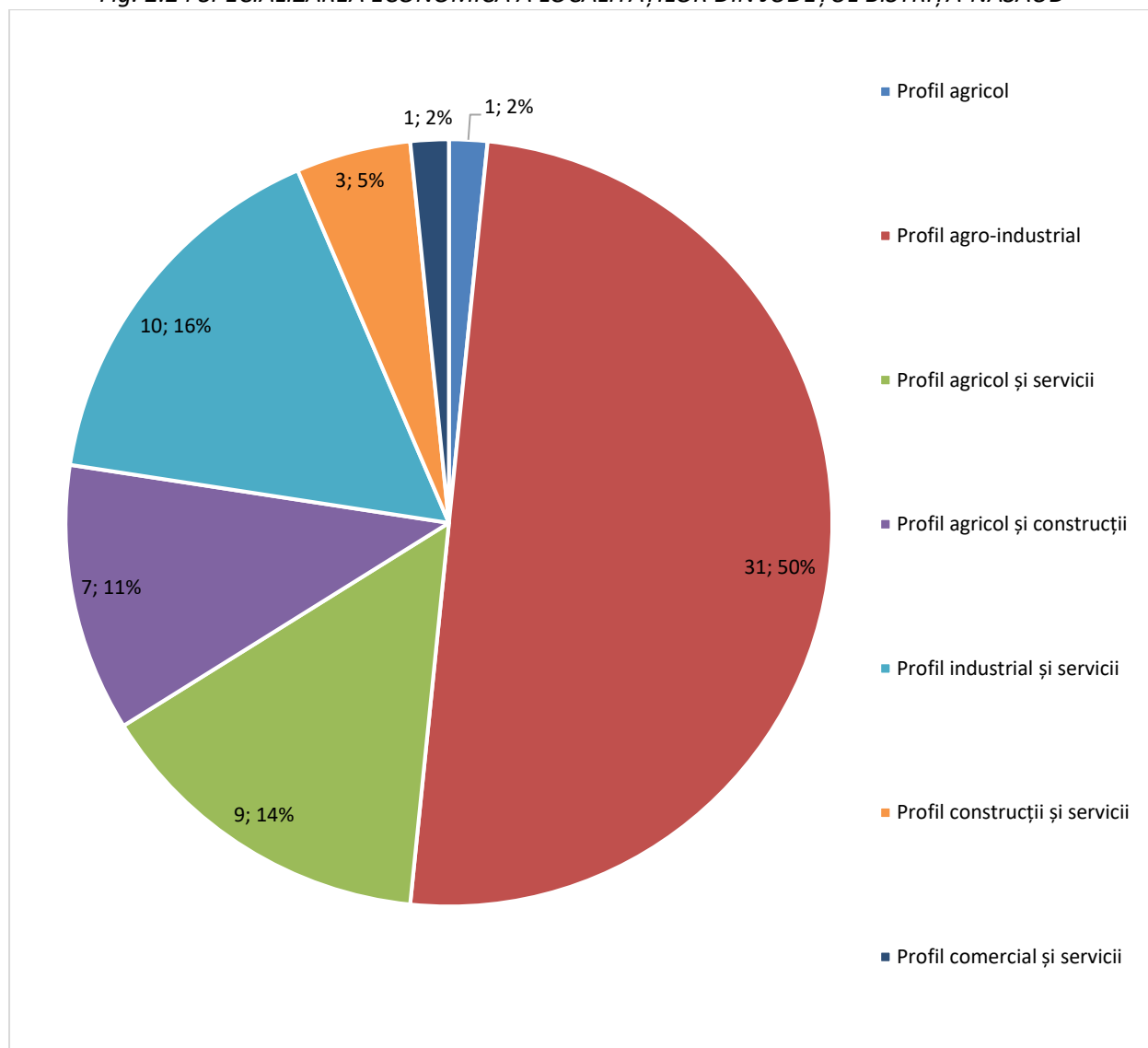
Fig. 2.23 STRUCTURA OCUPĂRII ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE ACTIVITĂȚI ECONOMICE ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ, 2021

Sursa: INS. Rezultatele definitive ale Recensământului din 2021.

Potrivit aceleași surse de date, specializarea economică a localităților din județul Bistrița-Năsăud se conturează după cum urmează: majoritatea (61 de localități) au profiluri economice mixte, în timp ce o singură localitate (comuna Romuli) are un profil economic predominant agricol. Dintre localitățile cu profil mixt, puțin peste jumătate (31 de localități) au specific agro-industrial, acestea fiind urmate de localitățile cu profil industrial și de servicii, care însumează 16,4% (10 localități), apoi de cele cu profil agricol și de servicii – 14,8% (9 localități). Celelalte tipuri întâlnite în rândul UAT-urilor din Bistrița-Năsăud sunt: agricol și de construcții (11,5% – 7 localități), construcții și servicii (4,9% – 3 localități), respectiv comercial și de servicii (1,6% – o localitate).

Fig. 2.24 SPECIALIZAREA ECONOMICĂ A LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

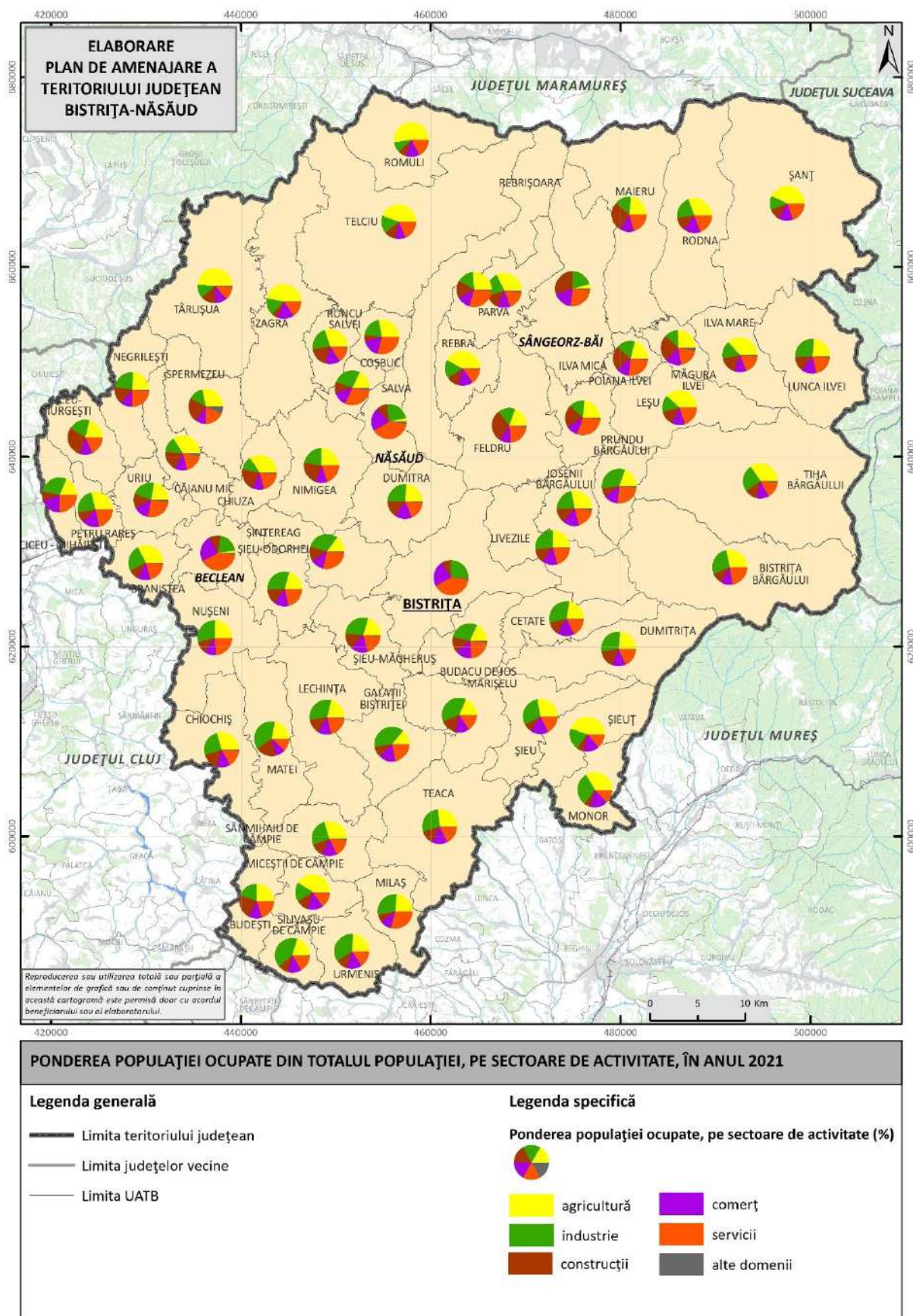
Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor din 2021.

Tabel 2.1 GRUPAREA LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN FUNCȚIE DE SPECIALIZAREA ECONOMICĂ

PROFIL	LOCALITĂȚI		
AGRICOL	Romuli		
AGRICOL ȘI SERVICII	Căianu Mic Coșbuc Rebrișoara	Ilva Mare Ilva Mică Leșu	Telciu Uriu Șanț
AGRO-INDUSTRIAL	Bistrița-Bârgăului Branîștea Cetate Chiochiș Dumitra Dumitrița Josenii Bârgăului Lechința Livezile Lunca Ilvei Rodna	Mărișelu Matei Miceștii de Câmpie Monor Negrilești Nimigea Nușeni Parva Petru Rareș Rebra	Runcu Salvei Sânmihaiu de Câmpie Șieu Șieu-Măgheruș Șieuț Silivașu de Câmpie Teaca Tiha Bârgăului Urmeniș Zagra
AGRICOL ȘI CONSTRUCȚII	Budești Chiuza Ciceu-Giurgești	Măgura Ilvei Maieru Târlișua	Spermezeu
INDUSTRIAL ȘI SERVICII	Bistrița Nășăud Budacu de Jos Ciceu-Mihăești	Galații Bistriței Milaș Prundu Bârgăului	Salva Șieu-Odorhei Șintereag
CONSTRUCȚII ȘI SERVICII	Sângeorz-Băi	Feldru	Poiana Ilvei
COMERCIAL ȘI SERVICII	Beclean		

Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor din 2021.

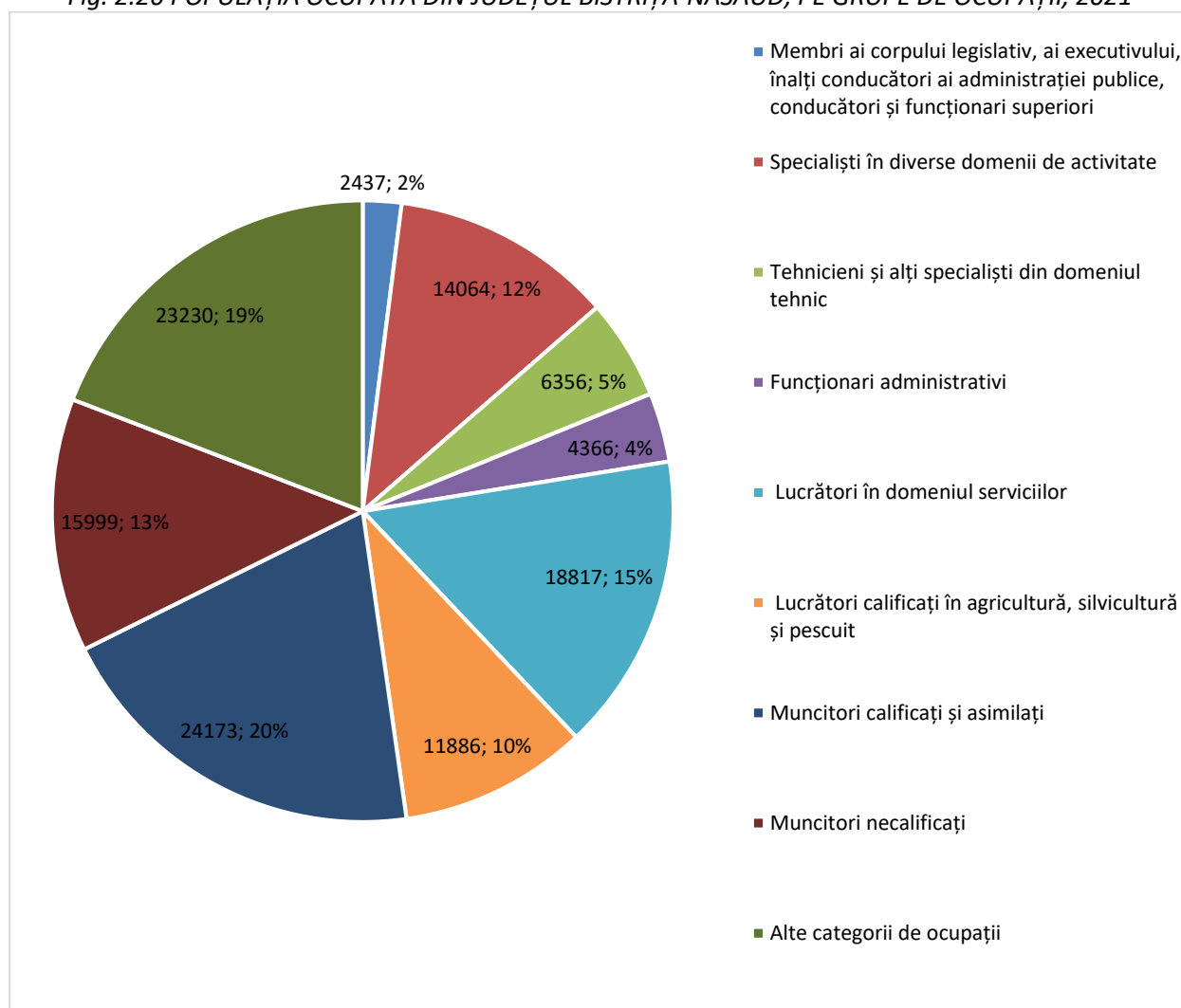
Fig. 2.25 PONDERA POPULAȚIEI OCUPATE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘAUD, ÎN FUNCȚIE DE PRINCIPALELE SECTOARE DE ACTIVITATE, 2021

Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor, 2021.

Potrivit Recensământului Populației și Locuințelor din 2021 cea mai mare parte a populației ocupate din județul Bistrița-Năsăud este formată din muncitorii calificați și asimilați acestora, care reprezintă 19,9% din total. Aceștia sunt urmați de lucrătorii din domeniul serviciilor (15,5%), muncitorii necalificați (13,2%), specialiștii în diverse domenii de activitate (11,6%) și lucrătorii calificați din agricultură, silvicultură și pescuit (9,8%). La polul opus, cele mai mici ponderi se regăsesc în rândul membrilor corpului legislativ, executiv și al înalților funcționari ai administrației publice (2%), funcționarilor administrativi (3,6%) și tehnicienilor sau altor specialiști din domeniul tehnic (5,2%).

Fig. 2.26 POPULAȚIA OCUPATĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, PE GRUPE DE OCUPAȚII, 2021

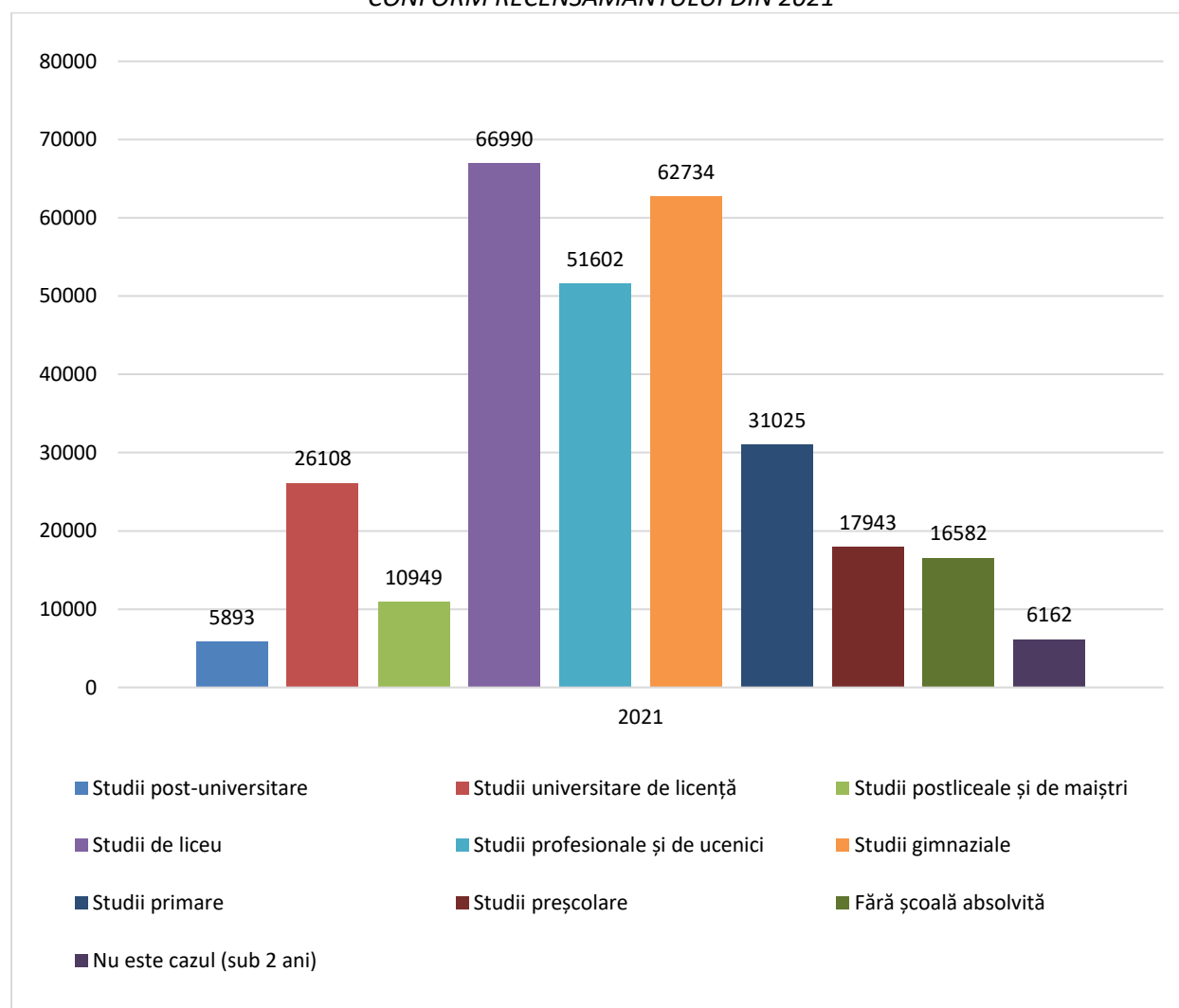

Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor din 2021.

Conform acelorași date, din totalul populației județului Bistrița-Năsăud, 10,8% au studii superioare (dintre care 2% dețin studii post-universitare). Cei mai mulți dintre locuitorii județului (22,6% din populația rezidentă) dețin studii liceale. La aceștia se adaugă cei cu studii profesionale și de ucenici, care reprezintă 17,4%. Un procent de 21,2% dintre rezidenți au studii gimnaziale.

În continuare, în ordinea descrescătoare a ponderii, se află populația cu studii primare (10,5%), cea cu studii preșcolare (6,1%) și cea cu studii postliceale și/sau de maiștri (3,7%). Procentul celor fără școală este de 5,6% din populația rezidentă a județului.

Fig. 2.27 STRUCTURA POPULAȚIEI STABILE DIN JUDEȚ, DUPĂ NIVELUL DE EDUCAȚIE ABSOLVIT, CONFORM RECENSĂMÂNTULUI DIN 2021

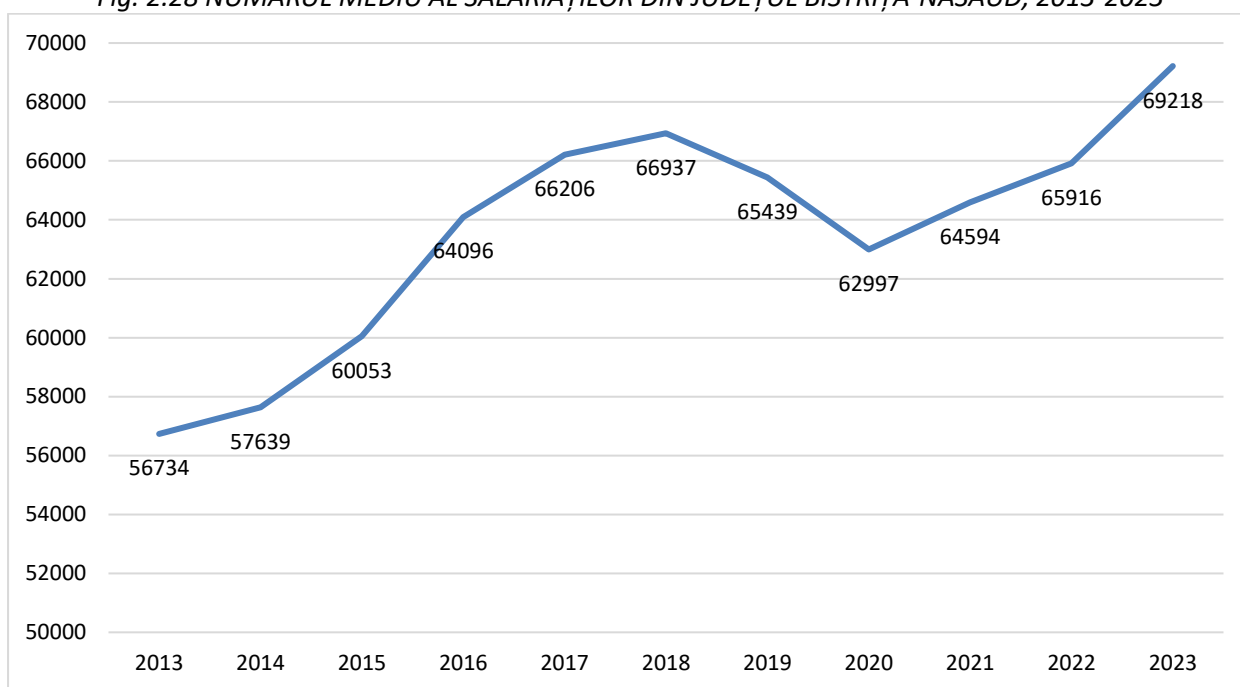

Sursa: INS. Rezultatele definitive ale Recensământului din 2021.

În anul 2023, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat un număr mediu de 69.218 salariați, reflectând o majorare de 22% față de anul 2013 și de 5,8% față de anul precedent. În ansamblu, în perioada 2013–2023, numărul mediu al salariaților a urmat o tendință generală de creștere, cu excepția unei ușoare scăderi în intervalul 2019–2020.

Comparând numărul mediu de salariați cu numărul total al populației ocupate din județ în anul 2023, sesizăm o diferență de aproximativ 40.000 de persoane, ce sugerează că peste o treime dintre persoanele care desfășoară activități economice în Bistrița-Năsăud sunt ocupate informal sau semi-formal.

Fig. 2.28 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023

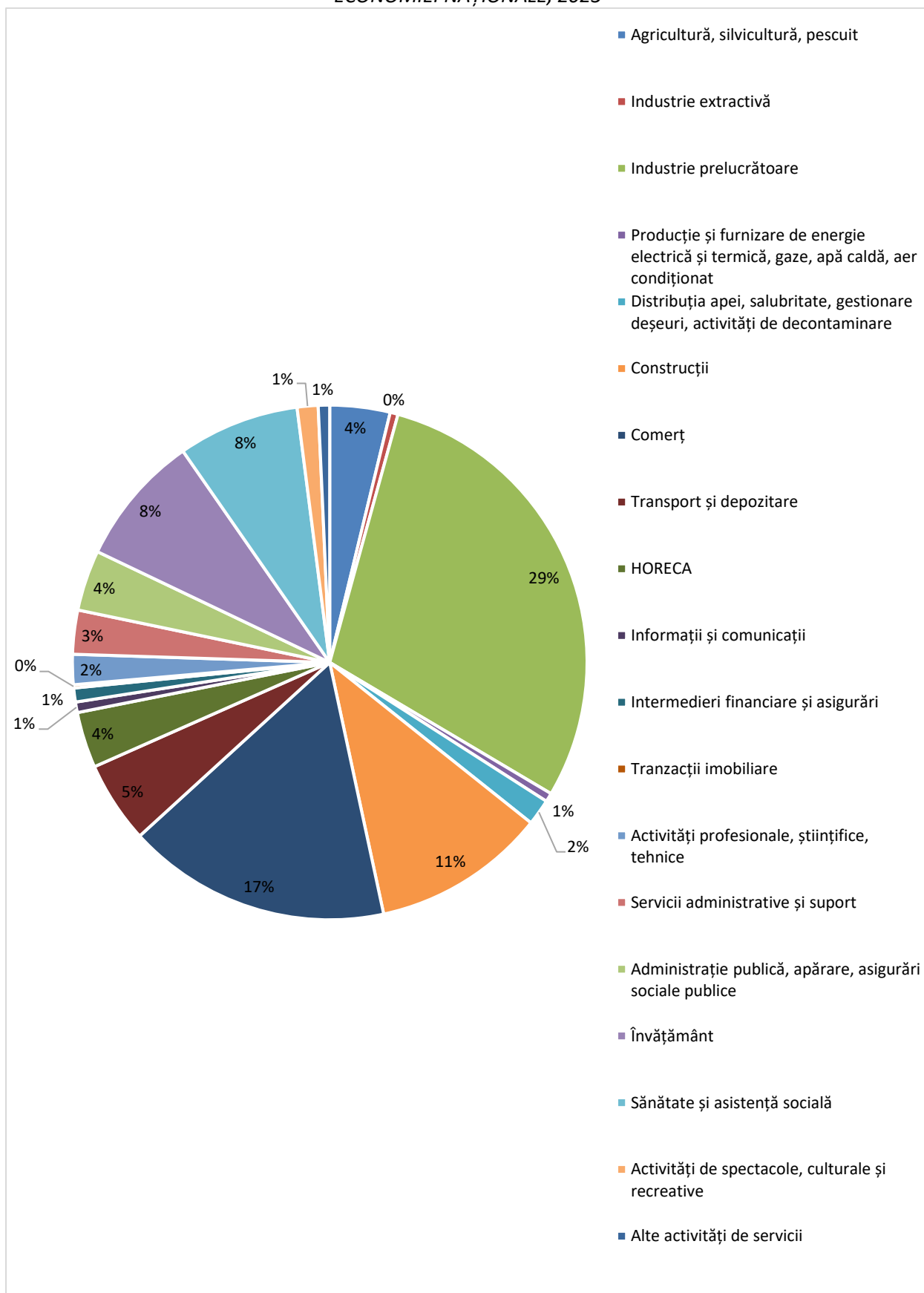
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Menționăm și faptul că, în anul 2023, activitățile economice caracterizate de cel mai mare număr mediu de salariați au cuprins: industria prelucrătoare (29,2%), comerțul (16,6%), construcțiile (10,9%), învățământul (8,3%), respectiv sănătatea și asistența socială (7,6%). La capătul opus se găseau: tranzacțiile imobiliare (0,2%), industria extractivă (0,5%), producția și furnizarea de energie (0,6%), IT&C (0,7%) și alte activități de servicii (0,7%).

Între anii 2013 și 2023, numărul mediu de angajați a cunoscut o evoluție pozitivă în majoritatea sectoarelor economice. Cele mai importante creșteri s-au înregistrat în agricultură, silvicultură și pescuit (+83,2%), HORECA (+72,4%), construcții (+55,8%), sănătate și asistență socială (+37,6%), activități profesionale, științifice și tehnice (+37,5%), servicii administrative și de suport (+37,2%), tranzacții imobiliare (+36,5%), transport și depozitare (+32,5%), comerț (+31,8%) și alte activități de servicii (+30,3%). Creșteri, însă mai moderate, s-au observat și în cazul furnizării de energie (+13,6%), IT&C (+11,2%), învățământului (+6,2%), industriei prelucrătoare (+5,8%), industriei extractive (+4,9%) și sectorului public (+3,6%).

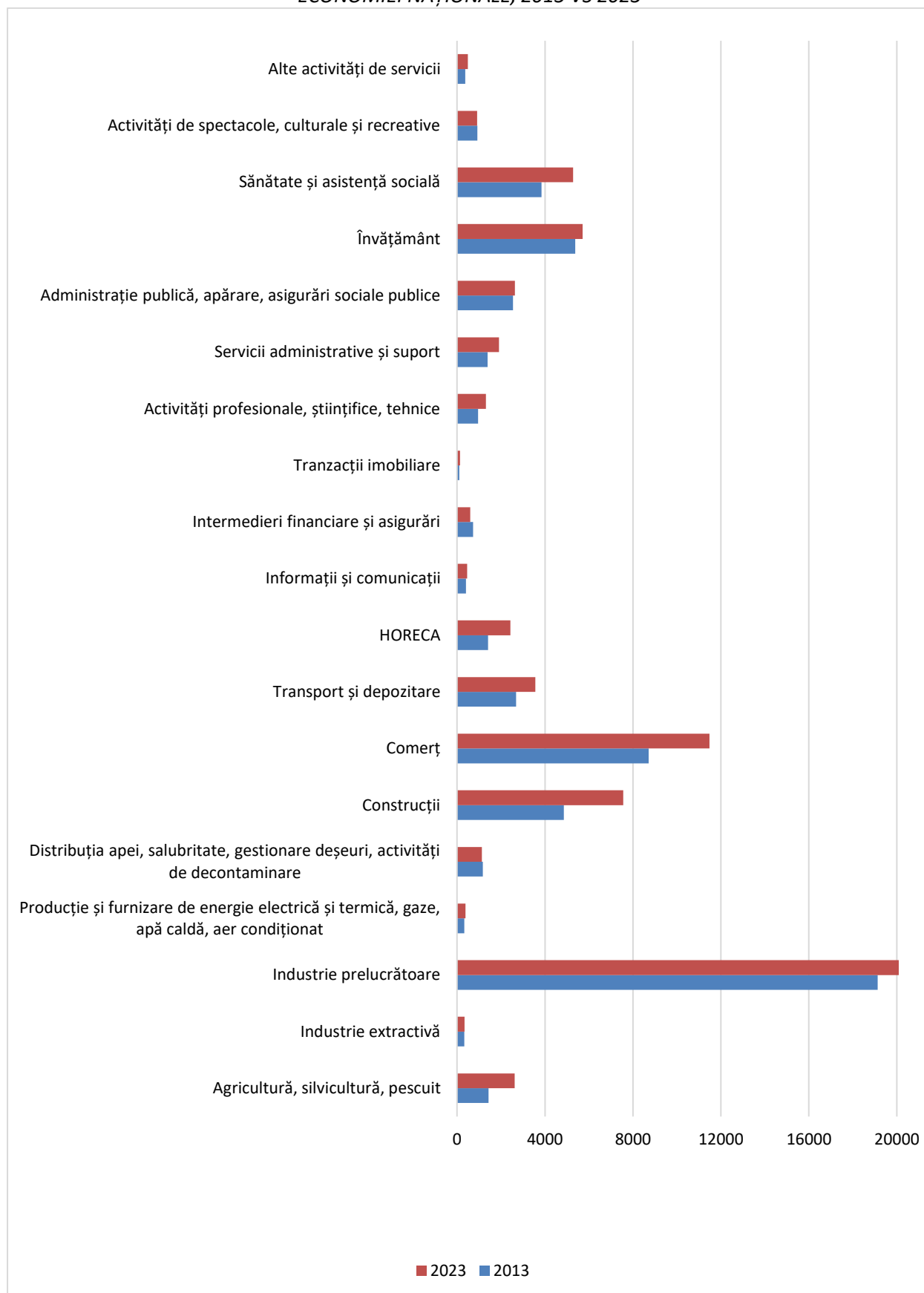
În contrast, anumite domenii au înregistrat scăderi ale numărului mediu de salariați, printre care: intermedierea financiară și asigurările (-17,1%), distribuția apei, salubritatea și gestionarea deșeurilor (-3,6%) și activitățile de spectacole, culturale și recreative (-2,3%).

Fig. 2.29 NUMĂRUL MEDIU DE SALARIAȚI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, 2023

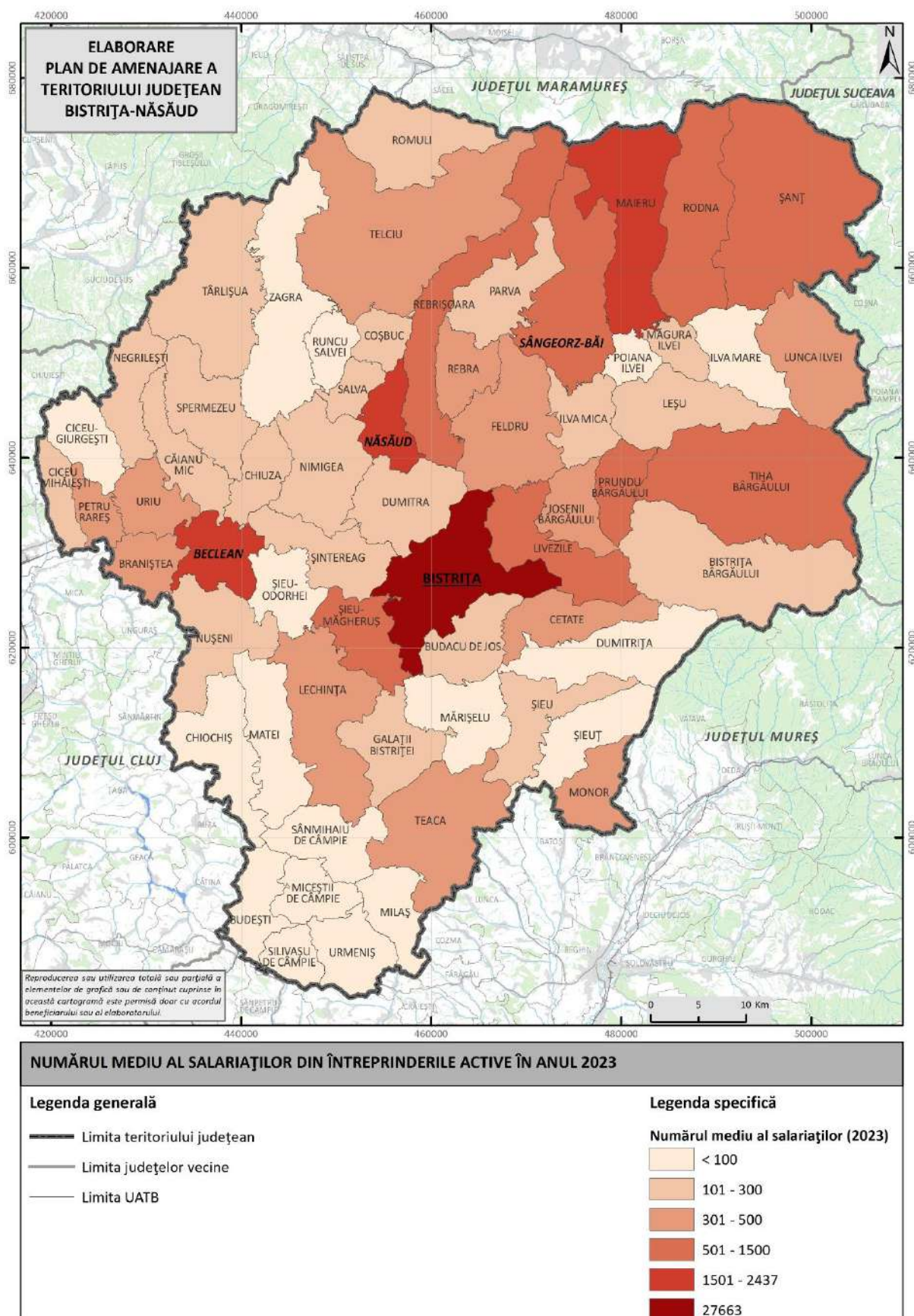
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.30 NUMĂRUL MEDIU DE SALARIAȚI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, 2013 VS 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.31 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2023

Sursa: Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud.

Conform datelor furnizate de către Inspectoratul Teritorial de Muncă Bistrița-Năsăud, la finalul anului 2024, în județ erau înregistrați 73.559 de salariați activi, din care 75,1% erau angajați în companii private, 23,6% în companii de stat, 1,1% în cadrul unor entități economice individuale și profesii libere, iar 0,2% în companii mixte. Comparativ cu numărul de salariați înregistrați la finalul anului 2017, numărul salariaților activi din județ a crescut cu 2,1%. Potrivit aceleiași surse, în topul angajatorilor din Bistrița-Năsăud se regăsesc 7 companii private și 3 companii de stat. Împreună, acestea însumau, în anul 2024, un total de 11.005 angajați activi, reprezentând aproximativ 15% din numărul total al salariaților din județ.

Tabel 2.2 CLASAMENTUL PRIMILOR 10 ANGAJATORI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2024

NR. CRT.	DENUMIRE	LOCALITATE	OBIECT DE ACTIVITATE	FORMA DE PROPRIETATE	NR. SALARIAȚI ACTIVI
1.	Leoni Wiring Systems Ro	Bistrița	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	Privată	3858
2.	Spitalul Clinic Județean de Urgență Bistrița	Bistrița	Activități de asistență spitalicească	Stat	1876
3.	Raal	Bistrița	Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	Privată	1617
4.	Rombat	Bistrița	Fabricarea de acumulatori și baterii	Privată	736
5.	Comelf	Bistrița	Fabricarea de motoare și turbine (cu excepția celor pentru avioane, autovehicule și motociclete)	Privată	654
6.	Teraplast	Bistrița	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic	Privată	571
7.	Aquabis	Bistrița	Captarea, tratarea și distribuția apei	Stat	483
8.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului	Bistrița	Alte activități de asistență socială, cu cazare n.c.a.	Stat	454
9.	E-Cablaje	Bistrița	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	Privată	388

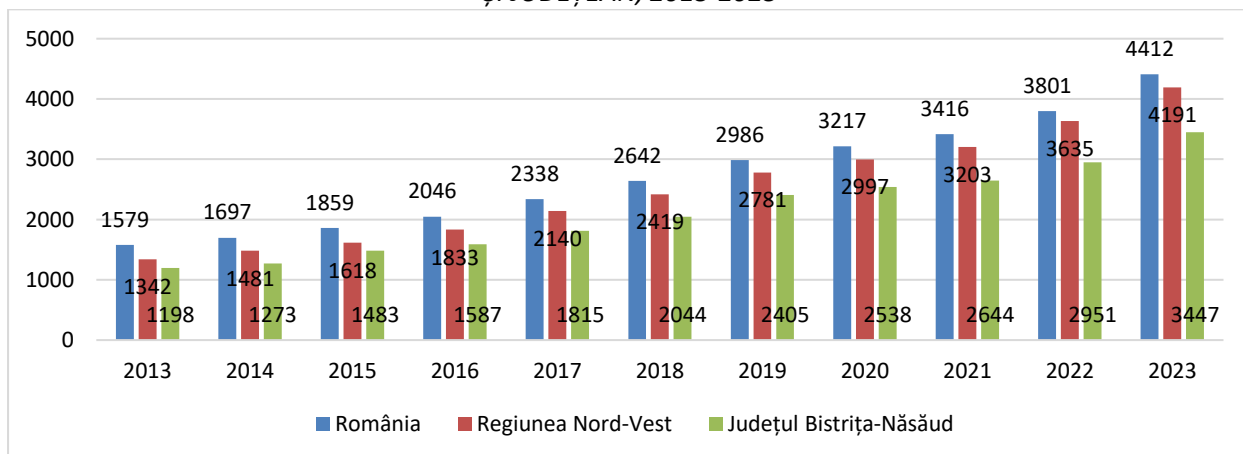
NR. CRT.	DENUMIRE	LOCALITATE	OBIECT DE ACTIVITATE	FORMA DE PROPRIETATE	NR. SALARIAȚI ACTIVI
10.	Diatours	Bistrița	Activități generale de curățenie a clădirilor	Privată	368

Sursă: Inspectoratul Teritorial de Muncă Bistrița-Năsăud.

Conform datelor transmise de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bistrița-Năsăud, în anul 2024, primele zece ocupații clasate după numărul de contracte individuale de muncă active la nivelul județului erau concentrate în domeniile construcțiilor, transporturilor, și comerțului, respectiv în sectorul public. Ocupația de muncitor necalificat la demolarea clădirilor și lucrări de finisaje ocupă prima poziție în clasament, cu 3.552 de contracte active, urmată de cea de conducător auto pentru transport rutier de mărfuri (2.770 contracte) și cea de lucrător comercial (1.438 contracte). În învățământ, s-au înregistrat 1.373 contracte pentru profesorii din ciclul gimnazial, alături de 1.173 pentru profesorii din învățământul liceal și postliceal. Alte ocupații importante în funcție de numărul de angajați au fost: muncitor necalificat la asamblarea și montarea pieselor (1.039), muncitor necalificat la spargerea și tăierea materialelor de construcții (920), șofer de autoturisme și camionete (680), asistent personal pentru persoane cu handicap grav (619) și îngrijitor clădiri (592).

Datele disponibile pe platforma TEMPO a INS arată că în anul 2023, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat un câștig salarial mediu net lunar de 3.447 lei - cu 17,8% sub media regională și cu 21,9% mai mic decât cea națională. Față de anul 2013, salariul mediu net lunar s-a majorat cu 187,7%. În ceea ce privește diferențele de gen, în același an, bărbații din județ au avut un salariu mediu net lunar de 3.584 lei, depășind cu 8,4% nivelul înregistrat de femei (3.305 lei).

Fig. 2.32 EVOLUȚIA CÂȘTIGULUI SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2013-2023

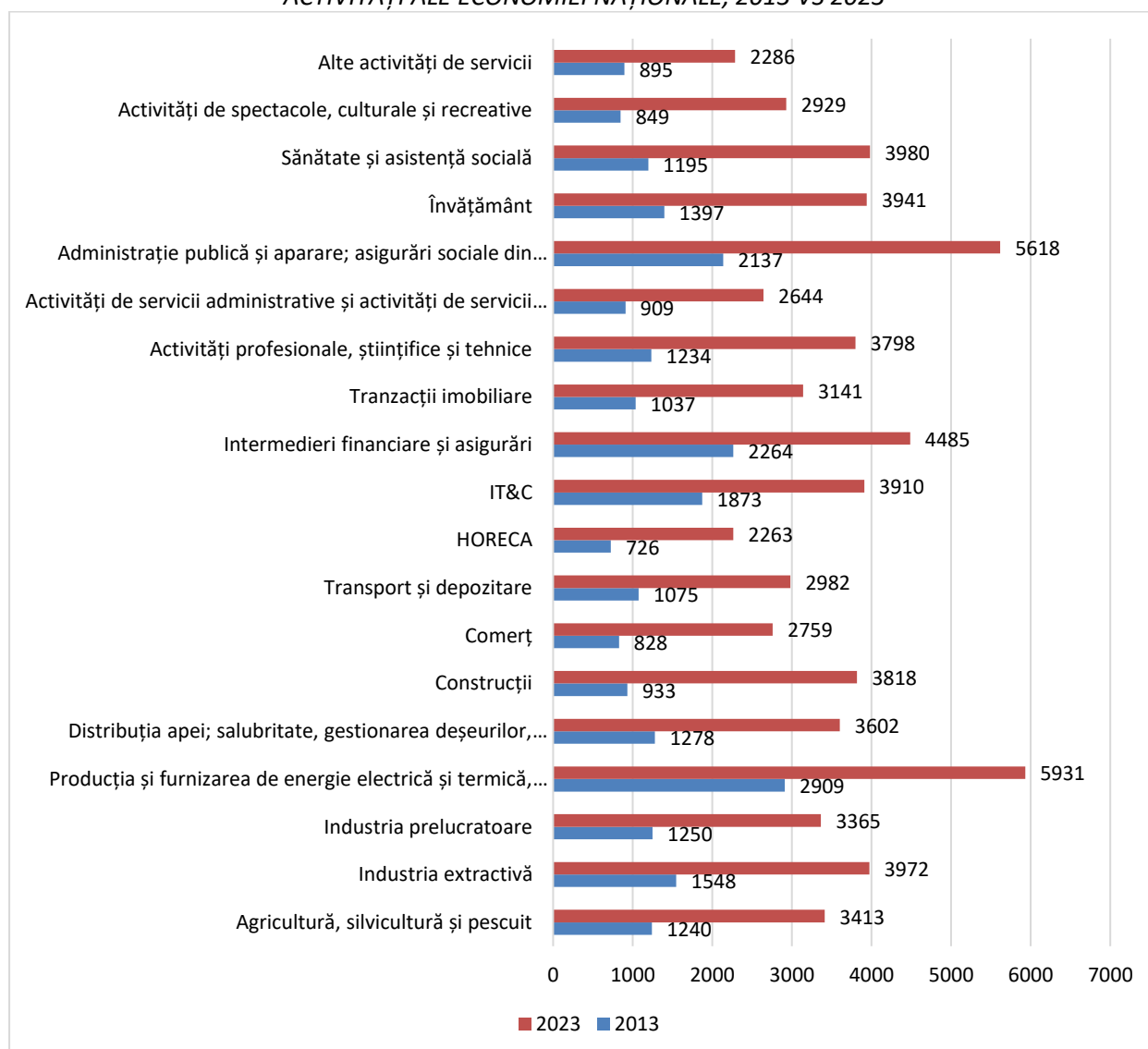

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În anul 2023, cele mai mari salarii medii nete din Bistrița-Năsăud s-au acordat în sectorul energetic (5.931 lei) și în cel de administrație publică (5.618 lei). Salarii de peste 4.000 lei au fost consemnate și în sectorul intermediilor financiare și al asigurărilor. La polul opus, cele mai mici salarii medii nete lunare s-au înregistrat în sectorul HORECA (2.263 lei), în alte activități de servicii (2.286 lei) și în domeniul serviciilor administrative și de suport (2.644 lei).

În intervalul 2013-2023, toate sectoarele din județ au cunoscut creșteri ale câștigurilor salariale, însă cea mai importantă majorare a caracterizat construcțiile (+309,2%). Creșteri notabile ale salariilor medii nete lunare s-au resimțit și în cazul: activităților culturale și recreative (+245%), comerțului (+233,2%), sănătății și asistenței sociale (+233,1%), HORECA (+211,7%), activităților profesionale, științifice și tehnice (+207,8%) și tranzacțiilor imobiliare (+202,9%).

Fig. 2.33 EVOLUȚIA CÂȘTIGULUI SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR DIN BISTRIȚA-NĂSĂUD PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, 2013 VS 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Conform INS, în luna aprilie 2025, în județul Bistrița-Năsăud erau înregistrați 3.775 de șomeri, în scădere cu 179 persoane (-4,5%) față de luna precedentă și cu 789 persoane (-17,3%) comparativ cu aceeași lună a anului anterior. Dintre aceștia, 46,7% erau femei, iar 53,3% erau bărbați. Dintre cei 3.775 de șomeri înregistrați, 71,2% proveneau din mediul rural, iar 28,8% din mediul urban. În aceeași lună, cei mai mulți șomeri au fost înregistrați în: Bistrița (549), Sângeorz-Băi (235), Teaca (168), Cetate (157), Beclean (155), Năsăud (148), Tiha Bârgăului (122), Zagra (119), Rodna (111) și Petru Rareș (109).

Din totalul șomerilor înregistrați în județul Bistrița-Năsăud în luna aprilie 2025, 1.506 persoane (40% din total) beneficiau de indemnizație de șomaj, numărul acestora fiind în scădere cu 7,4% față de luna anterioară. Comparativ cu aceeași lună a anului anterior, numărul șomerilor indemnizați a înregistrat o scădere de 30%.

În ceea ce privește structura șomerilor înregistrați în mai 2025 în Bistrița-Năsăud (3.691 șomeri), datele arată că majoritatea acestora (32,1%) aveau studii gimnaziale. Următoarea categorie ca pondere a fost reprezentată de persoanele cu studii primare (28,8% din totalul șomerilor înregistrați în județ). Persoanele cu studii liceale au reprezentat 19,3%, acestea fiind urmate de cele cu studii profesionale (14,3%). Doar 4,7% dintre șomerii consemnați în luna mai 2025 erau absolvenți de învățământ superior. Persoanele cu studii postliceale au avut cea mai mică pondere - 0,8% din total.

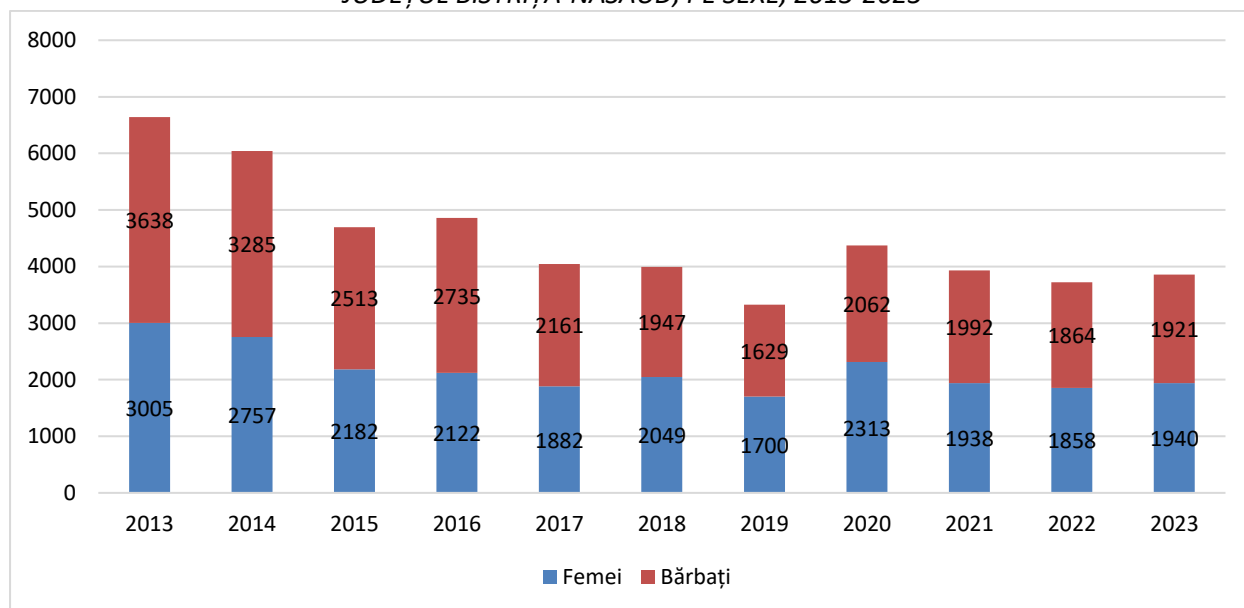
Din perspectiva gradului de ocupabilitate, 911 persoane erau clasificate ca fiind foarte greu ocupabile, 530 greu ocupabile, 1.949 mediu ocupabile, iar 301 erau considerate ușor ocupabile.

Distribuția pe grupe de vârstă a șomerilor înregistrați în județul Bistrița-Năsăud în luna mai 2025 a fost următoarea: 203 persoane (5,5%) aveau sub 25 de ani, 194 (5,3%) se încadrau în grupa de vârstă 25-29 de ani, 651 (17,6%) aveau între 30 și 39 de ani, 869 șomeri (23,5%) aveau vârste cuprinse între 40 și 49 de ani, 622 persoane (16,9%) aveau între 50 și 55 de ani, iar 1.152 (31,2%) aveau peste 55 de ani.

În perioada 2013–2023, județul a înregistrat o reducere considerabilă a numărului de șomeri: în anul 2023, numărul persoanelor aflate în șomaj era cu 41,9% mai mic decât în 2013, scăderea fiind de 35,4% în rândul femeilor și de 47,2% în rândul bărbaților.³

³ <https://www.anofm.ro/bistrita-nasaud/326-rata-somajului-inregistrat-in-evidentele-ajofm-bistrita-nasaud-in-luna-mai-2025/>

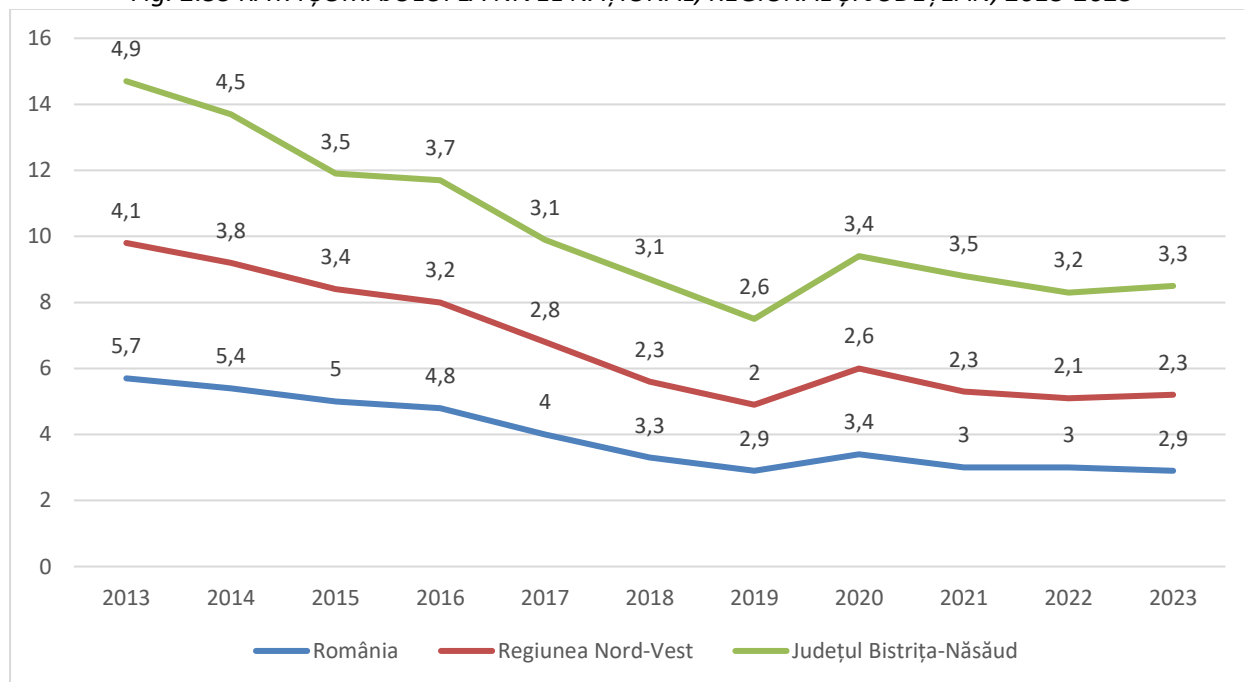
Fig. 2.34 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎNREGISTRAȚI (INDEMNIZAȚI ȘI NEINDEMNIZAȚI) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, PE SEXE, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Între anii 2013 și 2023, rata șomajului înregistrat în Bistrița-Năsăud, calculată ca raport între numărul șomerilor înregistrați la AJOFM și populația activă civilă (totalul șomerilor și al persoanelor ocupate civil), a cunoscut o scădere semnificativă, în ciuda unor variații minore de la un an la altul. În anul 2023, acest indicator era cu 32,7% mai redus față de nivelul înregistrat în 2013. Comparativ cu media regională și cea națională, rata șomajului din județ a fost mai mare: cu 43,5% peste media regională și cu 13,8% peste cea națională.

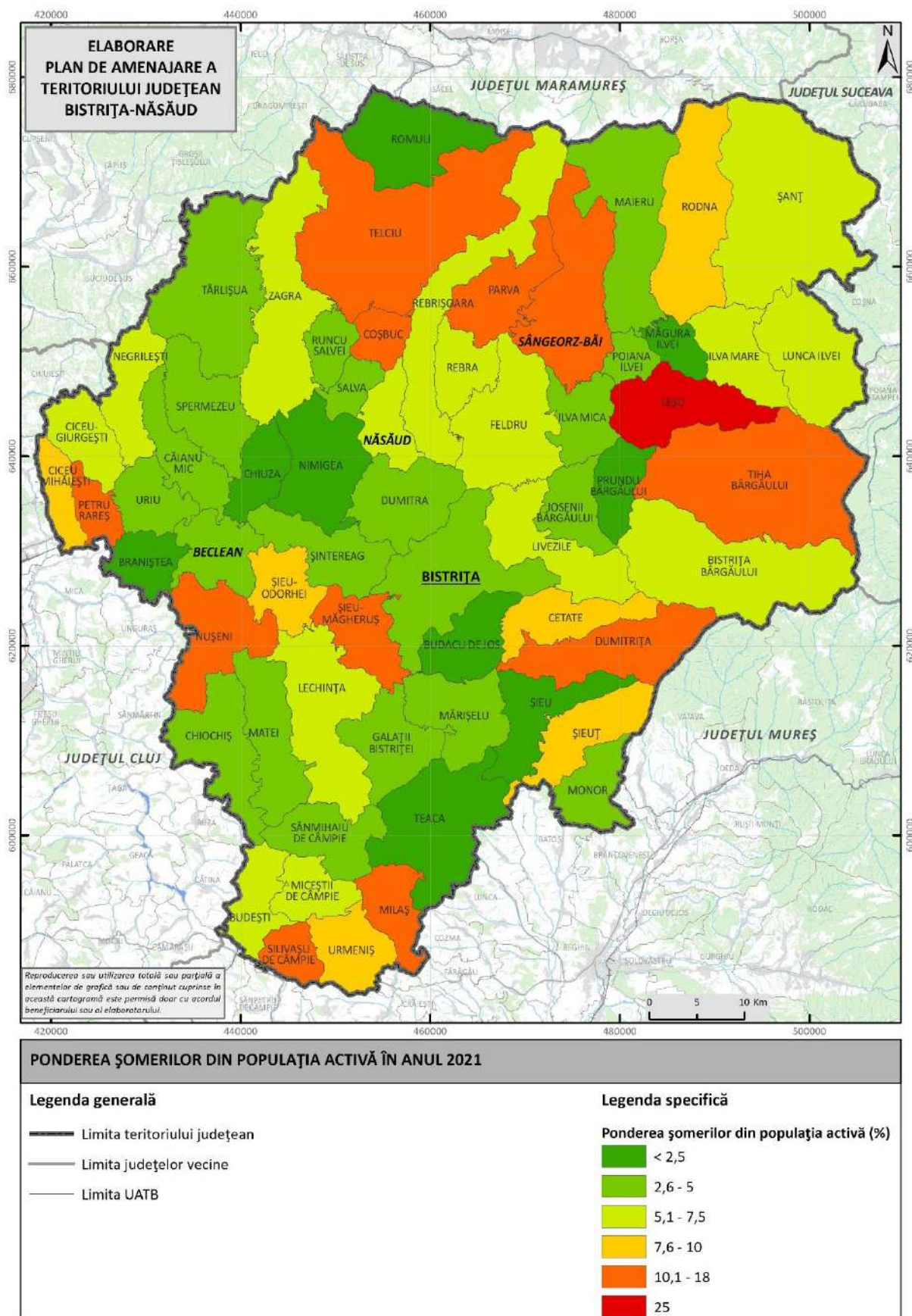
Fig. 2.35 RATA ȘOMAJULUI LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică prin platforma TEMPO online, rata șomajului din județul Bistrița-Năsăud a fost de 3,3% în luna aprilie 2025, înregistrând o scădere de 5,7% față de luna precedentă și de 17,5% comparativ cu aceeași lună a anului anterior. Pe sexe, rata șomajului a fost de 3,1% în rândul bărbaților și de 3,6% în rândul femeilor.

Fig. 2.36 PONDEREA ȘOMERILOR ÎNREGISTRAȚI ÎN TOTALUL POPULAȚIEI ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2021

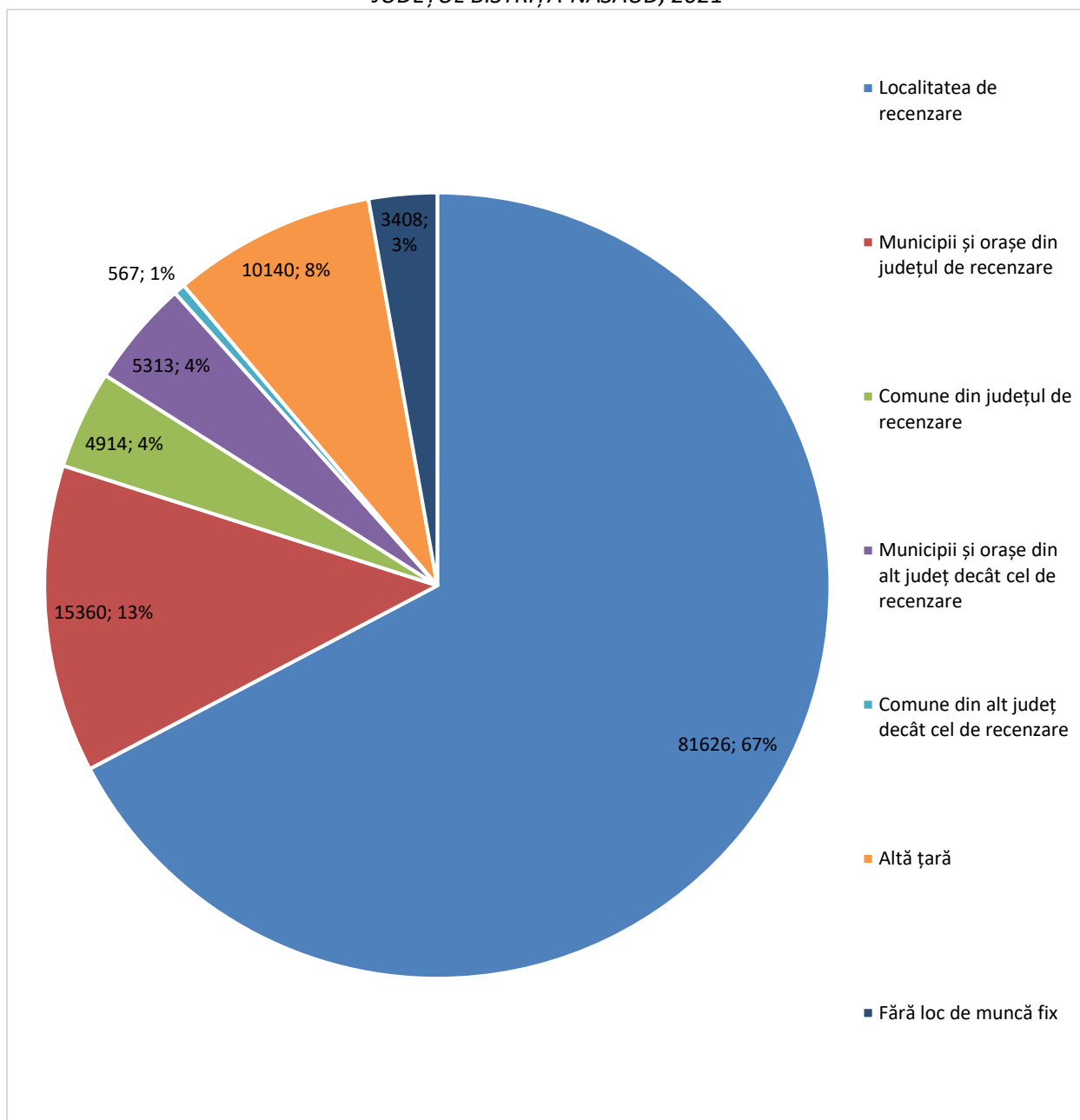
Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor, 2021.

Conform AJOFM Bistrița-Năsăud, în anul 2024, cele mai numeroase locuri de muncă vacante declarate la nivelul județului au vizat în principal ocupațiile necalificate și posturile cu profil operațional, din sectoarele de construcții, industrie, transport și servicii. Pe primul loc s-a aflat ocupația de muncitor necalificat la demolarea clădirilor și lucrări de finisaje (648 posturi), aceasta fiind urmată de cea de muncitor necalificat la asamblarea și montarea pieselor (563 posturi). Cererea a fost ridicată și pentru lucrătorii comerciali (282), îngrijitorii de clădiri (185), conducătorii auto pentru transport rutier de mărfuri (170), manipulanții de mărfuri (159), respectiv muncitorii necalificați la spargerea și tăierea materialelor de construcții (154). În topul celor mai căutate ocupații se regăseau și șoferii de autoturisme și camionete (135 posturi) și diverse posturi din sectorul serviciilor - femeie de serviciu și ajutor de bucătar, fiecare cu câte 108 posturi vacante. Datele reflectă o cerere pronunțată pentru forța de muncă necalificată și semicalificată, cu precădere în domenii care implică munca fizică și activitățile de bază.

În linie cu structura cererii de pe piața muncii, ocuparea efectivă a șomerilor din Bistrița-Năsăud în anul 2024 s-a realizat, în mare parte, în aceleași categorii ocupaționale. Astfel, cei mai mulți șomeri au fost încadrați în ocupațiile de muncitor necalificat la demolarea clădirilor și lucrări de finisaje (393 persoane), lucrător comercial (193), muncitor necalificat la spargerea și tăierea materialelor de construcții (134) și îngrijitor clădiri (117). Alte ocupații importante din prisma ocupării șomerilor au cuprins: muncitor necalificat la ambalarea produselor solide și semisolide (103), femeie de serviciu (100), muncitor necalificat la asamblarea și montarea pieselor (98), vânzător (96), manipulant mărfuri (92) și șofer de autoturisme și camionete (79).

În ceea ce privește mobilitatea forței de muncă din județ, datele de la Recensământul Populației și Locuințelor din 2021 arată că peste două treimi (67,3%) din populația rezidentă ocupată din Bistrița-Năsăud lucrează în localitatea de recensare. Restul populației ocupate din județ se deplasează pentru a munci în alte zone, fie în interiorul județului, fie în afara acestuia sau în străinătate. Mai exact, 12,7% dintre persoanele ocupate fac naveta spre alte municipii și orașe din județ, în timp ce 8,4% lucrează în afara granițelor țării. Totodată, 4,4% își desfășoară activitatea în localități urbane din alte județe, 4,1% fac naveta către alte comune din județul Bistrița-Năsăud, iar 0,5% se deplasează în comune din alte județe. De asemenea, 2,8% dintre persoanele ocupate nu au un loc de muncă stabil.

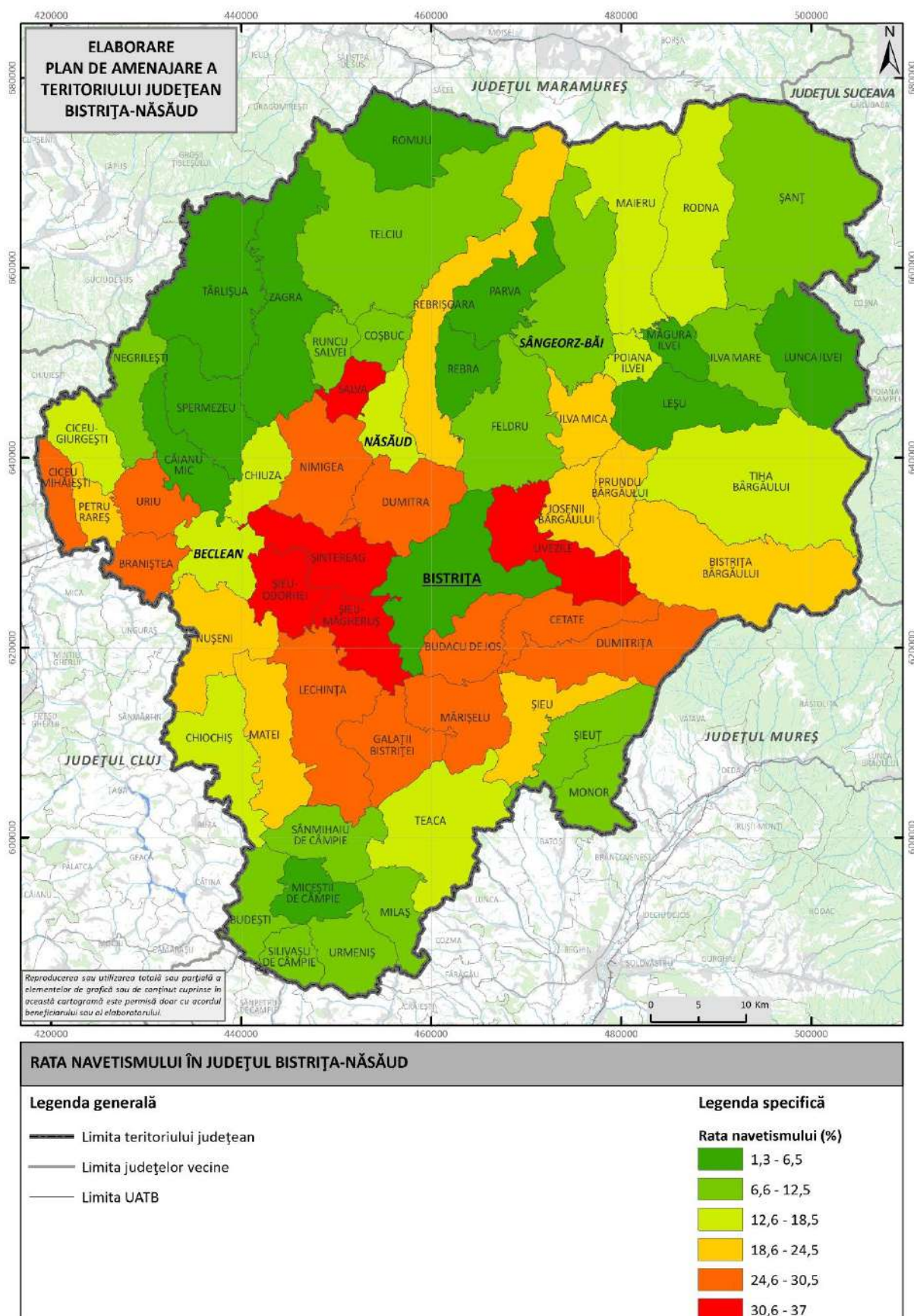
Fig. 2.37 LOCALIZAREA GEOGRAFICĂ A LOCULUI DE MUNCĂ AL POPULAȚIEI REZIDENTE OCUPATE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2021

Sursa: INS. Rezultatele definitive ale Recensământului din 2021.

Analiza ratei navetismului la nivelul UAT-urilor din județ, realizată pe baza datelor de la Recensământul Populației și Locuințelor din 2011 (statisticile detaliate pentru RPL 2021 nu sunt încă disponibile), arată că, la nivel județean, rata navetismului se menține la valori moderate, sub pragul de 40%. Cele mai mari niveluri ale navetismului sunt specifice comunelor Șieu-Odorhei (37%), Salva (34,1%), Șieu-Măgheruș (33,1%), Șintereag (31,3%), Livezile (31,2%) și Cetate (30,3%). În celelalte localități din județ, ponderea persoanelor care fac naveta nu depășește pragul de 30%.

Fig. 2.38 RATA NAVETISMULUI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD

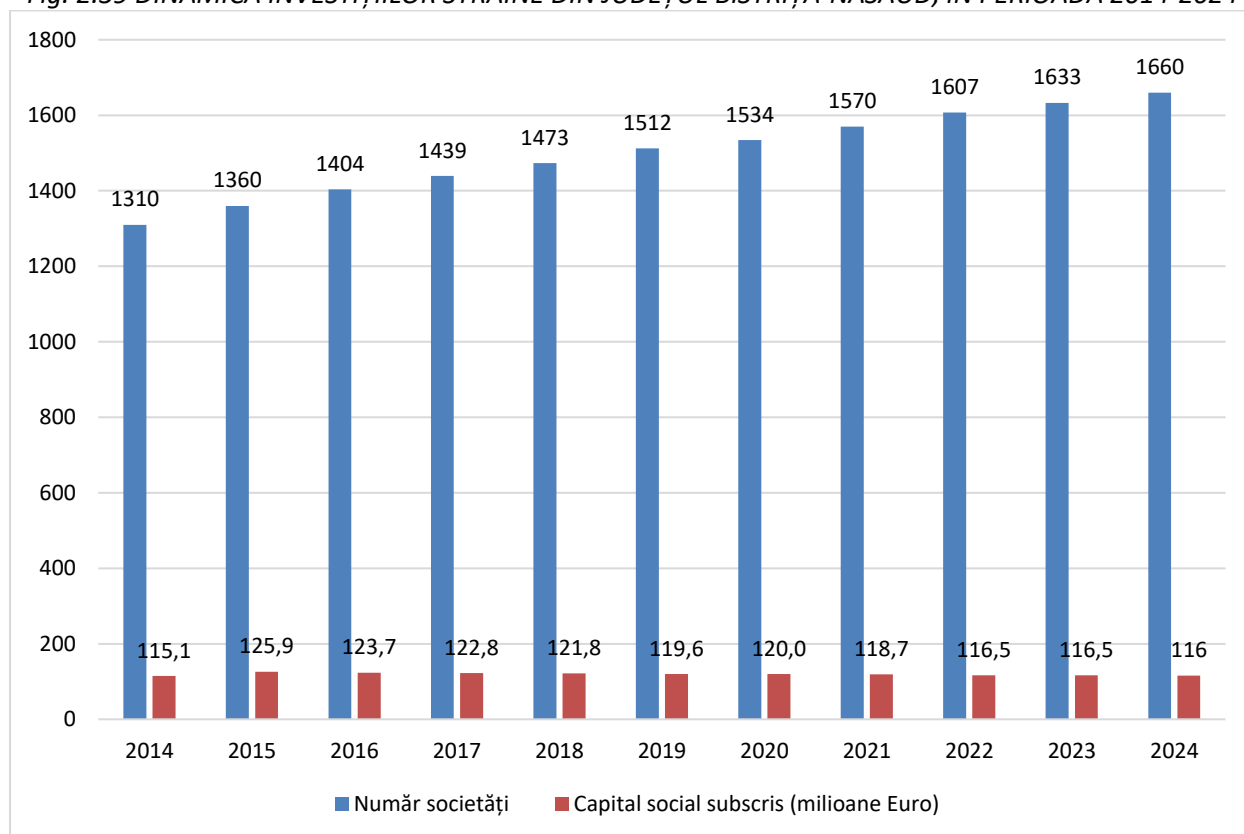
Sursa: Prelucrare proprie, după datele INS.

2.4 Analiza investițiilor străine și a comerțului exterior

Conform Oficiului Național al Registrului Comerțului (ONRC), în Bistrița-Năsăud operau, la finele anului 2024, un număr de 1.660 de societăți cu participare străină la capital, acestea reprezentând 0,6% din totalul firmelor de acest tip înregistrate în România. Valoarea capitalului social subscris al acestora se ridica la 116 milioane euro, echivalentul a aproximativ 0,23% din totalul național. Județul se situa, astfel, pe locul 26 la nivel național și pe locul al cincilea la nivel regional după numărul de companii cu participare străină la capital (după Cluj, Bihor, Maramureș și Satu Mare), iar în ceea ce privește capitalul social subscris, pe locul 32 la nivel național și pe ultimul loc la nivel regional. În comparație cu anul 2014, numărul companiilor cu capital străin din județ a crescut cu aproximativ 26,7%, iar valoarea totală a capitalului social a înregistrat o majorare de 0,8%.

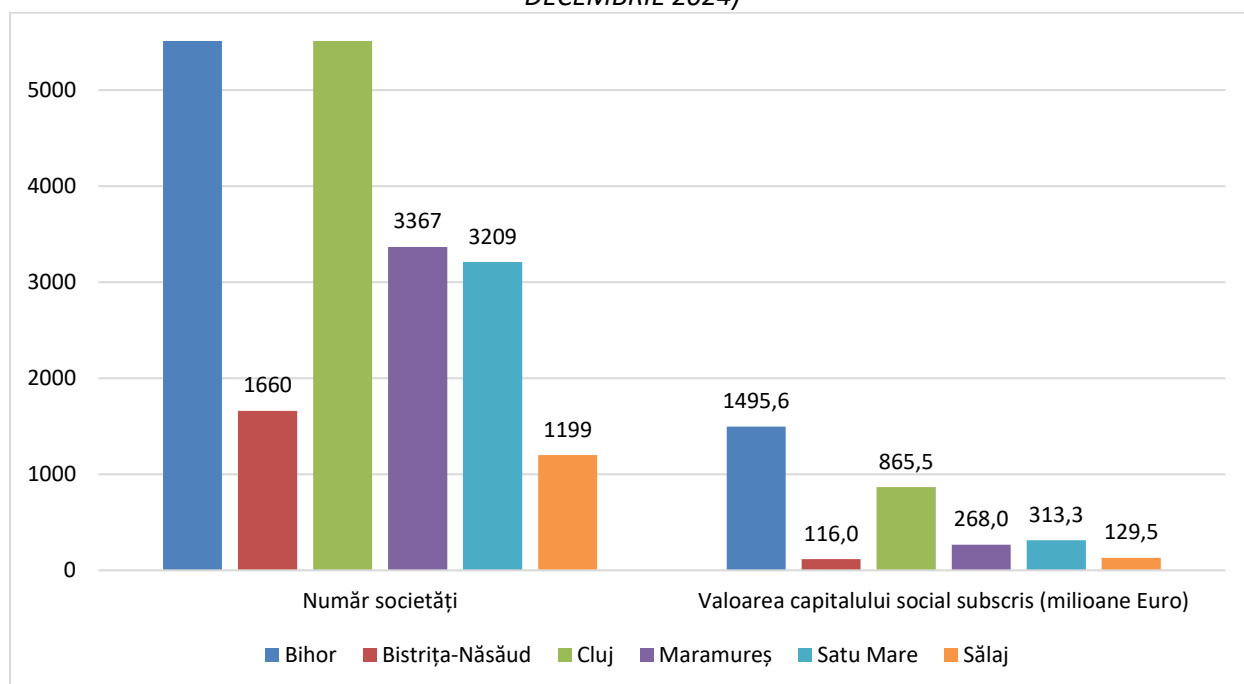
La sfârșitul anului 2023, companiile cu capital integral străin din Bistrița-Năsăud aveau 6.812 angajați, conform Institutului Național de Statistică. Prin urmare, județul ocupa locul cinci în Regiunea Nord-Vest, având mai mulți angajați doar decât Sălajul. În intervalul 2013–2023, efectivul de angajați din firmele județene cu capital integral străin s-a diminuat cu 13%.

Fig. 2.39 DINAMICA INVESTIȚIILOR STRĂINE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024

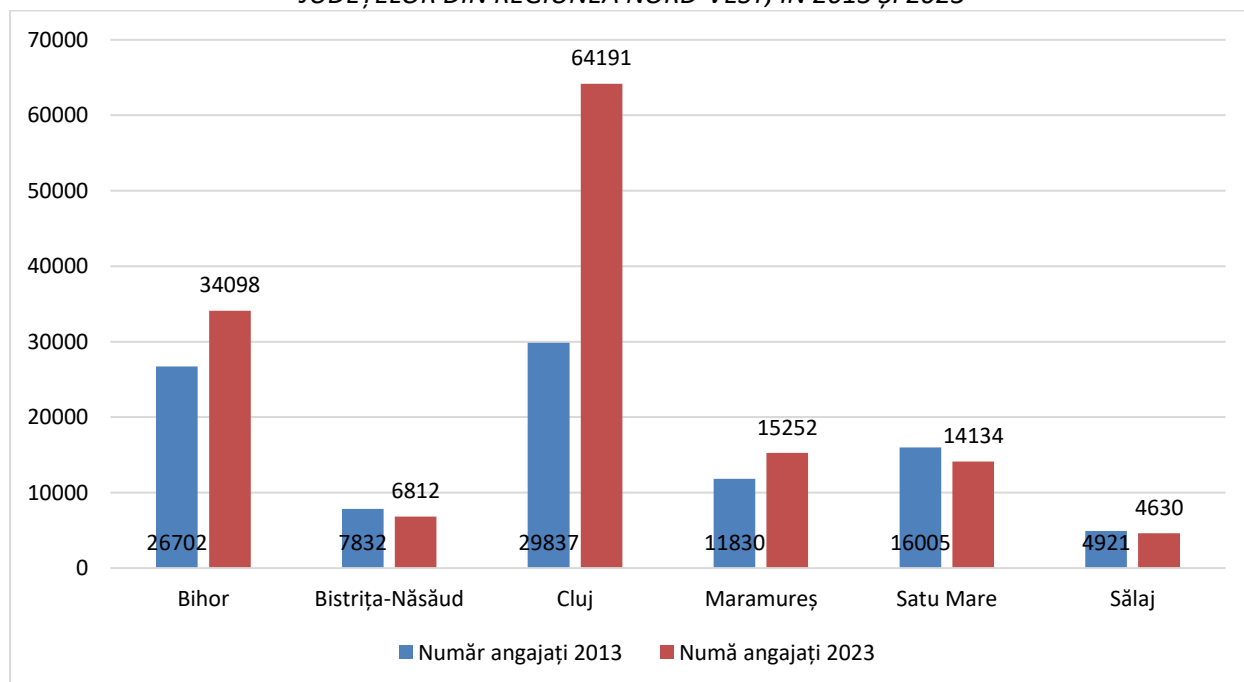
Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului.

Fig. 2.40 NUMĂRUL SOCIETĂȚILOR CU PARTICIPARE STRĂINĂ LA CAPITAL ȘI VALOAREA INVESTIȚIILOR STRĂINE, SUB FORMA PARTICIPĂRILOR LA CAPITALUL FIRMELOR, ÎN REGIUNEA NORD-VEST (LA 31 DECEMBRIE 2024)

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului.

Fig. 2.41 EFECTIVELE DE SALARIAȚI DIN UNITĂȚILE CU CAPITAL INTEGRAL STRĂIN, LA NIVELUL JUDEȚELOR DIN REGIUNEA NORD-VEST, ÎN 2013 ȘI 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Potrivit listafirme.ro la data de 4 iulie 2025, în județul Bistrița-Năsăud erau active 182 de companii cu participare străină de cel puțin 1% din capital și care au realizat venituri în anul

2024. În total, acestea au raportat o cifră de afaceri de 2.173 milioane lei (circa 434,8 milioane euro) și au angajat 3.675 de persoane:

- În agricultură, silvicultură și pescuit activau 5 companii, care au înregistrat o cifră de afaceri de 11,385 milioane lei și aveau 31 de angajați.
- În industria prelucrătoare erau active 50 de companii, cu o cifră de afaceri de 1.856,571 milioane lei și un total de 3.032 angajați.
- În domeniul producției și furnizării de energie electrică, gaze, apă și aer condiționat funcționau 2 companii, care au cumulat o cifră de afaceri de 2,602 milioane lei; datele privind numărul de angajați nu sunt disponibile.
- În sectorul construcțiilor se regăseau 17 companii, care au realizat o cifră de afaceri de 34,564 milioane lei, având 111 angajați.
- În comerț și reparații activau 40 de companii, cu o cifră de afaceri de 144,417 milioane lei și 136 de salariați.
- În transport și depozitare funcționau 11 companii, care au generat o cifră de afaceri de 95,080 milioane lei și aveau 261 de angajați.
- În HORECA erau înregistrate 11 companii, care au obținut o cifră de afaceri totală de 6,132 milioane lei și aveau 29 de angajați.
- În IT&C activau 9 companii, cu o cifră de afaceri de 2,084 milioane lei și un total de 5 angajați.
- În sectorul intermediarilor financiare și al asigurărilor era prezentă o singură companie, cu o cifră de afaceri de 404 mii lei și 2 angajați.
- În domeniul tranzacțiilor imobiliare activau 5 companii, care au raportat o cifră de afaceri de 2,132 milioane lei, având 3 angajați.
- În sectorul activităților profesionale, științifice și tehnice erau active 14 companii, cu o cifră de afaceri de 6,541 milioane lei și 24 de angajați.
- În domeniul serviciilor administrative și de suport funcționau 9 companii, care au înregistrat o cifră de afaceri de 9,924 milioane lei și aveau 36 de angajați.
- În domeniul învățământului era activă o companie, cu o cifră de afaceri de 3,8 mii lei; datele referitoare la numărul de angajați nu sunt disponibile.
- În sectorul activităților de spectacole, culturale și recreative era înregistrată o companie, cu o cifră de afaceri de 577 mii lei și un angajat.
- În sectorul altor activități de servicii activau 6 companii, care au raportat o cifră de afaceri de 1,483 milioane lei și aveau 4 angajați.

Conform aceleiași surse de informații, cele mai importante firme cu capital străin din județ, din perspectiva cifrei de afaceri raportată în anul 2024, cuprindeau 15 companii din sectorul industriei prelucrătoare, 3 companii specializate în comerț și 2 companii de transport.

Tabel 2.3 CLASAMENTUL CELOR MAI MARI 20 DE COMPANII CU CAPITAL STRĂIN DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, DUPĂ CIFRA DE AFACERI, 2024

POZIȚIA ÎN CLASAMENT	DENUMIRE SOCIETATE	OBIECT PRINCIPAL DE ACTIVITATE
1.	Rombat	Fabricarea acumulatorilor și bateriilor
2.	Terasteel	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice
3.	Italtexil Sarata	Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile
4.	E-Cablaje	Fabricarea echipamentelor electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
5.	Fileca Industry	Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile
6.	Masterfoam	Fabricarea altor articole textile n.c.a.
7.	Woodystar TRDG	Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcție și echipamentelor sanitare
8.	Rociro	Comerț cu ridicata al altor bunuri de uz gospodăresc
9.	Lignum Trend	Tăierea și rindeluirea lemnului
10.	Svend E. Soerensen	Transporturi rutiere de mărfuri
11.	Bisbags	Fabricarea hârtiei, cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton
12.	Tesuti Transilvania	Producția de țesături
13.	Tehnoprod Plast	Fabricarea altor produse din materiale plastice
14.	Carna Carpatica	Prelucrarea și conservarea cărnii
15.	Aguaviva	Transporturi rutiere de mărfuri
16.	Precision Tool Steel	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice
17.	Drive Medical	Producția de dispozitive, aparate și instrumente medicale și de laborator
18.	Stettler Tech	Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
19.	Tessitura Di Sarata	Producția de țesături
20.	Gad-Petrol	Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule

Sursa: Listafirme.ro.

Datele disponibile pe platforma Tempo online arată că, la sfârșitul anului 2024, județul Bistrița-Năsăud a realizat exporturi în valoare de 667,6 milioane euro și importuri de 850,5 milioane euro, având un deficit comercial de circa 183 milioane euro. În raport cu anul 2018, exporturile FOB au înregistrat o scădere de 16,8%, în timp ce importurile au crescut cu 23,1% în anul 2024.

Fig. 2.42 DINAMICA EXPORTURILOR (FOB) ȘI IMPORTURILOR (CIF) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD (MII EURO), 2018-2024

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Potrivit INS, în anul 2024, cea mai mare pondere a exporturilor județene (38,8%) fost deținută de mașini, aparate și echipamente electrice, inclusiv aparate pentru înregistrarea sau redarea sunetului și imaginilor. Următoarele poziții au fost ocupate de: textile și articole textile (17%), mijloace și materiale de transport (10,5%), metale comune și articole din acestea (9,1%), respectiv materiale plastice, cauciuc și articole aferente (9,1%). Restul secțiunilor de produse au cumulat doar 15,5% din valoarea totală a exporturilor județului în anul 2024.

În ceea ce privește structura conform INS, în anul 2024, Bistrița-Năsăud a înregistrat cea mai mare pondere a importurilor tot la capitolul mașini, aparate și echipamente electrice, inclusiv aparate pentru înregistrarea sau redarea sunetului și imaginilor (26,2% din valoarea totală a importurilor județene). Pe următoarele poziții s-au situat metalele comune și articolele metal (24,5%), materialele plastice, cauciucul și articolele aferente (18,4%), textilele și articolele textile (11,4%) și mijloacele și materialele de transport (5,4%). Celelalte secțiuni de produse au cumulat 14% din valoarea totală a importurilor județene în anul 2024.

În același an, județul s-a situat pe locul 25 la nivel național în funcție de volumul exporturilor (având o pondere de 0,7% din totalul exporturilor naționale) și pe ultimul loc la nivel

regional (cu o contribuție de 6,2% în totalul exporturilor regionale). În ceea ce privește importurile, Bistrița-Năsăud s-a clasat pe locul 23 la nivel național, cu o pondere de 0,7% din totalul importurilor naționale, și pe locul 5 la nivel regional (după Cluj, Bihor, Satu Mare și Maramureș), având o pondere de 7,2% în totalul importurilor realizate la nivel regional.

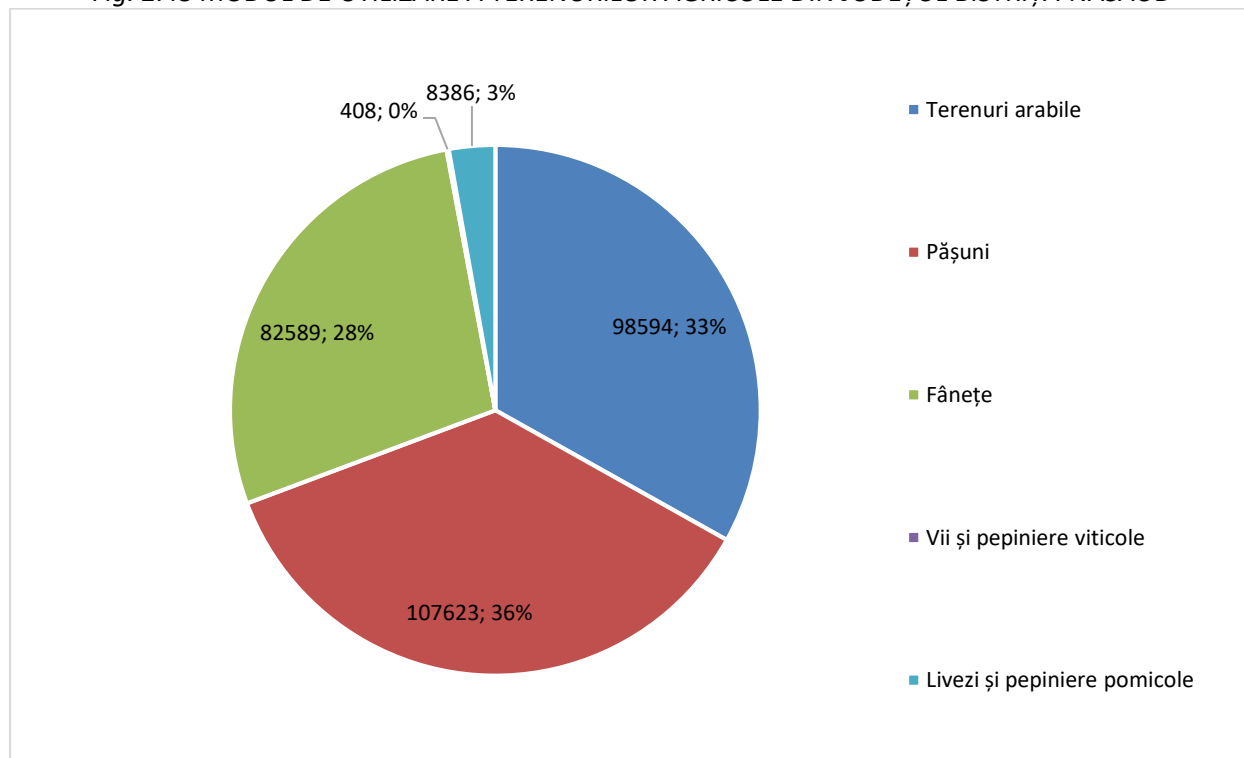
2.5. Agricultură

Fondul funciar și structura terenurilor

Conform celor mai recente date publicate de INS (anul 2014 – statistici mai noi urmând a fi disponibile după finalizarea cadastrării naționale), județul Bistrița-Năsăud dispune de o suprafață agricolă de 297.600 ha, ce reprezintă 55,6% din arealul total al județului (535.520 ha). Din totalul suprafeței agricole din județ, 36,2% sunt pășuni, 33,1% reprezintă teren arabil, 27,8% sunt fânețe, 2,8% sunt livezi și pepiniere pomicole, iar 0,1% sunt ocupate de vii și pepiniere viticole.

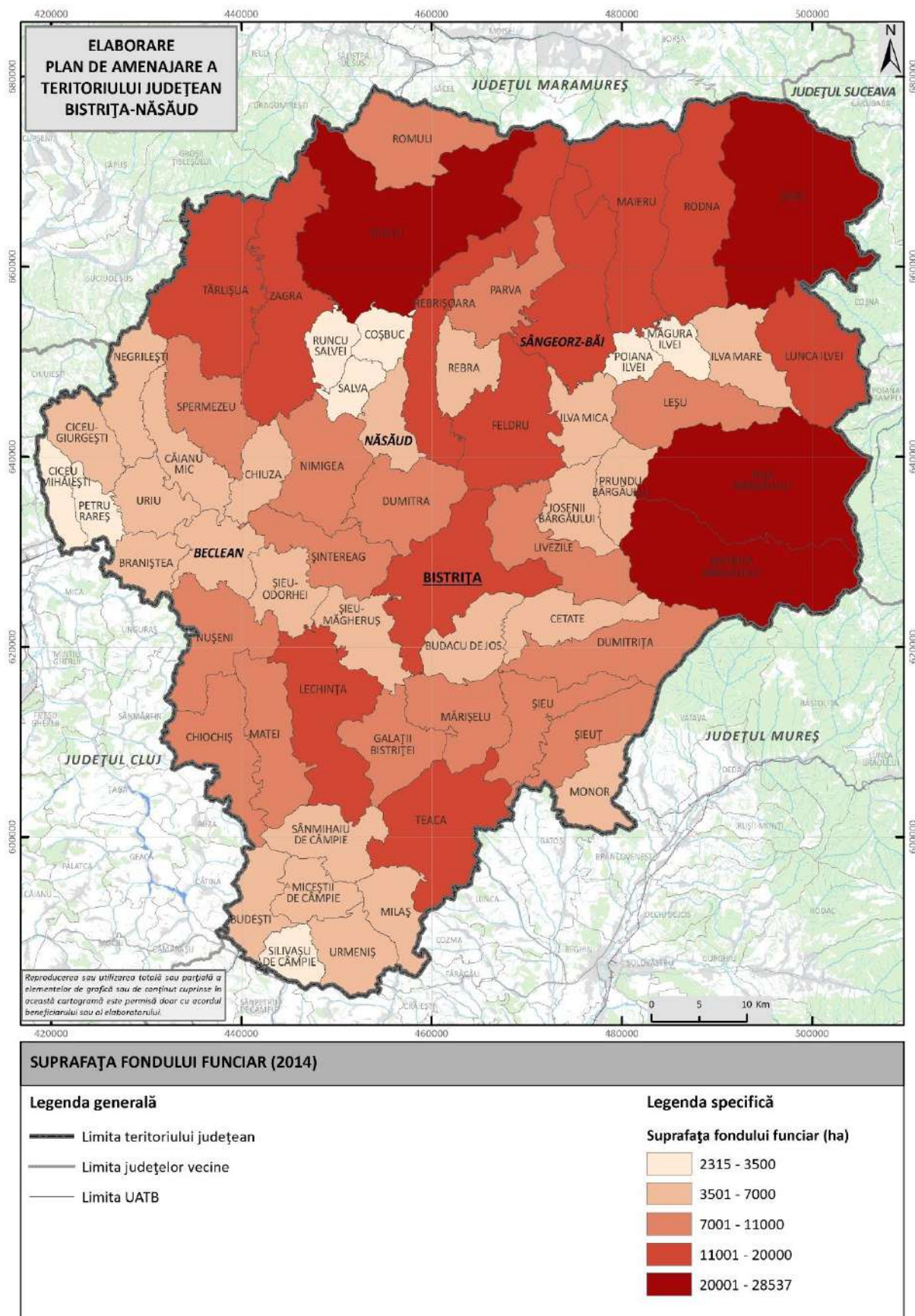
Restul de 44,4% din suprafața județului este neagră, cea mai mare parte fiind acoperită de păduri, care însumează 194.695 ha (81,8% din suprafața neagră). Apele și bălțile ocupă 7.099 ha (3%), construcțiile acoperă 8.871 ha (3,7%), căile de comunicații se întind pe 8.140 ha (3,4%), iar terenurile degradate și neproductive reprezintă 19.115 ha (8%).

Fig. 2.43 MODUL DE UTILIZARE A TERENURILOR AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.44 SUPRAFAȚA TOTALĂ A FONDULUI FUNCİAR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2014

Sursa: INS. Baza de date Tempo Online.

Analizând ponderea terenurilor agricole în suprafața totală a fondului funciar din județ (55,6%) în raport cu celelalte județe ale Regiunii Nord-Vest, potrivit datelor INS aferente anului 2014, observăm că Bistrița-Năsăud are a doua cea mai mică proporție de teren agricol din regiune, devansând doar județul Maramureș (48,5%), în timp ce Satu Mare (71,9%), Cluj (64,9%), Bihor (64,6%) și Sălaj (61,8%) înregistrează valori mai ridicate. Totodată, statisticile arată că 79,5% din suprafața totală a județului Bistrița-Năsăud se află în proprietate privată, restul de 20,5% aflându-se în proprietate publică, iar în cazul terenurilor agricole, ponderea celor aflate în proprietate privată este chiar mai ridicată, ajungând la 91,8%.

Conform Tempo Online, UAT-urile cu cele mai mari ponderi ale suprafeței agricole în raport cu suprafața totală sunt: Sânmihaiu de Câmpie (87,8%), Budești (86,8%), Miceștii de Câmpie (85,4%), Milaș (84,4%), Urmeniș (83,1%), Silivașu de Câmpie (82%), Șieu (82%), Monor (80,4%), Mărișelu (79,7%) și Josenii Bârgăului (79,2%). La extrema cealaltă, cele mai mici proporții ale terenurilor agricole în totalul suprafeței UAT-urilor se regăsesc în Romuli (21,5%), Bistrița Bârgăului (22,6%), Telciu (26,6%), Tiha Bârgăului (28,4%), Șanț (29,8%), Lunca Ilvei (36,7%), Târlișua (40,5%), Dumitrița (40,8%), Ilva Mică (43,5%) și Maieru (43,9%).

Potrivit Direcției pentru Agricultură Județeană Bistrița-Năsăud, la nivelul județului, pajiștile cu valoare naturală ridicată însumează 203.131,1 ha, dintre care 98.293,3 ha sunt pășuni (48,4%) și 104.837,8 ha sunt fânețe (51,6%). Cele mai extinse suprafețe de pajiști se regăsesc în: Telciu (9239 ha – 4,5%), Tiha Bârgăului (9219,9 ha – 4,5%), Șanț (7662 ha – 3,8%), Zagra (7301,2 ha – 3,6%) și Rodna (6577,7 ha – 3,2%). La polul opus, cele mai mici suprafețe de pajiști aparțin localităților: Petru Rareș (734 ha – 0,4%), Silivașu de Câmpie (812 ha – 0,4%), Braniștea (978 ha – 0,5%), Ciceu Mihăești (1016,1 ha – 0,5%) și Salva (1088,6 ha – 0,5%).

Pe categorii de pajiști, datele DJA Bistrița-Năsăud relevă faptul că cele mai întinse suprafețe cu pășuni se află în: Șanț (5426,0 ha – 5,5%), Rodna (5012,7 ha – 5,1%), Maieru (4020,8 ha – 4,1%), Zagra (3738,2 ha – 3,8%) și Rebrîșoara (3588,7 ha – 3,7%), iar cele mai reduse suprafețe sunt în Poiana Ilvei (58,5 ha – 0,1%), Salva (149 ha – 0,2%), Măgura Ilvei (355 ha – 0,4%), Braniștea (444 ha – 0,5%) și Coșbuc (476 ha – 0,5%).

În ceea ce privește fânețele, cele mai mari suprafețe se găsesc în: Tiha Bârgăului (5732 ha – 5,5% din total fânețe), Telciu (5035,8 ha – 4,8%), Târlișua (3378 ha – 3,2%), Teaca (3273,4 ha – 3,1%) și Dumitrița (3095,4 ha – 3%). Cele mai mici suprafețe cu fânețe sunt în: Petru Rareș (216 ha – 0,2%), Sânmihaiu de Câmpie (225,5 ha – 0,2%), Silivașu de Câmpie (238 ha – 0,2%), Urmeniș (339 ha – 0,3%) și Galații Bistriței (369 ha – 0,4%).

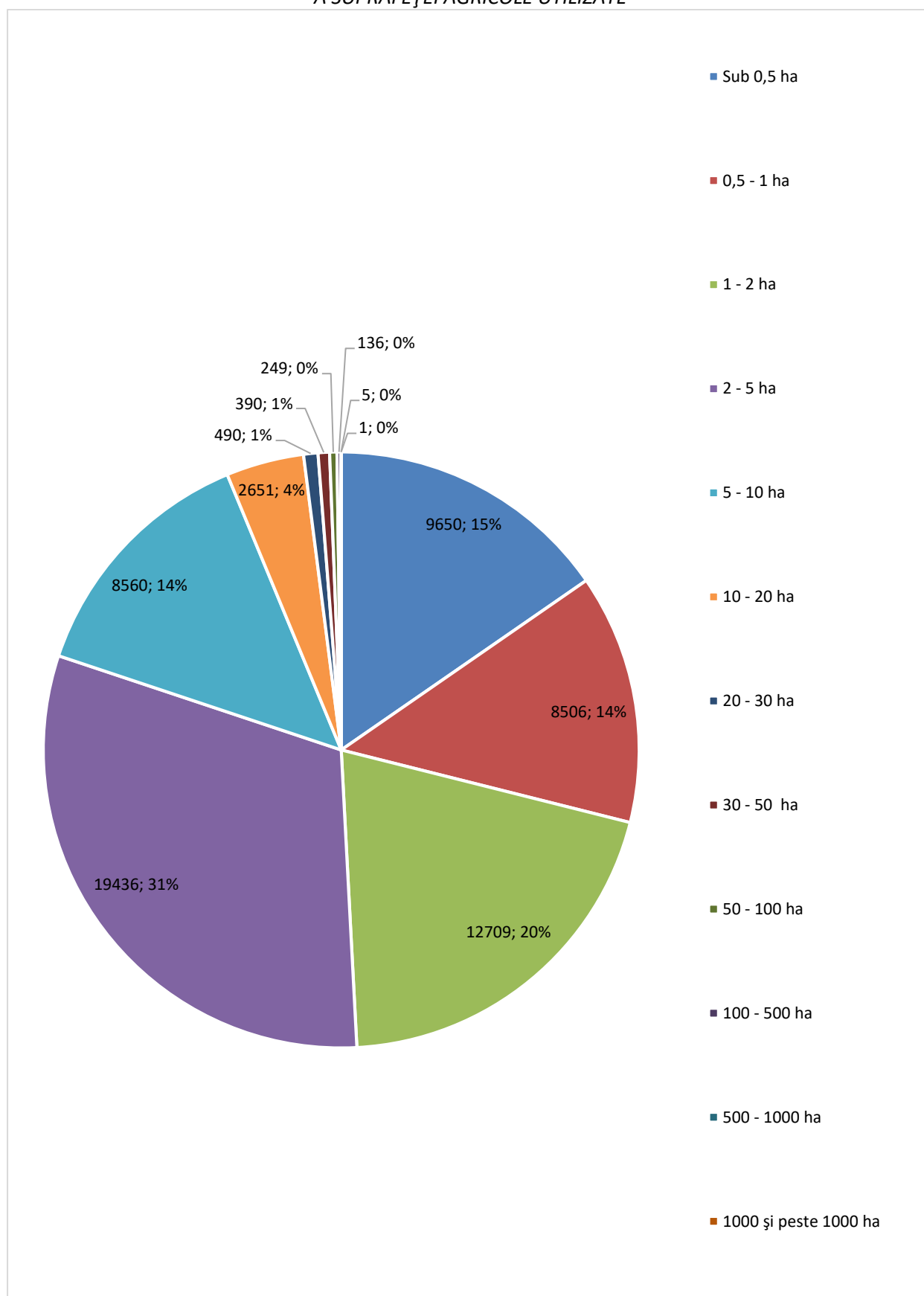
Potrivit datelor de la Recensământul Agricol 2020, în județul Bistrița-Năsăud existau 62.783 exploatații agricole ce utilizau suprafețe agricole. Dintre acestea, 60.767 exploatații dețineau terenuri în proprietate, 2.847 exploatații foloseau suprafețe agricole în arendă, 3.267 exploatații utilizau terenuri în coproprietate sau prin alte forme de deținere, iar 36 de exploatații gestionau suprafețe agricole aflate în teren comun. La nivel regional, Bistrița-Năsăud se situează pe locul al patrulea după numărul exploatațiilor ce dețin terenuri agricole în proprietate.

Conform aceleiași surse, din totalul de 258.186 ha de suprafață agricolă utilizată de către exploatațiile agricole din județul Bistrița-Năsăud, 187.922,49 ha (72,8%) se află în proprietate, 25.752,38 ha (10%) sunt lucrate în arendă, 7.355,72 ha (2,8%) reprezintă terenuri comune, iar 37.155,03 ha (14,4%) sunt utilizate în regim de coproprietate sau în temeiul altor forme de posesie. Astfel, și din perspectiva suprafețelor agricole deținute în proprietate, județul Bistrița-Năsăud ocupă locul al patrulea la nivel regional.

Exploatațiile agricole din Bistrița-Năsăud sunt predominant de dimensiuni mici și foarte mici, cele cu suprafețe sub 5 ha reprezentând 80,1% din totalul celor 62.783 de exploatații agricole care utilizează terenuri agricole în județ. Cele mai numeroase sunt cele care folosesc suprafețe de 2–5 ha (31,0%), acestea fiind urmate de cele cu suprafețe de 1–2 ha (20,2%), respectiv de cele cu suprafețe sub 0,5 ha (15,4%) și 5–10 ha (13,6%). Exploatațiile cu dimensiuni cuprinse între 0,5-1 ha reprezintă 13,5% din total, iar cele cuprinse între 10–20 ha dețin o pondere de 4,2%. Exploatațiile cu suprafețe cuprinse între 20–50 ha cumulează doar 1,4% din total, iar cele cu suprafețe de 50–500 ha însumează 0,6%. În județ există doar 5 exploatații care utilizează suprafețe cuprinse între 500–1.000 ha și o singură exploatație cu suprafețe mai mari de 1.000 ha, acestea reprezentând sub 0,01% din total.

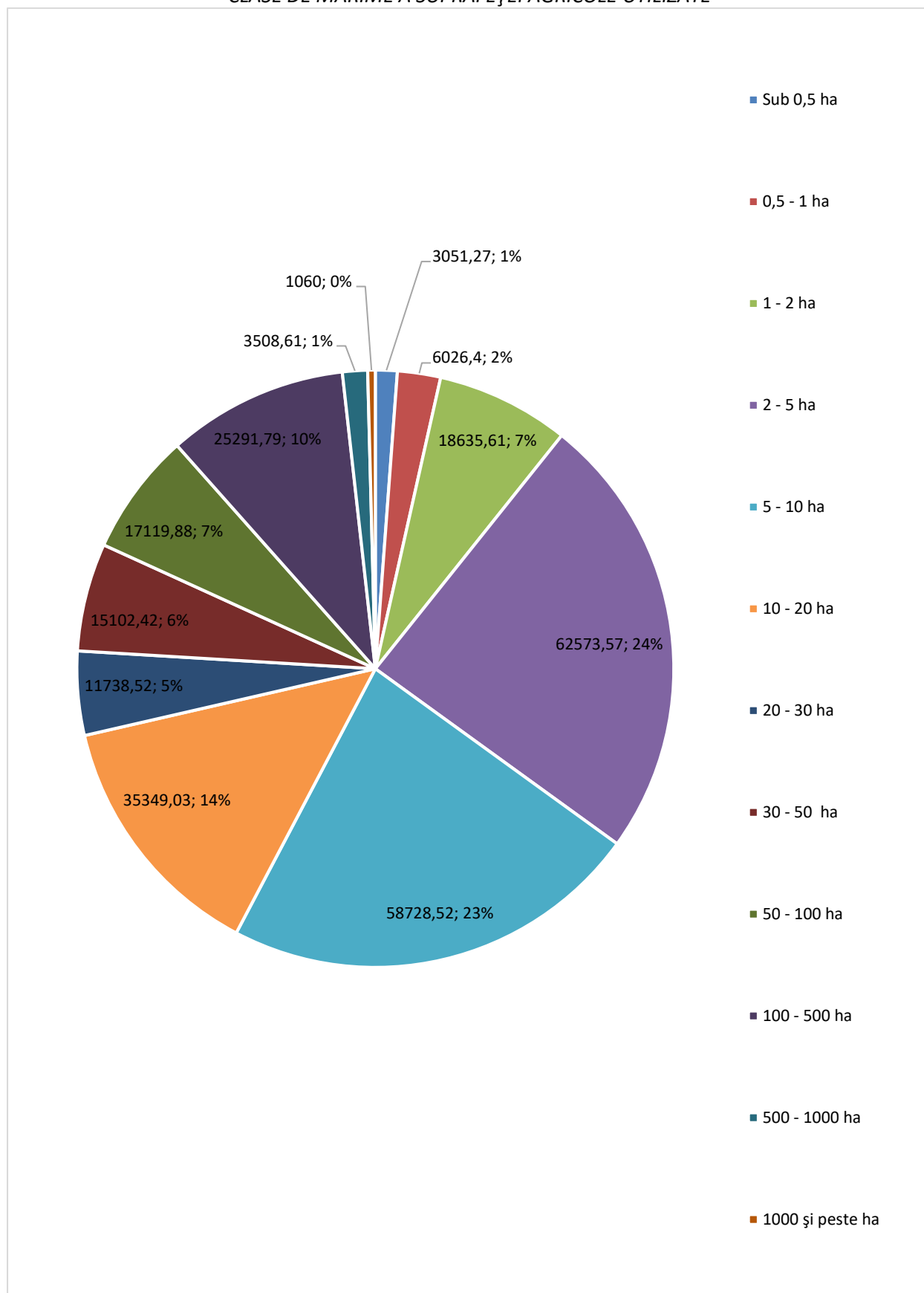
Analiza structurii suprafețelor agricole utilizate de către cele 62.783 de exploatații din județ arată că ponderea cea mai ridicată revine suprafețelor cu dimensiuni cuprinse între 2–5 ha (24,2% din suprafața agricolă totală - 62.573,57 ha). Urmează suprafețele cuprinse între 5–10 ha, cu 22,7% (58.728,52 ha), cele între 10–20 ha, cu 13,7% (35.349,03 ha), și cele între 100–500 ha, care gestionează 9,8% (25.291,79 ha). De asemenea, suprafețele de 1–2 ha dețin 7,2% din suprafață (18.635,61 ha). În ansamblu, suprafețele de mici dimensiuni (sub 10 ha) reprezintă 57,7% din suprafața agricolă utilizată la nivelul județului Bistrița-Năsăud.

Fig. 2.45 NUMĂRUL DE EXPLOATAȚII AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME A SUPRAFEȚEI AGRICOLE UTILIZATE

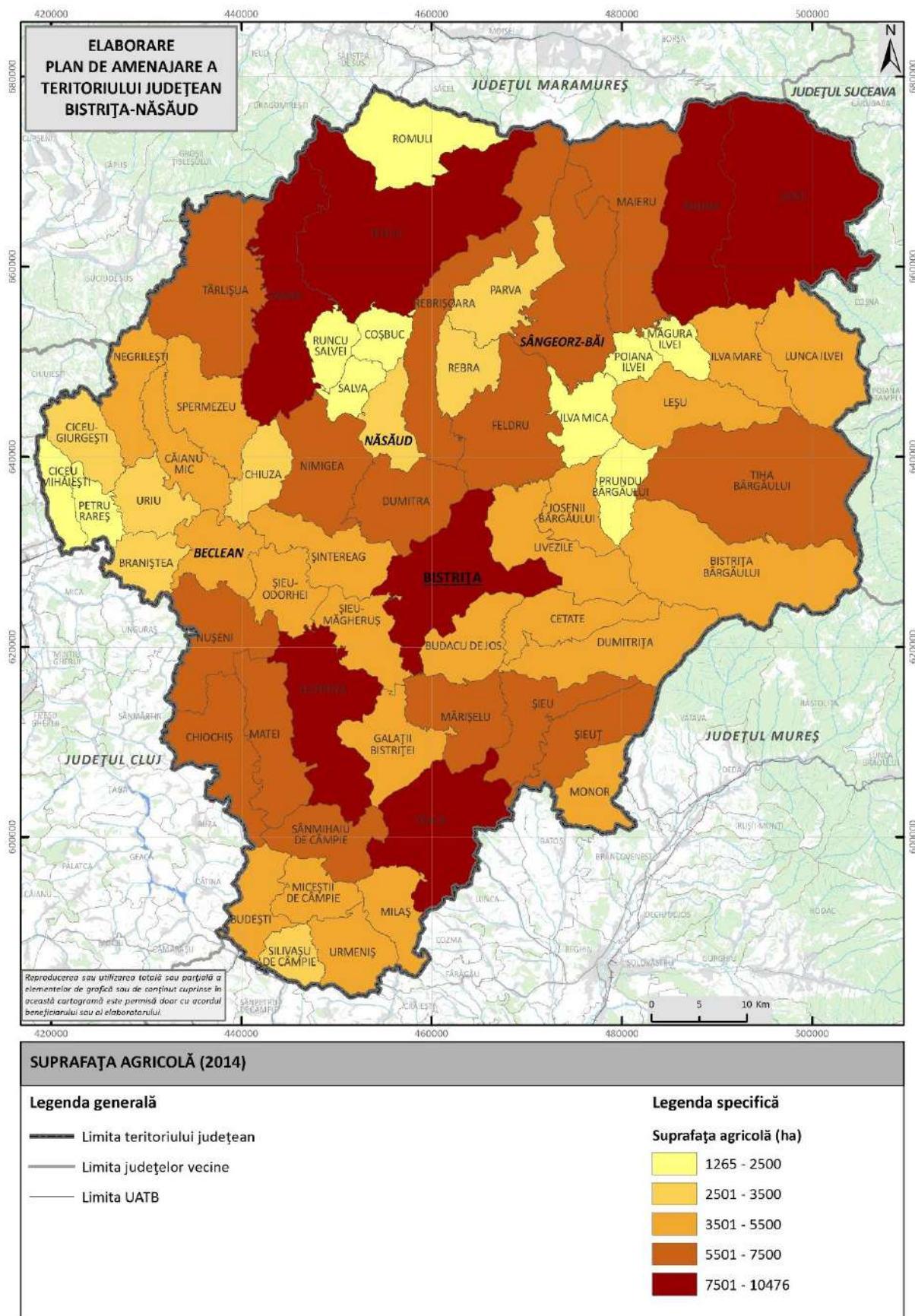
Sursa: Recensământul General Agricol, 2020.

Fig. 2.46 SUPRAFAȚA FOLOSITĂ DE CĂTRE EXPLOATAȚIILE AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME A SUPRAFEȚEI AGRICOLE UTILIZATE

Sursa: Recensământul General Agricol, 2020.

Fig. 2.47 SUPRAFAȚA AGRICOLĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014

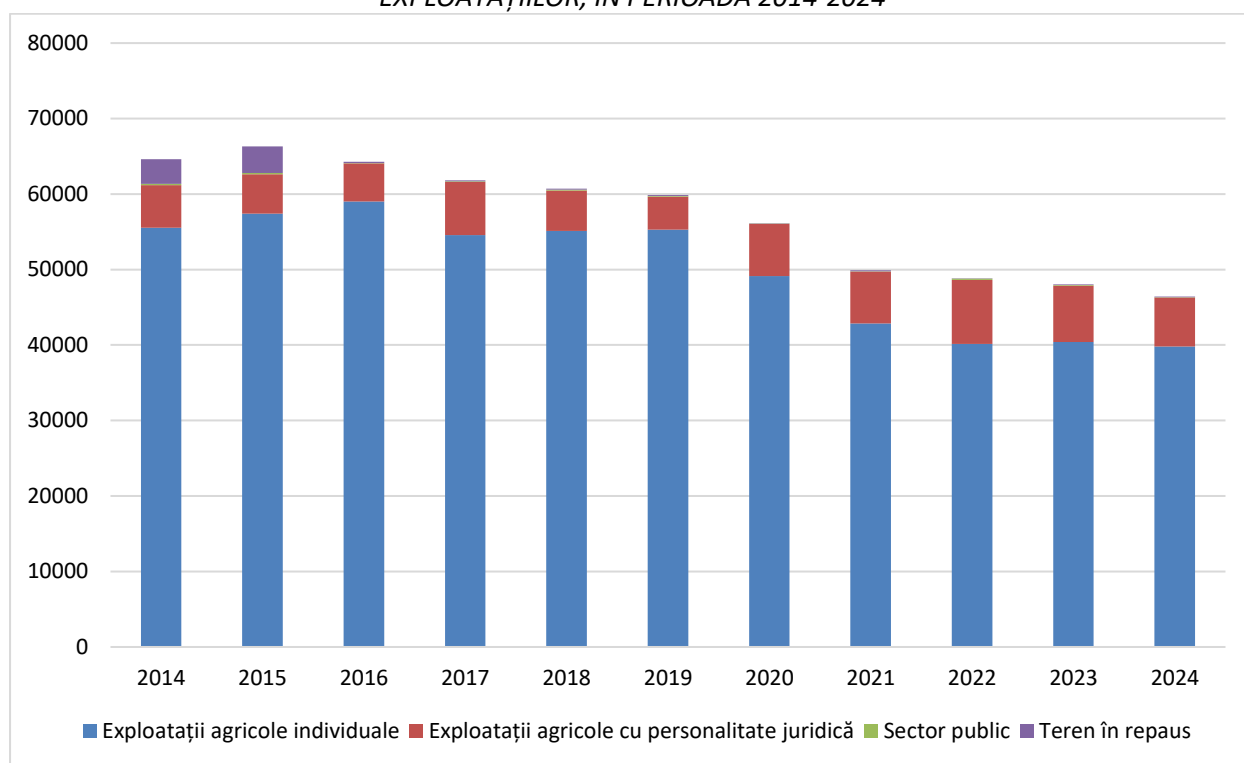
Sursa: INS. Baza de date Tempo Online.

Sector agricol vegetal (producție, potențial)

Conform datelor Institutului Național de Statistică pentru anul 2024, județul Bistrița-Năsăud dispune de o suprafață arabilă cultivată de 46.326 ha, aceasta constituind 0,6% din totalul suprafeței arabile cultivate la nivel național. După forma de proprietate, cea mai mare parte a acesteia se află în administrarea exploatațiilor agricole individuale, care lucrează 39.806 ha (85,7% din total). Exploatațiile cu personalitate juridică gestionează 6.476 ha (13,9%), iar sectorul public administrează 44 ha, adică 0,1% din suprafața totală. În anul 2024, suprafața de teren arabil aflată în repaus a fost de 103 ha, în scădere față de 2014, când erau consemnate 3.260 ha de teren în repaus.

Analizând evoluția suprafeței arabile cultivate în perioada 2014–2024, vedem o tendință generală de scădere la nivel județean: în anul 2024, suprafața arabilă cultivată a fost cu 24,5% mai mică decât cea înregistrată în anul 2014. Totuși, remarcăm faptul că ponderea suprafețelor agricole gestionate de către exploatațiile agricole cu personalitate juridică s-a majorat, de la 9,2% în 2014 la 14% în 2024.

Fig. 2.48 SUPRAFAȚA ARABILĂ CULTIVATĂ (HA) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, DUPĂ TIPUL EXPLOATAȚIILOR, ÎN PERIOADA 2014-2024

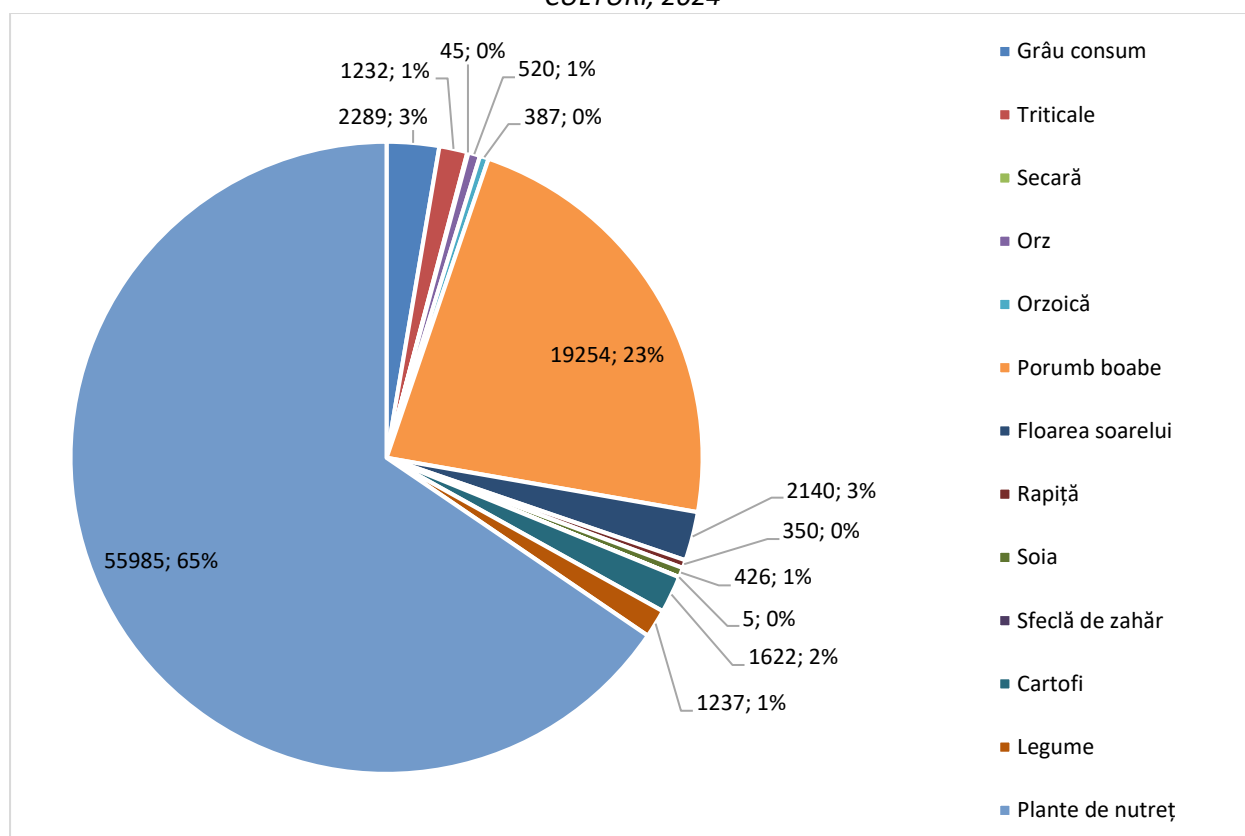
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În Bistrița-Năsăud, anul agricol 2024 a fost caracterizat de utilizarea predominantă a suprafeței arabile pentru cultivarea plantelor de nutreț, care au ocupat 55.985 ha, adică aproximativ 65,5% din totalul suprafeței arabile cultivate cu principalele culturi. Cerealele s-au situat pe a doua poziție ca pondere în structura culturilor, ocupând o suprafață totală de 23.727

ha (circa 27,8% din suprafața cultivată); dintre acestea, porumbul boabe a fost principala cultură, cu 19.254 ha (22,5%) cultivate, urmat de grâul pentru consum, cu 2.289 ha (2,7%), triticelele – 1.232 ha (1,4%), orzul – 520 ha (0,6%), orzoaica – 387 ha (0,5%) și secara – 45 ha (0,1%).

Suprafețele cultivate cu plante tehnice au fost mai reduse, însumând 2.921 ha (3,4%): floarea-soarelui a fost cultivată pe 2.140 ha (2,5%), rapița pe 350 ha (0,4%), soia pe 426 ha (0,5%), iar sfecla de zahăr doar pe 5 ha (0,01%). De asemenea, la nivelul județului s-au mai înregistrat 1.622 ha cultivate cu cartofi (1,9%) și 1.237 ha cu legume (1,4%).

Fig. 2.49 SUPRAFAȚA ARABILĂ CULTIVATĂ (HA) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE CULTURI, 2024

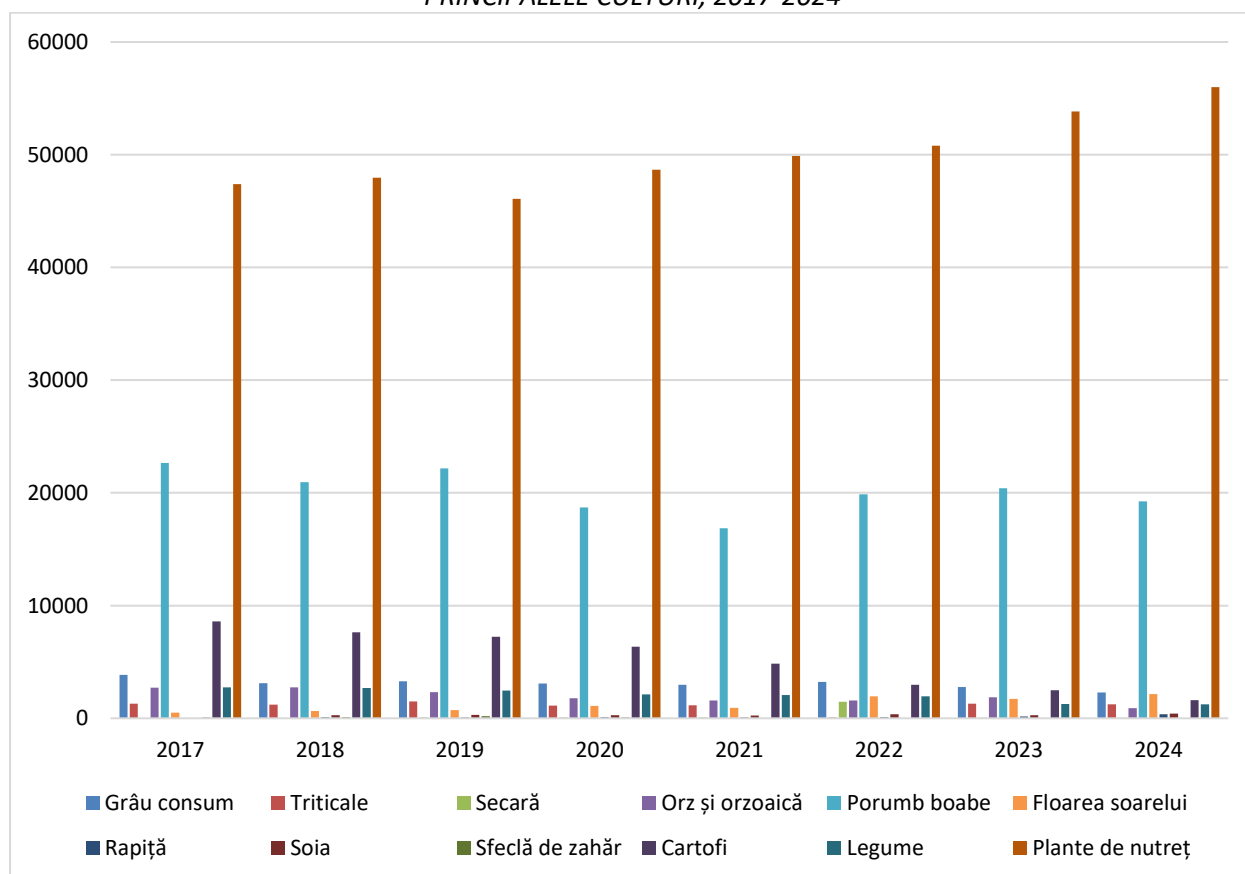

Sursa: Direcția Județeană pentru Agricultură Bistrița-Năsăud.

În perioada 2017–2024, culturile vegetale din județ au cunoscut schimbări semnificative în structură, reflectând permanenta adaptare la condițiile climatice și, desigur, de piață. Comparând valorile din anul 2024 cu cele din 2017, vedem reduceri importante în cazul unor culturi tradiționale, concomitent cu extinderea sau introducerea unor culturi noi, mai bine aliniate cerințelor actuale ale sectorului agricol. Astfel, suprafața cultivată cu grâu pentru consum a înregistrat o scădere de 40,5%, de la 3.850 ha în 2017 la 2.289 ha în 2024, iar triticelele au înregistrat o diminuare de 6%, de la 1.310 ha la 1.232 ha. Secara, absentă din structura culturilor la începutul perioadei analizate, a ocupat o suprafață de 45 ha în anul 2024. Culturile de orz și orzoaică s-au redus cu 66,8%, de la 2.730 ha în 2017 la 907 ha în 2024, iar porumbul boabe, deși

rămâne una dintre culturile dominante în județ, a scăzut cu 15%, de la 22.650 ha la 19.254 ha. În același timp, unele culturi au înregistrat creșteri notabile. Suprafața ocupată de floarea-soarelui a crescut cu 328%, de la 500 ha la 2.140 ha, iar rapița, care nu era prezentă în 2017, a ajuns la 350 ha în 2024. O evoluție semnificativă s-a observat și în cazul culturii de soia, care a înregistrat o creștere de 1.320%, de la 30 ha la 426 ha. Pe de altă parte, culturile tradiționale de sfeclă de zahăr și cartofi au cunoscut un recul semnificativ. Suprafața cultivată cu sfeclă de zahăr a scăzut cu 92,6% (de la 68 ha la 5 ha), iar cea ocupată de cartofi s-a redus cu 81,1%, de la 8.604 ha în 2017 la 1.622 ha în 2024. De asemenea, suprafețele dedicate legumelor au scăzut cu 55,1%, de la 2.754 ha la 1.237 ha. În schimb, plantele de nutreț au înregistrat o creștere de 18,2%, ajungând de la 47.379 ha în 2017 la 55.985 ha în 2024.

Fig. 2.50 DINAMICA SUPRAFEȚEI ARABILE CULTIVATE (HA) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, PE PRINCIPALELE CULTURI, 2017-2024

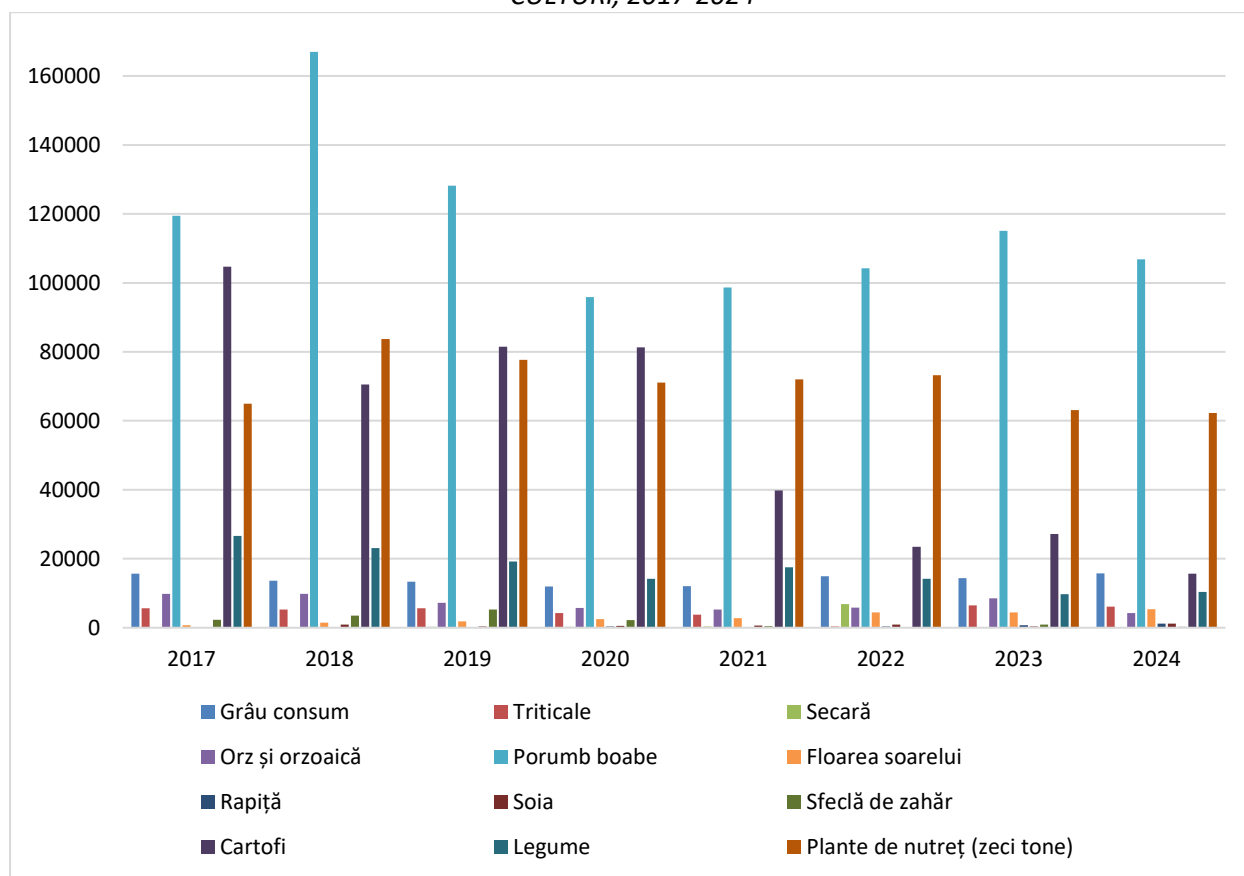

Sursa: Direcția Județeană pentru Agricultură Bistrița-Năsăud.

Pe fondul modificărilor survenite în structura suprafețelor cultivate în perioada 2017–2024, producția agricolă totală din județul Bistrița-Năsăud a înregistrat, de asemenea, variații semnificative ale randamentelor culturilor vegetale. Producția de grâu pentru consum a rămas relativ constantă, înregistrând o ușoară creștere (+0,5%, de la 15.650 tone în 2017 la 15.735 tone

în 2024). În cazul triticalelor, vedem o majorare de 8,9%, de la 5.650 tone la 6.153 tone. Secara, absentă din producția anului 2017, a ajuns în 2024 o cantitate de 209 tone. Producțiile de orz și orzoaică s-au diminuat cu 56,1%, de la 9.777 tone în 2017 la 4.291 tone în 2024, în timp ce porumbul boabe, una dintre culturile dominante ale județului, a înregistrat o scădere de 10,6%, de la 119.460 tone în 2017 la 106.850 tone în 2024. În contrast, anumite culturi au înregistrat creșteri importante ale producției. Floarea-soarelui s-a remarcat printr-o creștere de 616,5%, de la 753 tone în 2017 la 5.395 tone în 2024, în timp ce rapița, care nu era prezentă în 2017, a ajuns la o producție de 1.165 tone în 2024. O evoluție remarcabilă este observată și în cazul culturii de soia, care a ajuns de la 39 tone în 2017 la 1.158 tone în 2024 (+2.869%). Pe de altă parte, producția de sfeclă de zahăr a înregistrat o scădere de 89,4% în intervalul 2017-2024, de la 2.267 tone la 240 tone, iar cartofii au scăzut cu 85%, de la 104.708 tone în 2017 la 15.671 tone în 2024. Și producția de legume s-a redus cu 61%, ajungând de la 26.671 tone la 10.402 tone. În ceea ce privește plantele de nutreț, producția a cunoscut o scădere moderată de 4,2%, de la 64.953,6 zeci de tone în 2017 la 62.246,3 zeci de tone în 2024, menținându-se la un nivel relativ stabil.

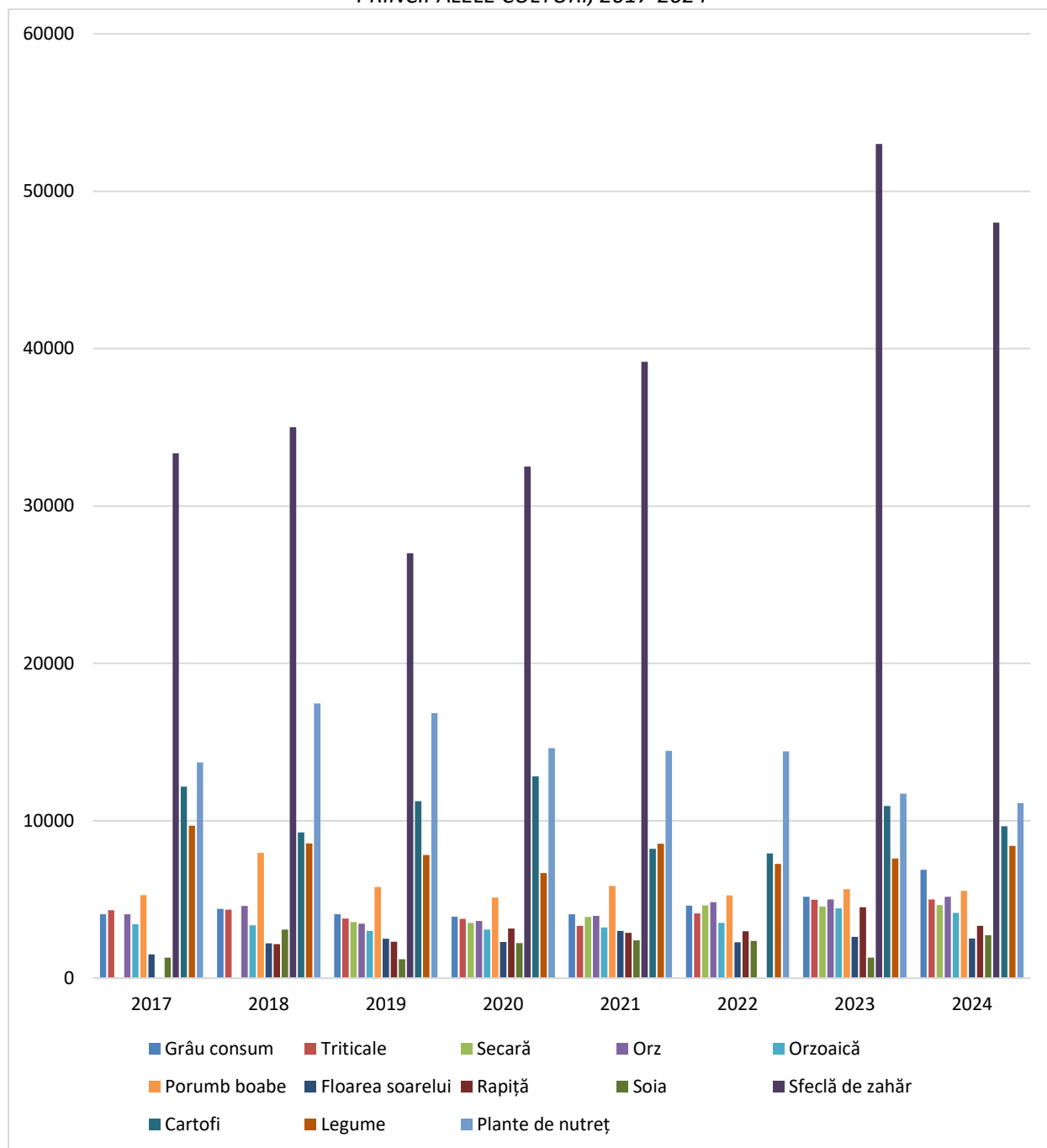
Fig. 2.51 DINAMICA PRODUCȚIE AGRICOLE (TONE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE CULTURI, 2017-2024

Sursa: Direcția Județeană pentru Agricultură Bistrița-Năsăud.

În continuarea analizei dinamicii sectorului vegetal din județ, evoluția producției medii la hectar (exprimată în kg/ha) în perioada 2017–2024 oferă o imagine relevantă asupra eficienței tehnologice și a randamentelor obținute în cadrul principalelor culturi vegetale. Comparativ cu anul 2017, anul 2024 a marcat creșteri substanțiale a productivității la hectar în cazul majorității culturilor. Grâul pentru consum a înregistrat o creștere de 69,1%, de la 4.064,9 kg/ha în 2017 la 6.874,2 kg/ha în 2024. Triticalele au crescut cu 15,8%, ajungând la 4.994,3 kg/ha. Secara, care nu era cultivată în 2017, a atins în 2024 un randament de 4.644,4 kg/ha. Și în cazul orzului și al orzoaicei constatăm eficientizarea producției, cu o creștere de 27,3% în cazul orzului (de la 4.063 kg/ha la 5.173 kg/ha) și de 20,6% în cazul orzoaicei (de la 3.430,8 kg/ha la 4.137 kg/ha). Deși porumbul boabe a cunoscut o creștere mai modestă, de 5,2%, de la 5.274 kg/ha la 5.549 kg/ha, rămâne una dintre cele mai productive culturi din județ. Progresul este evident și în cazul florii-soarelui, unde randamentul a crescut cu 67,4%, ajungând la 2.521 kg/ha în 2024, iar rapița, absentă în 2017, a înregistrat o producție medie de 3.328,6 kg/ha în 2024. Soia a cunoscut o altă creștere importantă din perspectiva productivității, de 109%, de la 1.300 kg/ha în 2017 la 2.718,3 kg/ha în 2024. Pentru sfecla de zahăr, randamentul a crescut cu 44%, de la 33.338 kg/ha la 48.000 kg/ha. În schimb, în cazul cartofilor s-a înregistrat o scădere a producției medii la hectar de 20,6%, de la 12.169,7 kg/ha în 2017 la 9.661,5 kg/ha în 2024, iar în cazul legumelor, scăderea a fost de 13,2%, de la 9.684,5 kg/ha la 8.409 kg/ha. Cu toate acestea, ambele culturi continuă să se situeze printre cele mai productive din județ în termeni de randament la hectar. În ceea ce privește plantele de nutreț, productivitatea a scăzut cu 18,9%, de la 13.709 kg/ha în 2017 la 11.118 kg/ha în 2024, menținând totuși un nivel semnificativ în contextul necesităților zootehniei locale.

Fig. 2.52 DINAMICA PRODUCȚIEI MEDII LA HECTAR (KG) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE PRINCIPALELE CULTURI, 2017-2024

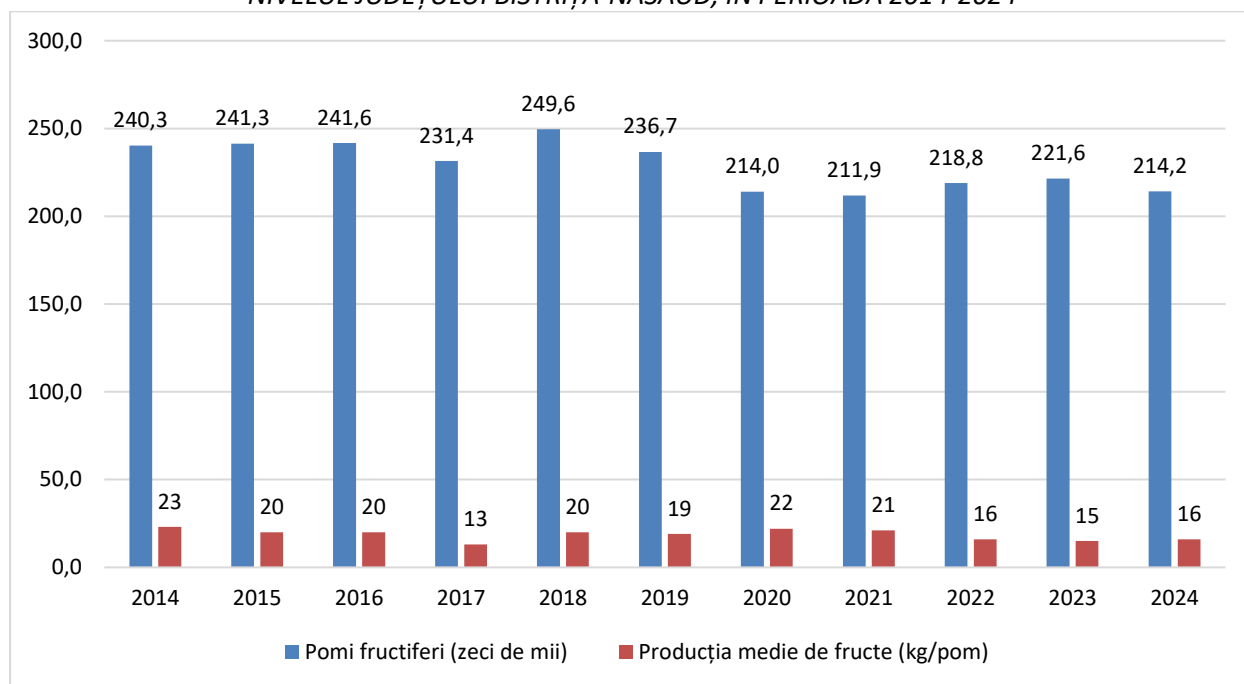

Sursa: Direcția Județeană pentru Agricultură Bistrița-Năsăud.

În ceea ce privește pomicultura, mărul și prunul sunt speciile cele mai cultivate pe raza județului. La acestea se adaugă și alte specii, precum cireșul, vișinul, părul și nucul, diversificând producția locală de fructe. Potrivit INS, în anul 2024, în Bistrița-Năsăud existau 1.340.987 meri (62,6% din totalul de pomi fructiferi), 556.456 pruni (26%), 126.051 cireși și vișini (5,9%), 57.548 peri (2,7%), 47.031 nuci (2,2%), 921 caiși și zarzări (0,05%), 553 exemplare din alte specii de pomi fructiferi (0,03%), 274 piersici (0,01%) și 260 exemplare de nectarini (0,01%).

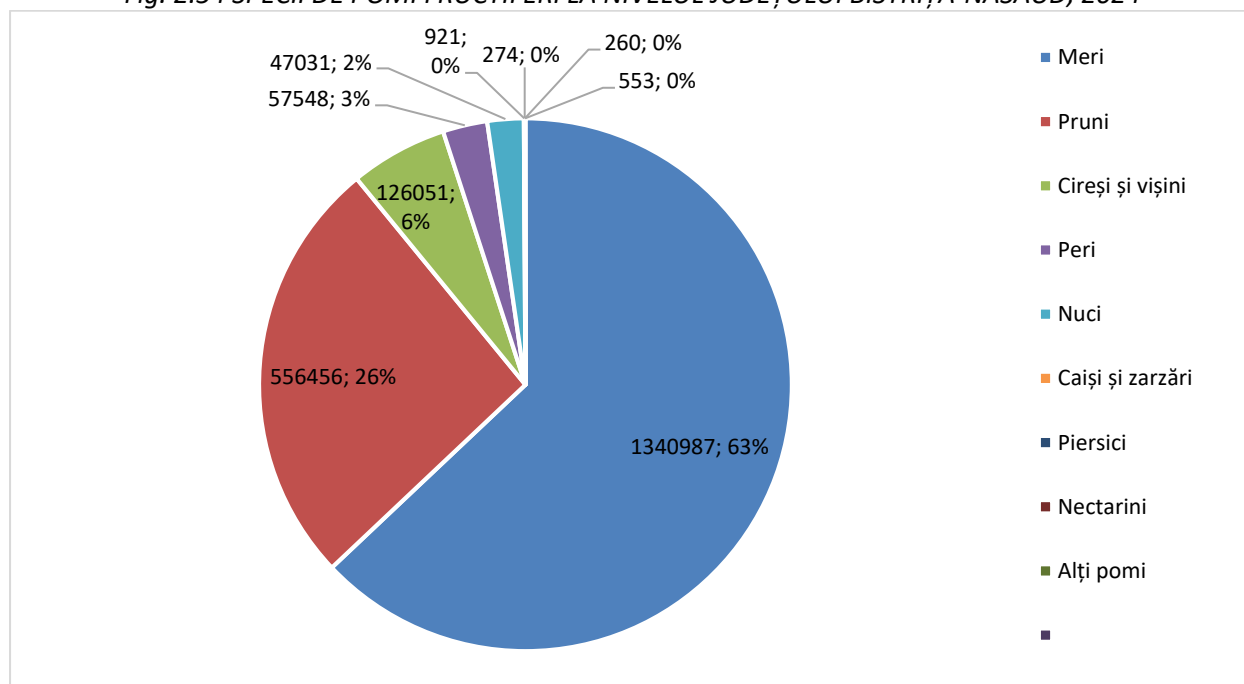
Conform INS, în anul 2024, producția medie județeană de fructe a fost cu 30,4% mai mică decât în anul 2014, inclusiv din cauză că numărul de pomi fructiferi s-a redus cu 10,9% în această perioadă.

Fig. 2.53 NUMĂRUL DE POMI FRUCTIFERI (ZECI DE MII) ȘI PRODUCȚIA MEDIE DE FRUCTE (KG/POM) LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.54 SPECII DE POMI FRUCTIFERI LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2024

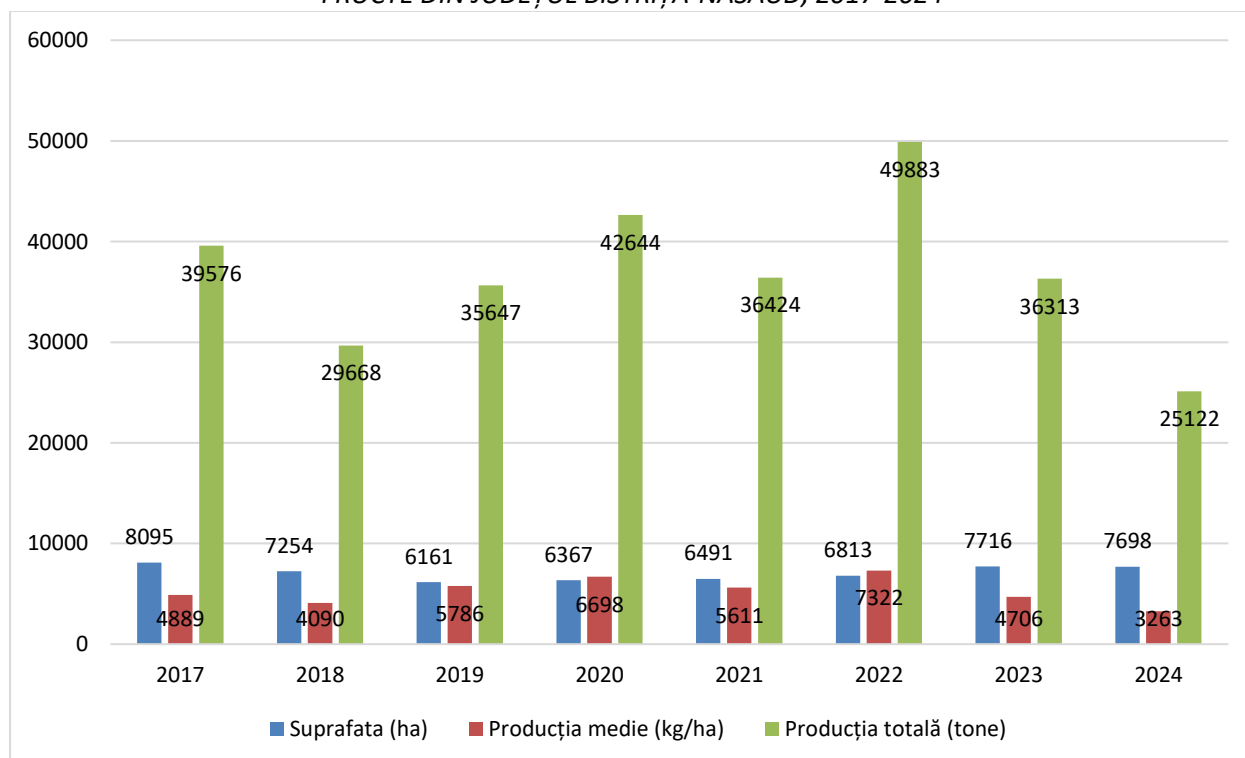

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Potrivit DAJ Bistrița-Năsăud, în perioada 2017–2024, Bistrița-Năsăud a înregistrat o scădere a performanței în sectorul pomicol, în ciuda unei relative stabilități a suprafeței cultivate cu pomi fructiferi. Deși suprafața a scăzut ușor, de la 8.095 ha în 2017 la 7.698 ha în 2024 (–4,9%), producția medie de fructe s-a diminuat mult mai vizibil, de la 4.889 kg/ha în 2017 la 3.263 kg/ha în 2024 (–33,3%). Vedem inclusiv că producția totală de fructe a înregistrat o scădere majoră, de la 39.576 tone în 2017 la 25.122 tone în 2024 (echivalentul unei reduceri de 36,5%).

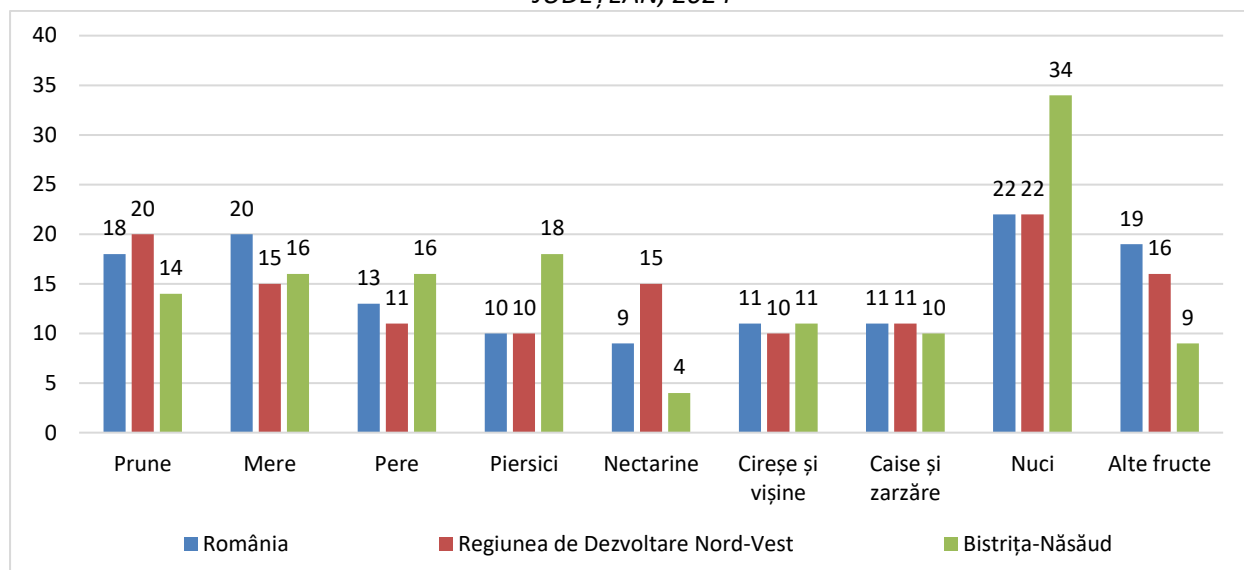
Dacă ne raportăm la speciile de pomi, observăm performanțe foarte bune la nuci, piersici și pere care, în anul 2023, au avut o producție medie mai mare decât mediile de la nivel regional și național. Și merele au înregistrat o producție medie puțin mai mare decât cea regională. În schimb, producția medie de prune, nectarine și alte fructe a fost mai mică decât mediile regionale și naționale. Cireșele, vișinele, caiși și zarzări au înregistrat valori apropiate de mediile naționale și regionale.

Fig. 2.55 SUPRAFAȚA CULTIVATĂ CU POMI FRUCTIFERI, PRODUCȚIA TOTALĂ ȘI PRODUCȚIA MEDIE DE FRUCTE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2017-2024

Sursa: Direcția Județeană pentru Agricultură Bistrița-Năsăud.

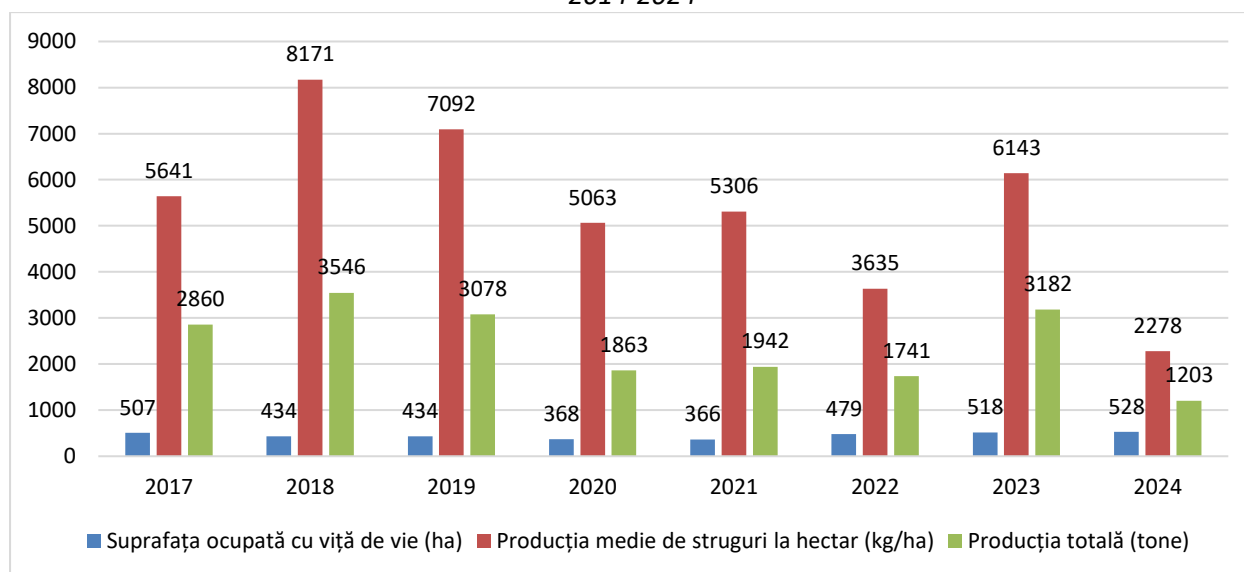
Fig. 2.56 PRODUCȚIA MEDIE DE FRUCTE PE SPECII DE POMI (KG/POM) LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2024

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Datele oferite de DJA Bistrița-Năsăud privind sectorul viticol din județ arată că, în anul 2024, viile ocupau o suprafață de 528 ha, în creștere cu 1,9% față de anul anterior (518 ha) și cu 4,1% față de anul 2017, când suprafața era de 507 ha. Cu toate acestea, producția totală de struguri a înregistrat o scădere semnificativă, ajungând, în anul 2024, la 1.203 tone - diminuare de 62,2% față de producția din 2023 (3.182 tone) și de 57,9% față de cea din 2017 (2.860 tone). Această evoluție negativă s-a reflectat și în randamentul la hectar, care a scăzut la 2.278 kg/ha în 2024, față de 6.143 kg/ha în 2023 (-62,9%) și 5.641 kg/ha în 2017 (-59,6%).

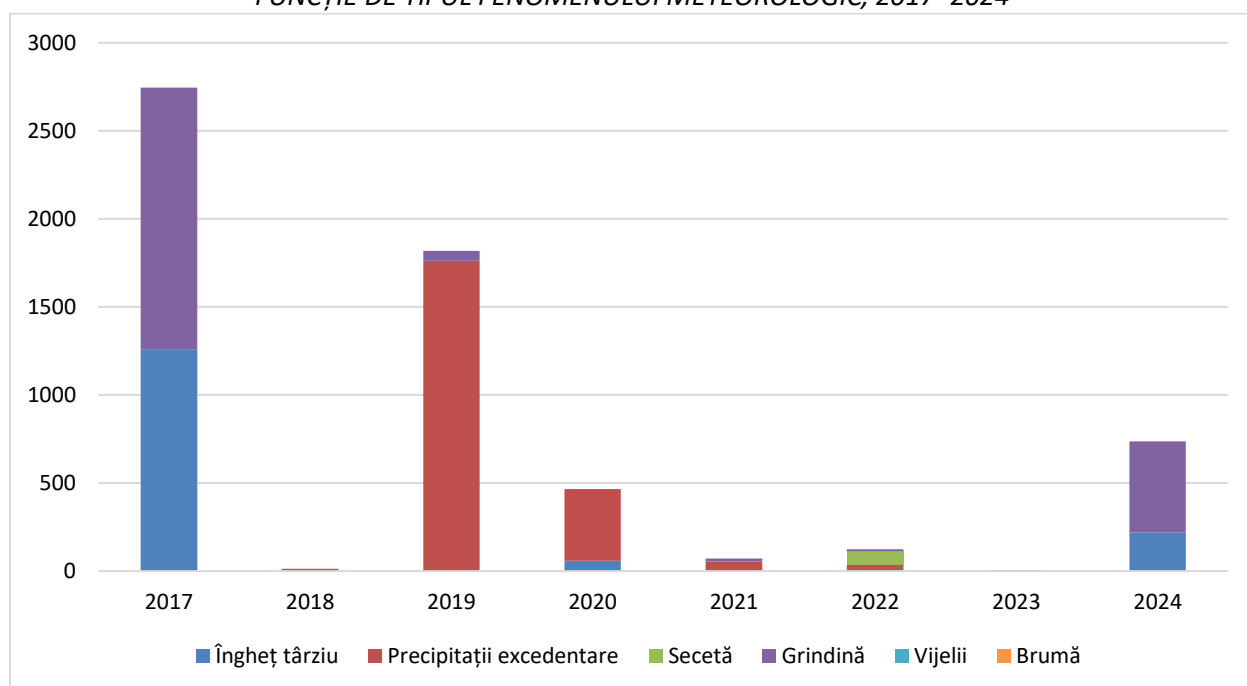
Fig. 2.57 PRINCIPALII INDICATORI AI SECTORULUI VITICOL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024

Sursa: Direcția Județeană pentru Agricultură Bistrița-Năsăud.

În perioada 2017–2024, județul Bistrița-Năsăud a fost afectat recurent de diverse fenomene meteorologice extreme, care au afectate suprafețe importante de teren. Precipitațiile excedentare au reprezentat principalul factor natural cu impact asupra suprafețelor agricole pe parcursul perioadei analizate, afectând suprafețe considerabile, în special în anii 2019 (1.763 ha), 2020 (407 ha) și 2021 (54,5 ha). Grindina a fost un alt fenomen cu impact major, cele mai mari suprafețe afectate fiind raportate în anii 2017 (1.485 ha) și 2024 (519 ha). Episoade izolate au mai fost înregistrate în 2019 (55,3 ha), 2021 (16,2 ha) și 2022 (10,6 ha). Înghețul târziu a produs cele mai mari pierderi în 2017 (1.260 ha) și 2024 (218,4 ha), în timp ce în alți ani suprafețele afectate au fost mai mici: 58,4 ha în 2020, 5,2 ha în 2022, 3,5 ha în 2023. Un alt fenomen natural care a afectat negativ agricultura județului în perioada analizată a fost seceta, aceasta impactând suprafețe extinse de teren agricol în anii 2020 (407 ha) și 2022 (79,3 ha).

FIG. 2.58 SUPRAFEȚELE AFECTATE DE CALAMITĂȚI NATURALE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN FUNCȚIE DE TIPUL FENOMENULUI METEOROLOGIC, 2017–2024

Sursa: Direcția Județeană pentru Agricultură Bistrița-Năsăud.

În același context, merită să menționăm și principalele zone agricole din județul Bistrița-Năsăud care se confruntă cu diverse constrângeri naturale. Conform Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, zonele agricole afectate de constrângeri naturale semnificative sunt, de regulă, caracterizate printr-o productivitate agricolă redusă, ca urmare a influenței unor factori naturali restrictivi (în special cei de tip climatic, la care se pot adăuga, după caz, anumite particularități edafice locale). Pentru ca un UAT să fie încadrat în această categorie, este necesar ca minimum 60% din suprafața sa agricolă să corespundă cel puțin unuia dintre criteriile biofizice

prevăzute în Anexa III a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013. La nivelul județului, UAT-urile care se încadrează în această categorie sunt Budacu de Jos, Dumitra și Livezile. În ceea ce privește zonele montane din Bistrița-Năsăud care se confruntă cu constrângeri naturale, acestea cuprind localitățile: Năsăud, Sângeorz-Băi, Bistrița-Bârgăului, Căianu Mic, Cetate, Ciceu-Giurgești, Coșbuc, Feldru, Ilva Mare, Ilva Mică, Leșu, Lunca Ilvei, Maieru, Măgura Ilvei, Nușeni, Parva, Prundu Bârgăului, Rebra, Rebrîșoara, Rodna, Romuli, Salva, Spermezeu, Șanț, Șieuț, Telciu, Tiha Bârgăului, Târlișua și Zagra. Zonele montane supuse constrângerilor naturale sunt caracterizate printr-o capacitate redusă de producție agricolă, determinată de condiții climatice și morfologice nefavorabile, pe fondul altitudinii și al pantei terenului. Pentru ca un UAT să fie încadrat în această categorie, acesta trebuie să îndeplinească unul dintre următoarele criterii:

- Este situat la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m;
- Este situat la altitudini medii cuprinse între 400 și 600 m, care prezintă o pantă medie egală sau mai mare de 15%.

Sectorul zootehnic (potențial, producție)

În Bistrița-Năsăud, zootehnia are ca direcții principale creșterea păsărilor, ovinelor, bovinelor și porcinelor. Conform INS, la finele anului 2023, efectivele de animale din județ au cumulat: 666.331 păsări, dintre care 71,3% păsări ouătoare adulte; 389.089 ovine, dintre care 90% oi și mioare; 84.975 bovine, dintre care 72,8% vaci și bivolițe, iar 11,3% juninci; 48.655 porcine, dintre care 8% erau scroafe de prăsilă și 0,3% scrofițe pentru reproducție. La acestea se adăugau 32.310 familii de albine, 23.569 caprine (86,9% fiind capre), 7.168 cabaline (în proporție de 99% cabaline de muncă) și 2.731 iepuri.

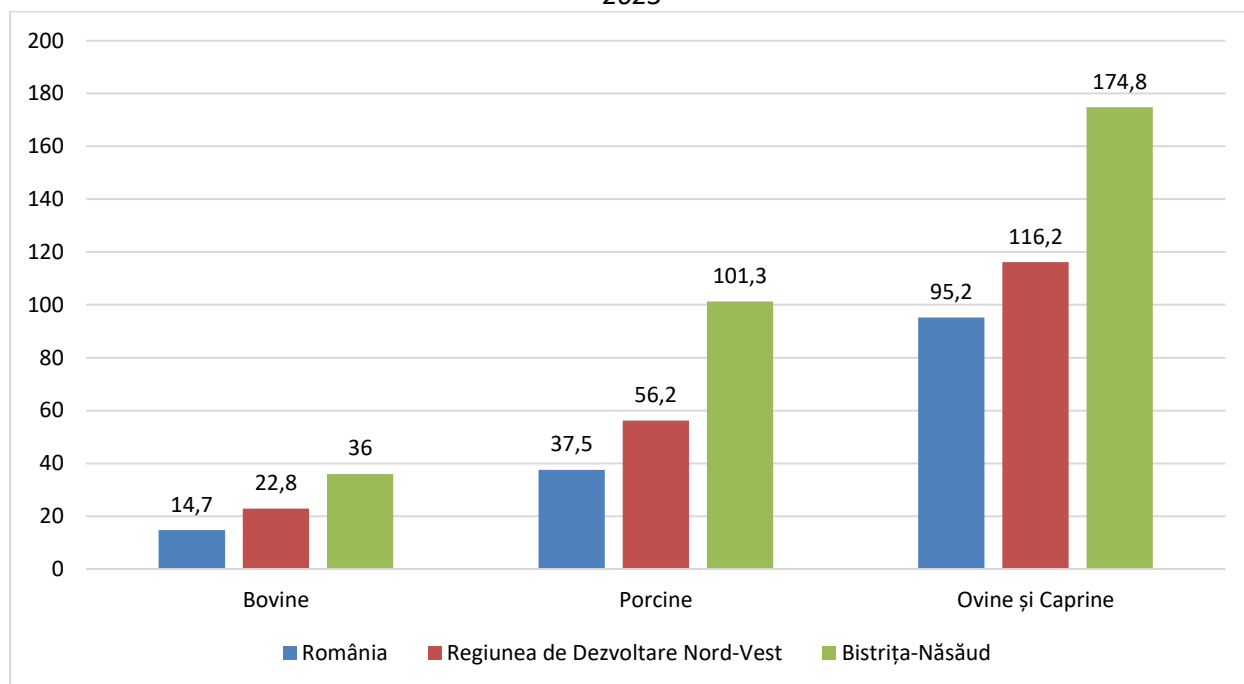
Comparativ cu anul 2013, vedem diminuări în cazul efectivelor de iepuri (-70,2%), cabaline (-53%), porcine (-38,7%) și păsări (-10,7%). În schimb, au fost înregistrate creșteri în cazul familiilor de albine (+47,2%), ovinelor (+44,3%), bovinelor (+28,2%) și caprinelor (+10,2%).

Conform datelor INS pentru anul 2023, la nivelul județului, creșterea animalelor se realizează preponderent în gospodăriile populației, după modelul tradițional al fermelor de subzistență: 88,4% din efectivele de bovine, 100% din porcine, 99% din ovine, 99,4% din caprine, 99,7% din cabaline, 97,8% din păsări, 98,6% dintre familiile de albine și toate efectivele de iepuri sunt crescute astfel.

Potrivit aceluiași statistici, Bistrița-Năsăud depășește atât media națională, cât și pe cea regională în ceea ce privește densitatea porcinelor și bovinelor la 100 de hectare de teren agricol. Și densitatea ovinelor și caprinelor este mai mare decât media regională și cea națională. Mai

precis, județul înregistrează 36 de bovine la 100 ha teren agricol (față de 14,7 la nivel național și 22,8 la nivel regional), 101,3 porcine (comparativ cu 37,5 la nivel național și 56,2 la nivel regional), respectiv 174,8 ovine și caprine (față de 95,2 la nivel național și 116,2 în Regiunea Nord-Vest).

Fig. 2.59 DENSITATEA ANIMALELOR LA 100 HA, LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, ÎN ANUL 2023

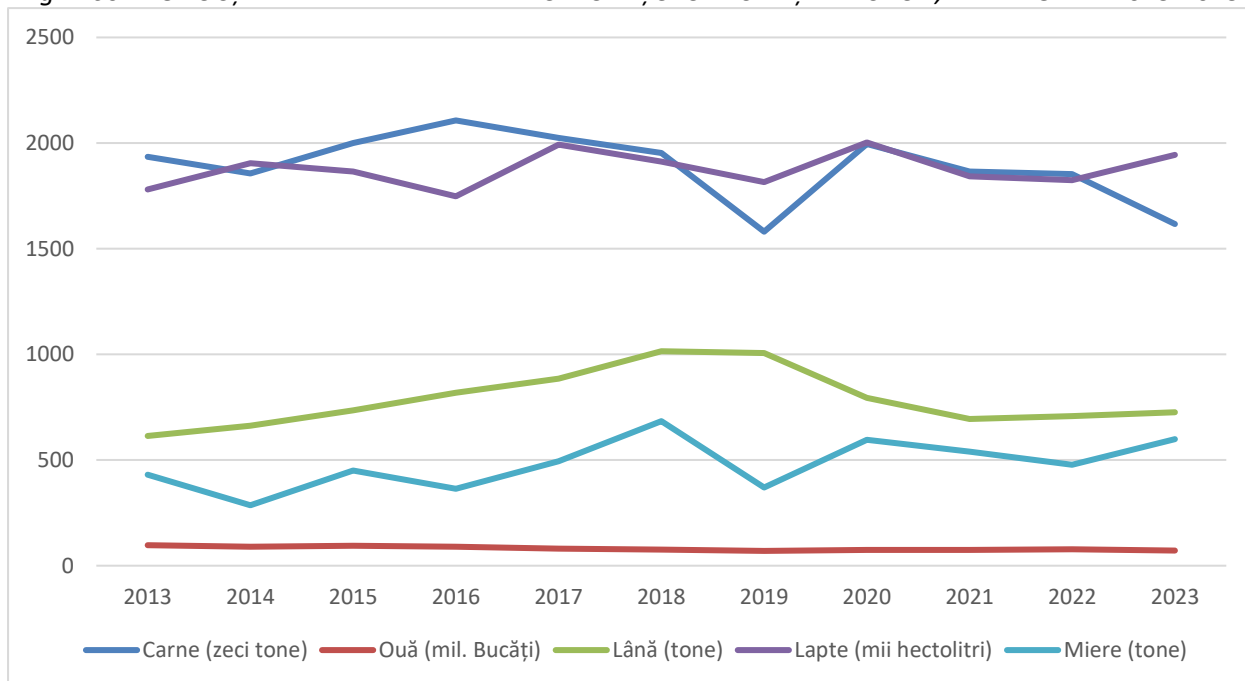
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Tot în baza datelor INS, vedem că, în anul 2023, producția agricolă animală din Bistrița-Năsăud a însumat 16.175 tone de carne, dintre care 42,6% a fost carne de bovine, 28,4% carne de porcine, 16,6% carne de ovine și caprine, iar 12,4% carne de pasăre. În același an, s-au colectat 1.944 mii hectolitri de lapte - 88,9% de la vaci și bivolițe și 11,1% de la oi și capre. De asemenea, județul a asigurat producția a 726 tone de lână, 71 milioane de ouă și 599 tone de miere.

Comparativ cu anul 2013, producția totală de carne a scăzut cu 16,4%, iar cea de ouă cu 26,8%. În schimb, producția de lână a crescut cu 18,2%, cea de lapte cu 9,2%, iar producția de miere a înregistrat o creștere de 39%.

În ceea ce privește ponderea producției județene în producția animală națională, în anul 2023, Bistrița-Năsăud a contribuit cu 1,1% la producția totală de carne. Pe categorii, județul a realizat 4,2% din producția națională de carne de bovine, 1,1% din cea de porcine, 2% din carnea de ovine și caprine și 0,3% din producția de carne de pasăre. Totodată, a furnizat 4,3% din cantitatea totală de lapte produsă la nivel național și a contribuit cu 2,8% la producția de lână, cu 1,2% la cea de ouă și cu 1,9% la producția de miere.

Fig. 2.60 PRODUCȚIA ANIMALĂ DE LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Dacă ne uităm la datele colectate în cadrul Recensământului General Agricol din 2020, cu privire la distribuția teritorială a sectorului zootehnic în funcție de UAT-uri, constatăm următoarele:

- Cele mai mari efective de bovine erau în Șieuț (6.481 capete), Lechința (5.621 capete), Teaca (3.596 capete), Telciu (2.547 capete) și Tiha Bârgăului (2.456 capete), iar cele mai mici efective (sub 400 capete) se găseau în Ciceu-Giurgești, Ciceu-Mihăiești, Petru Rareș, Coșbuc și Braniștea.
- Creșterea ovinelor predomina în Șieuț (21.399 capete), Bistrița (14.722 capete), Feldru (12.410 capete), Urmeniș (12.234 capete) și Livezile (12.227 capete). În schimb, Braniștea, Negriștești, Poiana Ilvei, Șieu-Odorhei și Măgura Ilvei înregistrau cele mai puține ovine.
- Creșterea caprinelor avea loc într-o măsură mai mare în Livezile (1.120 capete), Feldru (1.094 capete), Zagra (1.058 capete), Telciu (869 capete) și Maieru (857 capete), însă în Ciceu-Mihăiești, Chiuza, Braniștea, Sânmihaiu de Câmpie și Budești se înregistrau sub 40 de capete.
- Cele mai mari efective de porcine se găseau în Chiochiș (2.673 capete), Maieru (1.940 capete), Urmeniș (1.855 capete), Șintereag (1.572 capete) și Lechința (1.395 capete), iar cele mai puține (sub 350 capete) în Ciceu-Mihăiești, Năsăud, Rebra, Coșbuc și Josenii Bârgăului.
- Cele mai multe păsări erau crescute în Livezile (86.749 capete), Șintereag (28.624 capete), Chiochiș (22.269 capete), Uriu (17.802 capete) și Lechința (17.707 capete). Cele mai puține

păsări se găseau în Rodna (1.358 capete), Sângeorz-Băi (1.557 capete), Parva (1.605 capete), Rebra (1.887 capete) și Șanț (2.057 capete).

- Cele mai multe exemplare de iepuri de casă se regăseau în Uriu (423 exemplare), Livezile (201), Șintereag (195), Beclean (195) și Chiochiș (161). În schimb, în Șieuț, Tiha Bârgăului, Zagra, Leșu, Ilva Mare, Coșbuc, Șanț, Parva, Sângeorz-Băi și Rodna nu era înregistrat niciun exemplar de iepure de casă.
- Cele mai multe familii de albine se înregistrau în Bistrița (3.121 familii), Căianu Mic (2.963 familii), Beclean (1.639 familii), Teaca (1.603 familii) și Feldru (1.541 familii). În schimb, în Parva, Dumitra, Silvașu de Câmpie, Monor și Zagra erau raportate sub 200 de familii.

Potrivit Recensământului Agricol din 2020, structura exploatațiilor agricole din județul Bistrița-Năsăud ce sunt implicate în creșterea animalelor este următoarea: 12.765 exploatații dețin efective de bovine, dintre care 63 au personalitate juridică (0,5%); 18.279 exploatații dețin efective de porcine, dintre care 9 au personalitate juridică (0,05%); 4.575 exploatații dețin efective de ovine, dintre care 21 au personalitate juridică (0,5%); 1.706 exploatații dețin efective de caprine, dintre care 7 au personalitate juridică (0,4%); 28.057 exploatații dețin efective de păsări, dintre care 10 au personalitate juridică (0,04%);

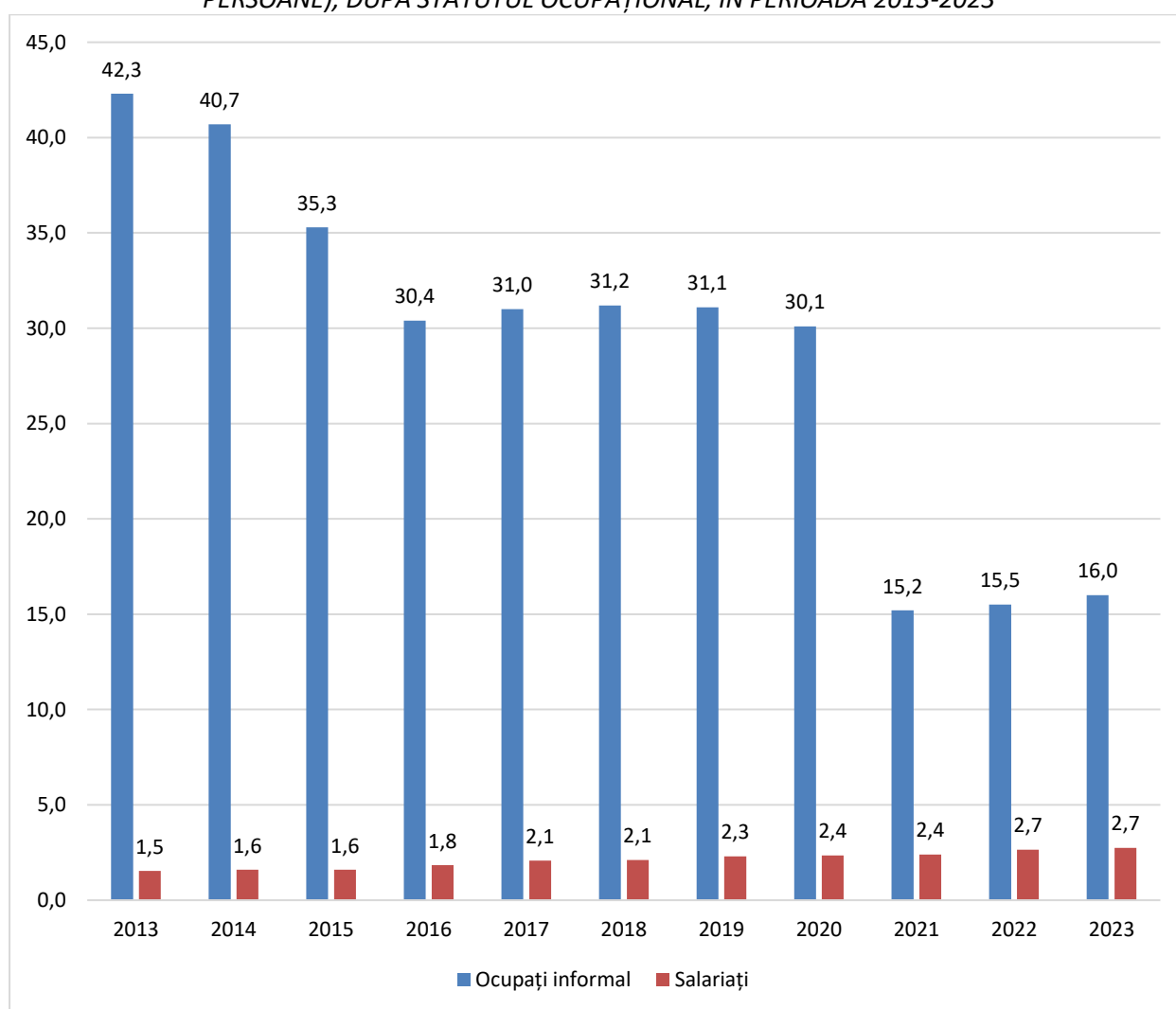
Potrivit DAJ Bistrița-Năsăud, structura efectivelor de animale (număr capete) pe tipuri de exploatații aferentă anului 2024 este următoarea:

- 86.972 capete bovine, dintre care 46.314 sunt deținute de persoane juridice (53,3%) și 40.658 de exploatații individuale (46,7%);
- 44.437 capete porcine, dintre care 2.243 sunt deținute de persoane juridice (5%) și 42.194 de exploatații individuale (95%);
- 526.456 capete ovine, dintre care 104.319 sunt deținute de persoane juridice (19,8%) și 422.137 de exploatații individuale (80,2%);
- 24.305 capete caprine, dintre care 5.493 sunt deținute de persoane juridice (22,6%) și 18.812 de exploatații individuale (77,4%);
- 522.402 capete păsări, dintre care 53.189 sunt deținute de persoane juridice (10,2%) și 469.213 de exploatații individuale (89,8%);
- 5.590 capete cabaline, dintre care 246 sunt deținute de persoane juridice (4,4%) și 5.344 de exploatații individuale (95,6%).

Forța de muncă ocupată în agricultură

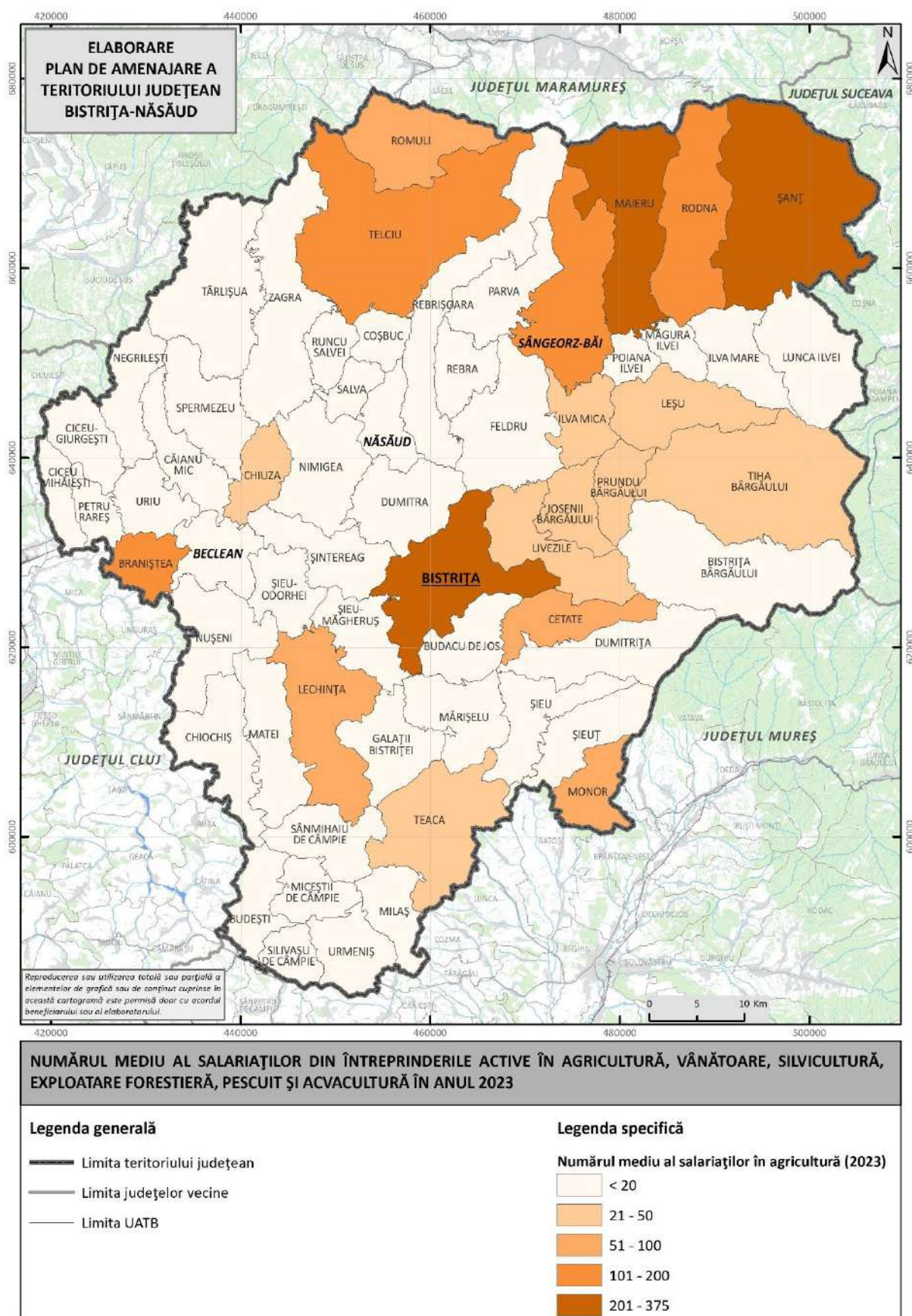
Conform INS, în anul 2023, populația ocupată în Bistrița-Năsăud în agricultură era de 16.000 de persoane, reprezentând circa 8,7% din resursele de muncă și 14,3% din populația activă din județ. În comparație cu anul 2013, numărul persoanelor ocupate în agricultură a scăzut cu aproximativ 26.300 de persoane (-62,2%), iar ponderea acestora în totalul populației ocupate s-a redus de la 32,5% la 14,6%. Totuși, în 2023, rata județeană de ocupare în agricultură a fost mai mare decât media regională și cea națională. Majoritatea lucrătorilor din agricultură activează informal în acest domeniu: în anul 2023, doar 2.700 de persoane erau salariate în unitățile locale active din sectorul agricol, reprezentând circa 17% din totalul celor care desfășurau activități agricole. Diferența de circa 13.300 de persoane era acoperită de cei care desfășurau activități agricole în regim de subzistență (pe suprafețe reduse, în principal pentru consumul personal și, eventual, pentru comercializarea surplusului).

Fig. 2.61 FORȚA DE MUNCĂ OCUPATĂ ÎN AGRICULTURA A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD (MII PERSOANE), DUPĂ STATUTUL OCUPAȚIONAL, ÎN PERIOADA 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

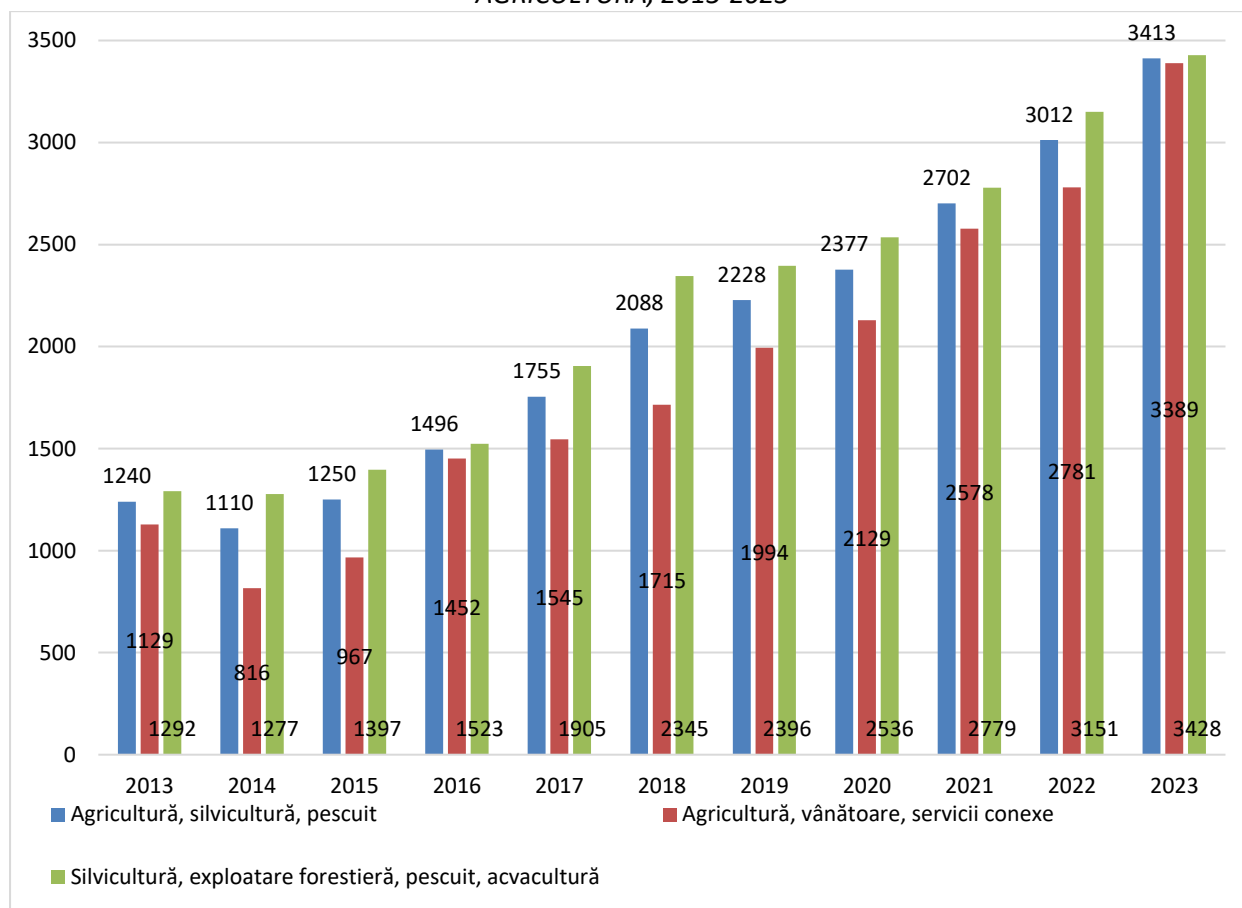
Fig. 2.62 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNȚREPRINDERILE ACTIVE ÎN SECTORUL AGRICOL, 2023

Sursa: Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud.

Potrivit INS, în anul 2023, la nivelul județului Bistrița-Năsăud, salariul mediu net din sectorul agricol a fost de 3.413 lei, fiind cu 3,2% mai mic decât media regională și cu 8% mai mic decât cea națională. În ansamblu, salariul mediu net a cunoscut o creștere de 175,2% în anul 2023, comparativ cu cel înregistrat în anul 2013.

Fig. 2.63 CÂȘTIGUL SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN AGRICULTURĂ, 2013-2023

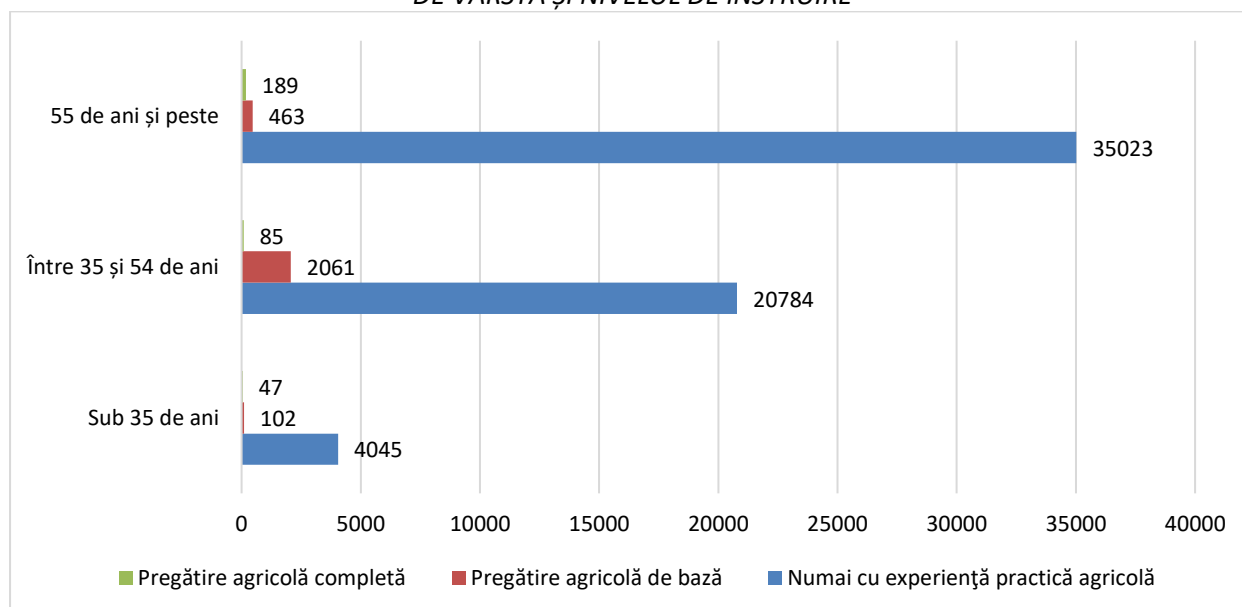
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Recensământul General Agricol din 2020 arată că 113.842 de persoane din Bistrița-Năsăud desfășurau activități în cadrul exploatațiilor agricole, plasând județul pe poziția a patra la nivel regional, după Maramureș, Bihor și Cluj. Din totalul persoanelor ocupate în agricultură, 99,3% activau în exploatații fără personalitate juridică și numai 0,7% în cele cu personalitate juridică. Distribuția pe genuri era relativ echilibrată: 58.949 de bărbați (51,8%) și 54.893 de femei (48,2%) erau implicați în activități agricole la nivelul județului.

Conform aceleiași surse, în județ figurau 62.799 șefi de exploatații agricole. Cei mai mulți dintre aceștia (56,8%) aveau peste 55 de ani, fiind urmați de cei din categoria de vârstă 35–55 de ani (36,5%), în timp ce numai 6,7% aveau sub 35 de ani. Aproape toți (95,3%) aveau exclusiv experiență practică în agricultură, pe când 4,7% dețineau pregătire agricolă formală: 4,2% aveau

pregătire agricolă de bază, iar 0,5% aveau pregătire agricolă completă. Dintre cei 189 de șefi de exploatații cu pregătire agricolă completă, cei mai mulți aveau peste 55 de ani (58,9%), în timp ce numărul tinerilor cu acest nivel de pregătire era cu 75,1% mai mic.

Fig. 2.64 NUMĂRUL ȘEFILOR DE EXPLOATAȚII AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI NIVELUL DE INSTRUIRE

Sursa: Recensământul General Agricol, 2020.

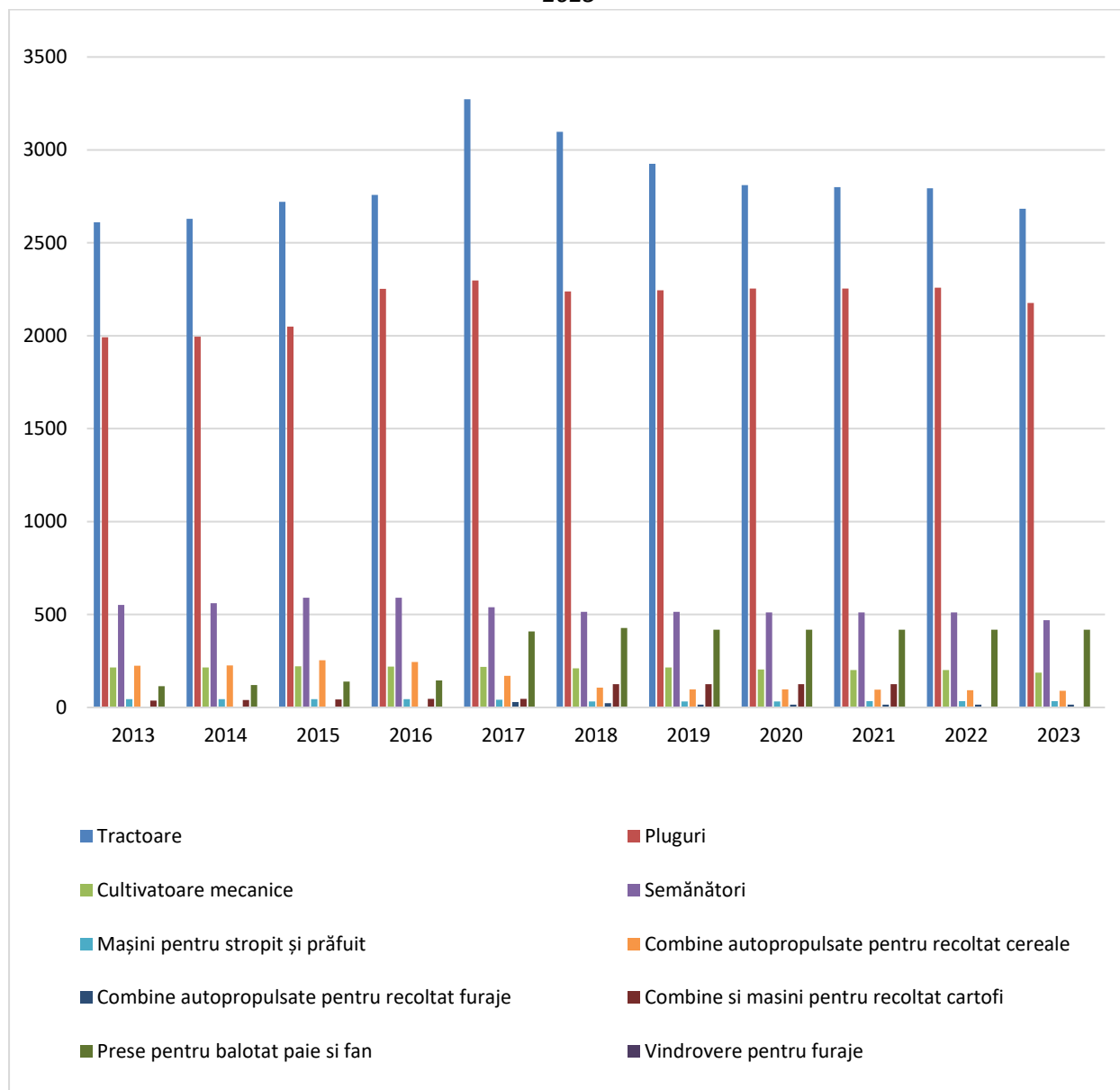
Mecanizarea și chimizarea agriculturii

Conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică pentru anul 2023, în județul Bistrița-Năsăud erau înregistrate 2.684 de tractoare agricole, 2.176 de pluguri pentru tractoare, 469 de semănători mecanice, 418 prese de balotat paie și fân, 187 de cultivatoare mecanice, 90 de combine autopropulsate pentru recoltat cereale, 34 de mașini de stropit și prăfuit și 15 combine autopropulsate pentru recoltat furaje.

Astfel, în acel an, județul înregistra de 7,5 ori mai multe combine pentru recoltat furaje și de 3,6 ori mai multe prese pentru balotat paie și fân decât în 2013. În aceeași perioadă, vedem o creștere de 2,8% a numărului de tractoare și de 9,2% a numărului de pluguri pentru tractor. Pe de altă parte, din parcul județean de mașini agricole au dispărut vidroverele pentru furaje, dar și combinele și mașinile pentru recoltat cartofi. Scăderi s-au înregistrat și în cazul combinelor pentru recoltat cereale (–59,8%), al mașinilor de stropit și prăfuit (–24,4%), precum și al semănătorilor (–15%) și cultivatoarelor mecanice (–13%).

Conform INS, în județul Bistrița-Năsăud revine, în medie, o suprafață arabilă de 36,7 ha per tractor, valoare considerabil mai mare decât media regională (19,7 ha/tractor), însă ușor sub media națională (38,3 ha/tractor).

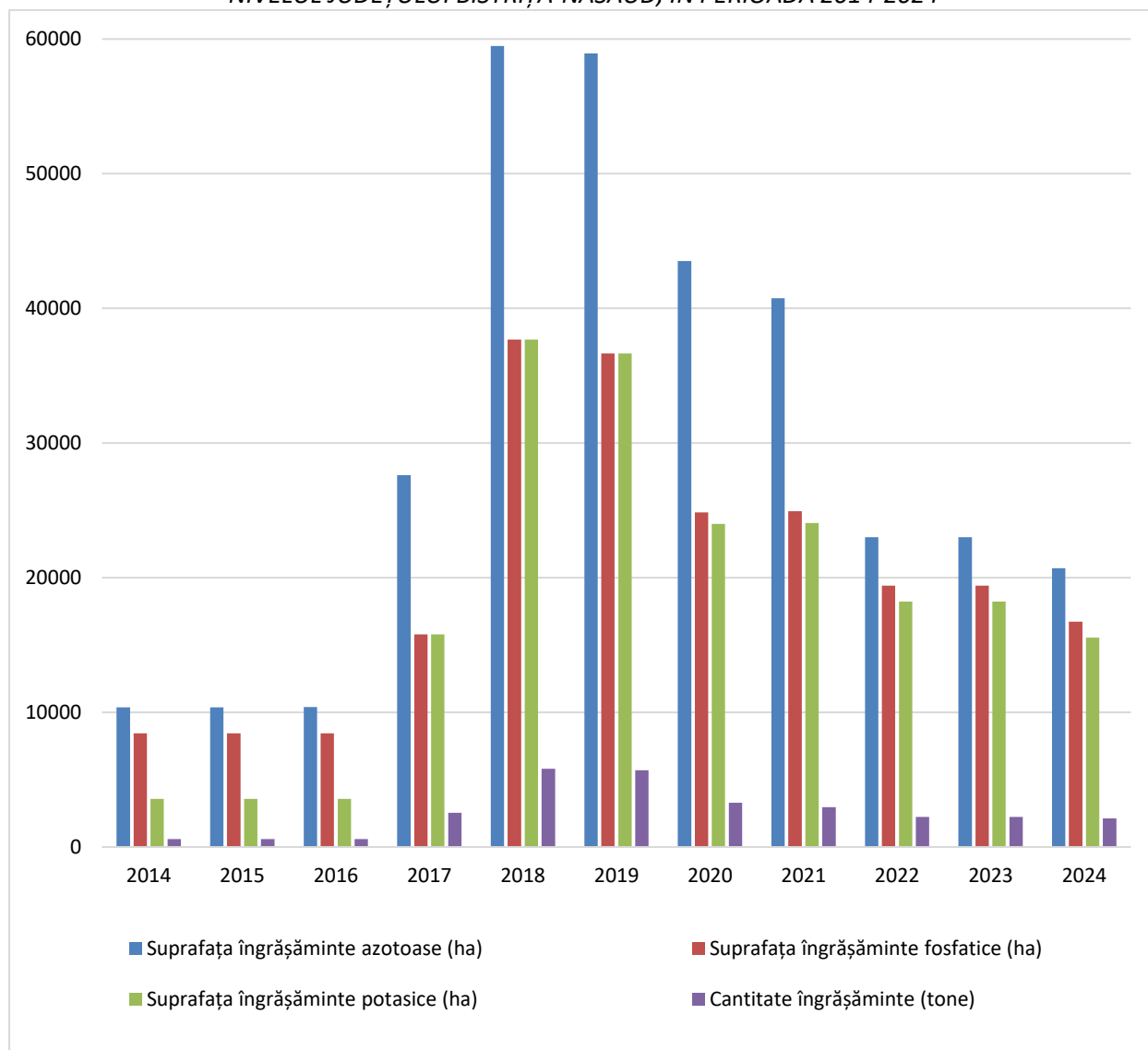
Fig. 2.65 DINAMICA PARCULUI DE MAȘINI ȘI UTILAJE AGRICOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În anul 2024, suprafața agricolă din județul Bistrița-Năsăud pe care s-au aplicat îngrășăminte chimice a fost de 20.695 ha, conform INS. În funcție de tipul îngrășămintelor chimice utilizate, cele azotoase au fost aplicate pe 20.695 ha, cele fosfatice pe 16.739 ha, iar cele potasice pe 15.539 ha. Îngrășămintele naturale au fost folosite pe o suprafață de 88.424 ha. Comparativ cu anul 2014, utilizarea îngrășămintelor chimice a înregistrat o dublă evoluție: deși suprafața tratată a scăzut cu 7,6%, cantitatea totală aplicată a crescut semnificativ. Astfel, în anul 2024 au fost folosite 2.120 tone de substanță activă, dintre care 43,3% au reprezentat îngrășămintă azotoase, 30% fosfatice și 26,7% potasice, marcând o creștere de 255,7% față de anul 2014.

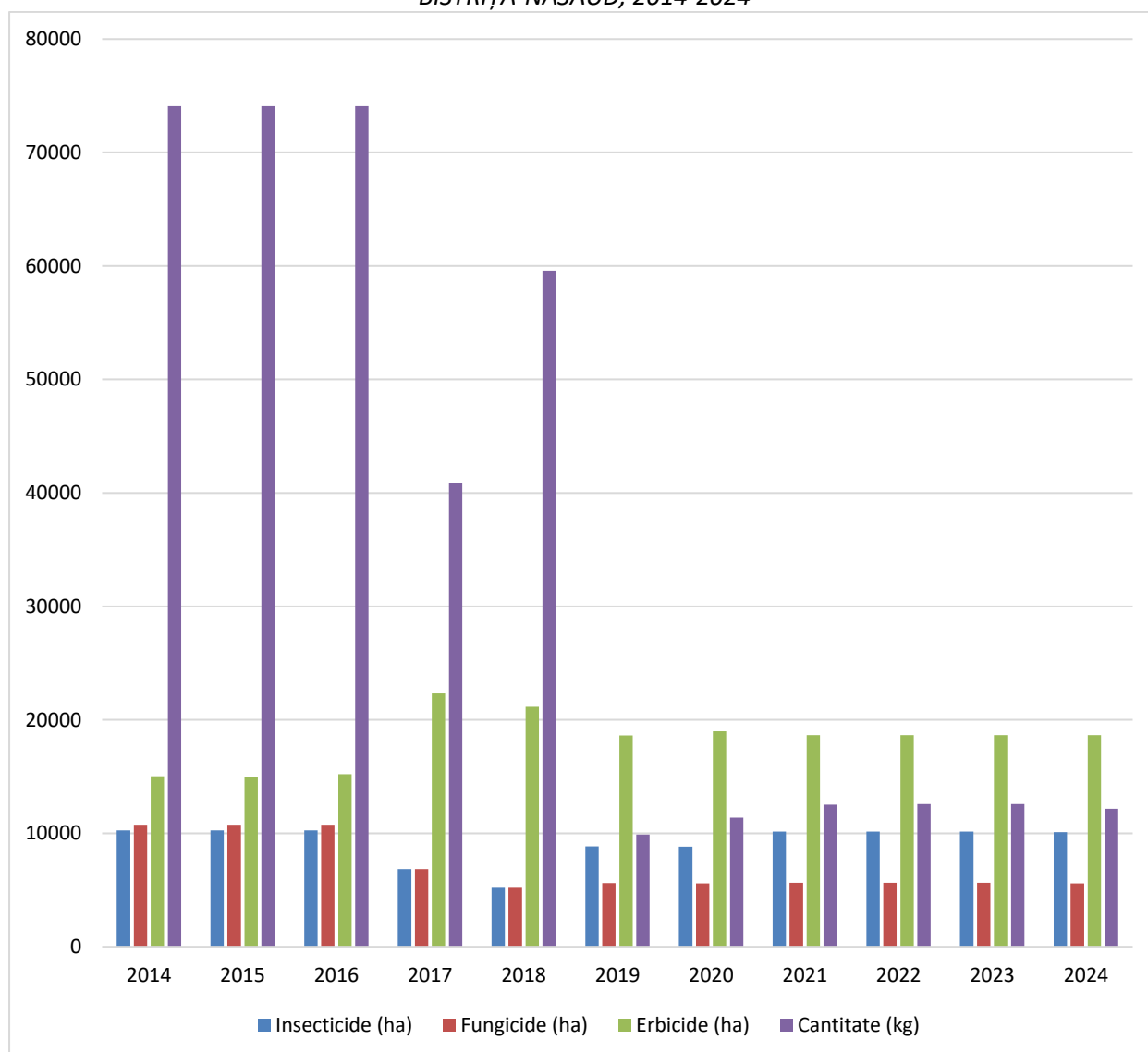
Fig. 2.66 SUPRAFEȚE PE CARE S-AU FOLOSIT ÎNGRĂȘĂMINTE CHIMICE ȘI CANTITATEA ACESTORA, LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2024

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Utilizarea pesticidelor în agricultură a înregistrat o tendință de scădere în anul 2024, comparativ cu anul 2014. În acest sens, suprafața agricolă tratată pe raza județului cu pesticide s-a redus cu 4,7%, ajungând la 34.334 ha în 2024, iar volumul total de substanțe utilizate a scăzut cu 83,6%, ajungând la 12.163 kg. Din suprafața totală tratată, erbicidele au fost utilizate pe 54,3% din suprafață (18.644 ha), insecticidele pe 29,4% (10.095 ha), iar fungicidele pe 16,3% (5.595 ha).

Fig. 2.67 SUPRAFEȚE PE CARE S-AU APLICAT PESTICIDE CANTITATEA ACESTORA, LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014-2024

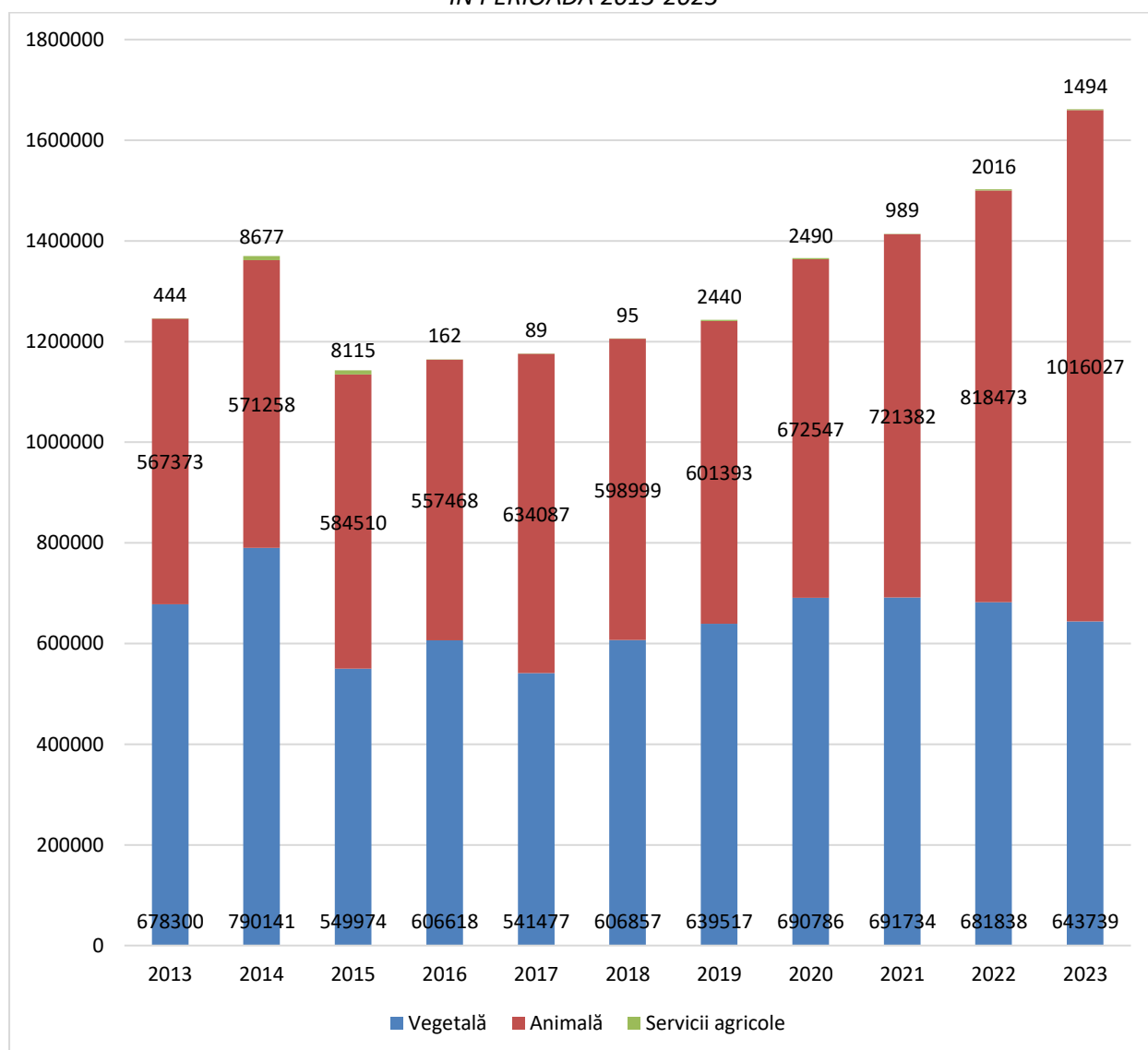
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Valorificarea produselor agricole

Producția agricolă din Bistrița-Năsăud a atins, în anul 2023, o valoare de aproximativ 1,7 miliarde de lei, potrivit datelor INS, consemnând o creștere de 33,3% față de anul 2013. Din această valoare, cea mai mare pondere a revenit producției animale - 1,016 miliarde de lei (61,2%), urmată de producția vegetală, care a totalizat 644 milioane de lei (38,8%). Serviciile agricole au avut o contribuție redusă, însumând 1,4 milioane de lei (0,1%).

Producția agricolă a județului a reprezentat 1,5% din totalul producției agricole la nivel național, contribuind cu 1% la cea vegetală, cu 2,5% la cea animală și cu 0,1% la serviciile agricole. La nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, județul a generat 11,8% din producția agricolă totală, având o pondere de 8,3% în producția vegetală regională, 16,3% în cea animală și 1,7% în serviciile agricole.

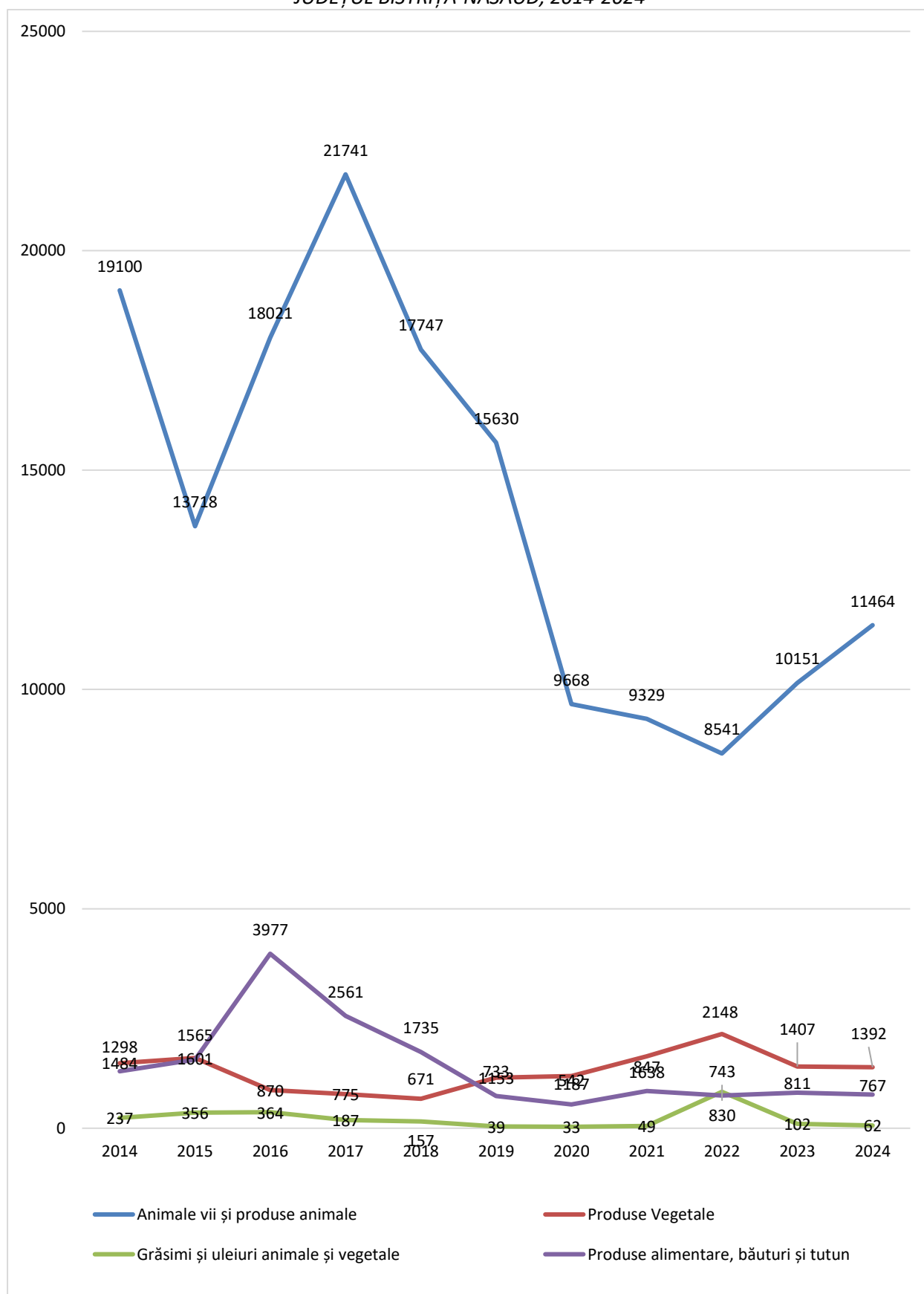
Fig. 2.68 VALOAREA PRODUCȚIEI AGRICOLE A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD (MII LEI), PE SUBRAMURI, ÎN PERIOADA 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În anul 2024, exporturile de produse agroalimentare realizate de companiile din Bistrița-Năsăud au avut o valoare relativ redusă (13,7 milioane de euro), reprezentând doar 2,1% din totalul exporturilor județene: 83,8% au fost exporturi de animale vii și produse de origine animală, 10,2% produse vegetale, 5,6% produse alimentare, băuturi și tutun, iar 0,5% grăsimi și uleiuri de origine animală și vegetală. Menționăm, totuși, că valoarea reală a exporturilor agroalimentare din județ este probabil mai mare, având în vedere că o parte dintre acestea sunt efectuate prin intermediul unor companii cu sediul în București sau în alte județe din România.

Fig. 2.69 EXPORTURILE FOB (MII EURO) DE PRODUSE AGROALIMENTARE REALIZATE DE COMPANIILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014-2024

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În ceea ce privește punctele de procesare a materiilor prime agricole din județ, DSVSA Bistrița-Năsăud a raportat, pentru luna iulie 2025, următoarele unități:

- 1 centru de prelucrare a peștelui, 1 centru de colectare a vânatului sălbatic, 1 centru de colectare ouă, 14 carmangerii, 23 măcelării;
- 52 centre de prelucrare a laptelui, 1 atelier local de prelucrare a laptelui;
- 6 unități pentru prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, 3 unități pentru producția, procesarea și comercializarea ciupercilor, 11 unități pentru fabricarea sucurilor de fructe și legume;
- 1 unitate de morărit, 13 fabrici de pâine, 50 unități mixte pentru fabricarea pâinii/a prăjiturilor și a produselor de patiserie, 90 unități pentru fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie, 1 unitate pentru fabricarea de produse de patiserie conservată;
- 2 unități pentru fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase, 4 fabrici de paste făinoase, 3 unități pentru prelucrarea ceaiului și a cafelei, 1 unitate pentru fabricarea condimentelor, 3 unități pentru fabricarea uleiurilor și a grăsimilor vegetale, 2 unități pentru fabricarea oțetului, 2 unități pentru fabricarea produselor alimentare congelate, 1 unitate pentru fabricarea altor produse alimentare, 3 fabrici de înghețată și 1 fabrică de pufuleți;
- 4 unități pentru fabricarea băuturilor alcoolice distilate și a alcoolului etilic de fermentație, 10 unități pentru fabricarea vinurilor din struguri, 1 fabrică de bere și 1 unitate pentru producerea de ape minerale

La acestea se adaugă unitățile de comercializare a produselor alimentare și de alimentație publică, respectiv:

- 2 magazine de desfacere a peștelui, 3 magazine de desfacere a mierii de albine și a altor produse apicole, 3 de automate de vânzare a laptelui crud, 13 automate de vânzare de produse agroalimentare, 2 puncte mobile de comercializare a produselor de origine animală;
- 43 hipermarketuri/supermarketuri, 1.463 de magazine alimentare, 185 de unități de comerț cu amănuntul a produselor agroalimentare de origine non-animală (exclusiv supermarketuri/hipermarketuri), 49 de unități pentru comercializarea produselor alimentare congelate de origine non-animală;
- 742 de restaurante, 25 de pizzerii, 85 de cantine, 23 de unități de catering, 25 de puncte gastronomice locale, 112 pensiuni turistice, 432 baruri și cafenele;
- 48 laboratoare de cofetărie/patiserie, 43 de cofetării/patiserii.

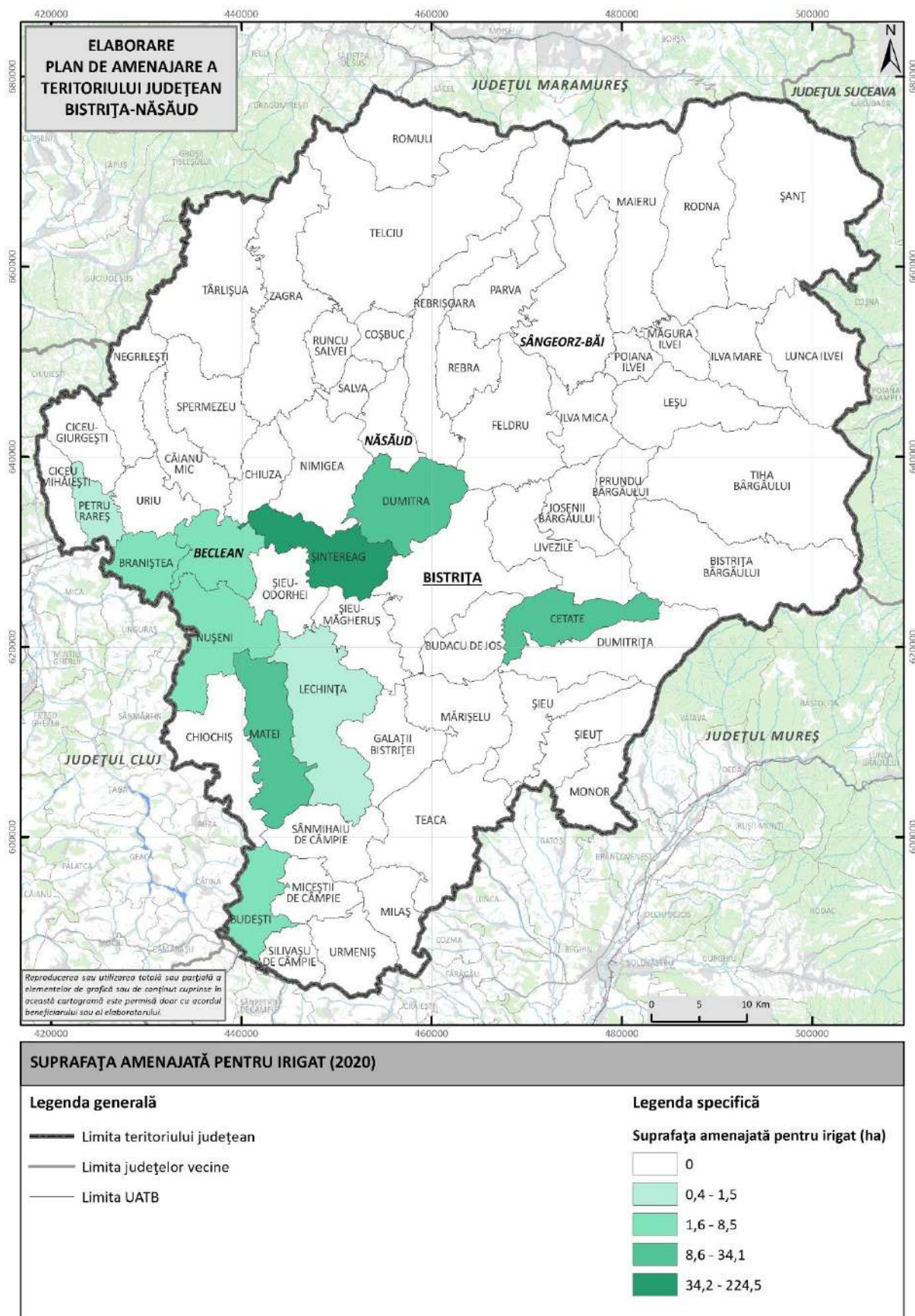
În Bistrița-Năsăud, există o capacitate totală de stocare a produselor agricole de 14.700 de tone, autorizată de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, aceasta fiind asigurată prin magazine specializate. Cele mai mari spații de depozitare se regăsesc în Lechința (Romfulda Prod SRL – 3.000 tone), Șieu-Odorhei (Agrocom LCD SRL – 2.000 tone) și în Sânmihaiu de Câmpie (Mathe-A SRL – 1.800 tone).

O perspectivă complementară asupra infrastructurii de stocare a produselor agroalimentare din județ este prezentată de DSVSA Bistrița-Năsăud, care a raportat, pentru luna iulie 2025, existența a 33 de depozite alimentare, 20 de unități destinate depozitării legumelor și fructelor, precum și un depozit pentru alte produse alimentare.

Infrastructuri și servicii-suport pentru agricultură. Structuri asociative

Conform Recensământului Agricol din 2020, în Bistrița-Năsăud au fost identificate 100 de exploatații agricole cu suprafață amenajată pentru irigații, însumând 310,94 ha. Dintre acestea, o exploatație se află în mediul urban, mai exact în Beclean, având o suprafață de 1,6 ha, iar celelalte 99 sunt situate în mediul rural, unde suprafața totală amenajată pentru irigații atinge 309,34 ha. Cele mai mari suprafețe amenajate pentru irigații se regăsesc în Șintereag (224,47 ha), această comună fiind urmată de Lechința (62,61 ha) și Cetate (8,56 ha). De asemenea, comunele Dumitra (5,12 ha), Budacu de Jos (6,41 ha), Braniștea (3,14 ha), Matei (2,27 ha) și Nușeni (1,17 ha) dețin suprafețe amenajate pentru irigații.

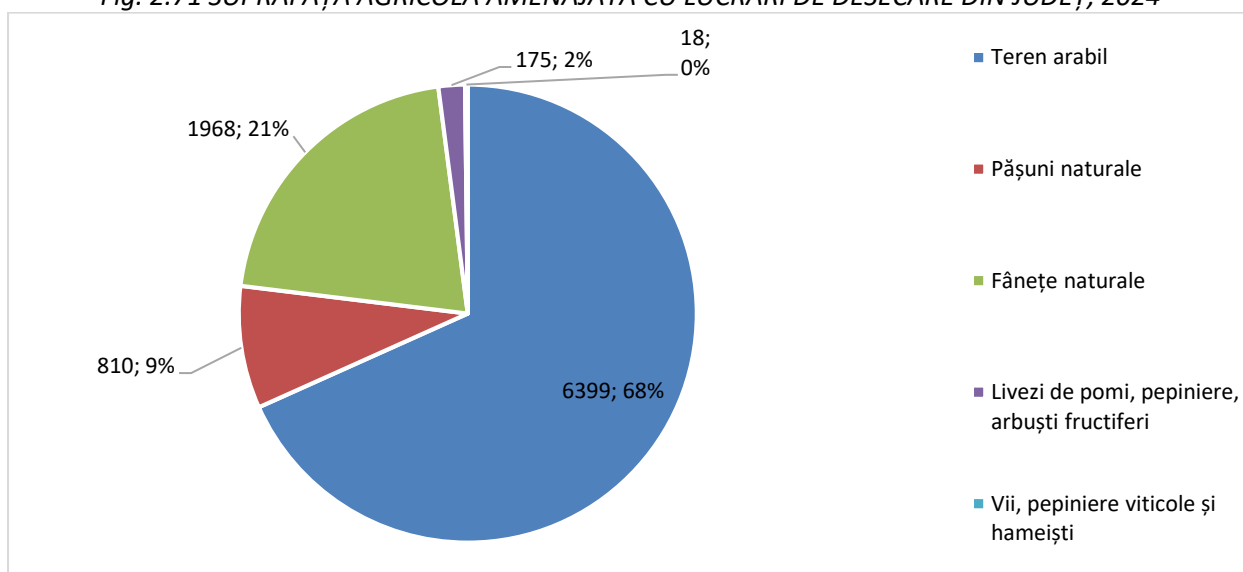
Fig. 2.70 SUPRAFAȚA AMENAJATĂ PENTRU IRIGAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Sursa: Recensământul General Agricol, 2020.

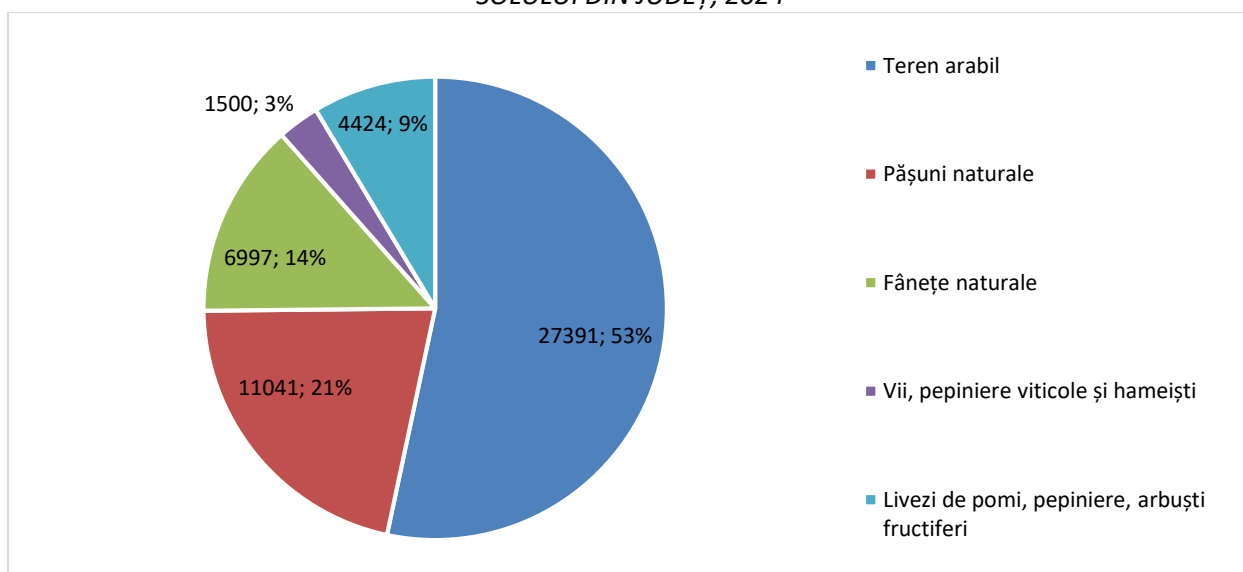
Potrivit INS, în anul 2024, suprafața agricolă din județ amenajată cu lucrări de desecare era de 9.370 ha: terenurile arabile reprezentau 68,3%, fânețele ocupau 21%, pășunile 8,6%, livezile 1,9%, iar viile, pepinierele viticole și hameiștii însumau 0,2%. Suprafața agricolă amenajată cu lucrări de ameliorare și combatere a eroziunii solului se întinde, la nivel județean, pe 51.353 ha: terenurile arabile dețin o pondere de 53,3%, pășunile ocupă 21,5%, fânețele 13,6%, iar livezile, pepinierele și arbuștii fructiferi însumează 8,6%. Viile, pepinierele viticole și culturile de hamei ocupă 2,9% din suprafața totală amenajată în județ pentru combaterea eroziunii solului.

Fig. 2.71 SUPRAFAȚA AGRICOLĂ AMENAJATĂ CU LUCRĂRI DE DESECARE DIN JUDEȚ, 2024

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.72 SUPRAFAȚA AGRICOLĂ AMENAJATĂ CU LUCRĂRI DE AMELIORARE ȘI COMBATerea EROZIUNII SOLULUI DIN JUDEȚ, 2024

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Din rândul instituțiilor publice care sprijină activitatea agricolă din județul Bistrița-Năsăud, amintim: Centrul Județean APIA (cu centre locale în Bistrița, Beclean, Năsăud, Rodna, Teaca și Lechința), Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Direcția pentru Agricultură Județeană, Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor Cluj – Filiala Bistrița-Năsăud, Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice Cluj, Oficiul Fitosanitar Bistrița-Năsăud, Oficiul Județean de Zootehnie, Filiala Teritorială de Îmbunătățiri Funciare și Agenția Domeniilor Statului – Reprezentanța Teritorială Bistrița-Năsăud.

Conform datelor furnizate de către DAJ Bistrița-Năsăud și valabile la data de 27.05.2024, la nivelul județului sunt înregistrate 31 de structuri agricole asociative, ce activează în diverse ramuri. Dintre acestea, 20 sunt implicate în activități de producție și valorificare a laptelui, cărnii sau în activități mixte (vegetal și zootehnie), cu o prezență notabilă în localități precum Dumitra, Nușeni, Teaca și Budești. Alte 8 forme asociative se ocupă de legume și fructe, în zone precum Lechința, Nimigea, Breaza, Dumitra, Jelna, Viișoara, Cetate și Beclean. De asemenea, în județ este înregistrată și o asociație a crescătorilor de ovine și caprine, cu sediul în Bistrița, respectiv două cooperative specializate în apicultură, acestea avându-și sediile în Bistrița și Căianu Mic.

Conform Registrului Național al Cooperativelor Agricole, la finalul anului 2023, în Bistrița-Năsăud funcționau 83 de cooperative agricole. Acestea se regăsesc în: Bistrița (6 cooperative), Năsăud (5), Lunca Leșului (4), Ilva Mică (4), Dumitra (3), Lechința (3), Rebra (3), Căianu Mic (3), Archiud (3), Lunca Ilvei (3), Ilva Mare (3), Tărpui (2), Cepari (2), Măgura Ilvei (2), Runcu Salvei (2), Telciu (2), Ruștior (2), Domnești (2), Teaca (2), Șanț (2), Sângeorz-Băi (1), Parva (1), Blăjenii de Sus (1), Țentea (1), Prundu Bârgăului (1), Romuli (1), Nușeni (1), Cormaia (1), Jelna (1), Viișoara (1), Pinticu (1), Șieuț (1), Stupini (1), Cușma (1), Orheiu Bistriței (1), Beclean (1), Tăure (1), Cristeștii Ciceului (1), Fânașele Silivașului (1), Gersa I (1), Petriș (1), Dumbrava (1), Piatra (1), Perișor (1), Feldru (1), Suplai (1), Negriștii (1), Breaza (1), Sângeorzu Nou (1), Miceștii de Câmpie (1), Fântânița (1), Bârla (1), Urmeniș (1).

Potrivit Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în luna septembrie 2024, județul înregistra o suprafață agricolă totală de 17.924,27 ha certificate în sistem ecologic. În evidențele oficiale figurau 823 de operatori înregistrați în agricultura ecologică, dintre care 807 erau producători agricoli. Raportat la nivel național, județul deține aproximativ 2,3% din suprafața agricolă ecologică din țară și 5,2% din totalul operatorilor certificați în acest sistem.

Comparativ cu celelalte județe din Regiunea Nord-Vest, Bistrița-Năsăud se situează pe locul 4 din perspectiva suprafeței agricole totale înregistrate în sistem ecologic (după Satu Mare,

Cluj și Sălaj). Și în ceea ce privește numărul operatorilor înregistrați în agricultura ecologică, Bistrița-Năsăud se menține pe aceeași poziție. Raportat la numărul de producători agricoli înscrisi în agricultură ecologică, Bistrița-Năsăud (807) depășește județele Satu Mare, Bihor și Maramureș, dar se situează sub județele Cluj și Sălaj.

În județul Bistrița-Năsăud, activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul agricol este susținută de două instituții specializate, care activează în domeniile pomiculturii și silviculturii: Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița (SCDP Bistrița) și Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare și Experimentare-Producție Bistrița, aflată în subordinea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”.

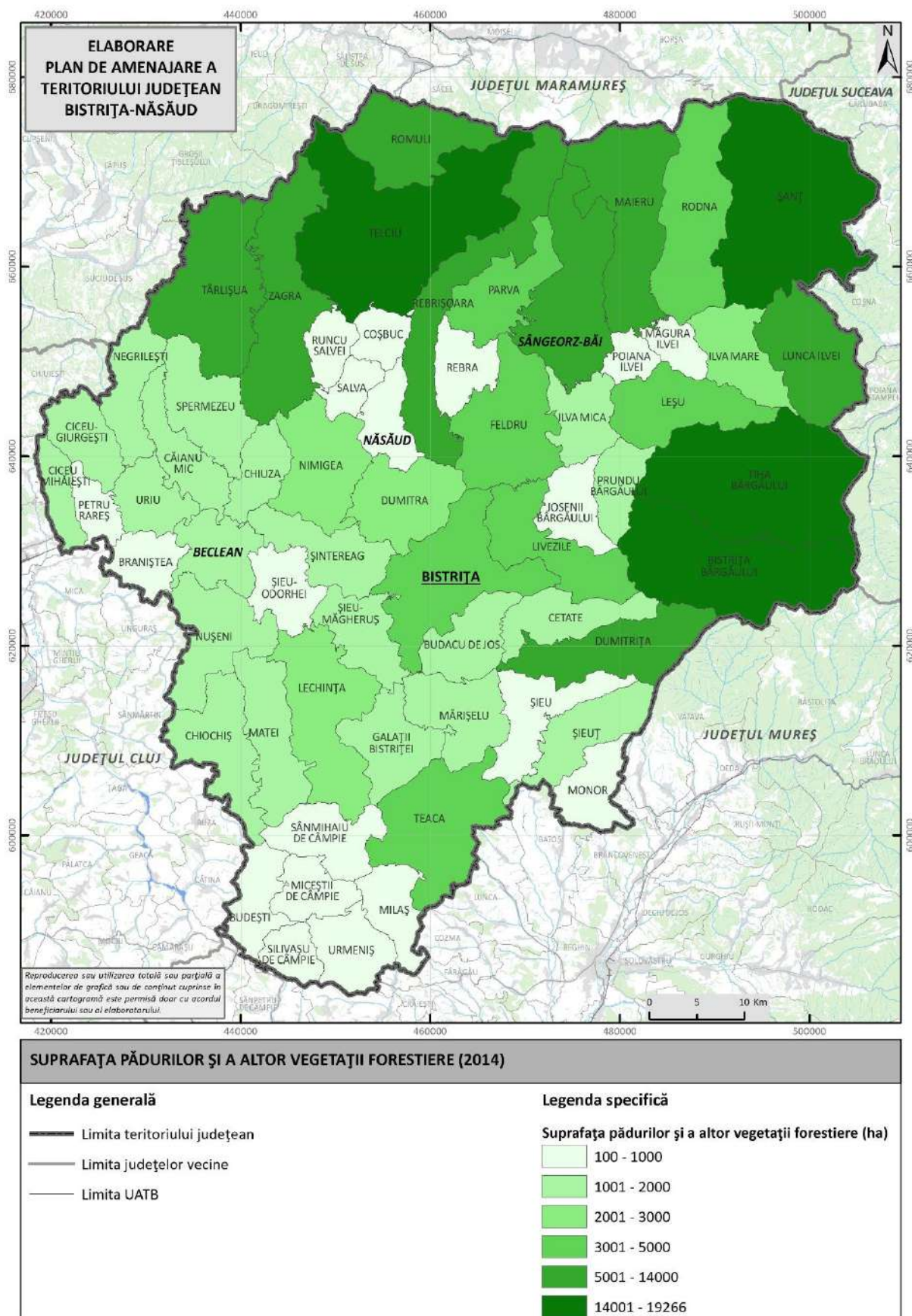
2.6. Silvicultura

Resurse forestiere

Potrivit INS, în anul 2023, județul Bistrița-Năsăud dispunea de un fond forestier total de 192.500 ha. Din această suprafață, 107.400 ha (55,8%) erau ocupate de păduri de foioase, 80.500 ha (41,8%) de păduri de rășinoase, iar restul de 4.700 ha (2,4%) reprezentau alte tipuri de terenuri forestiere. La nivel regional, județul Bistrița-Năsăud deține aproximativ 19% din suprafața fondului forestier al Regiunii Nord-Vest, situându-se pe a 3-a poziție în Regiune din perspectiva suprafeței de fond forestier deținute. La nivel național, Bistrița-Năsăud deține circa 2,9% din totalul fondului forestier și ocupă locul 17 în clasamentul județelor.

Conform datelor INS pentru anul 2014, 65,4% din suprafața totală a pădurilor din județ se afla în proprietate privată (deținută de persoane fizice, juridice sau UAT-uri), iar 34,6% aparținea proprietății publice a statului sau a UAT-urilor. Cele mai extinse suprafețe împădurite la nivel județean se regăsesc în: Telciu (19.266 ha), Șanț (18.073 ha), Tiha Bârgăului (16.860 ha), Bistrița-Bârgăului (14.352 ha), Maieru (7.494 ha), Sângeorz-Băi (7.184 ha), Romuli (7.001 ha), Lunca Ilvei (6.652 ha), Zagra (6.592 ha) și Târlișua (6.498 ha).

Fig. 2.73 SUPRAFAȚA OCUPATĂ DE PĂDURI ȘI ALTE SUPRAFEȚE FORESTIERE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014

Sursa: INS. Baza de date Tempo Online.

Din suprafața totală a fondului forestier din județul Bistrița-Năsăud, Direcția Silvică Bistrița-Năsăud (DS Bistrița-Năsăud) administrează 14%, diferența de 86% fiind administrată de către alte structuri silvice acreditate. DS Bistrița-Năsăud are ca principal obiect de activitate gestionarea unitară a fondului forestier național, atât public, cât și privat, în conformitate cu prevederile amenajamentelor silvice și cu normele de regim silvic, pentru a contribui la îmbunătățirea condițiilor de mediu. Aceasta coordonează 2 ocoale silvice și o secție de producție la nivel județean: Ocolul Silvic Bistrița, Ocolul Silvic Beclean și Centrul de valorificare a Produselor Pădurii Bistrița, prin intermediul cărora gestionează o suprafață de 30.655 ha. Din suprafața totală administrată de către DS Bistrița-Năsăud la nivelul județului, 14.643 ha (47,8%) se află în proprietatea publică a statului, iar 16.012 ha (52,2%) se află în proprietatea privată a persoanelor fizice, juridice și UAT-urilor din județ. DS Bistrița-Năsăud este cea mai mică unitate a Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva din țară.⁴

Pe lângă activitatea silvică specifică derulată, Direcția Silvică Bistrița-Năsăud coordonează și Centrul de Valorificare a Produselor Pădurii Bistrița, care are un rol important în integrarea resurselor forestiere în circuitul economic. Aici se desfășoară anual acțiuni de colectare, prelucrare și valorificare a produselor nelemnoase, în special fructe de pădure, o parte semnificativă fiind destinată exportului. De asemenea, centrul este implicat în realizarea de produse meșteșugărești din lemn, apreciate pentru calitatea execuției și valoarea lor estetică.⁵

Fondul forestier aflat în proprietatea publică a statului și administrat de către Direcția Silvică Bistrița-Năsăud se întinde pe o suprafață de 12.477 ha și este alcătuit, în principal, din păduri de foioase, care ocupă aproximativ 10.605 ha (85% din total), și, în proporție mai redusă, din păduri de rășinoase, ce acoperă circa 1.872 ha (15%). Activitatea de gestionare a fondului forestier este facilitată de existența unei infrastructuri extinse de drumuri forestiere, care însumează 116 km și care asigură accesul în toate unitățile de producție. Volumul anual aprobat pentru recoltare este de 15.474 m³, din care se valorifică în medie 13.792 m³, în concordanță cu principiile gospodăririi durabile a pădurilor.⁶

O altă parte a fondului forestier din județ este administrată de către ocoalele silvice private. Conform Anexei 41 din Ordinul nr. 670/2008, care reglementează activitatea ocoalelor silvice ce furnizează servicii silvice la nivelul UAT-urilor, în județ funcționează 16 astfel de structuri private: Ocolul Silvic Bistrița Bârgăului, Ocolul Silvic Cormaia Anieș, Ocolul Silvic

⁴ https://timponline.ro/directia-silvica-bistrita-amenintata-cu-desfiintarea-de-ce-nu-face-profit-ce-cheltuieli-are/?fbclid=IwY2xjawLhzLZleHRuA2FibQIxMQABHILYi0YsPNdCQgm4BrXQC3ALAc2Nm4YyHjm6sczNQ-HYBmEnOj33L-9nIJnq_aem_UE05DNxvPo6myPmkTS8ySw

⁵ <https://rasunetul.ro/centrul-de-valorificare-produselor-padurii-condus-de-46-de-ani-de-ing-ecsion-bodor-printre-cele>

⁶ https://www.rosilva.ro/unitati_silvice/bistrita-nasaud__l_6.htm

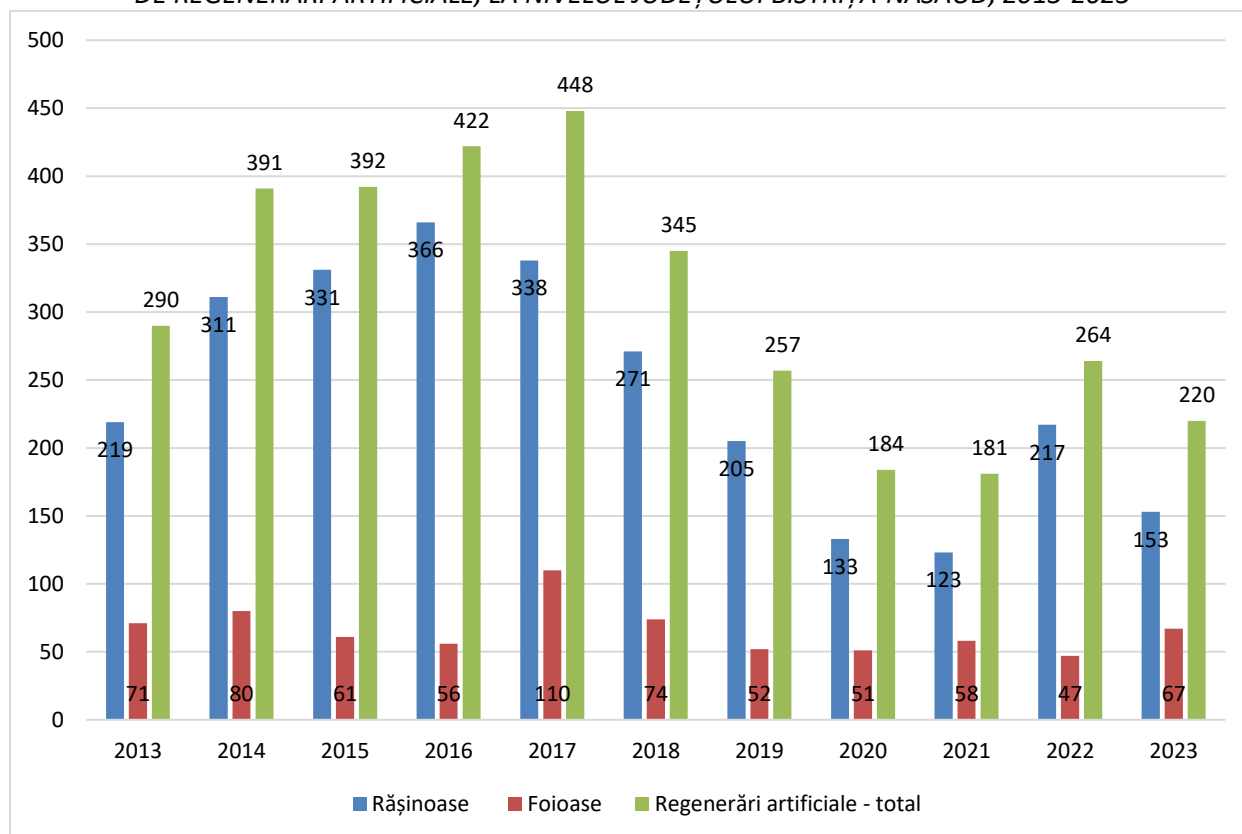
Comunal Romuli, Ocolul Silvic Dealu Negru, Ocolul Silvic Feldru, Ocolul Silvic Izvorul Someșului, Ocolul Silvic Josenii Bârgăului, Ocolul Silvic Lechința, Ocolul Silvic Maieru, Ocolul Silvic Municipal Bistrița, Ocolul Silvic Plaiurile Heniului, Ocolul Silvic Someș-Tibleș, Ocolul Silvic Telciu, Ocolul Silvic Tihuța-Colibița, Ocolul Silvic Valea Ilvei și Ocolul Silvic Valea Șieului. Acestea administrează suprafețe de fond forestier din localitățile Bistrița Bârgăului, Sângeorz-Băi, Romuli, Cetate, Dumitrița, Feldru, Măgura Ilvei, Poiana Ilvei, Șanț, Josenii Bârgăului, Budești, Chiochiș, Galații Bistriței, Lechința, Mărișelu, Matei, Miceștii de Câmpie, Milaș, Nușeni, Sânmihaiu de Câmpie, Șieu-Măgheruș, Șieu-Odorhei, Silivașu de Câmpie, Teaca, Urmeniș, Maieru, Livezile, Ilva Mică, Leșu, Coșbuc, Rebra, Rebrișoara, Runcu Salvei, Salva, Zagra, Telciu, Prundu Bârgăului, Tiha Bârgăului, Ilva Mare, Lunca Ilvei, Budacu de Jos, Dumitra, Monor, Șieu, Șieuț și Șintereag.

În ceea ce privește protecția pădurilor, Direcția Silvică Bistrița-Năsăud desfășoară activități specifice pentru prevenirea și combaterea factorilor de risc asupra fondului forestier. Paza pădurilor aflate în proprietatea publică a statului este asigurată prin personalul silvic din cadrul ocoalelor proprii, iar intervențiile pentru menținerea stării fitosanitare se realizează prin lucrări de igienizare, monitorizare a dăunătorilor și tratamente silvotehnice. În același timp, Direcția colaborează cu autoritățile locale, instituțiile de control și alte structuri silvice pentru prevenirea tăierilor ilegale, braconajului și incendiilor de pădure. Totodată, DS Bistrița-Năsăud prestează, pe bază de contract, servicii silvice și pentru pădurile aflate în proprietate privată, contribuind astfel la protejarea și valorificarea durabilă a întregului fond forestier din județ.

Funcțiunile și starea fondului forestier

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică pentru anul 2023, în județul Bistrița-Năsăud au fost realizate lucrări de regenerare artificială a pădurilor pe o suprafață totală de 220 ha, în scădere cu aproximativ 24,1% față de anul 2013, când au fost regenerate 290 ha. Suprafața regenerată cu rășinoase s-a diminuat cu 30,1% în aceeași perioadă (de la 219 ha în 2013 la 153 ha în 2023), în timp ce regenerările cu foioase au înregistrat o scădere ușoară, de la 71 ha la 67 ha (-5,6%). Structura lucrărilor din anul 2023 evidențiază o pondere majoritară a regenerărilor cu rășinoase, care au reprezentat 69,5% din total, în timp ce regenerările cu foioase au însumat 30,5%.

Fig. 2.74 SUPRAFAȚA TERENURILOR PE CARE S-AU EXECUTAT REGENERĂRI ARTIFICIALE, PE CATEGORII DE REGENERĂRI ARTIFICIALE, LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

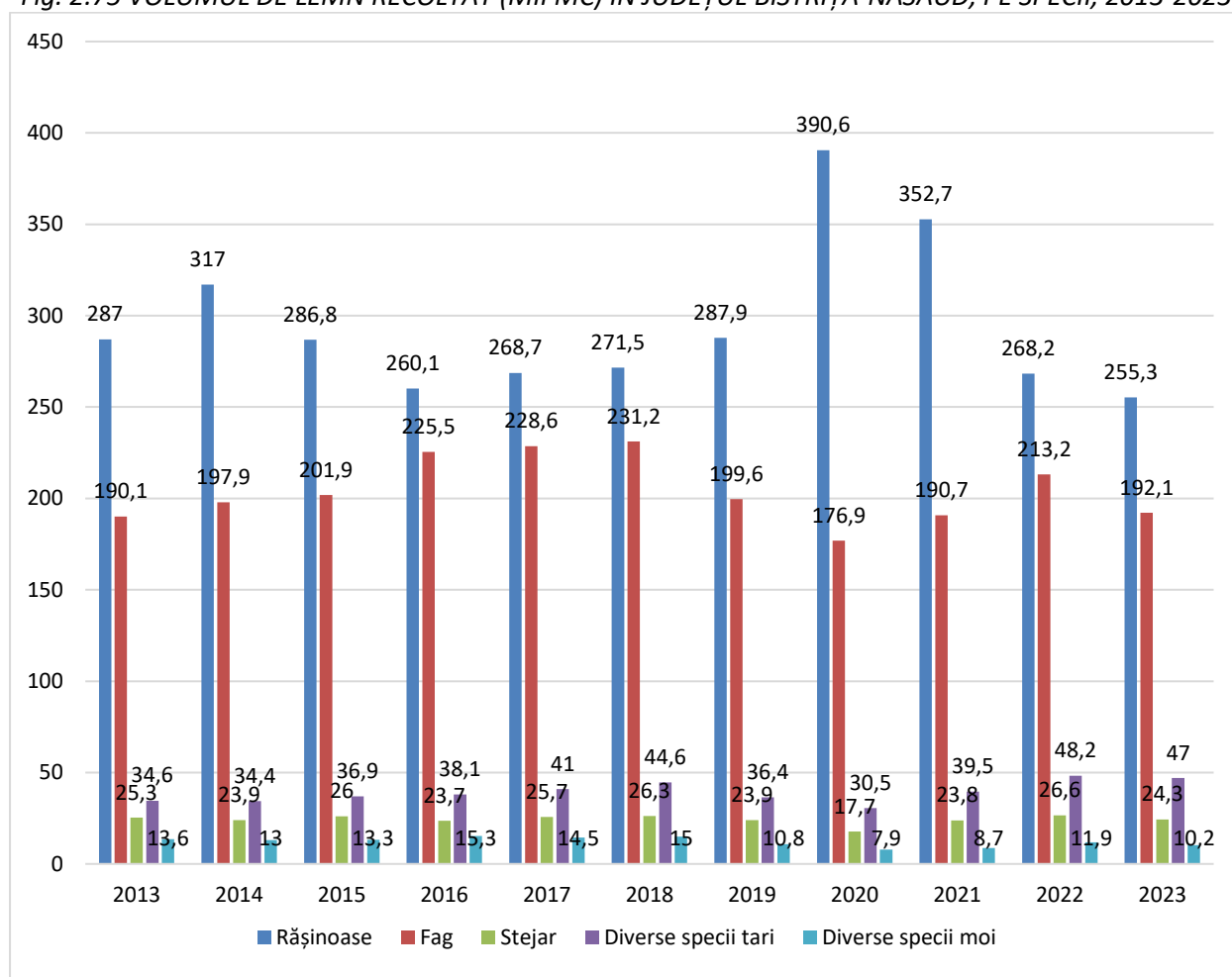
Valorificarea economică a pădurilor și a produselor silvice

Volumul de lemn ce poate fi recoltat anual din păduri este determinat prin amenajamentele silvice, elaborate pentru fiecare unitate de gospodărire forestieră și aprobate prin ordin de ministru, cu aviz din partea autorităților de mediu. Acestea stabilesc modul de gestionare a pădurilor pe o perioadă standard de 10 ani, cu excepția celor alcătuite din specii cu creștere rapidă, precum plopul și salcia, pentru care perioada de aplicare este de 5 ani. Posibilitatea anuală, adică volumul maxim de masă lemnoasă ce poate fi exploatat într-un an, se calculează prin împărțirea volumului total planificat la durata de valabilitate a amenajamentului. Potrivit articolului 59 din Legea nr. 46/2008 – Codul Silvic, cu modificările și completările ulterioare, respectarea acestui plafon anual este obligatorie și poate fi depășită doar în cazuri justificate, cum ar fi nerecoltarea integrală a posibilității în anii anteriori sau apariția produselor accidentale, precum arborii uscați, doborâți de fenomene naturale sau afectați de dăunători.

În ceea ce privește posibilitatea anuală de recoltare din pădurile aflate în proprietatea publică a statului și administrate de către Direcția Silvică Bistrița-Năsăud, cele mai recente date publicate pe website-ul instituției indică un volum total de 15.474 mc.⁷

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2023, volumul de lemn brut recoltat în Bistrița-Năsăud a fost de 528.900 mc, în scădere cu circa 3,9% față de anul 2013, când s-au înregistrat 550.600 mc. Cea mai mare pondere în structura lemnului recoltat a revenit rășinoaselor - 255.300 mc (48,3% din total), urmate de fag - 192.100 mc (36,3%), diverse specii tari - 47.000 mc (8,9%), stejar - 24.300 mc (4,6%) și diverse specii moi - 10.200 mc (1,9%).

Fig. 2.75 VOLUMUL DE LEMN RECOLTAT (MII MC) ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, PE SPECII, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Potrivit datelor privind volumul de masă lemnoasă programat pentru recoltare în anul 2025, Direcția Silvică Bistrița-Năsăud are alocată o cantitate totală de 3 mii metri cubi, exclusiv sub formă de lemn fasonat. Nu este programată recoltarea de masă lemnoasă pe picior, ceea ce

⁷ https://www.rosilva.ro/unitati_silvice/bistrita-nasaud__l_6.htm

înseamnă că întreaga cantitate va fi exploatată, prelucrată și valorificată de unitate în regie proprie sau prin alte forme directe. Comparativ cu alte direcții silvice din țară, Direcția Silvică Bistrița înregistrează cel mai mic volum total de masă lemnoasă programată pentru recoltare în anul curent, reprezentând doar 0,03% din totalul național de 9.000 mii mc.⁸

Direcția Silvică Bistrița-Năsăud obține venituri preponderent din valorificarea resurselor nelemnoase, în condițiile în care fondul forestier de stat pe care îl gestionează este redus, iar volumul de masă lemnoasă disponibil pentru valorificare este limitat. În anul 2024, instituția a realizat o cifră de afaceri de 185.650.000 lei, din care 63% a provenit din valorificarea produselor nelemnoase. Printre acestea se numără circa 400 de tone de fructe de pădure, agrafe din alun exportate în Marea Britanie, ornamente din mușchi exportate în Ungaria, măhuri, trăsuri și alte produse artizanale din lemn.⁹

Potrivit Asociației Forestierilor din România (ASFOR)¹⁰, în luna iunie 2025, în Bistrița-Năsăud existau 211 operatori economici atestați de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor pentru exploatare forestieră. Cei mai mari operatori din județ, în funcție de volumul de lemn autorizat pentru exploatare, sunt: Austro Somes Trading SRL (201.000 mc), Montana-Iugan SRL (188.000 mc), Biomis Energy Anies (87.000 mc), RNP Romsilva – DS Bistrița Năsăud (83.000 mc) și Eco Somes Land SRL (66.000 mc).

Conform Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor¹¹, în anul 2024, în județul Bistrița-Năsăud erau înregistrate 40 de fonduri cinegetice, gestionate de către 25 de entități diferite (ce includ structuri silvice publice și private, asociații de vânatoare și pescuit, organizații private și societăți comerciale), care se întind pe o suprafață totală de 500.732 ha.

Cele mai mari cinci fonduri cinegetice, după suprafață, sunt: Valea Mare (28.968 ha, gestionat de SC Someșul Rodna), Colibița (22.043 ha, OS Bistrița Bârgăului), Micești (19.999 ha, AJVPS BN), Fiad-Romuli (17.264 ha, SV Montana) și Leșu (16.618 ha, Asociația Key Hunting RO Int). După suprafața totală gestionată, cei mai mari cinci administratori sunt: AJVPS BN, AC Ursul Brun și SV Montana.

Conform INS, în anul 2023, Bistrița-Năsăud înregistra 161 de unități locale active în domeniul silviculturii și exploatării forestiere. Dintre acestea, 78,3% erau microîntreprinderi, 18,6% erau clasificate ca întreprinderi mici, iar 3,1% erau întreprinderi mijlocii. Comparativ cu

⁸ https://www.rosilva.ro/rnp/disponibil_masa_lemnoasa_2025__p_1297.htm?

⁹ https://timponline.ro/directia-silvica-bistrita-amenintata-cu-desfiintarea-de-ce-nu-face-profit-ce-cheltuieli-are/?fbclid=IwY2xjawLhzLZleHRuA2FibQIxMQABHILYi0YsPNdCQgm4BrXQC3ALAc2Nm4YyHjm6sczNQ-HYBmEnOj33L-9nIJnq_aem_UE05DNxvPo6myPmkTS8ySw

¹⁰ <https://asfor.ro/2025/06/27/situatia-certificatelor-de-atestare-reatestare-iunie-2025/>

¹¹ <https://mmediu.ro/domenii/mediu/management-cinegetic/contracte/situatia-contractelor-de-gestionare-2024/>

anul 2013, numărul total al unităților din ramura silviculturii și exploatării forestiere a crescut cu 43,8%, microîntreprinderile înregistrând o creștere de 70,3%, iar întreprinderile mijlocii o creștere de 66,7%. În schimb, numărul întreprinderilor mici a scăzut cu 14,3%.

Datele furnizate de către Inspectoratul Teritorial de Muncă Bistrița-Năsăud arată că, în anul 2023, numărul de salariați activi din întreprinderile agricole cu profil silvicultură și exploatare forestieră din județul Bistrița-Năsăud se ridica la 2.385 de persoane (în creștere cu aproape 2% față de anul 2017). În același an, salariul mediu net din acest sector a ajuns la 3.428 lei, înregistrând o creștere de 165,3% comparativ cu anul 2013.

2.7. Piscicultura

În ceea ce privește sectorul pisciculturii, potrivit datelor furnizate de către Institutul Național de Statistică, în anul 2023, în județul Bistrița-Năsăud erau înregistrate 9 unități locale active în domeniul pescuitului și acvaculturii, acestea având un număr mediu de 19 de angajați și însumând o cifră de afaceri de circa 2,9 milioane de lei.

Potențial piscicol

Conform INS, suprafețele acoperite de ape însumează aproximativ 7.099 ha în Bistrița-Năsăud, adică 1,3% din suprafața administrativă a județului. Cele mai mari acumulări de apă se află în Bistrița Bârgăului (416 ha), Rebrîșoara (350 ha), Telciu (347 ha), Târlișua (246 ha) și Maieru (234 ha). Alte UAT-uri cu suprafețe importante de apă sunt: Teaca (210 ha), Nimigea (203 ha), Bistrița (196 ha), Prundu Bârgăului (185 ha) și Șanț (173 ha).

Exploatații și amenajări piscicole

Conform Registrului Unităților de Acvacultură al MADR, actualizat în iulie 2025, în județul Bistrița-Năsăud funcționează 16 amenajări piscicole¹²:

- Amenajarea piscicolă Budurleni – crescătorie (117,5 ha) și pepinieră (16,5 ha), localitatea Viile Teci;
- Amenajarea piscicolă Brăteni – crescătorie (24 ha), localitatea Sânmihaiu de Câmpie;
- Amenajarea piscicolă Manic-Strugureni (70,1 ha), comuna Chiochiș;
- Pastravăria Fiad – crescătorie (1,8 ha) și pepinieră (0,2 ha), localitatea Telciu;
- Pastravăria Telcișor – pepinieră (0,2 ha), localitatea Telciu;

¹² <https://www.anpa.ro/wp-content/uploads/2011/07/RUA-03.07.2025.pdf>

- Păstrăvăria Parva (0,2 ha), localitatea Parva;
- Păstrăvăria Leșu (0,1 ha), localitatea Lunca Leșului;
- Păstrăvăria Secu (0,05 ha), localitatea Prundu Bârgăului;
- Păstrăvăria Șoimul de Jos (0,2 ha), localitatea Bistrița-Bârgăului;
- Păstrăvăria Romuli (0,1 ha), localitatea Romuli;
- Ferma piscicolă Păstrăvărie Anieș (0,1 ha), localitatea Maieru;
- Ferma piscicolă pentru creșterea păstrăvului (1,4 ha), localitatea Cormaia;
- Ferma piscicolă Rebrîșoara (0,5 ha), comuna Rebrîșoara;
- Ferma pentru creșterea păstrăvilor Telcișor (0,2 ha), comuna Telcișor;
- Ferma piscicolă pentru creșterea păstrăvilor și Centru de vânzare în cadrul fermei (0,4 ha), localitatea Bistrița-Bârgăului;
- Bazine piscicole Ilva Mare (0,4 ha), localitatea Ilva Mare;

Potrivit Planului Strategic Național Multianual pentru Acvacultură 2021–2030, în județul Bistrița-Năsăud funcționează 11 crescătorii salmonicole, desfășurate pe o suprafață totală de 3,32 ha, respectiv 4 pepiniere salmonicole, care ocupă în total 0,4 ha.

Responsabilitatea pentru administrarea resurselor acvatice vii din habitatele piscicole naturale ale apelor de munte din România revine Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva. La nivelul județului Bistrița-Năsăud, Direcția Silvică Bistrița are în gestiune trei astfel de habitate montane, toate reprezentând ape curgătoare, cu o lungime însumată de 159 km.¹³

De asemenea, Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Bistrița-Năsăud administrează 26 de habitate acvatice naturale destinate pescuitului recreativ, situate pe teritoriul județului. Din acestea, 23 sunt ape curgătoare, cu o lungime cumulată de 835 km, iar 3 sunt ape stătătoare, ce acoperă o suprafață totală de 301 ha.¹⁴

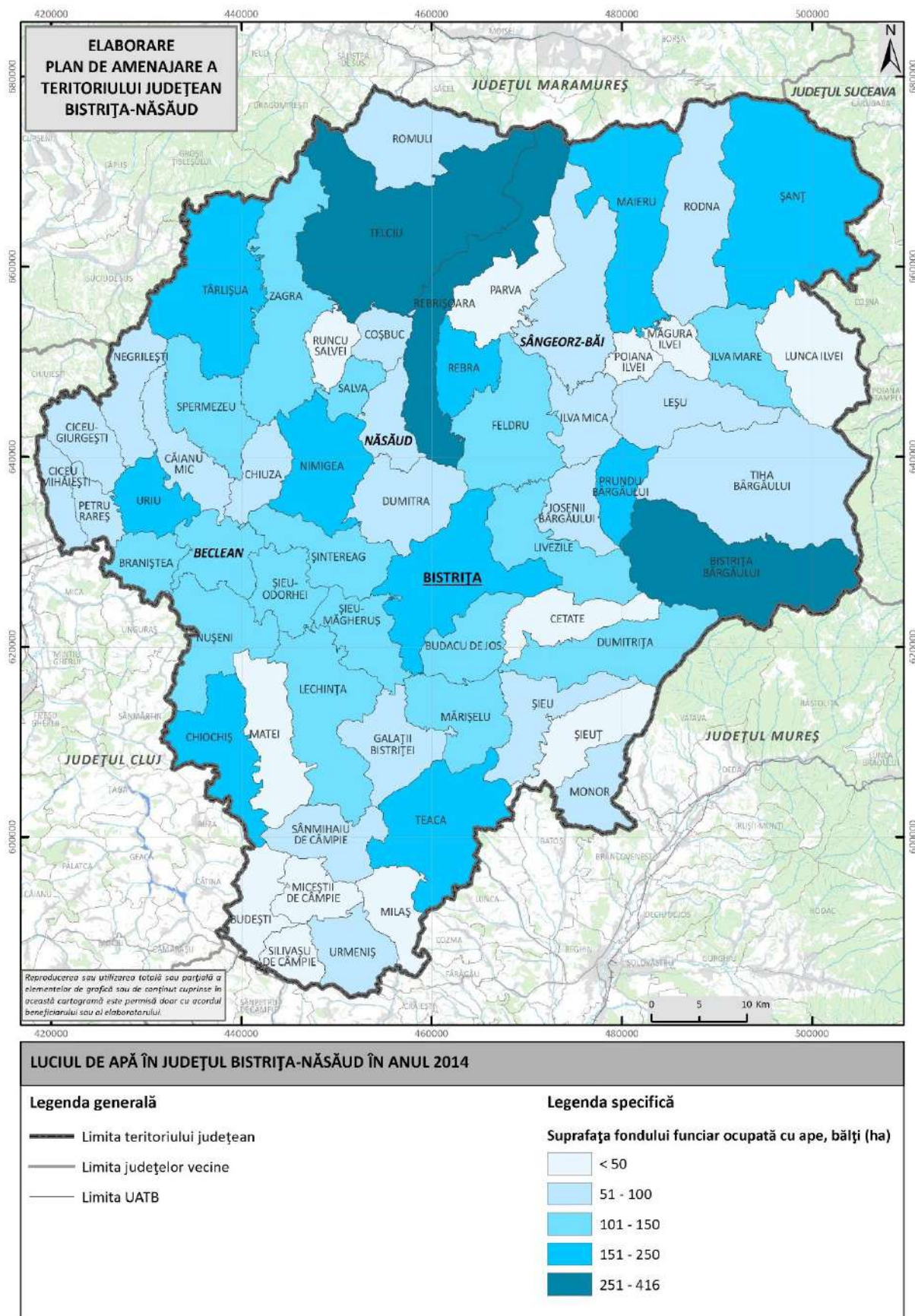
Valorificarea produselor piscicole

Datele publicate de către DSVSA Bistrița-Năsăud în luna iulie 2025 relevă existența a 2 de magazine de vânzare a peștelui și a unui centru de prelucrare a peștelui la nivelul județului Bistrița-Năsăud.

¹³ <http://www.anpa.ro/wp-content/uploads/file/lista%20habitate%20Romsilva.pdf>

¹⁴ <https://www.anpa.ro/wp-content/uploads/2020/07/lista-hpn-contractate-18.02.2025.pdf>

Fig. 2.76 SUPRAFAȚA LUCIULUI DE APĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014

Sursa: INS. Baza de date Tempo Online.

2.8. Industria

Resursele locale valorificate în scop industrial

Bistrița-Năsăud dispune de o varietate de resurse cu potențial de valorificare în scop industrial, pe fondul compoziției geologice diverse și a reliefului complex. Subsolul județului este bogat în resurse minerale, precum: minereuri polimetalice (în zona Rodna–Valea Blaznei), minereu de fier, cupru, pirită cupriferă și minereu auro-argentifer (în special în regiunea montană). De asemenea, pe raza județului se găsesc roci magmatice precum andezitul și dacitul industrial (în Măgura Ilvei și Poiana Ilvei), sau calcarul ornamental și marmura (Anieș, Parva), toate având utilizări industriale și pentru domeniul construcțiilor. În completarea resurselor menționate anterior, precizăm și că Bistrița-Năsăud dispune de importante zăcăminte de argilă comună în arealul municipiului Bistrița (în zone precum Podul Jelnei, Pârâul Ascuns și Căramidărie), precum și în localitățile Șintereag și Budești. De asemenea, în Arcalia, Bața, Cristeștii Ciceului, Chiuza, Mogoșeni și Salva se găsesc nisipuri și pietrișuri.

Din perspectiva geologică, județul este caracterizat prin prezența a trei mari categorii de roci:

- Roci metamorfe (formate prin presiuni și temperaturi ridicate) precum serpentinite, micașturi, migmatite metablastice, porfiroide, filite, șisturi sericito-cloritoase, șisturi cristaline, șisturi epimetamorfe, amfibolite, dolomite cristaline, gresii;
- Roci magmatice (provenite din activitatea vulcanică), precum dacit, formațiuni vulcanogen-sedimentare (cenușă vulcanică, bombe, piroclastite), andezit, bazalt, diorit, pegmatite, granite, riolite;
- Roci sedimentare (rezultate din procesele de eroziune și acumulare) între care se regăsesc marne, argile, pietrișuri, nisipuri, breccii, conglomerate, gresii, argile cenușii și violacee, calcare, argile șistoase bituminoase, gresii silicioase, diapire de sare, gipsuri.

Această diversitate litologică a favorizat formarea unor zăcăminte importante de substanțe nemetalifere, precum sare, gips, caolin, grafit, tufuri și argile bituminoase, care contribuie la potențialul industrial al județului. În zona de câmpie, în localitățile Bungard, Delureni, Enciu și Fântânele, se află zăcăminte de gaze naturale.

Un alt element strategic pentru județ este rețeaua hidrografică densă și prezența lacului Colibița, o acumulare hidrotehnică majoră cu rol în alimentarea cu apă și potențial hidroenergetic. De asemenea, în județ se găsesc resurse importante de ape minerale, nămoluri și bălți sărate cu valoare terapeutică. Totodată, resursele forestiere, care ocupă o suprafață

însemnată a județului, reprezintă o sursă importantă de materie primă pentru industria lemnului, contribuind semnificativ la economia județului.¹⁵

Potrivit datelor furnizate de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon (ANRMPSG), în luna februarie 2025, în județul Bistrița-Năsăud erau înregistrate 5 permise pentru exploatarea de nisip și pietriș, 4 permise pentru andezit, unul pentru dacit și unul pentru aur din aluviuni. Perimetrele de exploatare sunt localizate în 9 comune: Petru Rareș (2), Prundu Bârgăului, Ilva Mare, Lunca Ilvei, Uriu, Braniștea, Măgura Ilvei, Maieru și Budacu de Jos.

Tabel 2.4 PERMISE DE EXPLOATARE A RESURSELOR NATURALE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2025

DENUMIRE PERIMETRU	SUPRAFAȚĂ PERIMETRU (kmp)	ADMINISTRAȚIE LOCALĂ	SUBSTANȚĂ
Bata	0.005	Petru Rareș	Nisip si pietris
Surduc	0.01	Prundu Bargaului	Andezit
Intre Pietre	0.01	Ilva Mare	Andezit
La Stanca 3	0.023	Lunca Ilvei	Andezit
Uriu 3.1	0.02	Uriu	Aur din aluviuni, Nisip si pietris
Malut Tec 2	0.017	Branistea	Nisip si pietris
Cariera M.I.S.-Grup Turnuri	0.004	Magura Ilvei	Andezit
Reteag Amonte Terasa	0.024	Petru Rareș	Nisip si pietris
Tunel 9	0.011	Maieru	Dacit
Budus	0.019	Budacu de Jos	Nisip si pietris

Sursa: <https://www.namr.ro/resurse-minerale/licentepermise-active/>

Pe raza județului Bistrița-Năsăud, la aceeași dată (februarie 2025), erau în vigoare și 8 licențe de exploatare a resurselor naturale: 3 pentru andezit industrial și de construcții (dintre care una includea și produse reziduale miniere și dacit), 2 pentru ape minerale terapeutice, 1 pentru apă minerală naturală, 1 pentru dacit industrial și de construcții și 1 pentru marmură.

După repartitia teritorială, cele mai multe licențe de exploatare din județ (4 licențe) au fost emise pentru perimetre situate în comuna Măgura Ilvei: două pentru andezit, una pentru dacit și una pentru produse reziduale miniere. Două dintre aceste perimetre se extind și pe teritoriul comunei Maieru. În Maieru sunt înregistrate 3 licențe: una pentru dacit și două pentru produse reziduale miniere, dintre care două perimetre se suprapun parțial cu teritoriul comunei Măgura Ilvei. La nivelul orașului Sângeorz-Băi există 2 licențe pentru exploatarea apelor minerale

¹⁵ Strategia de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027
Strategia de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014-2020

terapeutice, iar în comuna Ilva Mare este înregistrată o licență pentru exploatarea de apă minerală naturală.

Tabel 2.5 LICENȚE DE EXPLOATARE A RESURSELOR NATURALE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2025

DENUMIRE PERIMETRU	SUPRAFAȚĂ PERIMETRU (kmp)	ADMINISTRAȚIE LOCALĂ	SUBSTANȚĂ
Tunel I-Magura Ilvei	0.109	Magura Ilvei, Maieru	Dacit industrial si de construcție
Poiana Ilvei-Magura Sturzii	0.266	Magura Ilvei, Maieru	Andezit ind. si de constr.;Dacit;Produs rezidual minier
Anies Valea Secii	0.137	Maieru	Marmura
Arsita-Mg. Ilvei	0.049	Magura Ilvei	Andezit ind. si de constr.
Singeorz-Bai	0.313	Singeorz-Bai	Ape minerale terapeutice
Turnuri-Magura Ilvei	0.188	Magura Ilvei	Andezit ind. si de constr.
Recele	0.042	Ilva Mare	Apa minerala naturala
Sangeorz-Bai Izvorul 6	0.003	Singeorz-Bai	Ape minerale terapeutice

Sursa: <https://www.namr.ro/resurse-minerale/licentepermise-active/>

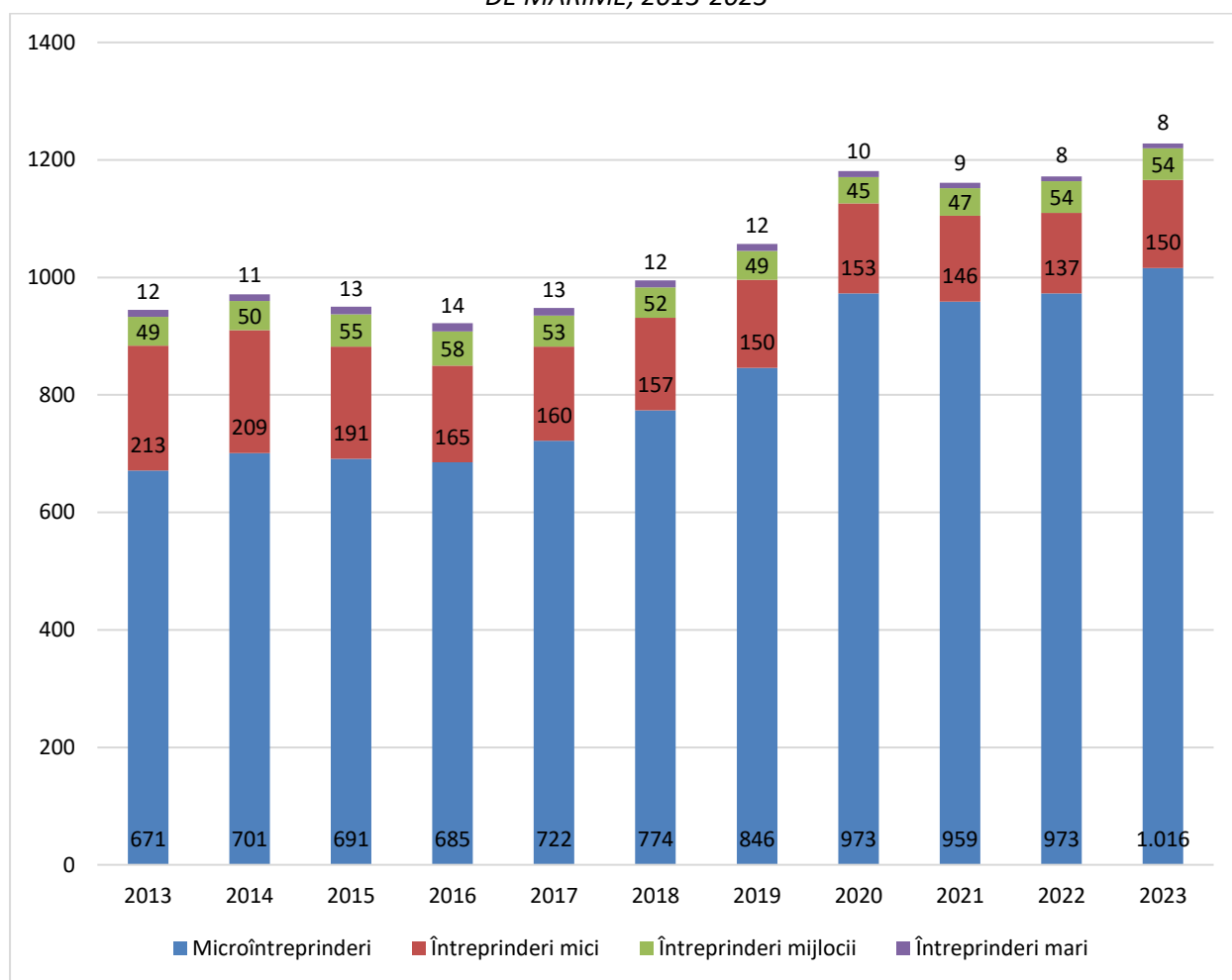
Analiza principalilor indicatori ai întreprinderilor cu profil industrial din județ

Conform INS, în anul 2023, județul Bistrița-Năsăud număra 1.228 de unități industriale locale active, acestea înregistrând o creștere de aproape 30% față de anul 2013 și de 4,8% comparativ cu anul anterior. Dintre acestea, doar 8 erau întreprinderi mari (într-o scădere de 33,3% față de anul 2013, când existau 12 astfel de unități). Din cele 8 întreprinderi mari, 3 activau în domeniul fabricării autovehiculelor de transport rutier, remorcilor și semiremorcilor, iar câte una activa în sectoarele de: fabricarea textilelor, producerea articolelor din cauciuc și mase plastice, fabricarea echipamentelor electrice, construcția de mașini, utilaje și echipamente n.c.a., respectiv captarea, tratarea și distribuția apei.

Tot în anul 2023, județul Bistrița-Năsăud înregistra 54 de întreprinderi mijlocii active în sectorul industrial, în creștere cu 10,2% față de anul 2013. Cele mai multe dintre acestea activau în industria alimentară și în domeniul construcțiilor metalice (fiecare cu câte 16,7%), fiind urmate de întreprinderile specializate în fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (14,8%), echipamente electrice (9,3%), textile (7,4%), prelucrarea lemnului (7,4%) și fabricarea autovehiculelor de transport rutier, remorcilor și semiremorcilor (7,4%).

Per ansamblu, structura unităților industriale locale active din județ este dominată de microîntreprinderi, care însumează aproximativ 82,7% din total. Acestea sunt urmate de întreprinderile mici, cu o pondere de 12,2%, în timp ce întreprinderile mijlocii și mari cumulează împreună în jur de 5% din totalul unităților industriale active.

Fig. 2.77 NUMĂR DE UNITĂȚI INDUSTRIALE LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME, 2013-2023

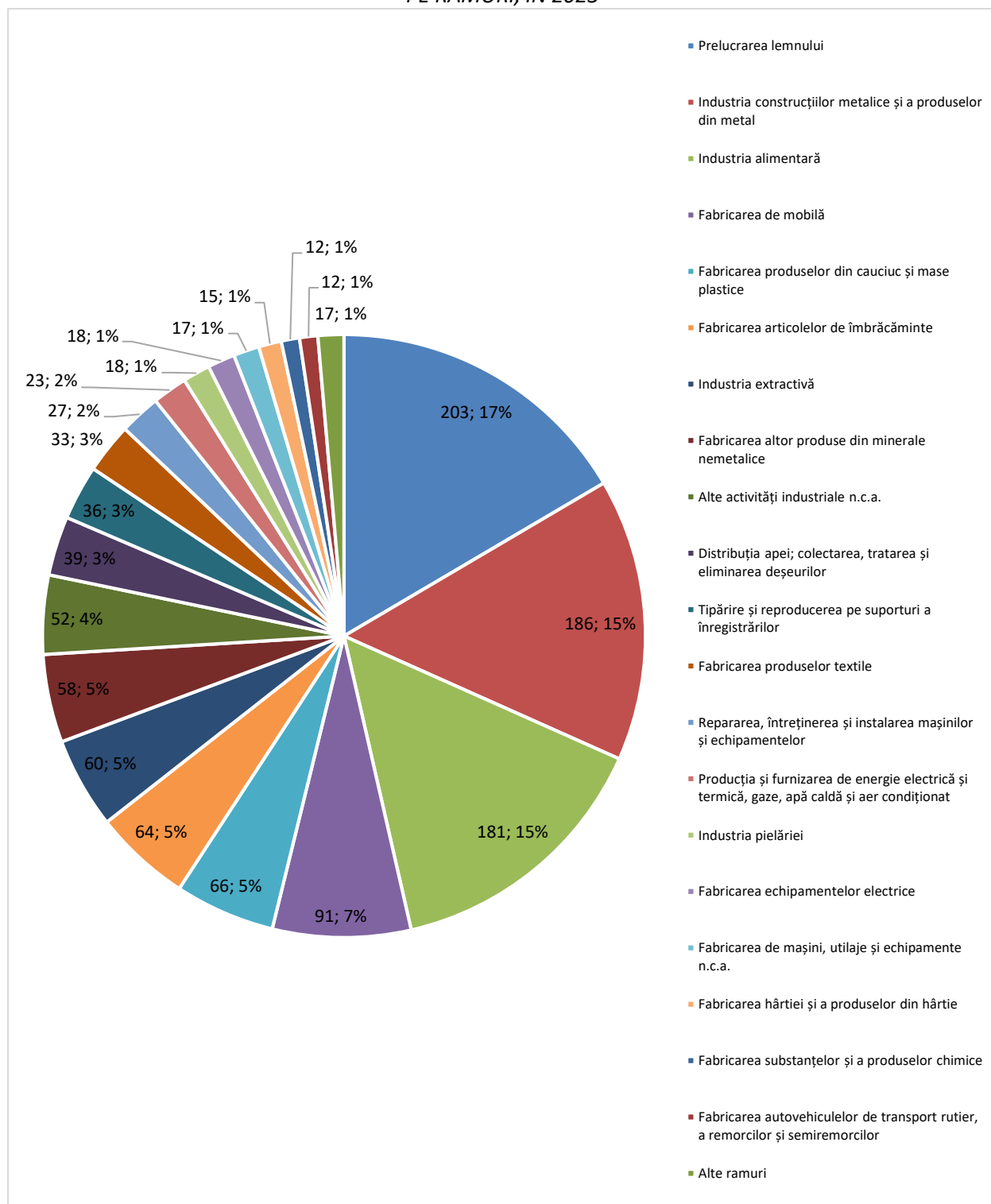

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

O pondere semnificativă a unităților industriale locale active din județ este concentrată în ramuri precum prelucrarea lemnului (16,5%), industria construcțiilor metalice (15,1%), industria alimentară (14,7%), fabricarea mobilei (7,4%) și producția de articole din cauciuc și mase plastice (5,4%).

În raport cu anul 2013, se observă creșteri ale numărului de unități active în industria construcțiilor metalice (+92 de unități), industria alimentară (+57 de unități), industria extractivă (+36 de unități), fabricarea mobilei (+27 de unități), tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (+25 de unități). Pe de altă parte, s-au înregistrat scăderi în ramuri precum prelucrarea lemnului (-20 de unități), fabricarea băuturilor (-6 unități), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. (-5 unități), industria pielăriei (-4 unități) și în producția și furnizarea de energie (-1 unitate).

Fig. 2.78 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, PE RAMURI, ÎN 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

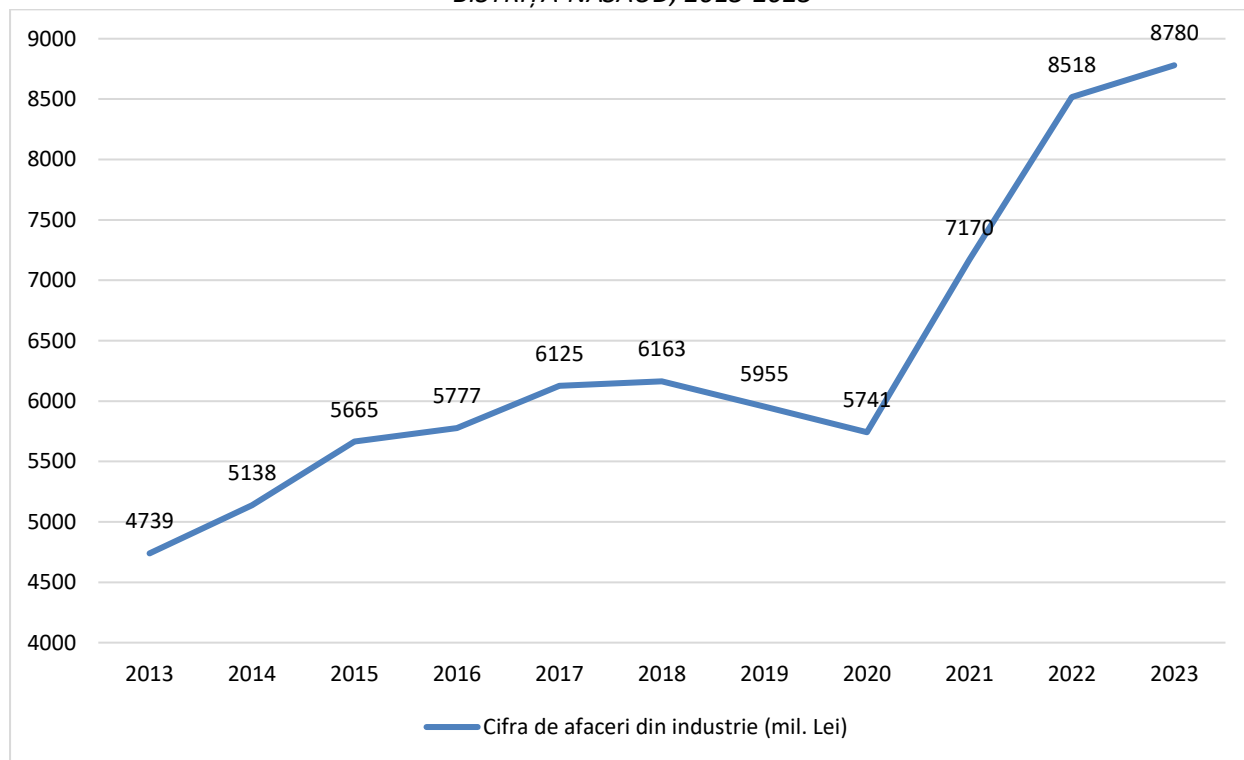
În anul 2023, cifra de afaceri a firmelor din sectorul industrial din județul Bistrița-Năsăud a ajuns la 8.780 milioane lei, înregistrând o creștere de 85,3% față de nivelul consemnat în anul 2013. Această valoare a reprezentat 9,7% din cifra de afaceri totală a firmelor cu profil industrial din Regiunea Nord-Vest, poziționând județul Bistrița-Năsăud pe penultimul loc la nivel regional,

înaintea județului Sălaj și după Cluj, Bihor, Maramureș și Satu Mare. Contribuția județului la producția industrială înregistrată la nivel național a fost de aproximativ 1,1%.

Conform INS, ramura fabricării autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor a înregistrat cea mai mare contribuție (27,7% din total) la cifra de afaceri a unităților locale active din sectorul industrial al județului, în anul 2023. Pe locul al doilea s-a situat fabricarea echipamentelor electrice (15%), aceasta fiind urmată de ramura fabricării produselor din cauciuc și mase plastice (10,3%). Următoarele poziții au fost ocupate de industria alimentară (9,9%) și industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (7,7%), respectiv de ramurile fabricării produselor textile (6,8%), prelucrării lemnului (4,7%) și industriei metalurgice (4%).

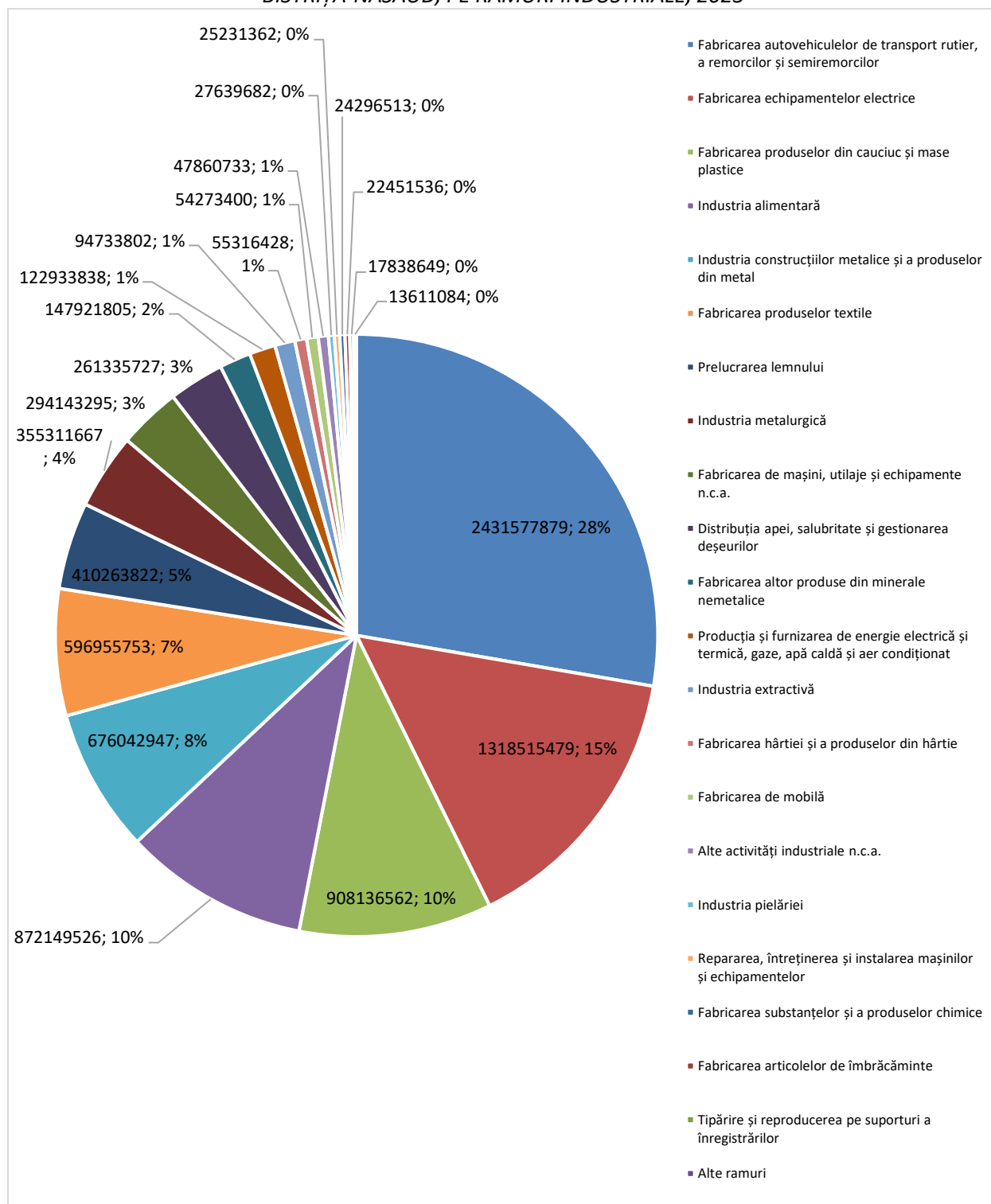
Cele mai mici ponderi au fost înregistrate în următoarele ramuri: fabricarea altor mijloace de transport, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, fabricarea băuturilor, tipărirea și reproducerea pe suporti a înregistrărilor, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, fabricarea substanțelor și a produselor chimice, repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor, industria pielăriei, alte activități industriale n.c.a., fabricarea de mobilă și fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie. Fiecare dintre aceste ramuri a generat, individual, sub 1% din cifra totală de afaceri a sectorului industrial din județ.

Fig. 2.79 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.80 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE RAMURI INDUSTRIALE, 2023

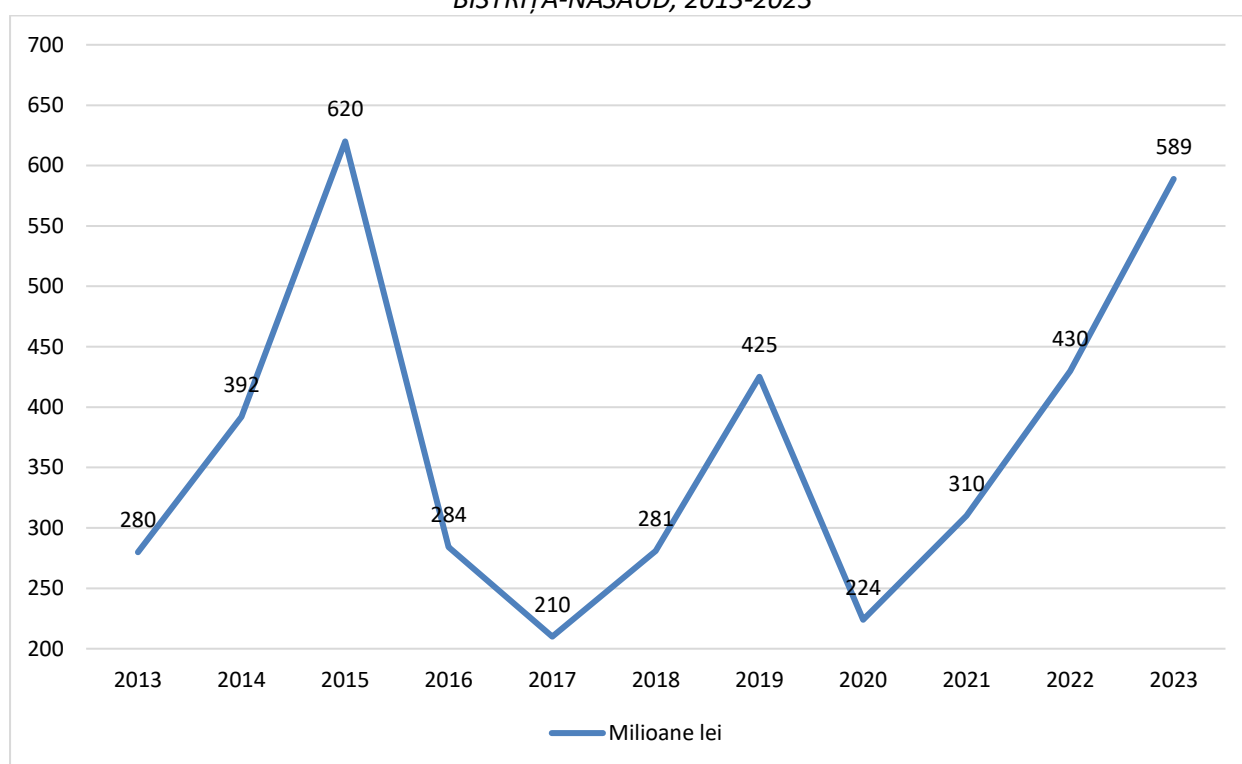
Sursa: Institutul Național de Statistică.

Potrivit INS, în anul 2023, investițiile nete ale unităților locale active din sectorul industrial din județul Bistrița-Năsăud au însumat 589 milioane lei. Distribuția acestora pe principalele ramuri industriale a fost: 78,1% în industria prelucrătoare, 12,4% în activitățile de distribuție a apei, salubritate și gestionarea deșeurilor, 4,8% în sectorul energetic, și 4,8% în

industria extractivă. Comparativ cu anul 2013, valoarea totală a investițiilor nete din industria județeană a crescut cu 110,4% (de la 280 milioane lei în 2013, la 589 milioane lei în 2023).

Evoluția investițiilor pe ramuri în intervalul 2013–2023 arată concentrarea în industria prelucrătoare, ce a atins o creștere în de 309 milioane lei față de nivelul din 2013 (+204,6%). Industria extractivă a fost, de asemenea, marcată de o creștere importantă în aceeași perioadă, de la 2 milioane lei la 28 milioane lei (+1.300%), iar sectorul distribuției apei și gestionării deșeurilor a cunoscut o majorare a investițiilor de 46%. În schimb, sectorul energetic a înregistrat diminuări ale volumului de investiții în perioada analizată (-63,6%).

Fig. 2.81 INVESTIȚIILE NETE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Principalele ramuri industriale și distribuția acestora în teritoriu. Domenii de excelență

Industria prelucrătoare joacă un rol major în economia județului Bistrița-Năsăud, așa cum rezultă din datele prezentate anterior. Potrivit informațiilor furnizate de Institutul Național de Statistică, unitățile locale active din județ ce operează sub un cod CAEN aferent clasei C au realizat, în anul 2023, o cifră de afaceri totală de 8.300 milioane lei. Dintre subramurile acestei industrii, industria auto și echipamentelor electrice are cea mai importantă contribuție la cifra de afaceri a industriei prelucrătoare din județ, generând venituri de circa 3.750 milioane lei în anul respectiv, adică aproximativ 42,7% din cifra de afaceri înregistrată de industria județeană.

Cea mai reprezentativă companie din această subramură este Leoni Wiring Systems Ro, un jucător de referință în industria componentelor auto din România, parte a grupului german LEONI AG (lider global în furnizarea de sisteme de cablaje și soluții electrice pentru industria auto). Cu o prezență de peste două decenii în județ, compania s-a impus ca principal angajator pe plan județean și unul dintre cei mai mari exportatori industriali din țară. Unitatea Leoni din Bistrița e specializată în proiectarea și fabricarea sistemelor de cablaje complexe pentru constructori auto de renume internațional, incluzând Mercedes-Benz și Volvo. Compania investește constant în modernizarea liniilor de producție și în digitalizare, punând accent pe automatizare, eficiență energetică și soluții smart.¹⁶ Potrivit INS, în anul 2023, Leoni Wiring Systems RO a înregistrat o cifră de afaceri de aproximativ 1,875 miliarde lei, având aproximativ 4.400 de angajați.

Alte companii din județul Bistrița-Năsăud active în industria auto și a echipamentelor electrice, care au înregistrat performanțe economice notabile în anul 2023, cuprind: Rombat (lider pe piața bateriilor auto din România, cu o prezență solidă la nivel național și internațional), Raal (furnizor de sisteme de răcire pentru autovehicule și echipamente industriale), RCB Electro 97 (specializat în fabricarea cablurilor și firelor electrice), Iproeb (producător de cabluri și conductori pentru sectorul energetic și feroviar), Electroplast (producător de cabluri electrice pentru infrastructuri energetice și industriale), Energoplast (producător de cabluri și conductori electrici), E-Cablaje (producător de cablaje electrice pentru industria auto), Multicab Electro (producător de cabluri electrice din cupru). Împreună, aceste firme au generat, în anul 2023, venituri de aproximativ 1.700 milioane lei, susținând circa 3.650 de locuri de muncă la nivel județean.

Alte subramuri industriale relevante pentru economia județului cuprind:

- Industria produselor chimice, din cauciuc, mase plastice și minerale nemetalice, care a generat, în anul 2023, o cifră de afaceri de 1.080 milioane lei, adică 12,3% din cifra de afaceri raportată la nivelul industriei județene. Grupul TeraPlast reunește cele mai importante companii din județul Bistrița-Năsăud active în subramura fabricării produselor din mase plastice și materiale nemetalice, având o prezență dominantă atât prin diversitate, cât și prin capacitatea de producție. Cele mai importante companii de profil din județ sunt: TeraPlast (lider în procesarea PVC, ambalaje și materiale de construcții), Polimed Com (producător de folii și ambalaje din polietilenă și polipropilenă), TeraGlass Bistrița (parte din Grupul TeraPlast, produce articole din material plastic pentru construcții – ferestre, uși), Plastinvest

¹⁶ <https://www.leoni.ro/>

Prod SRL (producător de folii LDPE și HDPE) și Terabio Pack (filiala TeraPlast dedicată ambalajelor biodegradabile compostabile).

- Industria metalurgică și cea a construcțiilor metalice, care a ajuns la o cifră de afaceri de 1.031 milioane lei în anul 2023 (circa 11,7% din valoarea totală înregistrată de sectorul industrial). În ramura construcțiilor metalice și a produselor din metal, se remarcă Betak, Metrem Beclean, Prodima, Megatitan și Phoenix M.S. Filiala Bistrița, companii specializate în prelucrarea metalelor, confecții metalice, structuri sudate și componente pentru industria grea sau construcții. În cea metalurgică, cea mai importantă companie în funcție de cifra de afaceri înregistrată în anul 2023 este TeraSteel, producător de panouri termoizolante și profile zincate pentru construcții industriale și comerciale, parte a grupului irlandez Kingspan (ca urmare a preluării companiei de la Grupul TeraPlast, în anul 2020).
- Industria alimentară și a băuturilor a avut, în anul 2023, o cifră de afaceri de aproape 877 milioane lei, echivalentul a aproximativ 10% din totalul cifrei de afaceri a sectorului industrial județean. Între principalii actori economici, în funcție de cifra de afaceri realizată în 2023, se numără companiile Carmo-Lact, Agro-Ardeal, Romfulda Prod, Lacto Sinelli și Global Nomadic. Producția acestui sector este diversificată, cuprinzând lapte și produse lactate, carne și preparate din carne, produse de brutărie și panificație, făină, ulei, dar și produse de nișă cu specific local (brânză fermentată de Teaca).
- Industria textilelor, pielăriei și articolelor de îmbrăcăminte a generat, în anul 2023, o cifră de afaceri de 647 milioane lei (7,4%). Cele mai importante companii din această subramură sunt Italtexil Sărata, Intex, Fileca Industry, Tesuti Transilvania și Tessitura Di Sărata. Portofoliul de produse al acestor companii cuprinde o gamă diversificată de articole, precum țesături decorative, lenjerii de pat, prosoape, draperii, confecții textile pentru uz casnic și industrial, articole de îmbrăcăminte dar și produse personalizate destinate pieței hoteliere și de export.
- Industria lemnului, mobilei și hârtiei a contribuit, în anul 2023, cu aproximativ 520 milioane lei la cifra totală de afaceri a industriei din Bistrița-Năsăud, reprezentând aproape 6% din volumul economic al acestui sector. O contribuție importantă în această dinamică o are MIS Grup, un consorțiu industrial cu capital privat românesc. Grupul reunește companii specializate în exploatarea și prelucrarea lemnului, producția de elemente structurale și construcții sustenabile – printre care Montana Iugan, Sylvania International Prod și Sylvania Sortilemn. Alte companii reprezentative la nivelul acestei subramuri sunt Star Gate, Lignum Trend, Bisbags, Triscastim și Alpina Blazna. Portofoliul acestor companii este variat, cuprinzând tâmplărie din lemn stratificat precum uși și ferestre, mobilier personalizat și

elemente de design interior, ambalaje și produse din hârtie pentru industrie și retail, precum și produse din lemn prelucrat.

Forța de muncă ocupată în industrie

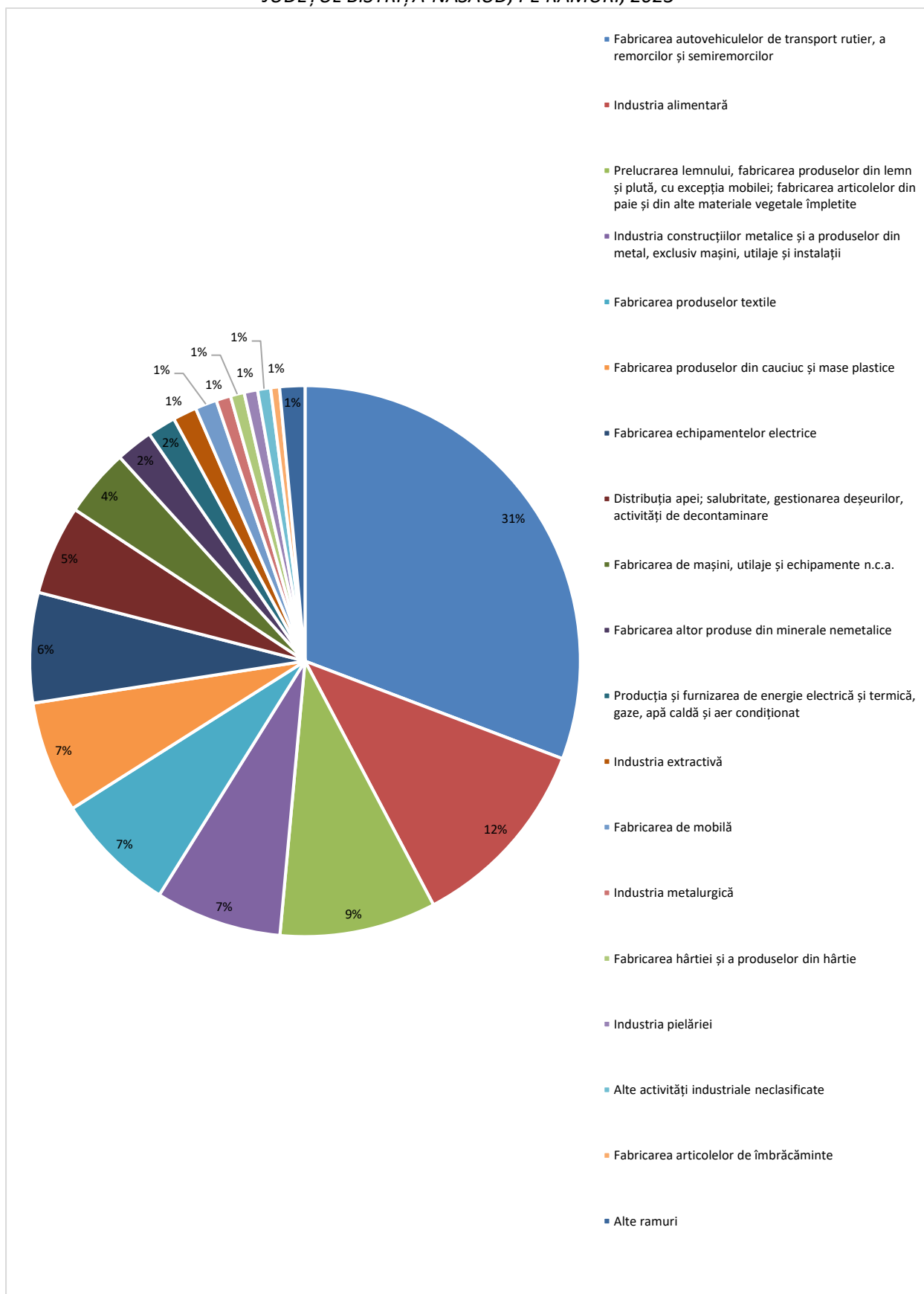
Conform INS, la finele anului 2023, sectorul industrial din județul Bistrița-Năsăud înregistra un total de 23.334 salariați, în creștere cu 2,8% față de nivelul raportat în anul 2013.

Analiza distribuției forței de muncă la nivel de ramuri industriale evidențiază faptul că industria fabricării autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor concentra cel mai mare număr de angajați - 30,8% din totalul salariaților din sectorul industrial județean. Aceasta era urmată de industria alimentară (11,5%), prelucrarea lemnului (9,2%), construcțiile metalice (7,4%), fabricarea produselor textile (7,1%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (6,5%), producția de echipamente electrice (6,5%), serviciile de distribuție a apei, salubritate și gestionarea deșeurilor (5,2%) și fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. (4%). Pe de altă parte, ramurile industriale care concentrau cel mai mic număr de angajați erau: fabricarea băuturilor, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, fabricarea altor mijloace de transport, repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor și tipărirea și reproducerea pe suporti a înregistrărilor și fabricarea substanțelor și a produselor chimice, care aveau, fiecare, sub 100 de angajați.

În perioada 2013–2023, unele ramuri industriale au înregistrat creșteri semnificative ale numărului de salariați, cele mai importante majorări caracterind: industria construcțiilor metalice (+791 salariați), industria alimentară (+400), fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (+318), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (+206) și fabricarea hârtiei (+107).

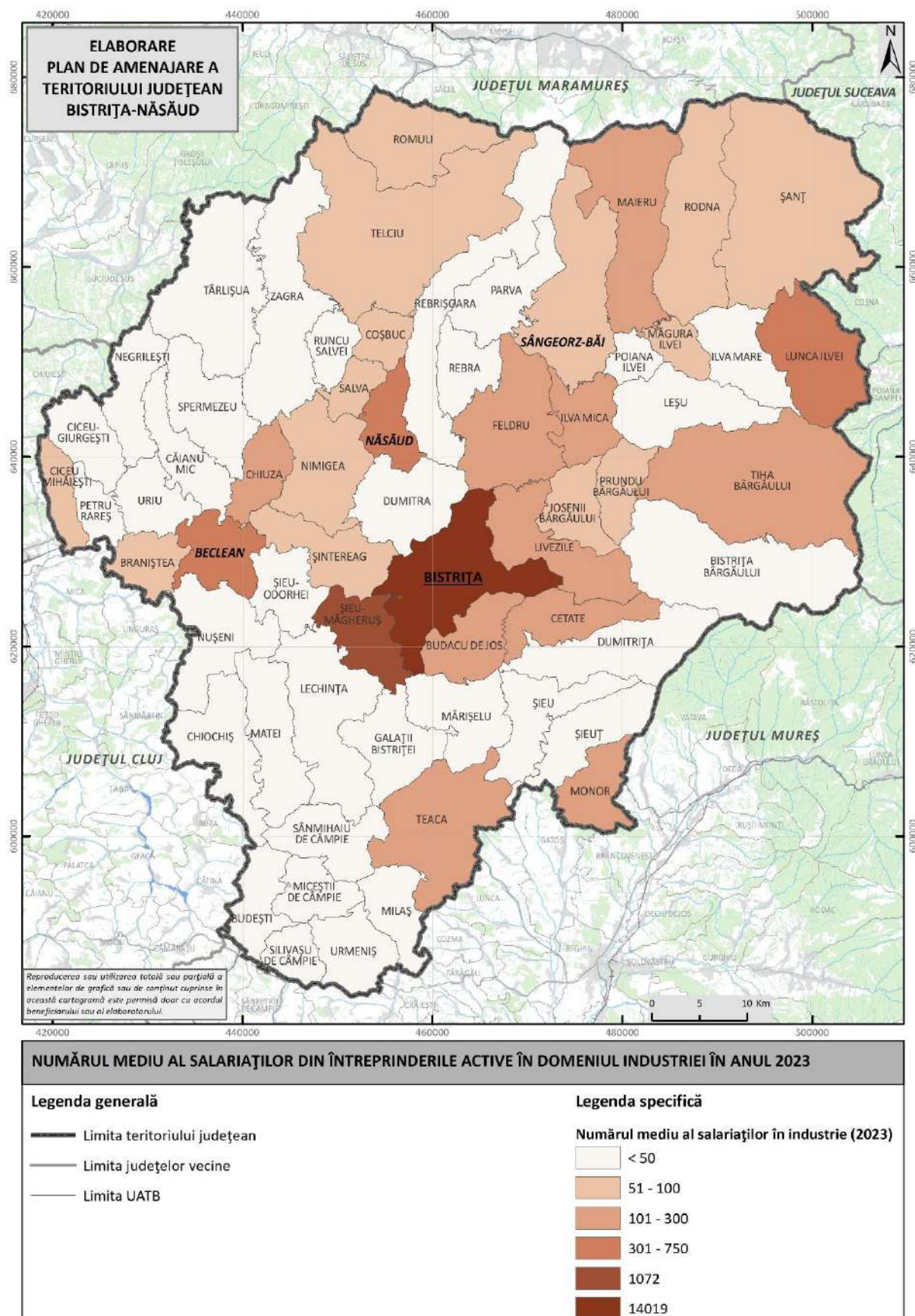
În schimb, în alte domenii industriale, numărul de salariați a cunoscut o scădere considerabilă. Cele mai accentuate diminuări au fost înregistrate în: fabricarea mașinilor, utilajelor și echipamentelor n.c.a. (–650 salariați), industria metalurgică (–394), producția de articole de îmbrăcăminte (–246), fabricarea băuturilor (–187) și fabricarea de mobilă (–152).

Fig. 2.82 NUMĂRUL DE SALARIAȚI AI UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE DIN DOMENIUL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE RAMURI, 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.83 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNȚREPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI, 2023

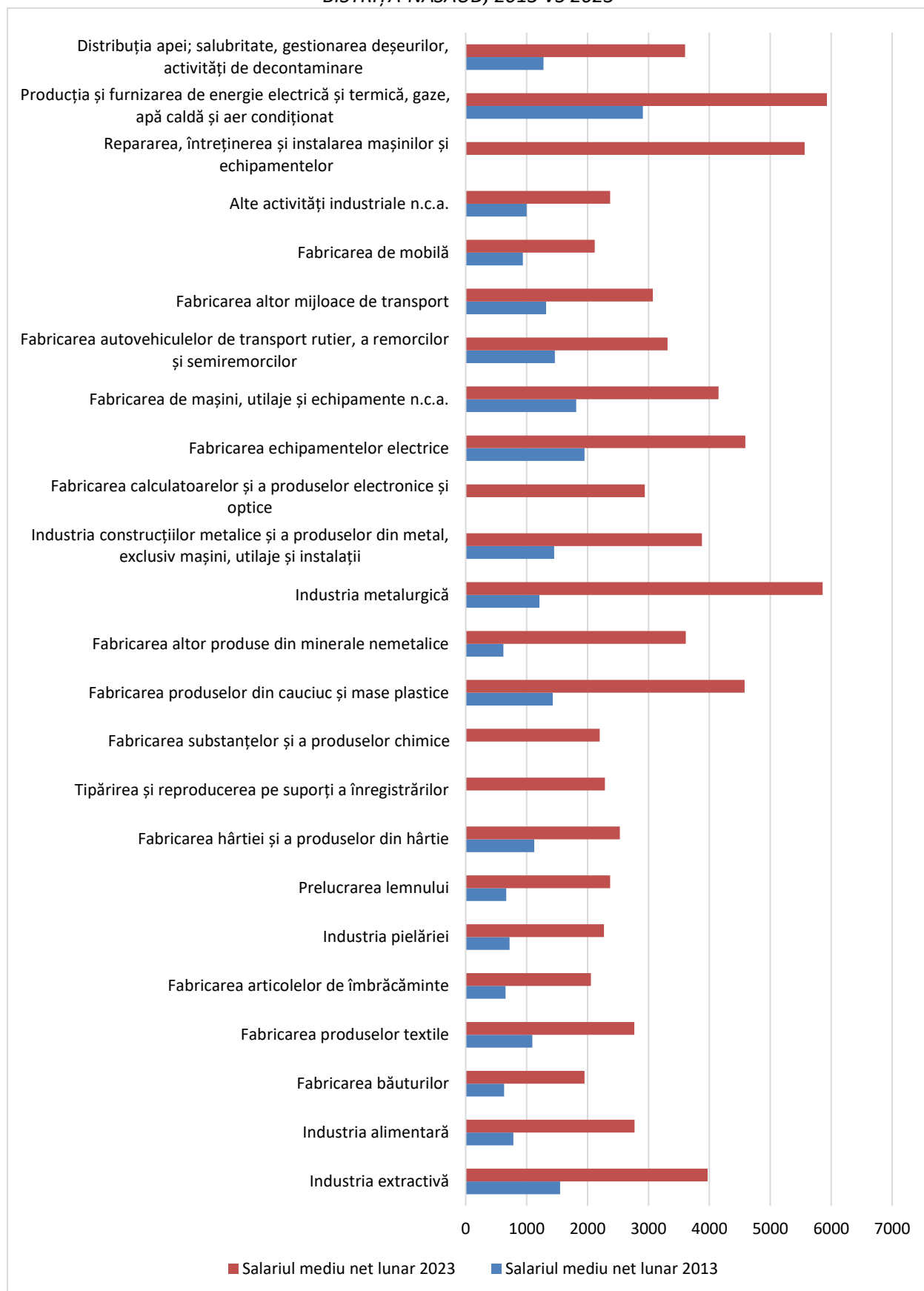
Sursa: Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud.

În anul 2023, salariul mediu net lunar din sectorul industrial al județului Bistrița-Năsăud a atins valoarea de 3.431 lei, marcând o creștere de aproximativ 167,4% față de nivelul înregistrat în anul 2013. Cu toate acestea, salariul mediu din industria bistrițeană este mai mic decât media regională cu 11% și decât media națională cu 18,3%

Cele mai mari salarii medii nete din sectorul industrial al județului, în anul 2023, au fost înregistrate în: producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (5.931 lei), industria metalurgică (5.858 lei), respectiv repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (5.562 lei). Celelalte ramuri industriale în care s-au consemnat salarii peste media județeană cuprind: fabricarea echipamentelor electrice (4.592 lei), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (4.577 lei), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. (4.150 lei), industria extractivă (3.972 lei), industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini (3.876 lei) și fabricarea altor produse din minerale nemetalice (3.612 lei).

În schimb, cele mai mici niveluri ale câștigurilor salariale s-au înregistrat în: fabricarea băuturilor (1.949 lei), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (2.056 lei), fabricarea de mobilă (2.118 lei), fabricarea substanțelor și a produselor chimice (2.198 lei), respectiv industria pielăriei (2.269 lei).

Fig. 2.84 SALARIUL MEDIU NET LUNAR (LEI) PE PRINCIPALELE RAMURI ALE INDUSTRIEI, ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013 VS 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Suprastructuri industriale (rețele de producție)

La momentul de față, în România, clusterelor reprezintă cele mai importante forme de organizare asociativă în jurul unui sector economic. Acestea funcționează ca ecosisteme de inovare și competitivitate, în care actori din ramuri interconectate colaborează în cadrul unor lanțuri de valoare bine definite. Structura unui cluster urmează, de regulă, modelul helixului cvadruplu, cuprinzând patru categorii de actori: întreprinderi, instituții de învățământ superior și/sau organizații de cercetare, autorități publice și organizații catalizatoare – precum firme de consultanță sau structuri de sprijin pentru afaceri – care facilitează dialogul și cooperarea între membri. Potrivit informațiilor cuprinse în Situația clusterelor din România în anul 2025 (document publicat de către Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului pe website-ul oficial¹⁷), în Regiunea Nord-Vest există 10 cluster, acestea fiind active în domeniile digital, industria lemnului și a mobilei, agro-food, energie, eco-inovare, industrii creative, noi materiale și aerospațiale. Dintre acestea, 9 sunt membre ale Asociației Clusterelor din România: Transilvania IT, Transylvanian Furniture Cluster, Cluj IT, AgroTransilvania Cluster, Transilvania Energy Cluster – TREC, Creative Cluster Transilvania, Romanian New Materials Cluster, 3R Green și Space Tech.

Tabel 2.6 CLUSTERELE CE ÎȘI DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA ÎN REGIUNEA NORD-VEST

NR. CRT.	DENUMIRE CLUSTER	DOMENII
1.	Transilvania IT	Digital
2.	Transylvanian Furniture Cluster	Industria lemnului și a mobilei
3.	Cluj IT	Digital
4.	AgroTransilvania Cluster	Agro-food
5.	Transilvania Energy Cluster – TREC	Energie
6.	CLEMS-Cluster Eco-Inovativ pentru un Mediu Sustenabil	Eco-Inovare
7.	Creative Cluster Transilvania	Industrii creative
8.	Romanian New Materials Cluster	Noi materiale
9.	3R Green	Energie
10.	Space Tech	Aerospațiale

Sursa: Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului. Situația clusterelor din România 2025.

Infrastructura suport pentru industrie

Potrivit informațiilor publicate de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației în aprilie 2025, în România există 116 parcuri industriale. Dintre acestea, 24 sunt

¹⁷ <https://economie.gov.ro/politica-de-cluster/>

situate în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest: Parcul Industrial Jibou (SJ), Parcul Industrial Tetarom 1 Cluj-Napoca (CJ), Parcul Industrial Tetarom 2 Cluj-Napoca (CJ), Parcul Industrial Dej (CJ), Parcul Industrial Tetarom 3 Cluj-Napoca (CJ), Parcul Industrial Oradea I (BH), Parcul Industrial II Oradea (BH), Parcul Industrial Turda 1 (CJ), Parcul Industrial Turda 2 (CJ), Parcul Industrial Bistrița Sud (BN), Parcul Industrial Schwaben Petrești (SM), Parcul Industrial Câmpia Turzii (CJ), Parcul Industrial III Oradea (BH), Parcul Industrial Tileagd (BH), Parcul Industrial Dej – MG TEC (CJ), Parcul Industrial Cluj Innovation Park (CJ), Parcul Industrial Săcueni (BH), Parcul Industrial Carei Nord (SM), Parcul Industrial Borghesi (BH), Parcul Industrial IV Oradea (BH), Parcul Industrial Agriș (SM), Parcul Industrial Moldovenești 1, Parcul Industrial Moldovenești 2 și Parcul Industrial Tămășeu (BH).

După cum se poate observa, doar unul dintre acestea se află în județul Bistrița-Năsăud - Parcul Industrial Bistrița Sud. Acesta este amplasat în zona Sărata a municipiului Bistrița, ocupând o suprafață de 30 hectare, pe un teren de tip greenfield. Proiectul a fost finalizat în anul 2015, cu o investiție totală de aproximativ 35,17 milioane de lei, finanțată în proporții egale din fonduri europene și surse locale. Administrarea parcului este asigurată de SC Business Park Bistrița Sud SRL, societate înființată în anul 2012 și deținută integral de Consiliul Local Bistrița.¹⁸ Accesul rutier este bine dezvoltat, realizându-se din DN17, prin DJ154 (Sărata–Monor), urmat de un drum de acces dedicat. Datorită amplasării strategice, parcul beneficiază de conexiuni rapide la coridoarele europene (E58/DN17) și se află la doar 1–1,2 km de o linie de cale ferată, cu potențial de conectare directă în viitor. Aeroportul Internațional din Cluj-Napoca se află la o distanță de aproximativ 100 km, oferind deschidere către transportul aerian intern și internațional.¹⁹ Infrastructura tehnico-edilărită a parcului este completă și include:

- Rețele de energie electrică, gaz natural, apă potabilă și industrială;
- Canalizare menajeră și pluvială, cu stație de epurare;
- Rețea de telecomunicații și internet de mare viteză;
- Sistem de iluminat public și încălzire centralizată (cu panouri solare și centrale termice);
- Facilități pentru colectarea și valorificarea deșeurilor.

Parcul e în prezent operațional, găzduind 9 companii. Suprafața acestuia este utilizată astfel: 38% pentru activități industriale, 12% logistică, 5% servicii și funcțiuni administrative, 15% spații verzi, restul fiind ocupat de infrastructura rutieră și tehnico-edilărită.²⁰

¹⁸ <https://www.presshub.ro/parcul-industrial-bistrita-sud-construit-cu-fonduri-europene-nefunctional-la-7-ani-de-la-finalizarea-investitiei-225791/>

¹⁹ <https://www.apitsiar.ro/frontend/parc/1?utm>
<https://www.bizpark.ro/facilitati/>

²⁰ <https://inno.ro/en/parcuri-industriale/business-park-bistrita-south?>

Tot în județ, însă în afara rețelei naționale de parcuri industriale acreditate, se află și Parcul Industrial TeraPlast, amplasat în localitatea Sărățel. Acesta este operat în regim privat, fiind dezvoltat de către grupul TeraPlast S.A. Parcul găzduiește unități moderne de producție, în special pentru fabricarea de conducte, fittinguri și alte produse din PVC, destinate rețelelor de apă, canalizare și infrastructură edilitară. Având acces rapid la rețeaua rutieră și fiind situat în apropierea municipiului Bistrița, acesta beneficiază de utilități complete și de forță de muncă locală, fiind un reper economic important în sectorul industrial privat al județului.

La momentul de față, în județul Bistrița-Năsăud este în curs de dezvoltare și IndustriaNova Hub – Parc de Specializare Inteligentă, un proiect al Primăriei Municipiului Bistrița, administrat de aceeași societate care gestionează și Parcul Industrial Bistrița Sud. Acesta se va întinde pe o suprafață de aproximativ 37.650 m², fiind destinat sprijinirii IMM-urilor cu profil inovator. Proiectul beneficiază de o finanțare de 10 milioane de euro prin Programul Regional Nord-Vest 2021–2027 și include infrastructură modernă: drumuri și alei pietonale, utilități complete, instalații de eficiență energetică (panouri fotovoltaice și turbine eoliene), incubator de afaceri și zonă tehnică pentru siguranță și mentenanță.²¹

Tot prin fonduri nerambursabile alocate din Programul Regional Nord-Vest 2021–2027 se construiește în prezent și Parcul de Specializare Inteligentă Beclean, acesta fiind dezvoltat de către UAT Beclean și urmând a fi gestionat de către Societatea de Administrare a Parcului de Specializare Inteligentă în Orașul Beclean, conform H.C.L 102/10.08.2023. Amplasat pe o suprafață de 47.359 mp, parcul va fi împărțit în 5 loturi cu suprafețe cuprinse între 3.124 mp și 6.043,05 mp. Din PR NV 2021-2027, proiectul beneficiază de o finanțare de 1,95 milioane euro, destinată dezvoltării infrastructurii necesare. În plus, există un buget pre-rezervat de 7,5 milioane euro pentru întreprinderile mici și mijlocii ce urmează a fi rezidente în cadrul parcului, sub formă de sprijin financiar pentru dezvoltarea acestora.²²

2.9. Energia

Resursele energetice disponibile la nivel județean

Atunci când analizăm resursele energetice disponibile la nivelul județului Bistrița-Năsăud, este important să tratăm în special potențialul de energie verde, întrucât acesta reprezintă direcția strategică de dezvoltare a sectorului energetic din România, în conformitate cu prioritățile europene și naționale privind tranziția energetică (trecerea către surse curate de

²¹ <https://inno.ro/en/parcuri-de-specializare-inteligenta/bistrita-industrianova-hub?>

²² <https://inno.ro/beclean>

energie, pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, respectiv pentru consolidarea securității energetice și reducerea riscului de sărăcie energetică, prin diversificarea surselor de aprovizionare și reducerea dependenței de combustibilii fosili).

Potențial hidroenergetic

Resursele de apă ale județului Bistrița-Năsăud sunt constituite atât din apele subterane (freatice și de adâncime), cât și din cele de suprafață (reprezentate de o rețea complexă de râuri și lacuri). Din perspectivă hidroenergetică, teritoriul județului este traversat de o rețea hidrografică densă, cu o lungime totală de aproximativ 3.030 km, structurată în jurul unor cursuri principale precum Someșul Mare, Șieul și Bistrița. Principalul colector hidrografic este râul Someșul Mare, care străbate județul pe o distanță de 124 km până la ieșirea din teritoriu și drenează o suprafață de recepție de 4.959 km². Printre afluenții săi principali se numără Anieșul, Cormaia, Rebra, Sălăuța, Ilișua, și Valea Mare (de dreapta), alături de Ilva și Leșu, Șieul și Budacul, Bistrița, Dipșa, și Meleșul din Câmpia Transilvaniei (de stânga). Majoritatea acestor afluenți sunt cursuri de apă cu caracter permanent, cu excepția unor segmente precum Șieu (între izvor și Șieut), Dipșa (de la izvor până la Chiraleș), Valea Lechința și Meleșul (până la Rusu de Jos), unde caracterul permanent este discontinuu.

Densitatea rețelei hidrografice cu regim permanent de curgere atinge valoarea maximă de 0,6 km/km², reflectând un potențial hidrografic bine conturat. Debitul mediu multianual specific variază semnificativ în funcție de altitudine, oscilând între 25 l/s/km² în zonele montane de peste 1600 m și 2,0 l/s/km² în regiunea colinară vestică.

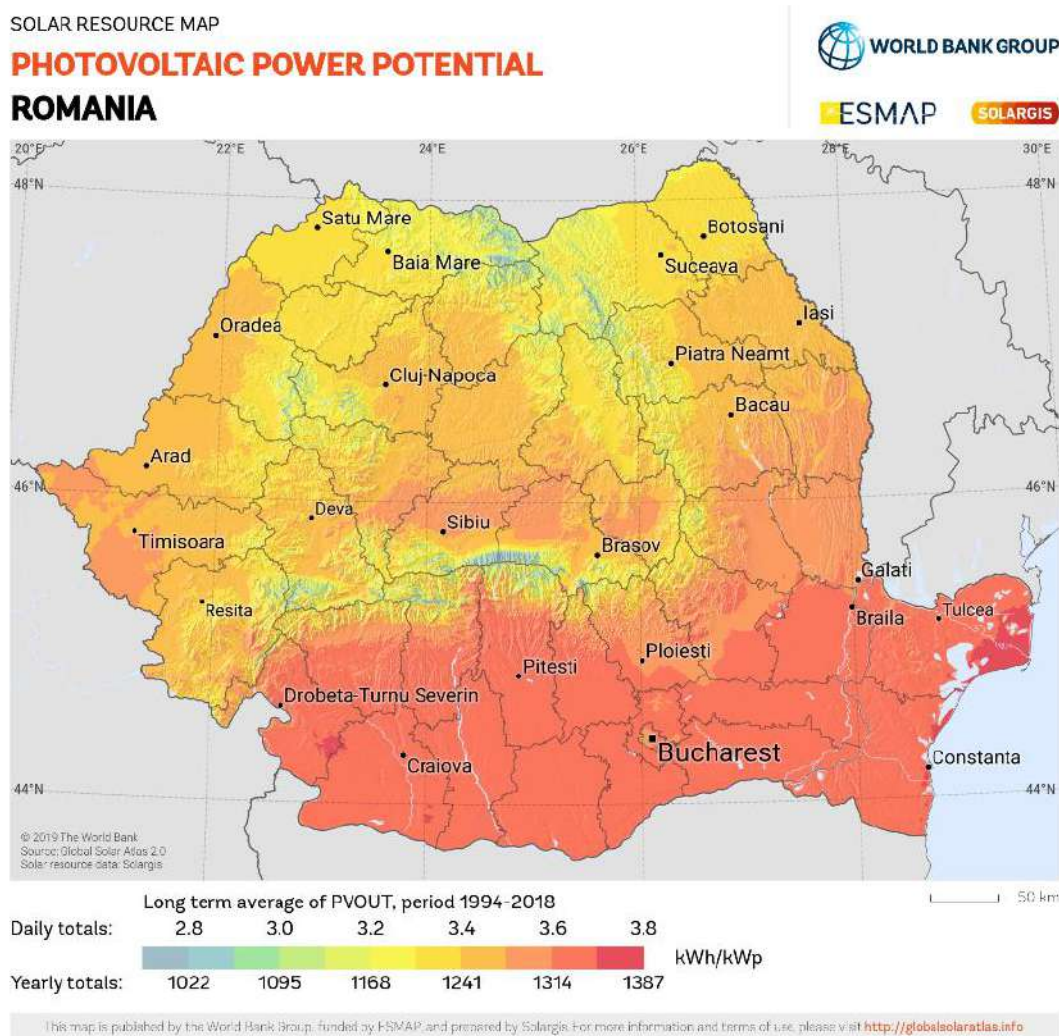
Pe lângă rețeaua de râuri pe care pot fi amenajate hidrocentrale, județul Bistrița-Năsăud dispune și de mai multe lacuri naturale și artificiale, însă singura amenajare hidrotehnică cu funcții complexe de gestionare a resurselor de apă este lacul Colibița, care joacă un rol important atât în asigurarea alimentării cu apă, cât și în producerea de energie electrică și atenuarea viiturilor. Pe lacul Colibița a fost realizată Amenajarea Hidroenergetică Colibița, o investiție a Administrației Bazinale Someș–Tisa. Energia este produsă în Centrala Hidroelectrică Colibița, aceasta fiind echipată cu un hidroagregat vertical, un generator sincron și o turbină de tip Francis, având o putere instalată de 21 MW. Într-un an hidrologic mediu, centrala produce aproximativ 48 milioane kWh de energie electrică regenerabilă.

Potențial solar

Analizând informațiile disponibile pe platforma Solargis, care prezintă date climatice și statistici privind iradierea solară pentru perioada 1994–2018, observăm că județul Bistrița-Năsăud dispune de un potențial moderat de energie fotovoltaică, raportat la contextul general al resurselor solare din România. Conform hărții ilustrative de mai jos privind potențialul energetic fotovoltaic, județul se află predominant într-o zonă marcată cu nuanțe de galben până la portocaliu deschis, ceea ce indică o producție medie zilnică de energie solară situată între 3,2 și 3,4 kWh/kWp. Raportat la nivel anual, acest interval corespunde unui randament estimat între 1.168 și 1.241 kWh/kWp, evidențiind un nivel moderat, dar constant de captare solară.

Astfel, deși Bistrița-Năsăud nu se numără printre județele cu cel mai ridicat potențial solar din România (precum sunt, de pildă, județele din sudul și sud-estul țării), acesta dispune de condiții favorabile pentru realizarea unor investiții de mici dimensiuni pentru producerea energiei solare, în special sub forma sistemelor fotovoltaice rezidențiale sau comerciale de scară redusă.

Fig. 2.85 POTENȚIALUL FOTOVOLTAIC AL ROMÂNIEI

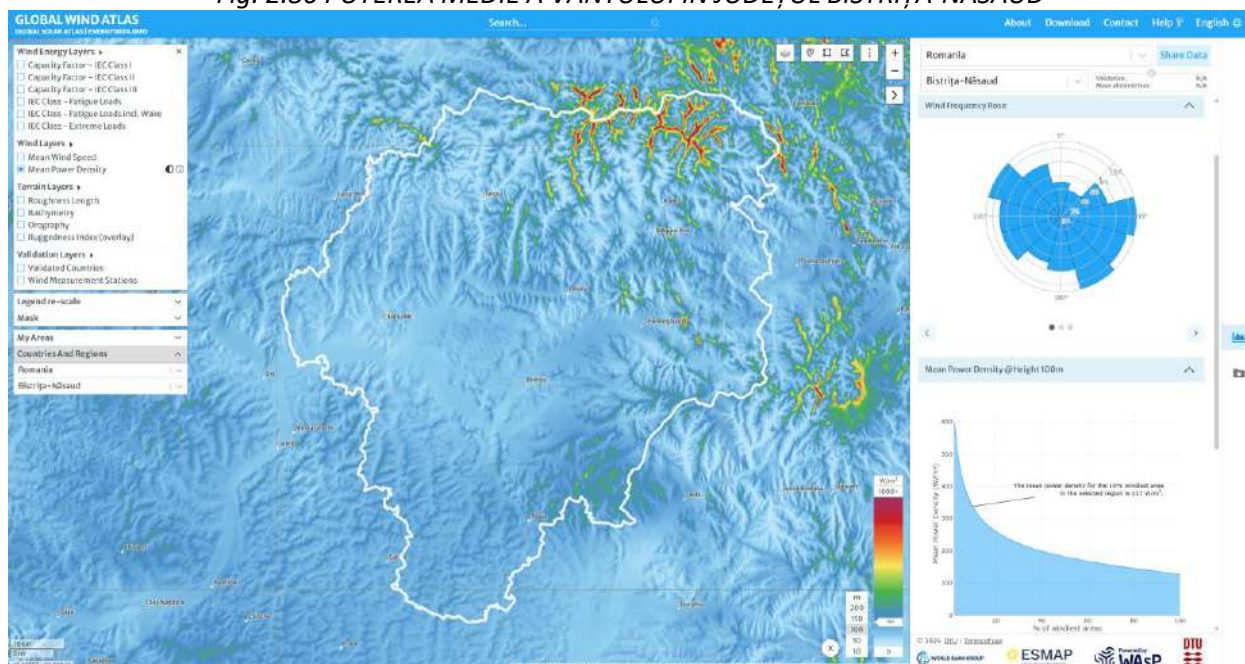
Sursa: Solargis.

Potențial eolian

În ceea ce privește potențialul eolian, datele disponibile pe platforma Global Wind Atlas arată că Bistrița-Năsăud dispune de o capacitate moderată pentru producerea de energie din vânt, numai câteva areale din județ (în special zonele înalte, montane) având o preabilitate ridicată. Densitatea medie a puterii eoliene, măsurată la o altitudine de 100 de metri în cele mai favorabile 10% dintre zonele județului, este de aproximativ 337 W/m^2 . Această valoare se află la limita pragului de fezabilitate economică pentru proiectele eoliene de mari dimensiuni, care, în mod obișnuit, necesită densități de peste 300 W/m^2 pentru a fi considerate rentabile. În timp ce o mare parte din suprafața județului este reprezentată pe hartă în nuanțe de albastru deschis, indicând densități reduse ale puterii eoliene (sub 200 W/m^2), anumite creste și zone înalte, marcate în galben, portocaliu și roșu, oferă condiții mai favorabile pentru dezvoltarea acestui tip de energie.

Astfel, deși dezvoltarea parcurilor eoliene de mari dimensiuni nu este oportună la nivelul județului din cauza intensității moderate a vântului, există totuși perspective favorabile pentru proiecte de scară mică sau medie, în special dacă acestea sunt amplasate strategic în zonele montane cu potențial eolian mai ridicat.

Fig. 2.86 PUTEREA MEDIE A VÂNTULUI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Sursa: Global Wind Atlas.

Biomasă

O altă sursă de energie alternativă este biomasa, al cărei potențial este considerabil la nivelul județului Bistrița-Năsăud, pe fondul prezenței numeroaselor zone rurale și a suprafeței extinse de fond forestier. Aceste caracteristici oferă condiții favorabile pentru valorificarea diverselor forme de biomasă, precum resturile lemnoase, deșeurile agricole și reziduurile provenite din activitățile zootehnice sau agroalimentare.

Principala sursă de biomasă o constituie fondul forestier, care permite colectarea unei game variate de resturi lemnoase — crengi, coajă, rumeguș și alte deșeuri rezultate din exploatarea și prelucrarea lemnului. La acestea se adaugă resturile vegetale provenite din agricultură, precum paie, cocii de porumb, tulpinile de floarea-soarelui sau resturile de viță de vie — o resursă relativ abundentă, dar încă insuficient exploatată din punct de vedere energetic. De asemenea, activitățile zootehnice desfășurate în județ generează cantități semnificative de gunoi de grajd, ce poate fi valorificat în instalații de biogaz, oferind o sursă suplimentară de energie verde. Amintim și biodeșeurile municipale, alături de reziduurile din industria agroalimentară, care pot fi integrate în sisteme moderne de digestie anaerobă, pentru a fi folosite în producerea de biogaz.

În prezent, nu există date statistice precise privind potențialul energetic total al biomasei din județul Bistrița-Năsăud, însă, pentru o estimare orientativă, pot fi avute în vedere informațiile privind fondul forestier și cel agricol, prezentate în capitolele anterioare ale acestui studiu.

Capacitățile de producere a energiei și valorificarea acestora în scop energetic

Potrivit celor mai recente date publicate de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, aferente lunii aprilie 2023, puterea instalată totală în capacitățile de producere a energiei electrice din județul Bistrița-Năsăud este de 59,42 MW, provenind din trei surse de energie primară: hidro, solar și eolian. Din punctul de vedere al numărului de unități, predomină capacitățile hidroenergetice (16), urmate de cele solare (13) și cele eoliene (3). În ceea ce privește puterea instalată, ponderea majoritară revine tot capacităților hidroenergetice, cu un total de 38,43 MW, acestea fiind urmate de cele solare (20,70 MW) și cele eoliene (0,285 MW). Cele mai multe unități de producere a energiei electrice din județ sunt localizate în Bistrița (6 unități), Sînicoară (5 unități) și Lechința (4 unități).

Tabel 2.7 SITUAȚIA CAPACITĂȚILOR DE PRODUCERE A ENERGIEI ELECTRICE INSTALATE DE PERSOANELE JURIDICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023

NR. CRT	AGENT ECONOMIC	DENUMIRE CENTRALĂ	LOCALITATE CENTRALĂ	PE (MW)	TIP ENERGIE PRIMARĂ
1	AGRO-CARMOLACT	CEF SIEU ODORHEI	SIEU-ODORHEI	0.1	SOLAR
2	ALESIS	CHEMP ANIES	ANIES	2.1	HIDRO
3	ALPINA BLAZNA [BN]	CEF NIMIGEA	NIMIGEA	1.928	SOLAR
4	BLUE LINE ENERGY	CEF SANICOARA 1	SINICOARA	0.285	SOLAR
5	BLUE LINE ENERGY	CEF SANICOARA 2	SINICOARA	0.285	SOLAR
6	BN SOLAR PARK	CEF LECHINTA 2	LECHINTA	2.926	SOLAR
7	BN SOLAR PARK	CEF LECHINTA 2	LECHINTA	2.073	SOLAR
8	BUDUSEL HIDRO	MHC BUDUSEL	CETATE [BN]	0.891	HIDRO
9	ECOBYN SOLAR	CEF BRANISTEA	BRANISTEA [BN]	0.2	SOLAR
10	ELECTRO MARGO LINE	CEE SINICOARA 1	SINICOARA	0.095	EOLIAN
11	ELECTRO MARGO LINE	CEE SINICOARA 1	SINICOARA	0.095	EOLIAN
12	ELECTRO MARGO LINE	CEE SINICOARA 1	SINICOARA	0.095	EOLIAN
13	GES - GREEN ENERGY SPECIALISTS	CEF LECHINTA 1	LECHINTA	4.62	SOLAR
14	GREEN MOUNTAIN ENERGY	CEF LECHINTA 3	LECHINTA	2.926	SOLAR
15	HYDROSILVANIA	CHEMP IZVORUL BAILOR	RODNA	1.656	HIDRO
16	MHC VALEA MARE	MHC SOMESUL MARE-BARAJ SASARM	SINTEREAG	0.99	HIDRO
17	NOVA POWER & GAS	CEF LIVEZILE	LIVEZILE (BN)	2.874	SOLAR
18	PHOTOVOLTAIK FARM URMENIS	CEF URMENIS	URMENIS	1.5	SOLAR
19	POLIMED COM	CEF BISTRITA 1	BISTRITA	0.652	SOLAR
20	POLIMED COM	CEF BISTRITA 2	BISTRITA	0.331	SOLAR
21	RAIL FORCE	BISTRITA	BISTRITA	0.713	HIDRO
22	RAIL FORCE	BISTRITA	BISTRITA	0.713	HIDRO
23	RAIL FORCE	CHEMP BOLOVANU	BUDACU DE SUS	0.457	HIDRO
24	RAIL FORCE	CHEMP BUDAC 1	BUDACU DE SUS	0.615	HIDRO
25	ROTT HAUS CONSTRUCT	MHC BUDAC 1	BUDACU DE SUS	0.657	HIDRO
26	ROTT HAUS CONSTRUCT	CHEMP BUDAC 2	BUDACU DE SUS	1.87	HIDRO
27	SILVANIA INTERNATIONAL PROD	MHC COBASEL	SANT	0.553	HIDRO
28	SOCIETATEA DE PRODUCERE A ENERGIEI ELECTRICE IN HIDROCENTRALE HIDROELECTRICA	CHE COLIBITA	BISTRITA BARGAULUI	21	HIDRO

NR. CRT	AGENT ECONOMIC	DENUMIRE CENTRALĂ	LOCALITATE CENTRALĂ	PE (MW)	TIP ENERGIE PRIMARĂ
29	UZINSIDER GENERAL CONTRACTOR	UHE I STRAMTORI – FIRIZA	BISTRITA	4.2	HIDRO
30	UZINSIDER GENERAL CONTRACTOR	UHE II NOD PRESIUNE – FERNEZIU	BISTRITA	1.285	HIDRO
31	ZAGRA HIDRO	MHC ZAGRA 1	ZAGRA	0.402	HIDRO
32	ZAGRA HIDRO	MHC ZAGRA 2	ZAGRA	0.331	HIDRO

Sursa: <https://anre.ro/participanti-la-piata-de-energie/persoane-juridice/energie-electrica/>

Analiza principalilor indicatori ai întreprinderilor din sectorul energetic din județ

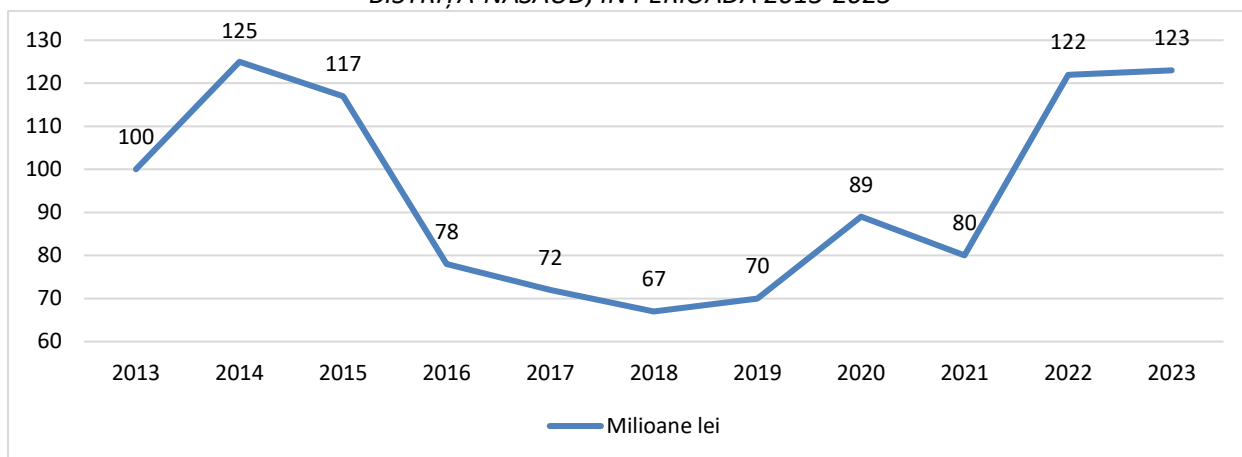
În anul 2023, conform datelor Institutului Național de Statistică, sectorul energetic din județul Bistrița-Năsăud cuprindea 23 de unități locale active, cu una mai puțin decât în anul 2013. Dintre acestea, 22 erau microîntreprinderi, iar una era întreprindere mijlocie – Sucursala de Distribuție a Energiei Electrice Bistrița (Electrica).

Cifra de afaceri cumulată a companiilor din acest sector a ajuns, în anul 2023, la 123 milioane lei, înregistrând o creștere de 23% față de anul 2013 (100 milioane lei). În contrast, volumul investițiilor nete realizate de sectorul energetic a înregistrat o scădere de 63,6%: de la 77 milioane lei în anul 2013 la aproximativ 28 milioane lei în anul 2023.

În ceea ce privește forța de muncă angajată în acest sector, vedem o ușoară creștere pe parcursul intervalului analizat, numărul salariaților ajungând la 389 în anul 2023 - o majorare de 13,1% față de nivelul înregistrat în 2013.

Raportat la câștigul salarial mediu lunar net, sectorul energetic oferă cele mai ridicate salarii din industria județeană: salariul mediu net lunar a atins, în anul 2023, suma de 5.931 lei, (în creștere cu 103,9% față de nivelul din 2013). Acesta depășea cu 72,9% media salarială din sectorul industrial al județului, situându-se foarte aproape de media regională (cu doar 0,5% sub aceasta). Totuși, raportat la media națională a sectorului energetic, salariile din județul Bistrița-Năsăud erau cu 17% mai mici.

Fig. 2.87 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE DIN SECTORUL ENERGETIC DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

2.10. Construcțiile

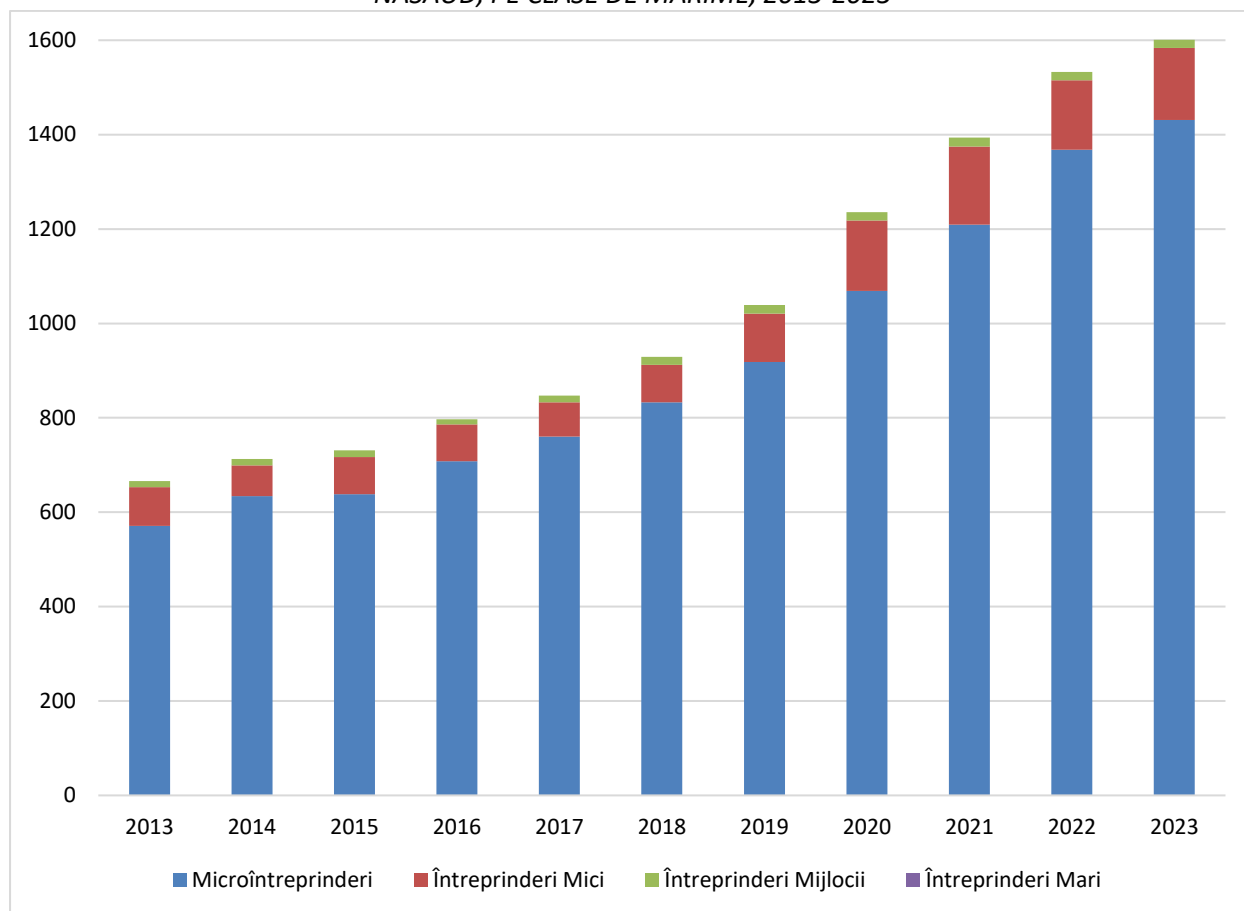
Analiza indicatorilor principali ai întreprinderilor din domeniul construcțiilor din județ

Conform datelor disponibile pe platforma Tempo a INS, în anul 2023, în județul Bistrița-Năsăud erau active 1.601 de unități locale specializate în construcții, numărul acestora înregistrând o creștere de 140,4% comparativ cu anul 2013. Dintre acestea, 1.431 (89,4%) erau microîntreprinderi, 153 (9,6%) erau întreprinderi mici, iar 17 (1,1%) erau întreprinderi mijlocii. În același an, unitățile locale active în sectorul construcțiilor au generat o cifră de afaceri de aproximativ 3.290 milioane de lei, valoare de peste 5,7 ori mai mare comparativ cu cea înregistrată în anul 2013.

În același an, investițiile nete realizate la nivel județean de către unitățile locale din sectorul construcțiilor au însumat 316 milioane de lei, marcând o creștere de peste 10 ori față de valoarea înregistrată în anul 2013. Din perspectiva volumului de investiții, sectorul construcțiilor s-a situat pe al doilea loc în județ, după industria prelucrătoare.

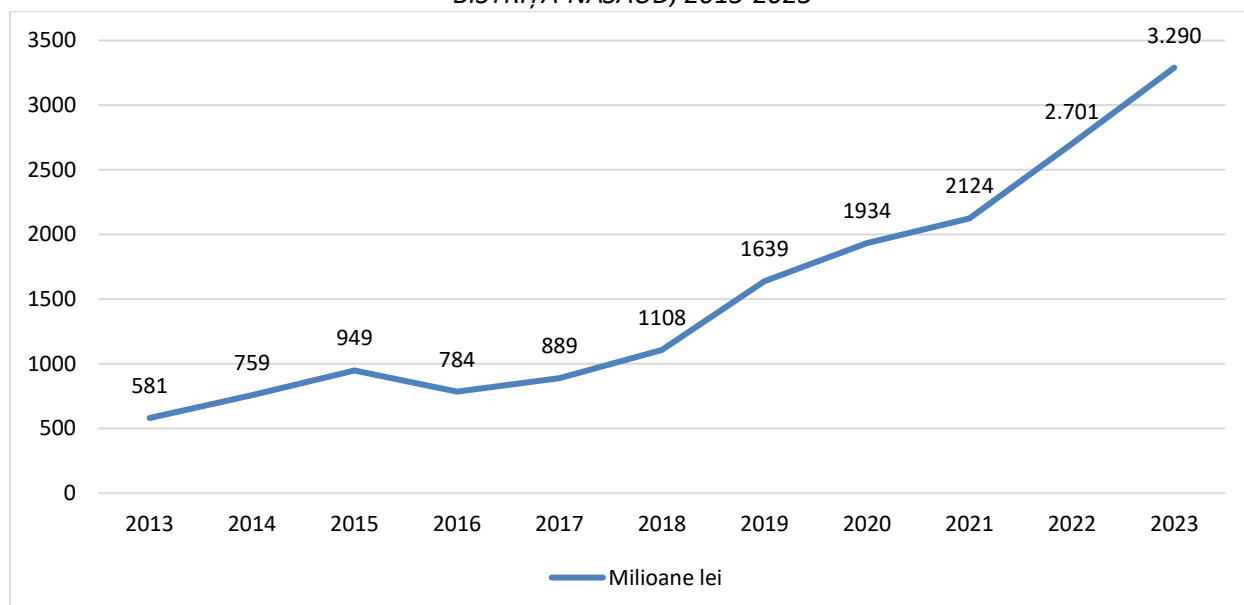
Potrivit Institutului Național de Statistică, firmele de construcții cu cei mai mulți angajați din județ sunt: Frasinul, CML.RO, Dimex 2000 Company, Îndemânarea Prodcom, M.I.S. Grup, Far Foundation, Dacia Asphalt, Datacor, Miron Construct și Amicii Building, fiecare dintre acestea având peste 100 de salariați.

Fig. 2.88 NUMĂR DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE DIN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME, 2013-2023

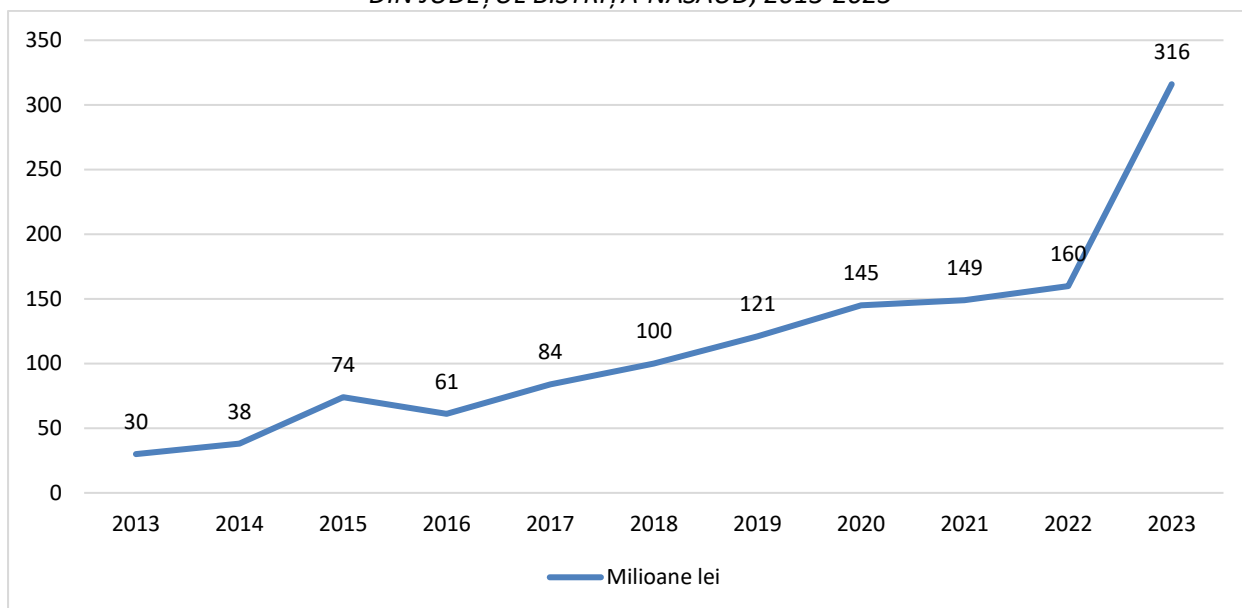
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.89 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.90 INVESTIȚIILE NETE REALIZATE DE UNITĂȚILE LOCALE ACTIVE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023

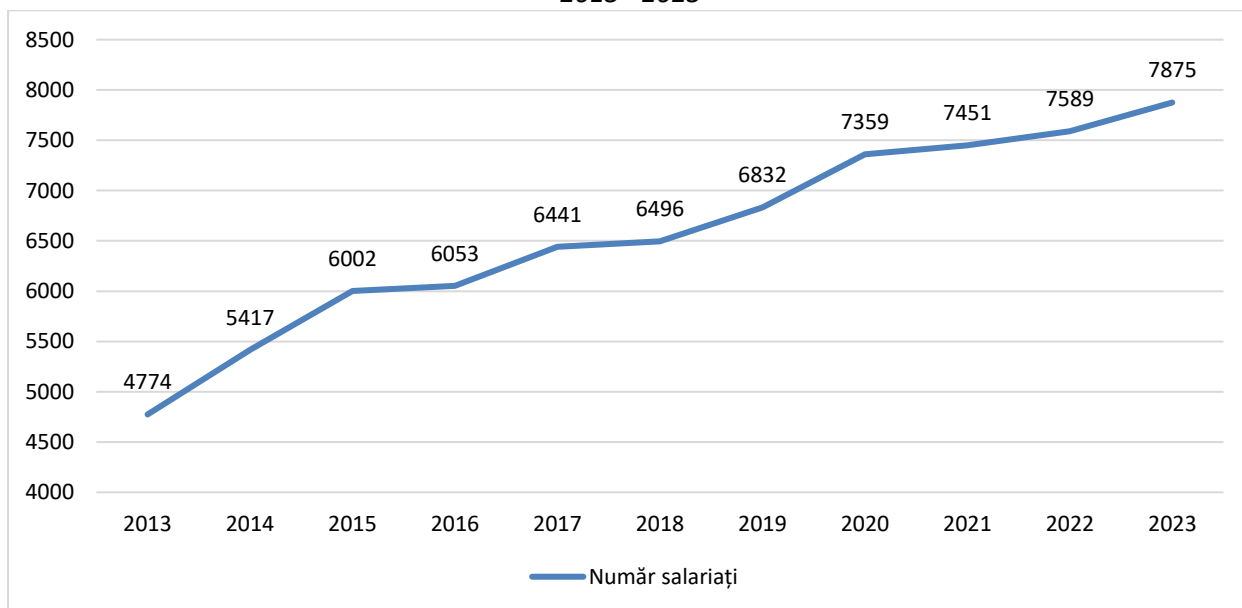

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Analiza forței de muncă din sectorul construcțiilor

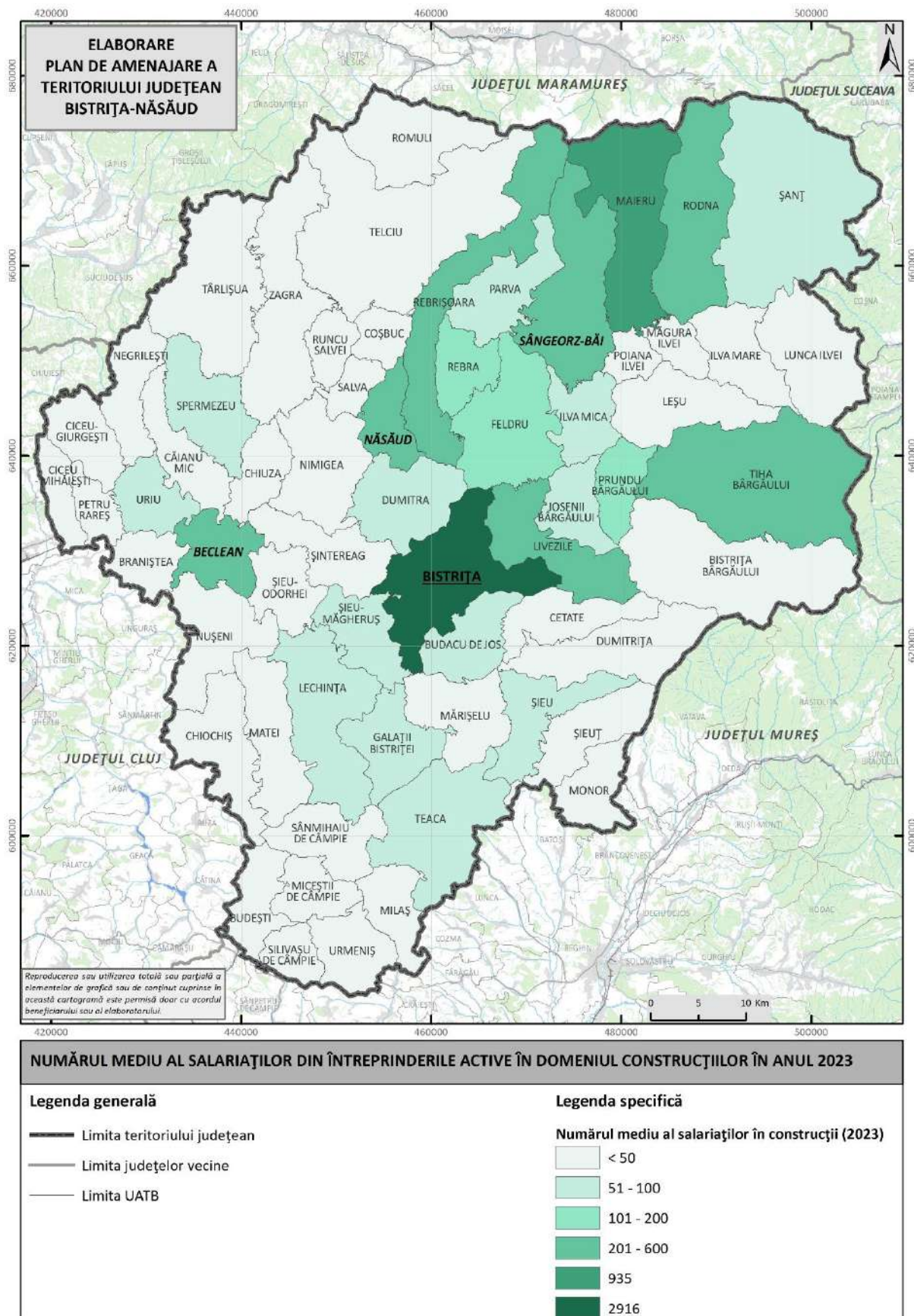
În anul 2023, unitățile locale active în sectorul construcțiilor din județul Bistrița-Năsăud au cumulat 7.589 angajați, înregistrând o creștere de 65% față de anul 2013. Ca urmare, ponderea angajaților din construcții în totalul salariaților din județ a crescut de la 7,8% în anul 2013 la 11% în anul 2023.

Fig. 2.91 EFECTIVUL DE SALARIAȚI DIN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013 - 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.92 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR, 2023

Sursa: Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud.

Potrivit datelor INS, în anul 2023, aproximativ 13.000 de persoane din județul Bistrița-Năsăud erau ocupate în sectorul construcțiilor; dintre acestea, în jur de 5.125 (39,4%) persoane desfășurau activități pe cont propriu, atât pe teritoriul României, cât și în străinătate.

Salariul mediu net lunar în construcții, înregistrat în județul Bistrița-Năsăud în anul 2023, a fost de 3.818 lei. Comparativ cu anul 2013, acesta a crescut cu aproximativ 309,2%. Față de media salarială județeană, salariul din construcții era cu 10,8% mai ridicat, însă se situa cu 5,6% sub media regională și cu 11,8% sub media națională la nivel de sector.

2.11. Serviciile economice

Analiza indicatorilor principali ai întreprinderilor cu profil de servicii din județ

Potrivit datelor furnizate de INS, în anul 2023, județul Bistrița-Năsăud înregistra 6.652 de unități locale active în sectorul serviciilor, acestea reprezentând circa 67,7% din totalul unităților locale active din județ. Comparativ cu anul 2013, numărul acestora a crescut cu 57,7%, menținând un trend ascendent pe întreaga perioadă analizată.

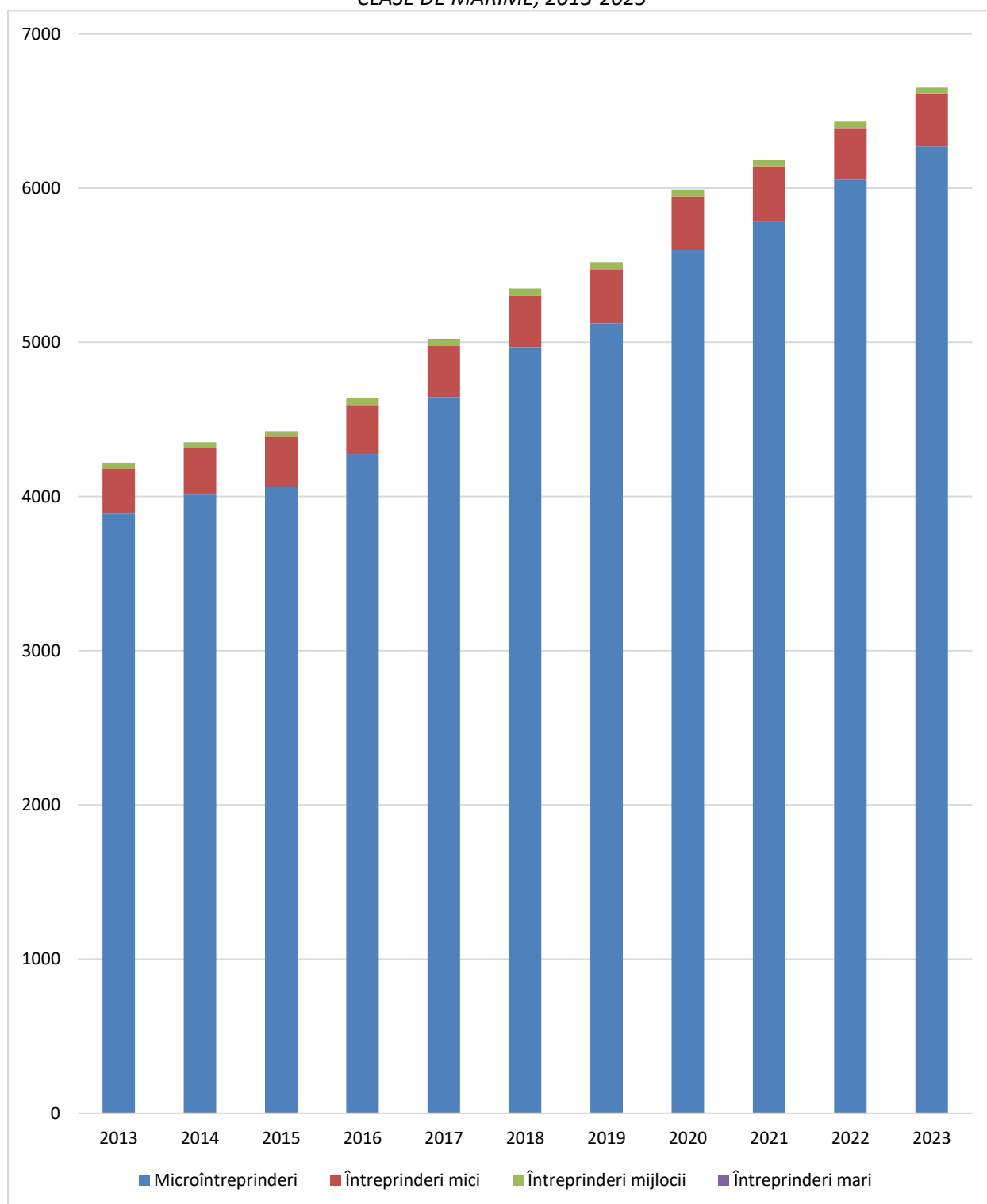
Sectorul serviciilor este caracterizat de un grad ridicat de fragmentare, activitatea economică desfășurându-se în principal prin intermediul unor firme de mici dimensiuni. În anul 2023, cea mai mare parte (94,2%) a unităților locale din județ care activau în servicii erau microîntreprinderi, acestea fiind urmate de întreprinderile mici (5,2%), în timp ce întreprinderile mijlocii reprezentau doar 0,6% din total. Din categoria întreprinderilor mari făceau parte două companii din județ – Diatours și Compania Națională Poșta Română.

La nivel județean, observăm că predomină firmele specializate în activități comerciale, acestea reprezentând 37,5% din totalul unităților locale active în sectorul serviciilor. De asemenea, un număr important de unități își desfășoară activitatea în domeniul transporturilor și depozitării (pondere de 17,8%). În proporții mai reduse, unitățile locale din județ activează și în activitățile profesionale, științifice și tehnice (11,5%), HORECA (7,4%), precum și în serviciile administrative și de suport (4,8%). Cele mai puțin reprezentate sectoare, din perspectiva numărului de unități locale active, sunt învățământul (1,3%), intermedierea financiară și asigurările (1,8%) și activitățile culturale și recreative (2,3%).

Între anii 2013 și 2023, numărul unităților locale active a înregistrat cele mai mari creșteri procentuale în cazul învățământului (+248%), al sănătății și asistenței sociale (+223%), al tehnologiei informației și comunicațiilor (+172,8%), al activităților culturale și recreative (+129,9%), respectiv în sectorul tranzacțiilor imobiliare (+111,4%). Ritmuri de creștere mai modeste au caracterizat activitățile de comerț (+16,4%), HORECA (+54,4%), respectiv serviciile

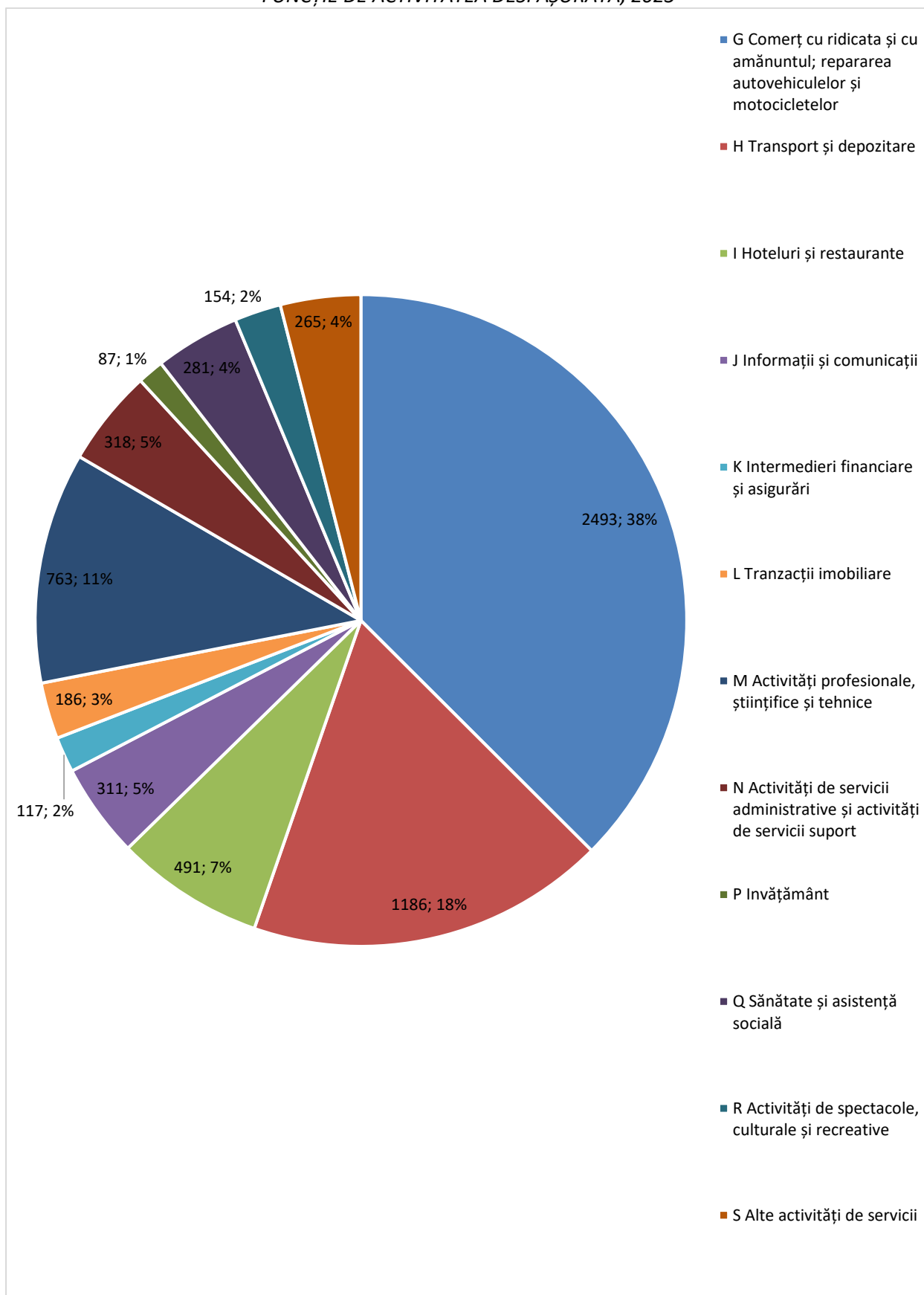
administrative și de suport (+82,8%). Dacă analizăm creșterea în termeni absoluți, cele mai consistente majorări s-au observat în transport și depozitare (+563 unități), activități profesionale, științifice și tehnice (+364 unități) și comerț (+351 unități).

Fig. 2.93 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE CLASE DE MĂRIME, 2013-2023

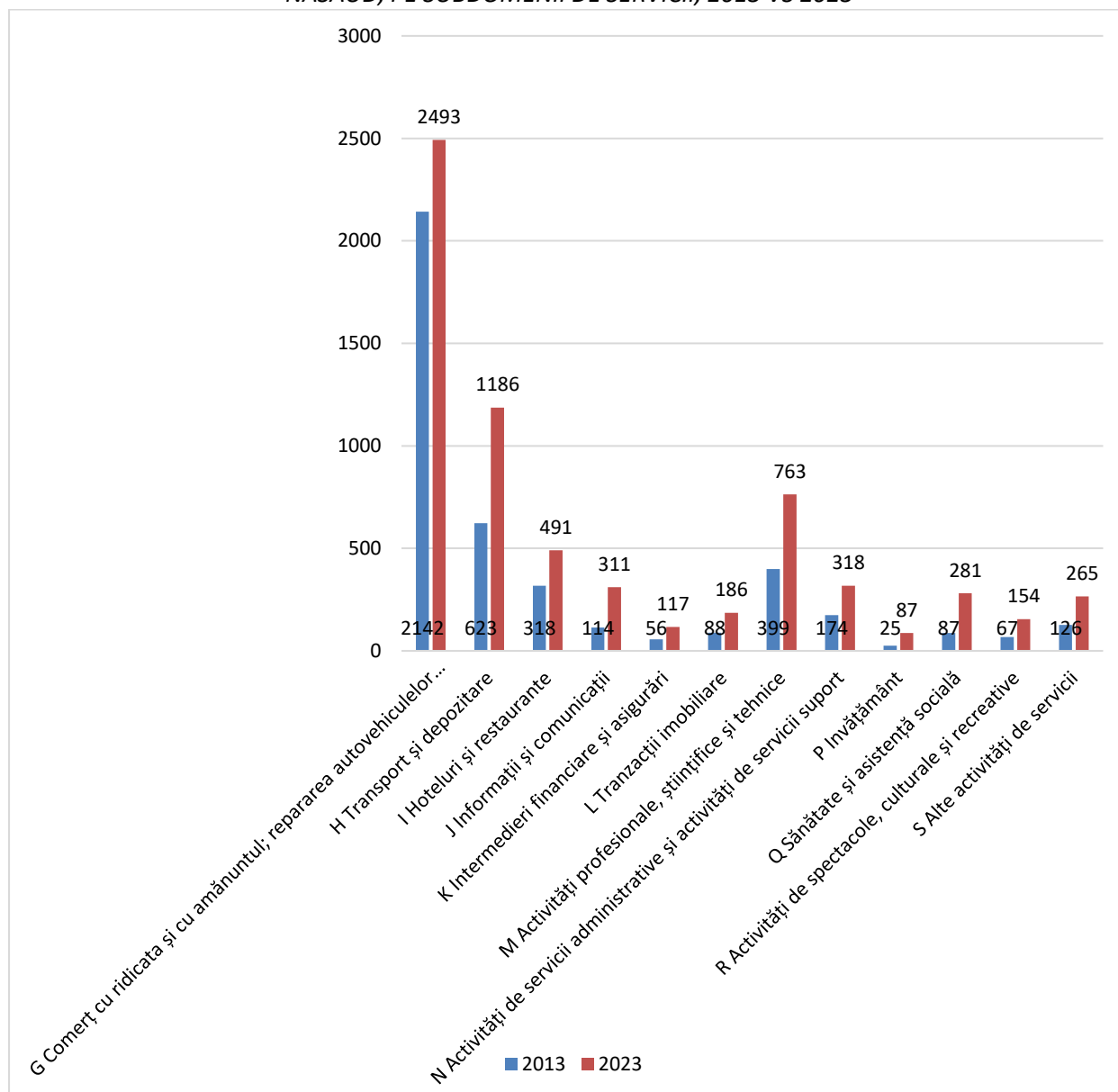
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.94 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN FUNCȚIE DE ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ, 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.95 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE DIN SECTORUL SERVICIILOR ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SUBDOMENII DE SERVICII, 2013 VS 2023

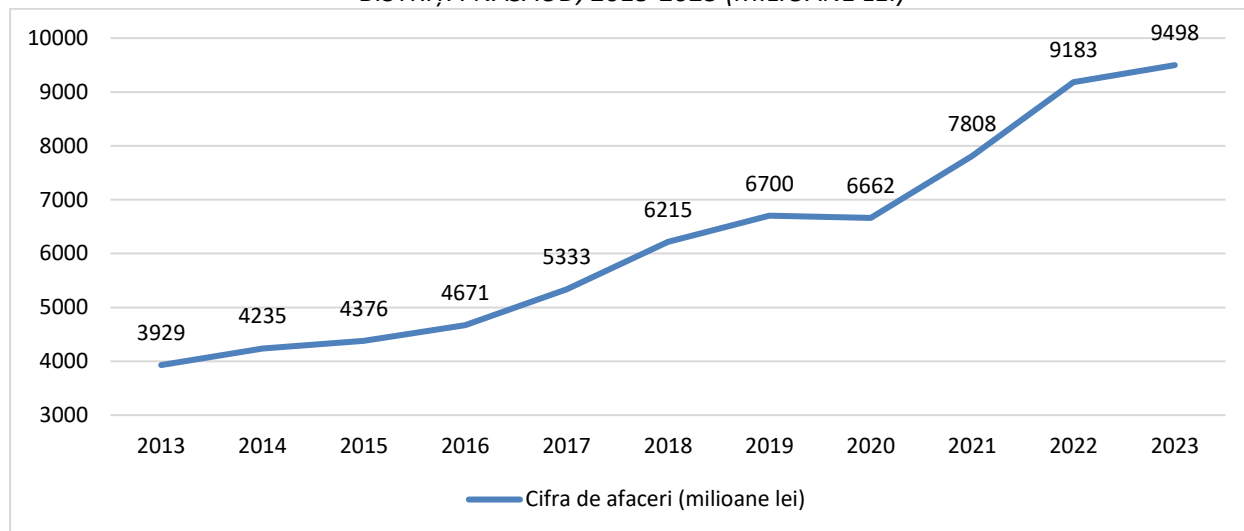
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În perioada 2013-2023, cifra de afaceri a unităților locale active din sectorul serviciilor din județul Bistrița-Năsăud a înregistrat o creștere considerabilă, de 141,7%, urcând de la 3.929 milioane lei (în 2013) la 9.498 milioane lei (în 2023).

Conform datelor INS pentru anul 2023, cea mai mare parte a cifrei de afaceri din servicii a fost generată de comerț, care a contribuit cu 66,5% din totalul indicatorului. Pe locul secund s-a situat subdomeniul transporturilor și depozitării, cu o pondere de 17,3%. Celelalte ramuri au avut contribuții mai reduse: tranzacțiile imobiliare, închirierile și activitățile de servicii dedicate în principal întreprinderilor (inclusiv activitățile profesionale, științifice și tehnice, precum și serviciile administrative și de suport) au însumat 6,4%, iar sectorul HORECA a contribuit cu 3,9%.

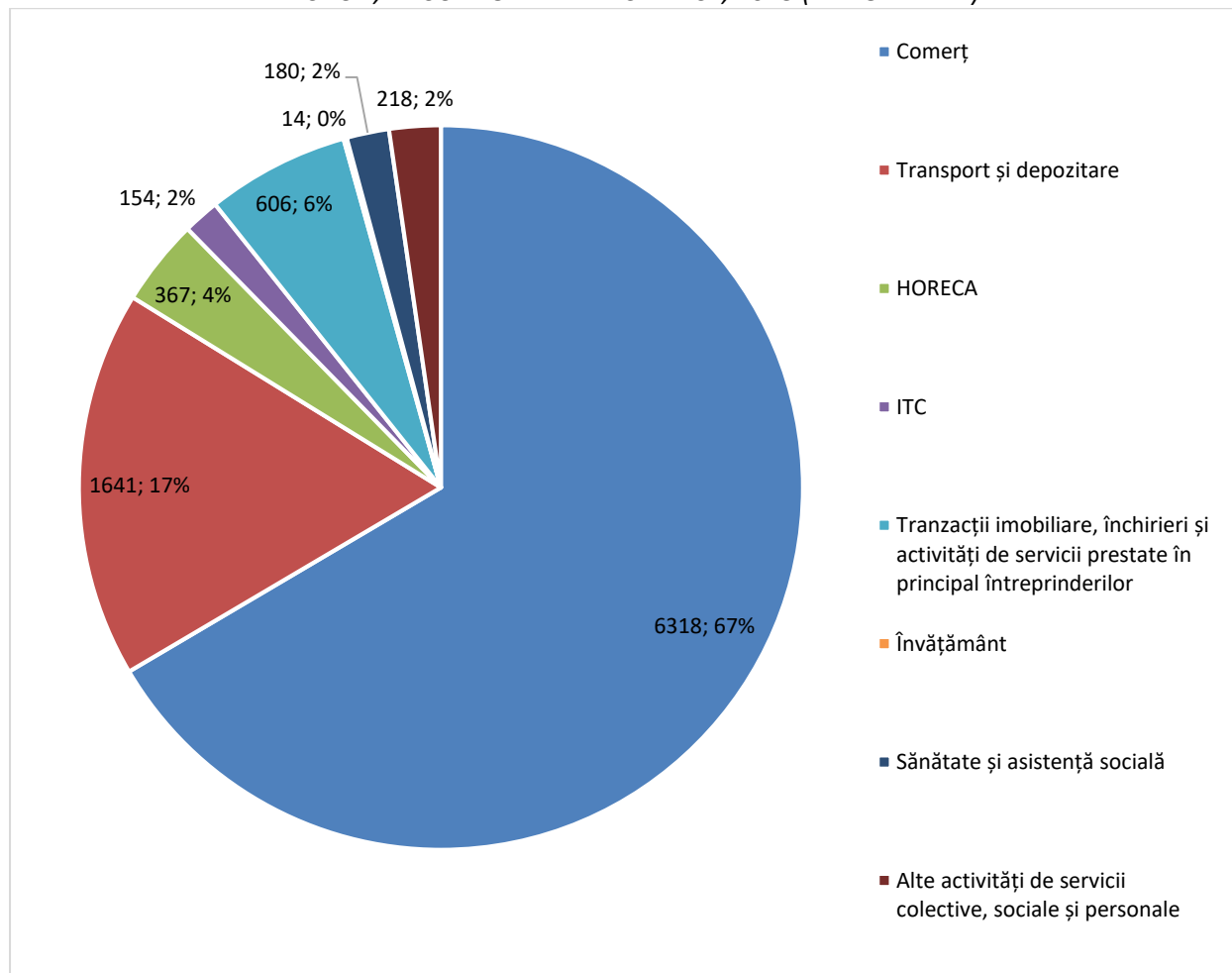
Cele mai mici ponderi în cifra de afaceri a serviciilor din județ au fost înregistrate de învățământ (0,1%), IT&C (1,6%), respectiv sănătate și asistență socială (1,9%).

Fig. 2.96 EVOLUȚIA CIFREI DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023 (MILIOANE LEI)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

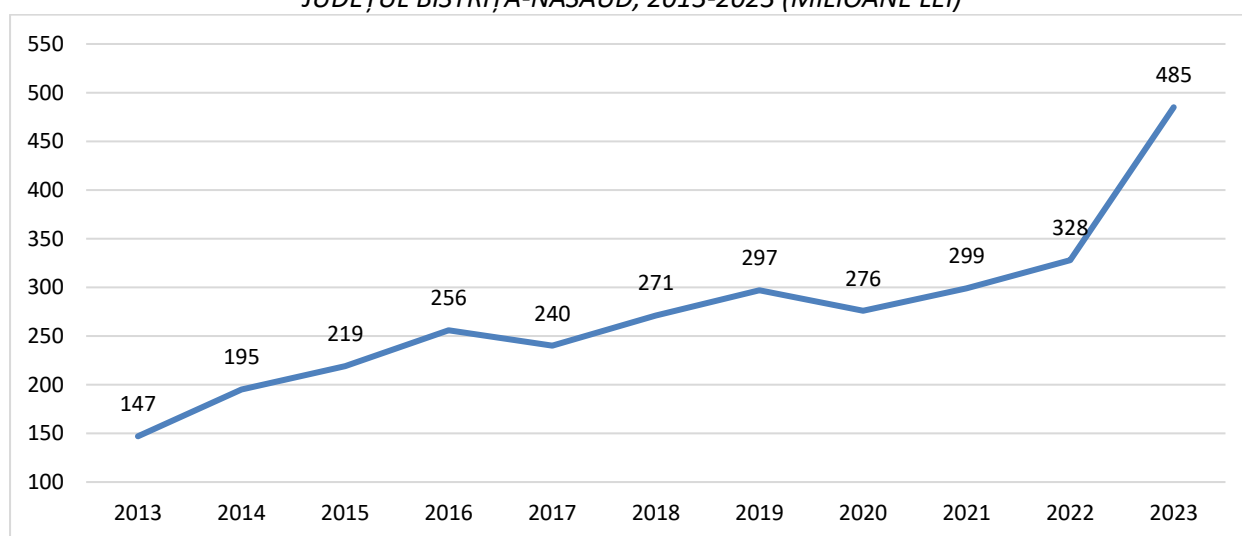
Fig. 2.97 CIFRA DE AFACERI A UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SUBDOMENII DE SERVICII, 2023 (MILIOANE LEI)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În același interval de timp (2013–2023), investițiile nete ale unităților locale active din sectorul județean de servicii au urmat un trend general ascendent. Cel mai mare volum al investițiilor a fost înregistrat în anul 2023, când acestea au atins valoarea de 485 milioane lei, (marcând o creștere de 230% comparativ cu anul 2013, când investițiile se ridicau la 147 milioane lei). Chiar dacă în anii 2017 și 2020 s-au înregistrat scăderi ale investițiilor în sectorul serviciilor de piață față de anii precedenți, în anii următori acestea și-au reluat creșterea, contribuind la menținerea unei evoluții generale pozitive pe parcursul perioadei analizate.

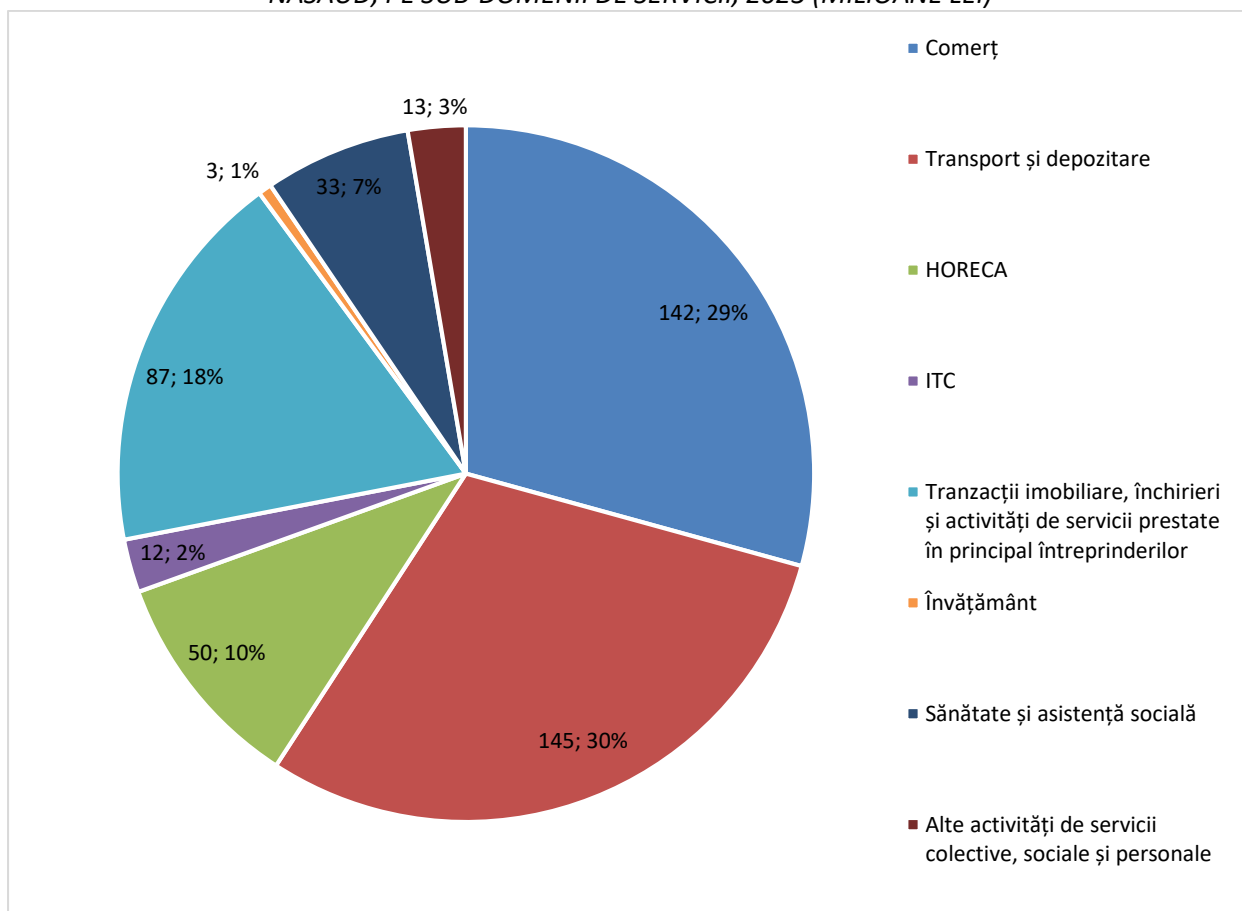
Fig. 2.98 DINAMICA INVESTIȚIILOR NETE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023 (MILIOANE LEI)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În anul 2023, INS arată că cele mai mari investiții au fost realizate de unitățile locale din domeniul transporturilor, acestea cumulând 29,9% din totalul investițiilor; aproape la egalitate, comerțul a contribuit cu 29,3% din volumul investițional. Tranzacțiile imobiliare, activitățile de închiriere și serviciile prestate în principal întreprinderilor s-au situat pe locul al treilea, cu o contribuție totală de 17,9% din volumul investițiilor. Sectorul HORECA a însumat 10,3%, iar sănătatea și asistența socială a avut o pondere de 6,8% în total. Celelalte subdomenii au atras cote semnificativ mai mici din totalul investițiilor realizate în sectorul serviciilor: alte activități de servicii au însumat 2,7%, IT&C a reprezentat 2,5%, iar învățământul 0,6%.

Fig. 2.99 INVESTIȚIILE NETE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE SUB-DOMENII DE SERVICII, 2023 (MILIOANE LEI)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

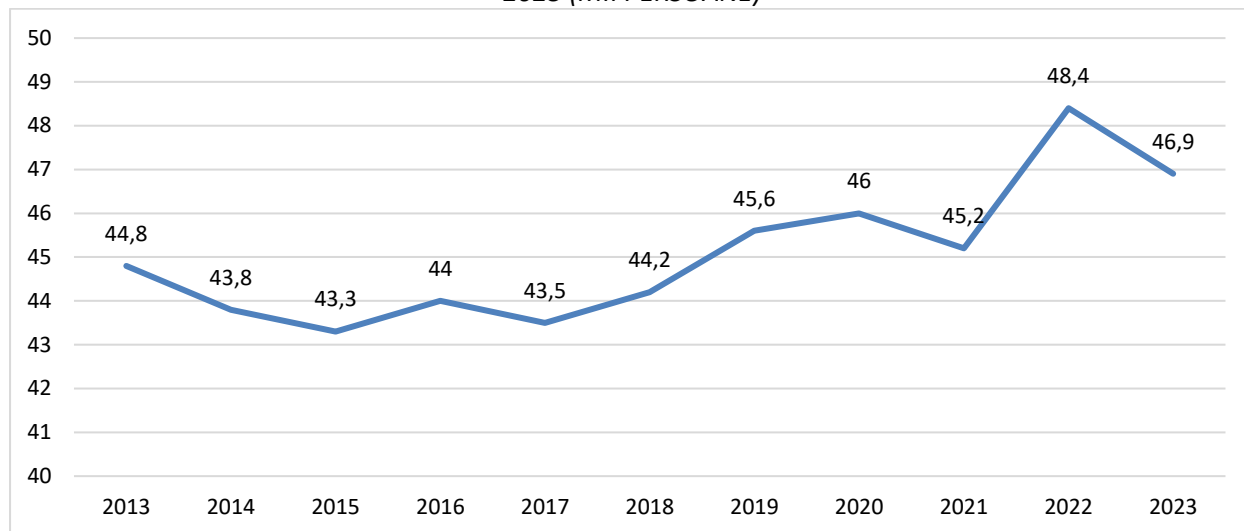
Analiza forței de muncă din domeniul serviciilor de piață

În anul 2023, în sectorul serviciilor din județul Bistrița-Năsăud erau ocupate aproximativ 46.900 de persoane, înregistrându-se astfel o creștere de 4,7% față de anul 2013. În perioada 2013–2023, numărul persoanelor ocupate în sectorul serviciilor din județul Bistrița-Năsăud a cunoscut fluctuații ușoare. În prima parte a intervalului analizat (2013–2018), nivelul ocupării s-a menținut în jurul unei medii de 44 de mii de persoane, cele mai scăzute valori fiind consemnate în 2015 (43,3 mii) și în 2017 (43,5 mii). Începând cu anul 2019, datele arată o tendință de ușoară creștere a numărului de persoane ocupate în sectorul serviciilor de piață, culminând cu anul 2022, când s-a atins cel mai ridicat nivel al perioadei – 48,4 mii persoane ocupate. În anul 2023, populația ocupată în sectorul serviciilor de piață a înregistrat o scădere de 3,1% comparativ cu anul anterior.

Analiza distribuției populației ocupate pe subdomenii ale serviciilor evidențiază că, în sfera serviciilor de piață, principalele ramuri, în funcție de ponderea în totalul populației ocupate, au fost: comerțul (35,4%), transportul și depozitarea (16,6%), sănătatea și asistența socială (14,1%), învățământul (10,9%) și activitățile din domeniul HORECA (7%). În contrast, subdomenii

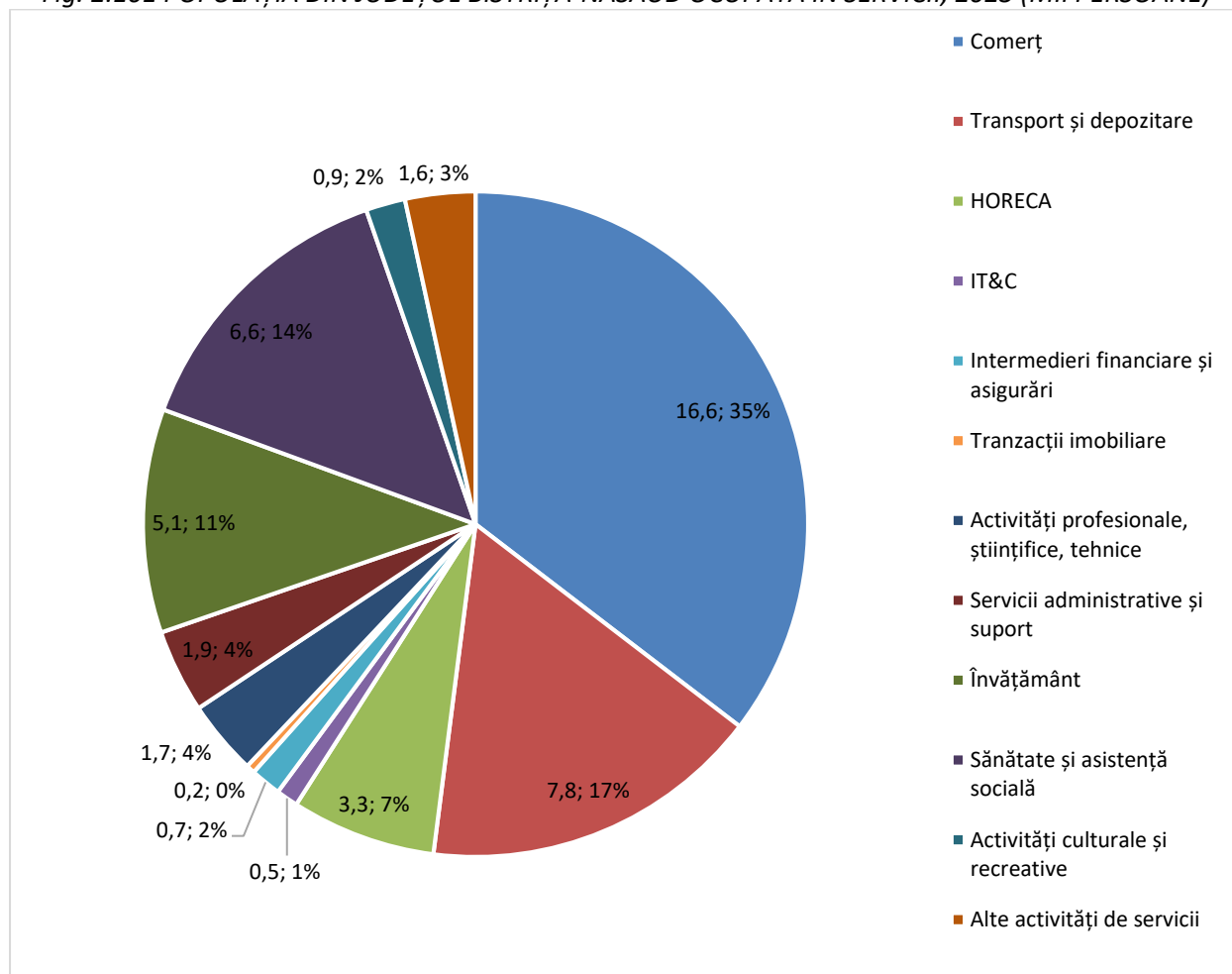
precum tranzacțiile imobiliare (0,4%), IT&C (1,1%) și intermedierile financiare și asigurările (1,5%) au înregistrat cele mai reduse ponderi.

Fig. 2.100 EVOLUȚIA POPULAȚIEI OCUPATE CIVILE ÎN SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023 (MII PERSOANE)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.101 POPULAȚIA DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD OCUPATĂ ÎN SERVICII, 2023 (MII PERSOANE)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Potrivit datelor INS, în anul 2023, numărul salariaților din sectorul serviciilor din județul Bistrița-Năsăud a ajuns la 35.125 persoane, marcând o creștere de 18,5% comparativ cu anul 2013. Pe subdomenii, cele mai mari creșteri ale numărului de salariați s-au înregistrat în HORECA (+60,6%), tranzacții imobiliare (+55,6%), sănătate și asistență socială (+36,6%), transport și depozitare (+31,1%), respectiv în alte activități de servicii (+26,7%).

În schimb, unele subdomenii au cunoscut scăderi: activitățile cultural-recreative au înregistrat un declin de 25,7%, intermedierea financiară de 14,5%, iar învățământul a consemnat o scădere de 5,3% a numărului de salariați.

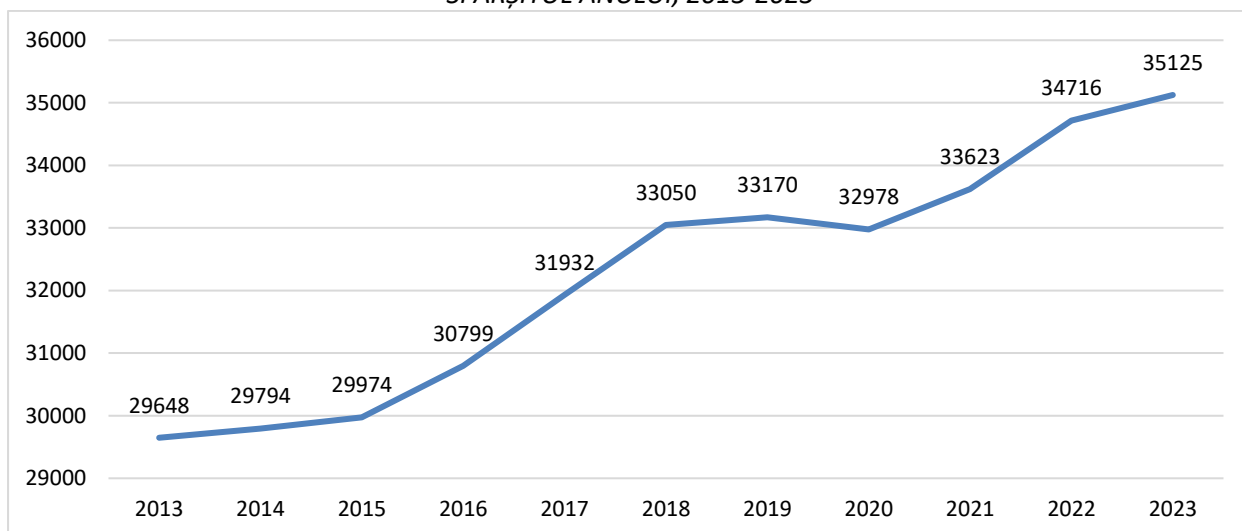
În același an, structura salariaților din sectorul serviciilor era dominată de comerț (care concentra 34,1% din totalul angajaților). Acesta era urmat de domeniul sănătății și asistenței sociale (15,7%) și de învățământ (14,6%). Procente semnificative s-au înregistrat și în transport și depozitare (11,2%), precum și în HORECA (7,4%). Serviciile administrative și de suport dețineau o pondere de 5,5%, iar activitățile profesionale, științifice și tehnice cumulau 3,8% din totalul salariaților din serviciile județului Bistrița-Năsăud. Ponderi mai mici au fost înregistrate în activitățile culturale și recreative (2,5%), intermediere financiară și asigurări (1,9%), alte activități de servicii (1,5%), IT&C (1,4%) și tranzacții imobiliare (0,5%).

În anul 2023, cele mai bine remunerate ramuri ale sectorului de servicii din județul Bistrița-Năsăud au fost intermedierea financiară și asigurările (salariu mediu net lunar de 4.485 lei), alături de sănătate și asistență socială (3.980 lei), învățământ (3.941 lei), IT&C (3.910 lei), respectiv activități profesionale, științifice și tehnice (3.798 lei). Toate aceste domenii au consemnat salarii medii superioare nivelului mediu județean, situat la 3.447 lei.

Celelalte subdomenii ale sectorului de servicii au înregistrat niveluri salariale sub media județeană: tranzacții imobiliare (3.141 lei), transport și depozitare (2.982 lei), activități culturale și recreative (2.929 lei), comerț (2.759 lei), servicii administrative și de suport (2.644 lei), alte activități de servicii (2.286 lei) și HORECA (2.263 lei).

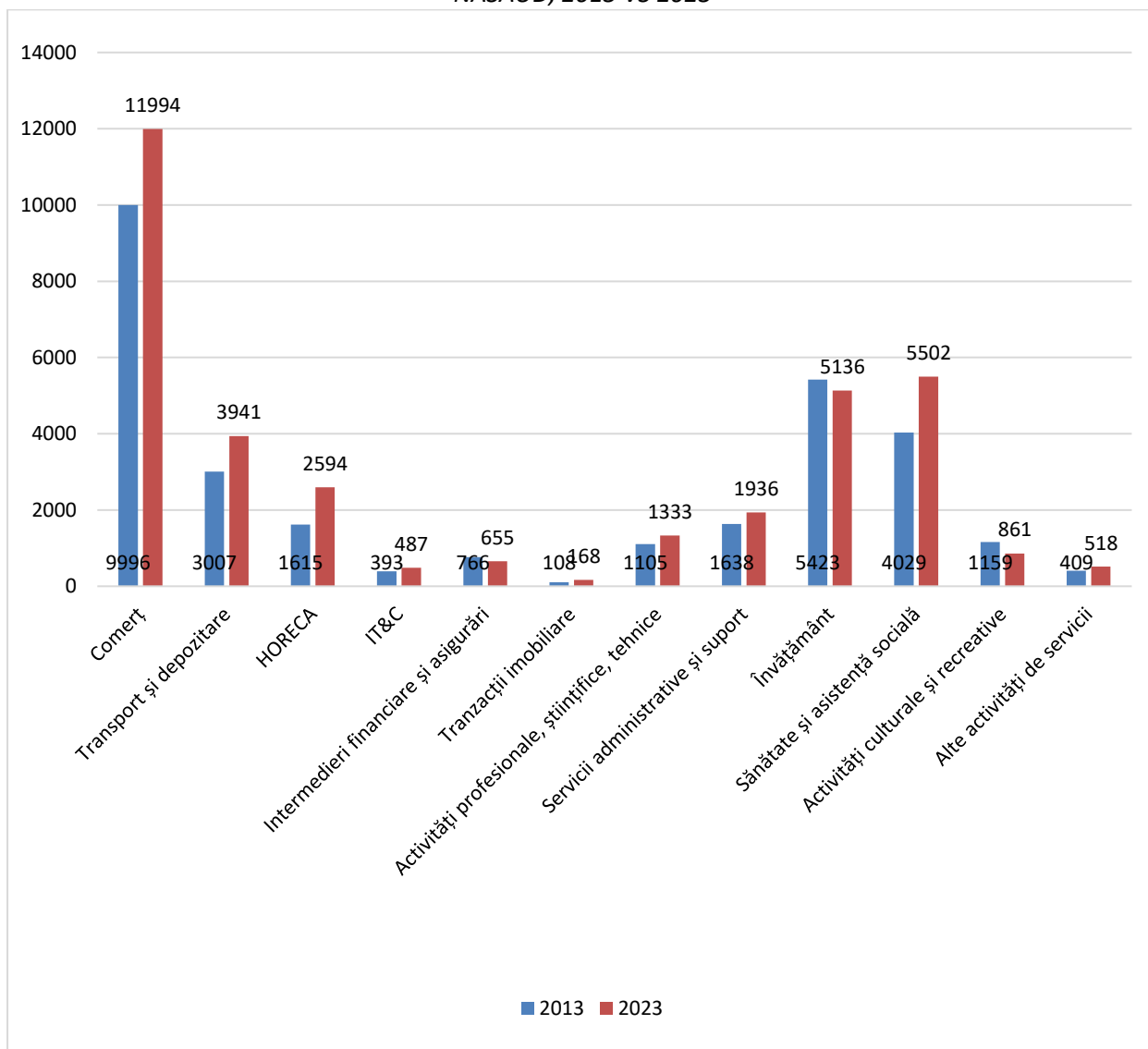
În toate subdomeniile serviciilor, salariile medii oferite la nivelul județului Bistrița-Năsăud au fost mai mici decât cele din Regiunea Nord-Vest și, cu atât mai mult, față de mediile naționale. Diferențele cele mai mari se înregistrează în domeniile de IT&C, intermediere financiară, activități profesionale și transporturi.

Fig. 2.102 EVOLUȚIA EFECTIVULUI DE SALARIAȚI ÎN SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, LA SFÂRȘITUL ANULUI, 2013-2023

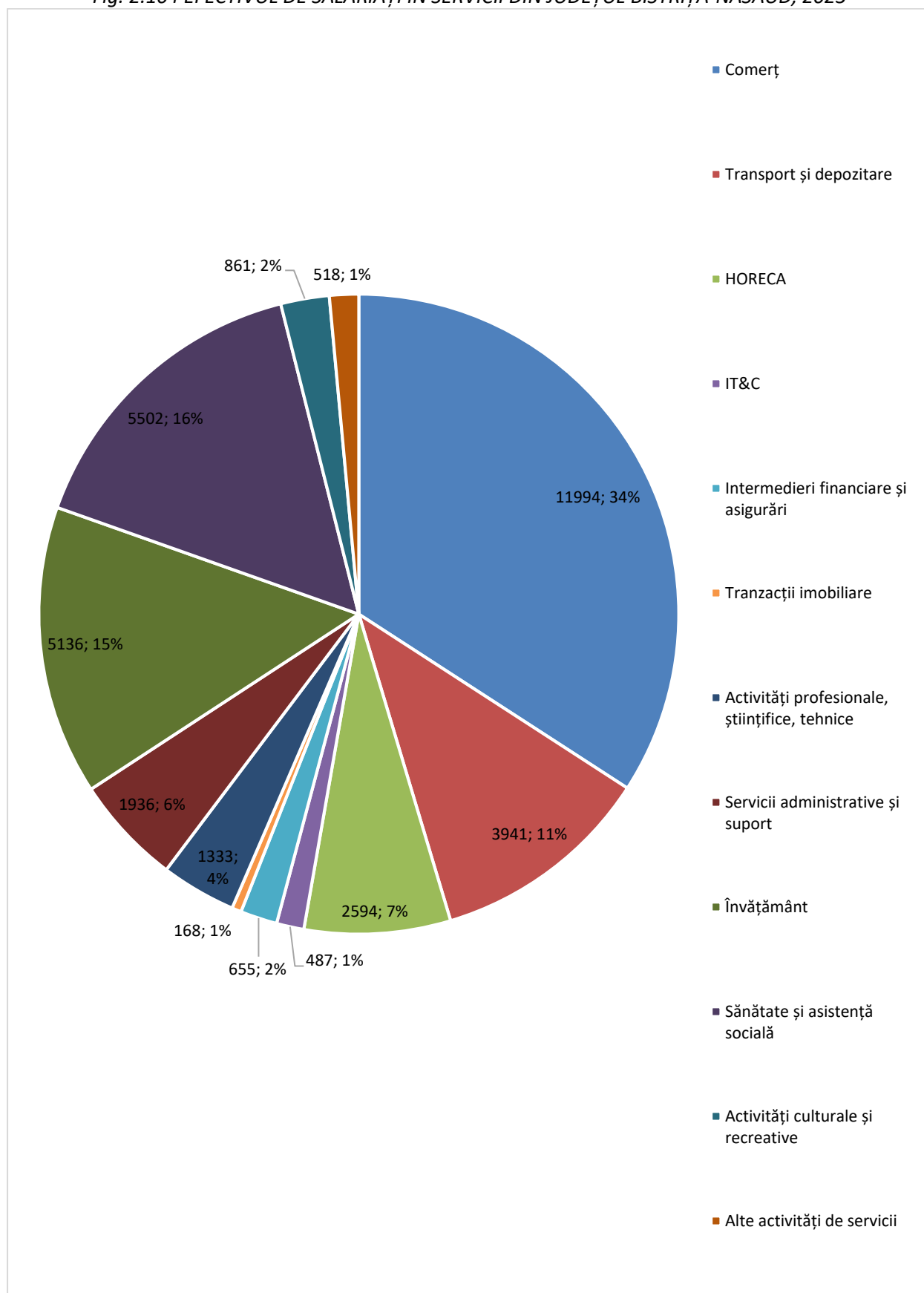
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.103 EVOLUȚIA EFECTIVULUI DE SALARIAȚI ÎN SUBDOMENIILE DE SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013 VS 2023

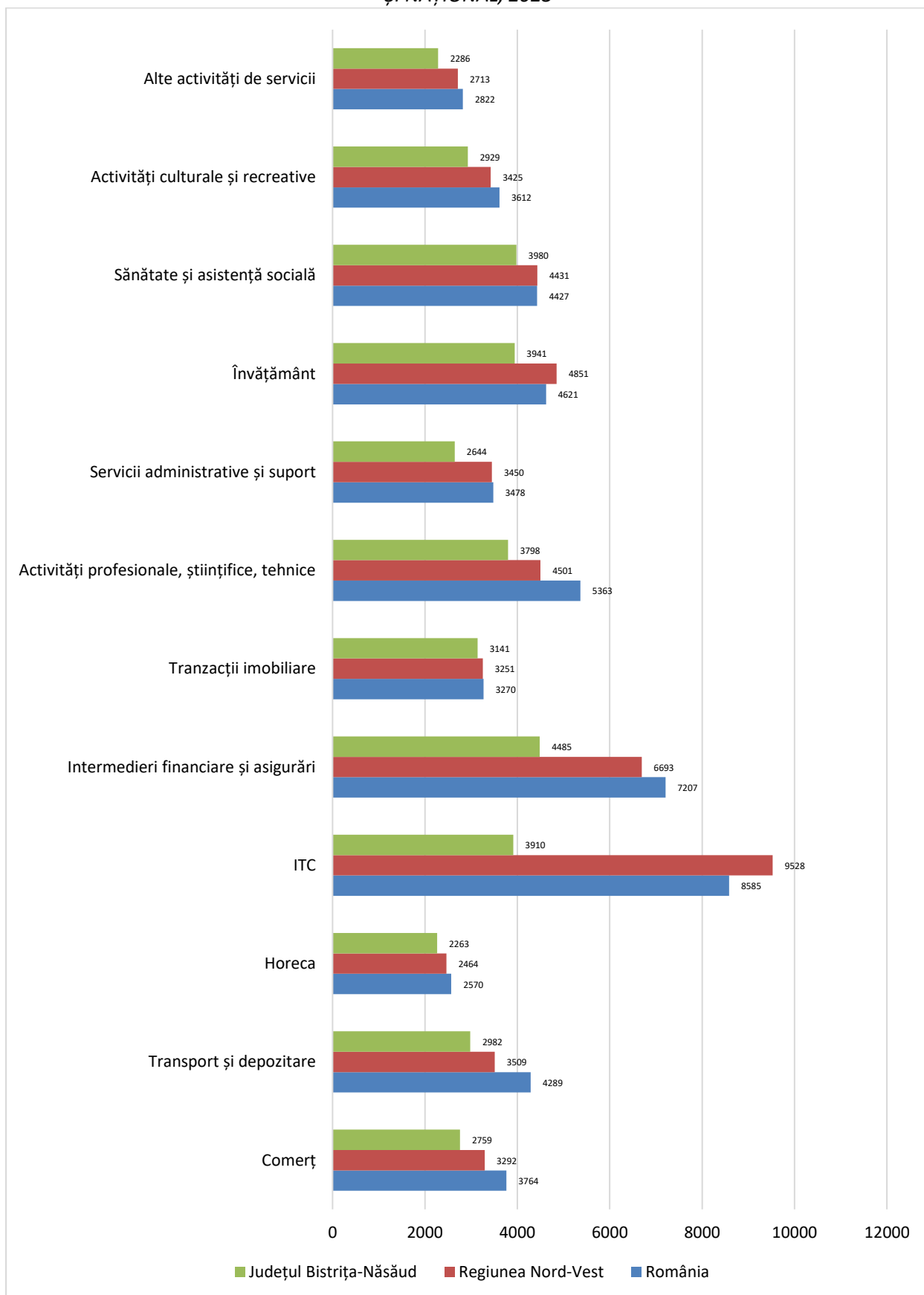
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.104 EFECTIVUL DE SALARIAȚI ÎN SERVICII DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2023

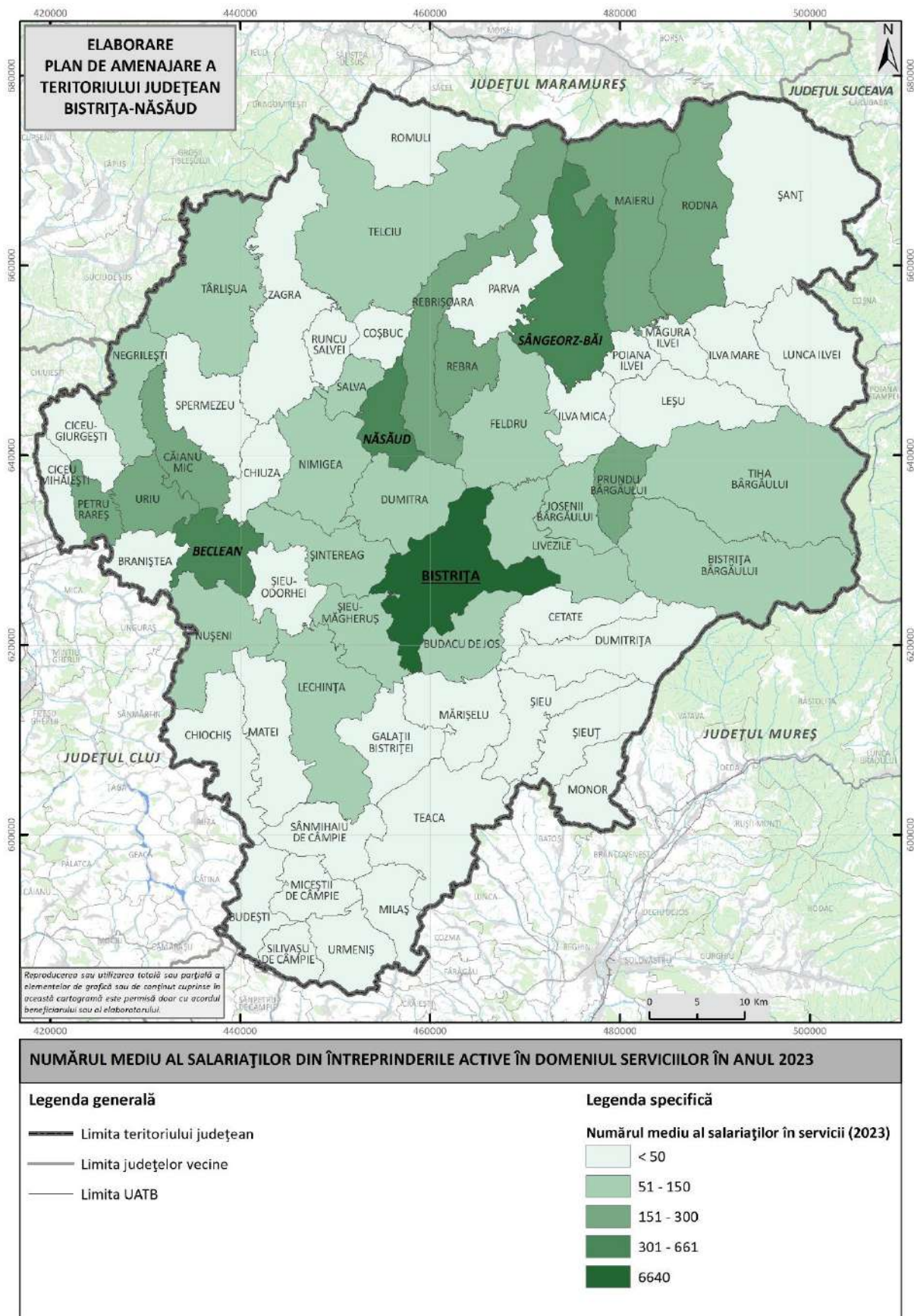
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.105 SALARIUL MEDIU NET LUNAR ÎN SUB-DOMENIILE DE SERVICII LA NIVEL JUDEȚEAN, REGIONAL ȘI NAȚIONAL, 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.106 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE DIN DOMENIUL SERVICIILOR, 2023

Sursa: Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud.

Analiza subdomeniului de comerț

Conform INS, în anul 2023, în domeniul comerțului din Bistrița-Năsăud erau active 2.493 de unități locale. Acestea au generat o cifră de afaceri totală de 6.318 milioane lei, având 11.994 de salariați. După cifra de afaceri, cele mai reprezentative companii din acest sector cuprind:

- Comerț cu autovehicule: Express Motors, Central Motors, Rubin, Comsig Automobile și Comautosport;
- Întreținerea și repararea autovehiculelor: Servlact, Plus Filadelfia Autoservice, ATP Motors, West-Car Service și Automobile Rulate;
- Comerț cu piese și accesorii pentru autovehicule: Anvelo Mital, Autolak Distribution, Comsig Grup, Unix Auto și Center Electric;
- Activități de intermediere în comerțul cu ridicata: Asirex Star, Euro Line, Birotică Transilvania, CC Pro Equipment, Silvermist și EN Ghedi Distribution;
- Comerț cu ridicata al produselor agricole brute și al animalelor vii: Agrocom LCD, Getuta Skin, Vartosim Business, UNC Zoofarm și Agricola Ardeal Cooperativă Agricolă;
- Comerț cu ridicata al produselor alimentare, al băuturilor și al tutunului: Punctual Comimpex, Roxana, Coca-Cola HBC Romania, Amerimarc și Selgros Bistrița.
- Comerț cu ridicata al bunurilor de consum: Bistri-Vet, Rociro, Ikon Trading, Interbrands Marketing Distribution și Aquila Part Prod;
- Comerț cu ridicata al echipamentului informatic și de telecomunicații: Rebtech, Ataline Prosistem, Loyal Center, Service Center Bistrița și Datacor Distribution;
- Comerț cu ridicata al altor mașini, echipamente și furnituri: Komax Testing România, Davalex Rus, ACL Mobile Car Wash, Fermierul Bistrița și Gheorghică Com;
- Comerț cu ridicata specializat al altor produse: Macon, Meda Plast Transilvania, Tinu House, Globex Tradco și Asiral Investment;
- Comerț cu ridicata nespecializat: Winter Com, Tub Integral, Boson Electro, Black Sea Suppliers, Comat-Trading;
- Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate: Kaufland – punct de lucru Bistrița, Lidl Discount - punct de lucru Bistrița, Profi Rom Food - punct de lucru Bistrița, Influent și Varodimex;
- Comerț cu amănuntul al produselor alimentare, băuturilor și al produselor din tutun, în magazine specializate: Agroardeal Com, Transeuro, Alces Prod Bistrița, Măcelaria Jupânul și Superb Cookies;

- Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate: Ozana, Mol Romania Petroleum Products, Lukoil România, Petroleum-Privat și Midivox Servcom;
- Comerț cu amănuntul al echipamentului informatic și de telecomunicații în magazine specializate: Orange Shop Bistrița, Lucky Apple Shop, Equal, Smart System și Only Best Device;
- Comerț cu amănuntul al altor produse casnice, în magazine specializate: Dedeman Bistrița 71, Altex Bistrița Greenfield, Mela-Rox Com, Sandy-Cola și Flanco Retail;
- Comerț cu amănuntul de bunuri culturale și recreative, în magazine specializate: Roumasport, Sportisimo Ro, Guzu&Kraft, Prosoft Management și Intertoy Zone Bistrița;
- Comerț cu amănuntul al altor bunuri, în magazine specializate: Dr. Max, Comgaby Moln, H&M Hennes&Mauritz, Farmacia Sanovil și Pepco Retail;
- Comerț cu amănuntul care nu se efectuează prin magazine, standuri, chioșcuri și piețe: Silpeter Coffee Services, Buxi Profesional, Antique Stone, Tuning 86 Bistrița și Optic House Transilvania.

Județul Bistrița-Năsăud găzduiește numeroase unități comerciale aparținând unor importante rețele naționale și internaționale, acestea acoperind atât segmentul hypermarketurilor, cât și pe cel al supermarketurilor. Dintre acestea, menționăm:

- Hypermarketuri: Auchan, cu magazine în Viișoara și Năsăud; Carrefour – 2 magazine în Bistrița; Kaufland – 2 magazine în Bistrița și unul în Năsăud; Selgros – 1 magazin în Bistrița.
- Supermarketuri:
 - Profi operează 7 magazine în municipiul Bistrița, 2 în Sângeorz-Băi și câte unul în Beclean, Căianu Mic, Nimigea de Jos, Salva, Coșbuc, Telciu, Năsăud, Rebrîșoara, Dumitra, Maieru, Rodna, Ilva Mare, Prundu Bârgăului, Tiha Bârgăului, Josenii Bârgăului, Lechința, Teaca și Șieu.
 - Lidl deține trei locații în Bistrița și una în Năsăud.
 - Penny Market este prezent cu trei magazine în Bistrița și câte unul în Năsăud, Beclean și Prundu Bârgăului.
 - La Doi Pași are 39 de unități distribuite în localitățile Bistrița, Beclean, Năsăud, Sângeorz-Băi, Prundu Bârgăului, Lechința, Căianu Mic, Dumitra, Dumbrăvița, Teaca, Rodna, Rebra, Feldru, Rusu Bârgăului, Șanț, Maieru, Milaș, Coșbuc, Șieu-Măgheruș, Șintereag, Ciceu-Mihăiești, Ilva Mică, Braniștea, Sânmihaiu de Câmpie, Silivașu de Câmpie, Lunca Ilvei, Leșu, Satu Nou, Anieș, Valea Mare, Spermezeu și Colibița.

Distribuția carburanților în județul Bistrița-Năsăud este asigurată preponderent prin intermediul stațiilor de alimentare aparținând unor jucători importanți din industrie, precum

Petrom, Rompetrol, Lukoil, MOL, OMV, Socar și Benzinăriile Ro. Pe lângă acestea, funcționează și numeroase unități locale de furnizare a carburanților, răspândite în municipiul Bistrița și în orașele, respectiv în unele comune din județ.

În sectorul farmaceutic, potrivit datelor furnizate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate, în județul Bistrița-Năsăud sunt înregistrați 72 de furnizori. Printre cele mai importante lanțuri de farmacii prezente la nivel județean se numără Catena, Dr. Max, Sanovil, Help Net Farma și Farmacia Dona.

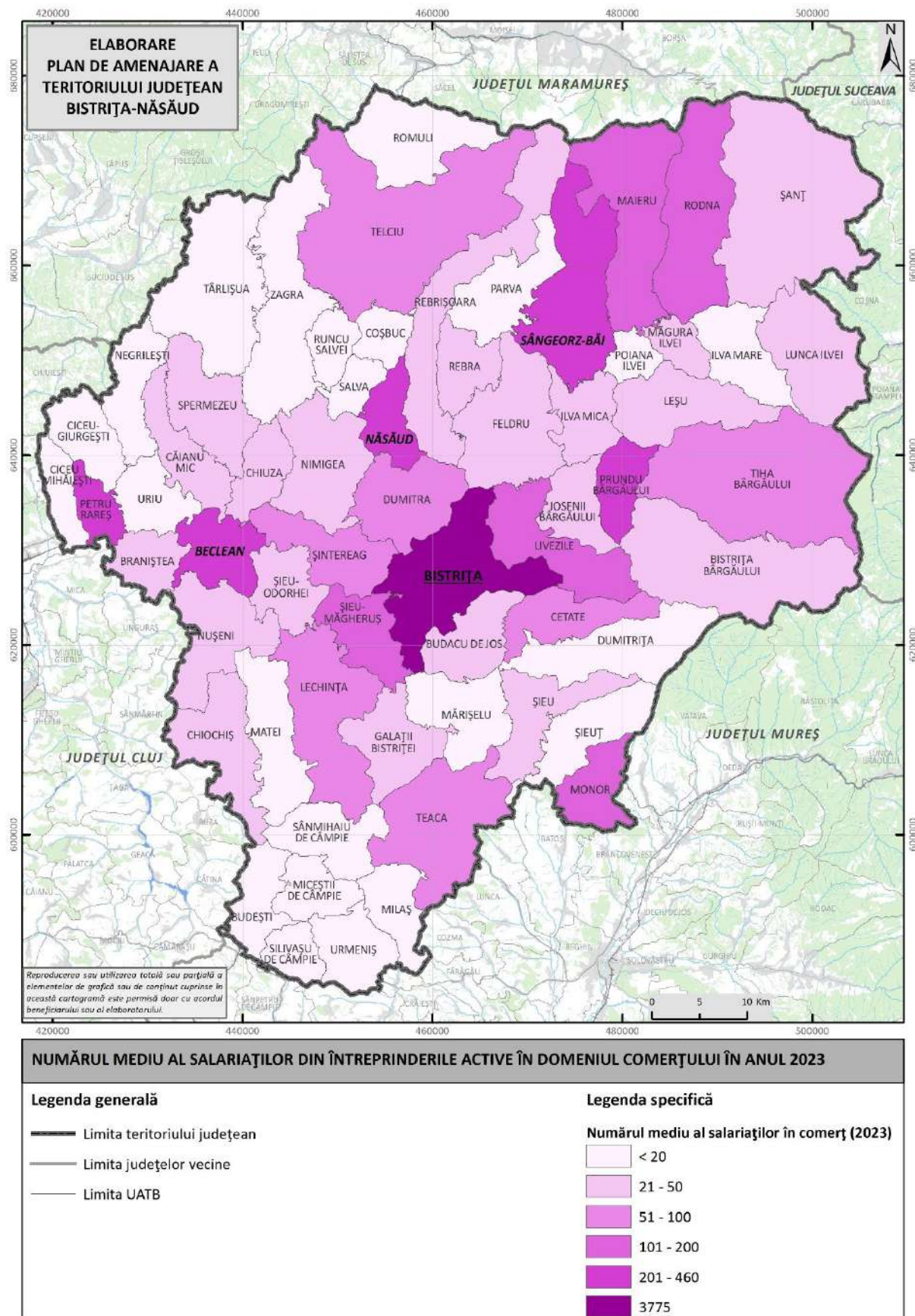
Infrastructura comercială din județul Bistrița-Năsăud dispune și de mai multe centre comerciale moderne. Cel mai important centru comercial din județ este Bistrița Retail Park, un complex de mari dimensiuni amplasat în zona de sud a municipiului Bistrița. Acesta găzduiește o varietate de magazine din domeniul modei, sportului, mobilierului și bunurilor pentru casă, printre care se numără Decathlon, Sportisimo, Sinsay, JYSK, TEDi, Dormeo și Xpress. Pe lângă zona de shopping, complexul oferă și servicii precum asistență veterinară, telecomunicații și proiecții cinematografice²³. Un alt centru comercial important din județ este Winmarkt Bistrița. Situat în centrul municipiului, acesta reunește magazine de îmbrăcăminte, încălțăminte, cosmetice, decorațiuni interioare și articole pentru casă, alături de servicii precum telecomunicații, curierat, farmacie, schimb valutar, saloane de înfrumusețare și opțiuni de recreere și alimentație publică.²⁴ Cea mai nouă dezvoltare comercială din oraș este OK Shopping Center, inaugurat parțial în primăvara anului 2024. Acesta găzduiește magazine de mobilier, îmbrăcăminte, cosmetice, alimentație și sănătate, fiind în curs de extindere, cu un etaj dedicat serviciilor pentru petrecerea timpului liber. Astfel, complexul va include, pe lângă zona de shopping, și o sală de sport modernă, cafenea, spații de înfrumusețare, un parc de distracții și o zonă food court.²⁵

²³ <https://new.bistritaretailpark.ro/>

²⁴ <https://www.winmarkt.ro/centre/winmarkt-bistrita/>

²⁵ <https://timponline.ro/in-curand-o-noua-deschidere-la-ok-shopping-center-bistrita/>

Fig. 2.107 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNȚEPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL COMERȚULUI,
2023

Sursa: Direcția Regională de Statistică Bistrița-Năsăud.

Analiza subdomeniului de transport și logistică

Potrivit INS, 1.186 dintre unitățile locale active în anul 2023 în județul Bistrița-Năsăud erau înregistrate în sectorul transportului și depozitării; acestea au înregistrat o cifră de afaceri de 1.641 milioane lei, având 3.941 salariați.

Dacă ne raportăm la veniturile generate, cei mai importanți actori din domeniul transportului și logisticii, în ordinea descrescătoare a cifrei de afaceri, cuprind: Filadelfia, Tabita Tour, Materom Automotive, Adri-Vasi Express, Rontransmar, King Spedition, Duo Alecaro, Svend E Soerensen, Frigorificos Daniel, Benad Logistic și Kowa Innes Trans. În schimb, după numărul de salariați, primele companii din județ sunt: Compania Națională Poșta Română, Transmixt, Tabita Tour, Filadelfia și Svend E. Soerensen, fiecare având peste 100 de angajați.

În ceea ce privește transportul public de persoane, acesta se realizează la nivel interurban prin intermediul a 98 de companii²⁶, cu autobuze și microbuze, în baza licențelor de traseu eliberate de către autoritățile administrației publice județene în a căror rază administrativă se află traseele respective, cu avizul Autorității Rutiere Române. Conform datelor publicate de către Autoritatea Rutieră Română²⁷, la nivel județean sunt autorizați 12 de operatori pentru asigurarea serviciului de transport public județean de persoane, 4 operatori de transport public interjudețean de persoane, 3 operatori de transport public rutier de persoane prin servicii regulate speciale și 11 de operatori de transport rutier public de persoane prin servicii ocazionale.

Conform datelor cuprinse în Programul de transport public județean de persoane prin curse regulate în Județul Bistrița-Năsăud, 2024-2033, aprobat prin H CJ de Consiliul Județean Bistrița-Năsăud la data de 29.08.2024²⁸, numărul total de curse care deserveșc cererea de transport generată sau atrasă de județ este de aproximativ 179, acestea fiind distribuite pe 64 trasee.

Potrivit datelor INS pentru anul 2023, cele mai importante companii din subsectorul transporturilor terestre de călători din județ, după cifra de afaceri, sunt: Tabita Tour, Transmixt, Yulyus Travel, Exmitiani și Matei-Unitrans.

În ceea ce privește transportul rutier de mărfuri și serviciile de mutare, cele mai importante companii, după cifra de afaceri, sunt: Filadelfia, Adri-Vasi Express, Rontransmar, King Spedition și Duo Alecaro.

²⁶ http://www.arr.ro/files/info-utile/transport%20persoane/intreprinderi_pers.pdf

²⁷ https://en.arr.ro/arr_doc_122_info-operatori-transport-persoane_pg_0.htm?

²⁸ <https://www.portalbn.ro/portal/bistrita-nasaud/portal.nsf/9E053D809FCF44A1C2258B8F00452C2B/%24FILE/Program%20de%20transport%202024-2033.pdf>

Transportul feroviar din județul Bistrița-Năsăud se desfășoară pe rețeaua CFR aferentă magistralei 400, care traversează județul și asigură legături directe cu județele Cluj, Suceava și Satu Mare. Stația Bistrița Nord este conectată prin linia Bistrița-Beclean la magistrala principală, oferind acces spre principalele direcții regionale. Rețeaua feroviară județeană este electrificată în proporție de 57,2%, județul situându-se peste media națională la acest indicator. În plus, traseul Adjud–Beclean pe Someș, parte din rețeaua TEN-T Globală, urmează să fie modernizat și reabilitat pentru a permite viteze mai mari și servicii mai eficiente atât pentru pasageri, cât și pentru transportul de marfă.²⁹

În sectorul serviciilor de depozitare și al activităților auxiliare pentru transport, cele mai mari companii, în funcție de cifra de afaceri, sunt: Art Glas, Silviu-Dan-Monica, Phonix Logistics, Taxeuroexpres și VLS Family Enterprise.

În ceea ce privește activitățile de poștă și curierat, principalele companii cuprind: Compania Națională Poșta Română, Capriccio, Dianamar Bistrita, Martini Logistic Center și Pink Post Office.

Analiza subdomeniului de informații și telecomunicații

Conform datelor furnizate de INS pentru anul 2023, în sectorul informațiilor și telecomunicațiilor din județul Bistrița-Năsăud activau 311 unități locale. Acestea au realizat o cifră de afaceri de 154 milioane lei și au angajat 487 de persoane. După contribuția la economia județului, domeniul IT&C are o pondere modestă, reprezentând doar 1,6% din cifra totală de afaceri înregistrată de sectorul serviciilor în 2023. Raportat la cifra de afaceri din anul 2023, principalele companii din județ sunt:

- În domeniul activităților de editare: Case Software;
- În domeniul producției cinematografice, video și de programe de televiziune; înregistrări audio și activități de editare muzicală: Casa de Filme Noua;
- În domeniul activităților de difuzare și transmitere de programe: Turism Someș Event;
- În domeniul telecomunicațiilor: Vodafone Romania – punct de lucru Bistrița, Telekom România Communications Bistrița, RCS & RDS Bistrița, Nextgen Communications și Tehnic Bistrița.
- În domeniul serviciilor în tehnologia informației: Elcom Internațional, MXT Creation, Nanolabs Electronics, Codeworks Technologies și Duty Ventures;

²⁹ Strategia de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud, 2021-2027.

- În domeniul serviciilor informatice: Namebox.

Analiza subdomeniului de servicii pentru dezvoltarea afacerilor

Activități profesionale, științifice și tehnice

În anul 2023, județul găzduia 763 de unități locale care desfășurau activități profesionale, științifice și tehnice, acestea generând o cifră de afaceri totală de 342 milioane lei și având un efectiv de 1.333 angajați. Printre acestea se regăsesc și companiile specializate în cercetare-dezvoltare, care vor fi analizate în secțiunea următoare. Cei mai importanți actori din domeniu, ierarhizați în funcție de cifra de afaceri, sunt:

- Activități juridice și de contabilitate: Contauditex;
- Activități administrative centrale și de consultanță în management: Punctmarket, France Concept House, TBS Montage Group, Market Business Solution și Industrial M&A Consulting;
- Activități de arhitectură și inginerie, testare și analiză tehnică: KES Business, Registrul Auto Român, Klever System, GDP Concept și Grand Art;
- Publicitate și cercetare de piață: Sepia Print, Hedro Star, Asix-Ro Prodcom, Prisma Lab și Blue Apple Concept;
- Alte activități profesionale, științifice și tehnice: Blue Line Energy, Aminodan 2004 și Storm Oil;
- Activități veterinare: Tar Crinluc, Medivet Martau, Vetpharm și Pro Pet Life.

Servicii de cercetare-dezvoltare

În județul Bistrița-Năsăud, sectorul privat de cercetare-dezvoltare este reprezentat de 5 entități, conform datelor INS pentru anul 2023, acestea înregistrând o cifră de afaceri totală de 44 milioane lei și 102 salariați. Cele mai importante entități din sfera activităților de CDI din județ, după cifra de afaceri, sunt Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii și Echipamente de Protecția Mediului (ICPE Bistrița) și Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare și Experimentare-Producție Bistrița.

Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii și Echipamente de Protecția Mediului – ICPE Bistrița a fost înființat în anul 1983 ca filială a Institutului de Cercetare și Proiectare pentru Electrotehnică din București, devenind în anul 2006 societate comercială cu capital integral privat. În prezent, ICPE Bistrița are aproximativ 50 de specialiști cu studii tehnice

și desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, producție de echipamente și implementare de tehnologii în domeniul protecției mediului.³⁰

Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare și Experimentare-Producție Bistrița funcționează în subordinea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” și continuă activitatea Stațiunii de Cercetare-Experimentare Cluj, fondată în anul 1950. În componența SCDEP Bistrița sunt incluse Secția de Dezvoltare Bistrița, Baza Experimentală Lechința (cu peste 4.200 ha de teren forestier), Baza Experimentală Târgu Mureș și Păstrăvăria Gilău. Stațiunea desfășoară cercetare aplicată în silvicultură, axată pe refacerea arboretelor de cvercinee din Transilvania și dezvoltă soluții tehnologice pentru adaptarea pădurilor la schimbările climatice. Prin activitatea de experimentare și producție se asigură obținerea și valorificarea rezultatelor științifice, care sunt ulterior transferate către operatorii din domeniul forestier, cu scopul de a susține aplicarea unor soluții inovatoare și creșterea eficienței în gestionarea resurselor forestiere.³¹

În același context amintim și Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița, instituție publică cu personalitate juridică, aflată în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu-Șișești”. Aceasta a fost înființată prin reorganizarea fostei Stațiuni de Cercetare și Producție Pomicolă Bistrița și administrează 151,35 ha de teren din domeniul public al statului, destinat activităților de CDI și de multiplicare a materialului biologic pomicol. Stațiunea derulează proiecte strategice de interes național în domeniul agriculturii, inclusiv proiecte ce vizează conservarea resurselor genetice vegetale, beneficiind de finanțare directă din bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.³²

Totodată, în județ există și inițiative derulate de companii locale, care contribuie activ la inovarea și valorificarea durabilă a resurselor naturale. Un exemplu în acest sens este Centrul de Cercetare, Inovare, Proiectare și Formare Profesională „Silvania”, o inițiativă privată în domeniul construcțiilor durabile din lemn, dezvoltată sub egida grupului de firme MIS Grup. Amplasat în imediata vecinătate a fabricii „Silvania Internațional” din Lunca Ilvei, centrul are ca obiectiv valorificarea sustenabilă a resurselor naturale locale (precum lemnul, lâna și piatra), promovarea meșteșugurilor tradiționale și conservarea construcțiilor vechi specifice zonelor montane. Conceput ca un hub educațional și tehnologic, centrul colaborează cu universități, școli profesionale și organizații de specialitate, oferind stagii de practică, cursuri și activități de

³⁰ <https://www.icpebn.ro/ro/despre-noi.html>

³¹ <https://icas.ro/despre-noi/subunitati/bistrita/>

³² <https://timponline.ro/infiinteaza-statiunea-cercetare-dezvoltare-pomicultura-bistrita/>

cercetare aplicată în domeniile construcțiilor ecologice, prelucrării lemnului și protecției mediului.³³

Servicii administrative și suport

Potrivit INS, în anul 2023 județul Bistrița-Năsăud găzduia 318 unități locale active în serviciile administrative și de suport, acestea raportând o cifră totală de afaceri de 203 milioane lei și un număr de 1.936 de angajați. Cele mai importante companii din județ, în ordinea descrescătoare a cifrei de afaceri, cuprind:

- Activități de închiriere și leasing: Georgie Tower, Construct Partner Confort, SRT General Construct, Miriam Ema Construct și Terradig Construct;
- Activități de servicii privind forța de muncă: Personova Home Care, Carpensudor, Robot Team, Amerimarc Logistics și Wir Haben Alles;
- Activități ale agențiilor turistice și a tour-operatorilor; alte servicii de rezervare și asistență turistică: Wens Tour, Flumen Viaggi International, Oceania Comtur, Filadelfia Touroperare Go și Ruefa Escape Travel;
- Activități de investigații și protecție: Protecție și Pază Bistrița-Năsăud, Brinks Cash Solutions, MC Protect, Forța Zero Pază și Securitate și Protguard Bistrița-Năsăud;
- Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri: Diatours, Coces Trans, BLA Avantaj Line și Geo-Sil Clean;
- Activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor: Austroil, Spria Oil Company, Stella Blue, Sting Expert și Profitah 2009.

Analiza subdomeniului financiar și de asigurări

Conform datelor INS pentru anul 2023, în sectorul financiar și al asigurărilor din județul Bistrița-Năsăud activau 150 de unități locale, acestea generând venituri totale de aproximativ 375 milioane de lei și susținând 655 de locuri de muncă. Printre cele mai importante companii, clasate în funcție de cifra de afaceri, se numără:

- Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii: Banca Transilvania, Banca Comercială Română, BRD-Groupe Societe Generale, Raiffeisen Bank și CEC Bank;

³³ <https://www.silvaniabn.ro/lucrari/centrul-de-cercetare-si-inovare-lunca-ilvei>

- Activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii (cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale): Allianz-Țiriac Asigurări, Asirom Vienna Insurance, ABC Asigurări-Reasigurări și Generali România Asigurare-Reasigurare;
- Activități auxiliare pentru intermediari financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii: Transilvania Broker de Asigurare, Direktasig Filadelfia Broker de Asigurare, Money Chest, TBK Golden Consulting și 5MM Broker de Asigurare.

Analiza sub-sectorului de servicii private sanitare, educaționale, cultural-recreative și diverse

Servicii educaționale

Potrivit datelor INS, în anul 2023, sectorul serviciilor educaționale din județ totaliza 87 de unități locale active, care au înregistrat o cifră de afaceri totală de circa 14 milioane lei. În total, numărul salariaților din sectorul învățământului (inclusiv cei din sectorul public) totaliza 5.136 persoane. În funcție de cifra de afaceri, cei mai importanți actori privați din piață sunt Super Ok, Martura Expres și Mărțișorul Magic.

În anul școlar 2023–2024, județul Bistrița-Năsăud dispunea de o rețea de 313 unități de învățământ preuniversitar, dintre care 101 erau situate în mediul urban, iar 212 în mediul rural. Din totalul acestora, 299 de unități aparțineau sistemului public, în timp ce 14 funcționau în regim privat. Structura rețelei educaționale cuprindea 123 de creșe și grădinițe, 138 de școli primare, 31 de licee, 5 școli postliceale, precum și 16 unități cu rol complementar, cum ar fi cluburile elevilor sau cluburile sportive.³⁴

Servicii de sănătate și asistență socială

Potrivit Institutului Național de Statistică, în anul 2023, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat un număr de 281 unități locale active în domeniul sănătății și asistenței sociale, acestea generând o cifră de afaceri de aproximativ 180 milioane de lei. Efectivul total de salariați din sectorul sănătății și asistenței sociale (inclusiv cei din sectorul public al sănătății și asistenței sociale) din județ s-a ridicat la 5.502 persoane în anul respectiv. Cele mai importante companii din domeniu, după cifra de afaceri, sunt:

- Activități de asistență medicală spitalicească: Clinica Sanovil și Raal-Medical;
- Asistență medicală ambulatorie și stomatologică: Murivisan, Hard Med Solutions, Radent-Center, Boca Dental Doctors și Soul Dental Studio;

³⁴ <https://sigurantascolara.ro/masurile-dispuse-la-nivelul-inspectoratului-de-politie-judetean-bistrita-nasaud-pentru-un-nou-an-scolar-in-siguranta/>

- Alte activități legate de sănătatea umană: Bioclinica Optimus, Dorna Medical, Hiperdia, Physiokinetic Group Ara și Centrul de Radiologie și Ortodonție Avram.

Servicii de spectacole, culturale și recreative

Statisticile INS arată că, în anul 2023, județul Bistrița-Năsăud găzduia 154 de unități locale active în sectorul spectacolelor, culturii și recreației. Acestea au obținut o cifră de afaceri totală de 171 milioane lei și au angajat un număr 861 persoane. Dintre acestea, se remarcă următoarele companii, în ordinea descrescătoare a cifrei de afaceri:

- În domeniul activităților de creație și interpretare artistică: Show and Events Factory;
- În domeniul activităților desfășurate de biblioteci, arhive, muzee și al altor activități culturale: Ideal Company;
- În domeniul activităților sportive, recreative și distractive: The Virtual Escape și Tir Sportiv;
- În domeniul jocurilor de noroc și pariurilor: Riviera Games, Sandinex Club, P.L.J. Bistrița, River Super Slot și Royal Clubinvest.

Alte activități de servicii

Potrivit datelor INS pentru anul 2023, în județul Bistrița-Năsăud funcționau 265 de unități locale care desfășurau alte activități de servicii, generând împreună o cifră de afaceri de 47 milioane lei și având un total de 518 angajați. Cele mai importante companii, în funcție cifra de afaceri și tipurile de servicii pe care le oferă pe piață, sunt:

- În ceea ce privește reparațiile de calculatoare, articole personale și uz gospodăresc: Multi Masimex, Bobilech, Expert Holding și SGI Service Misu;
- În categoria altor activități de servicii (servicii casnice externalizate, servicii de înfrumusețare și întreținere corporală, pompe funebre etc.): Geodensis Transcom și Societatea Cooperativă Meșteșugărească de Gradul 1 Unirea Bistrița.

Dotarea tehnică și materială din sectorul serviciilor

Dotarea tehnică și materială a sectorului de servicii din județul Bistrița-Năsăud este, în prezent, relativ modestă, comparativ cu cea a altor județe din regiunea Nord-Vest. În general, infrastructura destinată acestui sector este reprezentată de centrele și parcurile de afaceri, spațiile de birouri (inclusiv cele care permit formatul co-working), spațiile pentru evenimente profesionale (conferințe, expoziții etc.) și, desigur, spațiile de comercializare. Bistrița-Năsăud dispune numai de câteva astfel de facilități, majoritatea fiind concentrate în municipiul Bistrița.

Potrivit Strategiei de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud, în județ funcționează un centru de informare tehnologică, care activează în cadrul Camerei de Comerț și Industrie Bistrița-Năsăud, alături de un oficiu de legătură cu industria, organizat de un operator economic privat. Aceste structuri oferă un sprijin limitat în raport cu nevoile tot mai complexe ale mediului de afaceri local, în special în contextul digitalizării și al cerințelor de inovare tehnologică.

În acest context, Municipiul Bistrița a demarat recent un proiect important, care vizează completarea și modernizarea infrastructurii locale de sprijin pentru afaceri, prin înființarea Incubatorului de afaceri Bistrița IndustriaNova Hub. Inițiativa are ca obiectiv principal susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă. Pentru implementarea proiectului, autoritatea locală a lansat procedura de selecție a unui partener privat ca societate de administrare, în conformitate cu prevederile Programului Regional Nord-Vest 2021–2027. Incubatorul își propune să stimuleze antreprenoriatul local și să contribuie la creșterea valorii adăugate a economiei județene.³⁵

2.12. Piața imobiliară

Analiza indicatorilor principali ai întreprinderilor din domeniul tranzacțiilor imobiliare din județ

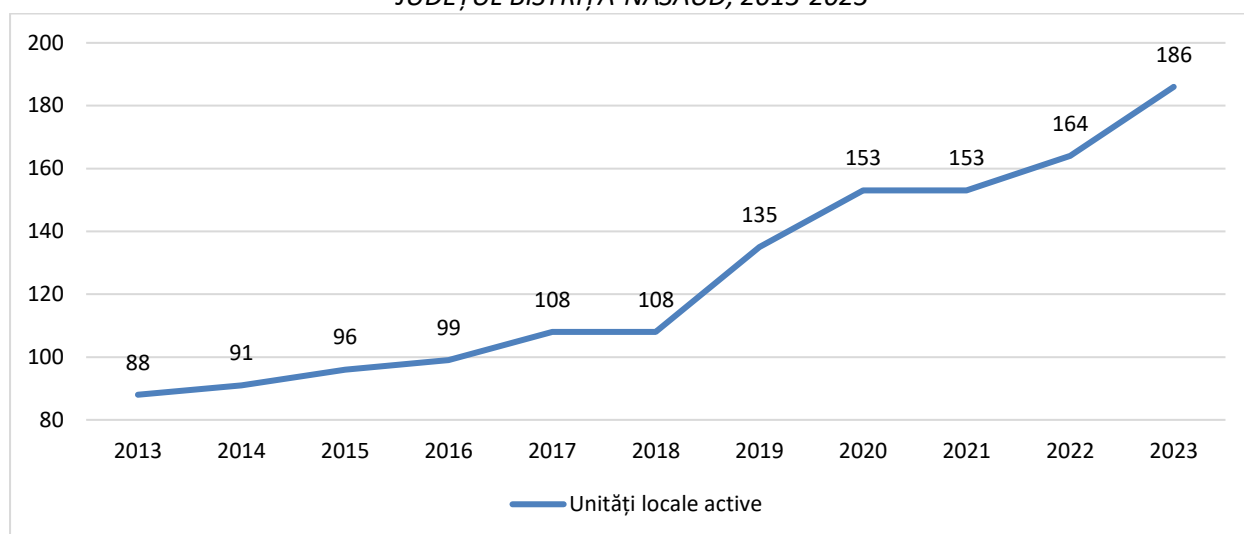
Conform datelor furnizate de INS, în anul 2023, în județul Bistrița-Năsăud erau active 186 de unități locale specializate în domeniul tranzacțiilor imobiliare, numărul acestora înregistrând o creștere de 111,4% comparativ cu anul 2013 (când erau active 88 de unități). Dintre acestea, 185 (reprezentând 99,5%) erau microîntreprinderi (0-9 persoane), iar o unitate (0,5%) era clasificată ca întreprindere mică (10-49 persoane).

Datele furnizate de către INS arată că, în anul 2023, unitățile active din sectorul tranzacțiilor imobiliare au generat o cifră de afaceri de aproximativ 58,1 milioane de lei. Cele mai importante companii active în domeniul tranzacțiilor imobiliare din județ, în funcție de cifra de afaceri înregistrată în 2023, sunt: Riviera Rezidence, Emi Corporation Serv, Aviaspray, Four Seasons Residence și Demini. Aceste companii sunt specializate în dezvoltarea, vânzarea și administrarea ansamblurilor rezidențiale și a proiectelor imobiliare proprii.

Pe lângă companiile menționate anterior, pe piața imobiliară din județ își desfășoară activitatea și alți actori importanți, specializați în intermedierea și consultanța imobiliară. Aceștia cuprind atât firme cu acoperire locală sau județeană, cât și unități ce fac parte din diverse rețele naționale.

³⁵ <https://www.primariabistrita.ro/anunt-de-sectie-societate-de-administrare-partener-pentru-incubatorul-de-afaceri-bistrita-industrianova-hub/>

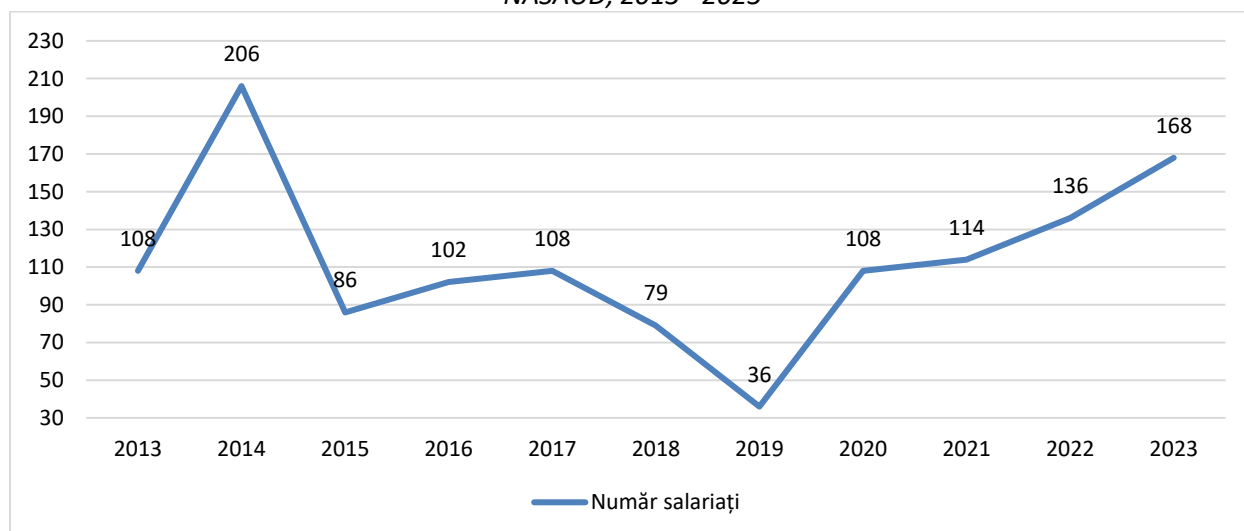
Fig. 2.108 NUMĂRUL UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE ÎN DOMENIUL TRANZACȚIILOR IMOBILIARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013-2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În anul 2023, unitățile locale active în sectorul tranzacțiilor imobiliare din județul Bistrița-Năsăud cumula un total de 168 angajați - în creștere cu 55,6% față de anul 2013. Pe parcursul intervalului 2013–2019, sectorul tranzacțiilor imobiliare din județul Bistrița-Năsăud a înregistrat fluctuații semnificative ale numărului de salariați, variind între 36 și 206 persoane, iar începând cu anul 2020 s-a remarcat o creștere constantă a salariaților din acest domeniu (de la 108 salariați în anul 2020, la 168 salariați în anul 2023).

Fig. 2.109 EFECTIVUL DE SALARIAȚI DIN DOMENIUL TRANZACȚIILOR IMOBILIARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2013 - 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În același an, salariul mediu net lunar din domeniul tranzacțiilor imobiliare în județul Bistrița-Năsăud a fost de 3.141 lei, înregistrând o creștere de aproximativ 202,9% față de anul

2013. Comparativ cu media salarială județeană, câștigul salarial mediu net din acest domeniu a fost cu aproape 9% mai mic, situându-se, de asemenea, cu 3,4% sub media regională și cu 3,9% sub media națională la nivel de sector.

Elemente de dinamică a dezvoltării imobiliare

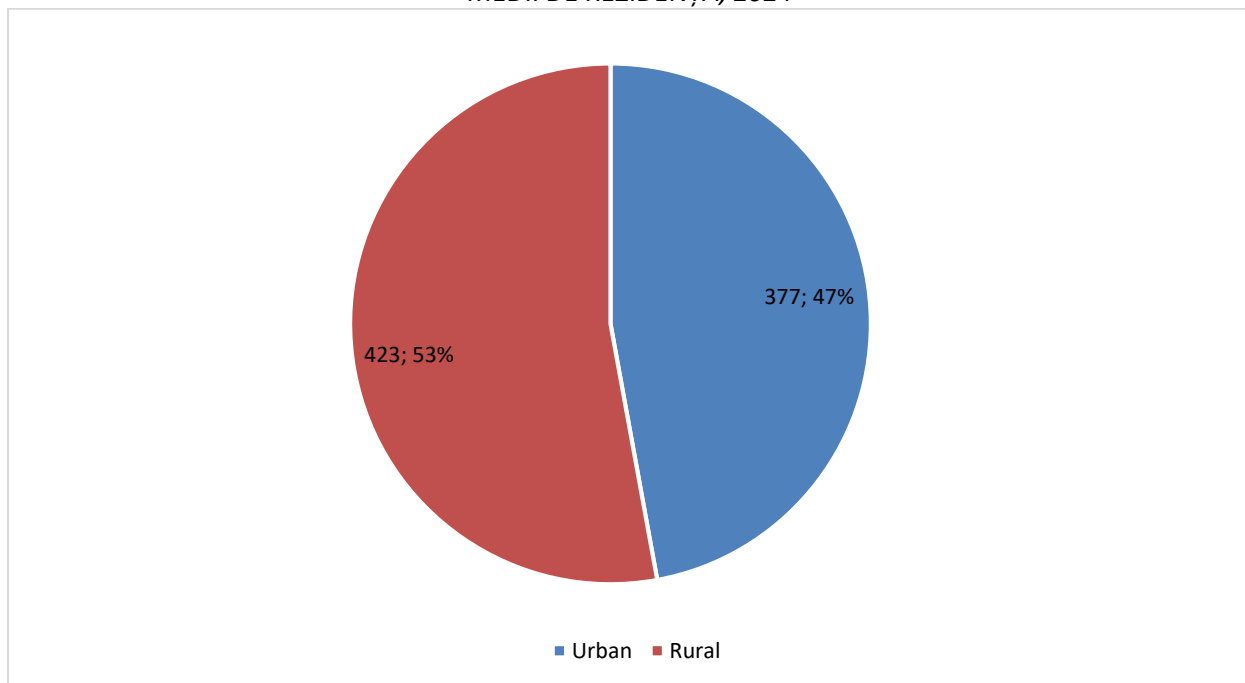
Potrivit INS, în anul 2024, în județul Bistrița-Năsăud au fost eliberate în total 800 de autorizații de construire pentru clădiri, dintre care 47,1% în mediul urban (377 autorizații) și 52,9% în mediul rural (423 autorizații). Din totalul autorizațiilor eliberate, cele pentru clădiri rezidențiale (exclusiv cele pentru colectivități) dețin ponderea cea mai mare (641 autorizații - 80,1%), fiind urmate de cele pentru alte tipuri de clădiri (142 autorizații - 17,8%), clădiri destinate comerțului cu ridicata și cu amănuntul (13 autorizații - 1,6%), clădiri rezidențiale colective (2 autorizații - 0,3%), hoteluri și clădiri similare (1 autorizație - 0,1%), respectiv clădiri administrative (1 autorizație - 0,1%).

Aceeași sursă de date arată că în județul Bistrița-Năsăud, numărul total al autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri a crescut ușor în ultimii 10 ani, de la 796 autorizații în anul 2014 la 800 autorizații în anul 2024 (+0,5%). Pe tipuri de construcții, cea mai mare creștere în termeni absoluți s-a înregistrat în cazul autorizațiilor emise pentru construcția de clădiri rezidențiale (exclusiv cele pentru colectivități), care au crescut de la 595 autorizații în 2014 la 641 în 2024 (+7,7%). În cazul clădirilor rezidențiale pentru colectivități, numărul autorizațiilor a crescut de la 1 la 2. Pentru clădirile administrative, s-a înregistrat o scădere semnificativă, de la 10 autorizații în 2014 la doar 1 în 2024 (-90%), tendință asemănătoare cu cea întâlnită în cazul hotelurilor și clădirilor similare, unde numărul autorizațiilor a scăzut de la 16 la 1 (-93,8%). În schimb, pentru clădirile destinate comerțului cu ridicata și cu amănuntul, numărul autorizațiilor s-a dublat, de la 6 în 2014 la 13 în 2024 (+116,7%). Categoria „alte clădiri” a înregistrat o ușoară scădere, de la 168 de autorizații în 2014 la 142 în 2024 (-15,5%).

În anul 2024, cele mai multe autorizații de construire din județul Bistrița-Năsăud au fost eliberate în: Municipiul Bistrița (298 autorizații), Budacu de Jos (40 autorizații), Beclean (30 autorizații), Tiha Bârgăului (27 autorizații), Sângeorz-Băi (26 autorizații), Năsăud (23 autorizații), Șieu-Măgheruș (23 autorizații), Șintereag (21 autorizații) și în comunele Bistrița Bârgăului, Chiuza și Lechința, fiecare cu câte 19 autorizații. La polul opus, cele mai puține autorizații de construire (câte una) au fost eliberate în comunele Budești, Ciceu-Mihăiești, Măgura Ilvei, Runcu Salvei, Sânmihăiu de Câmpie și Silivașu de Câmpie, iar în alte localități, precum Chiochiș, Leșu, Miceștii

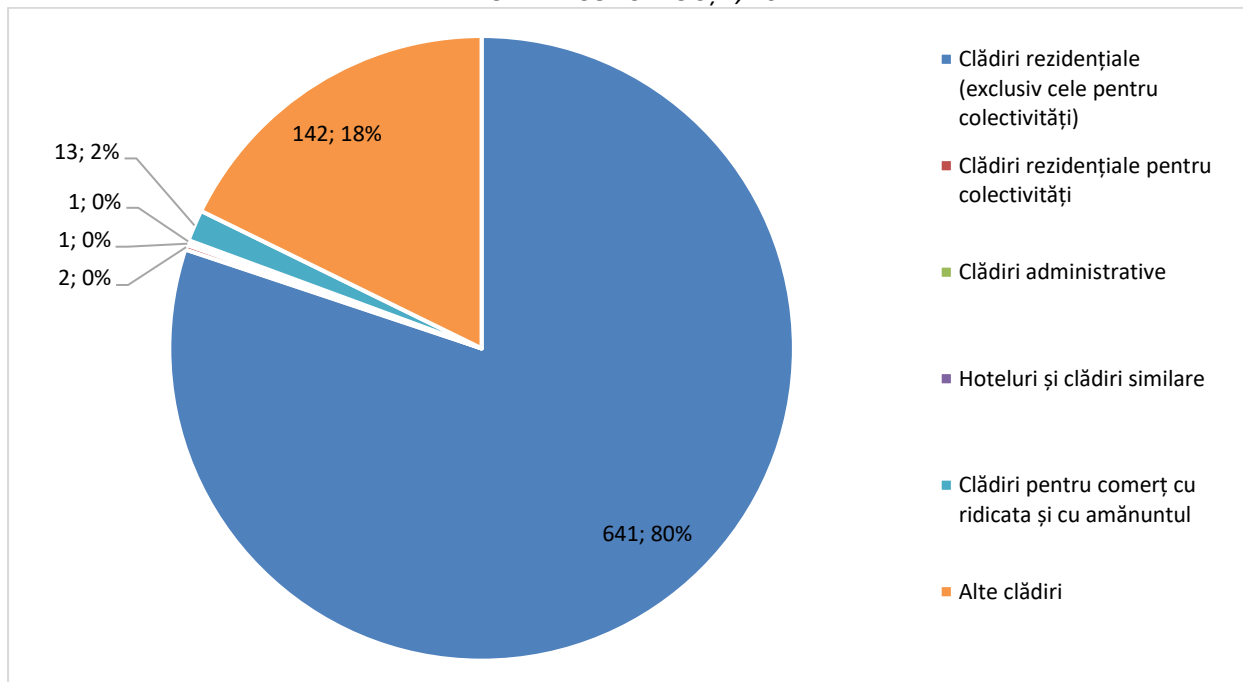
de Câmpie, Milaș, Rebra, Rodna, Salva, Spermezeu, Târlîșua, Teaca și Urmeniș nu a fost eliberată nicio autorizație.

Fig. 2.110 NUMĂRUL AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ELIBERATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE MEDII DE REZIDENȚĂ, 2024

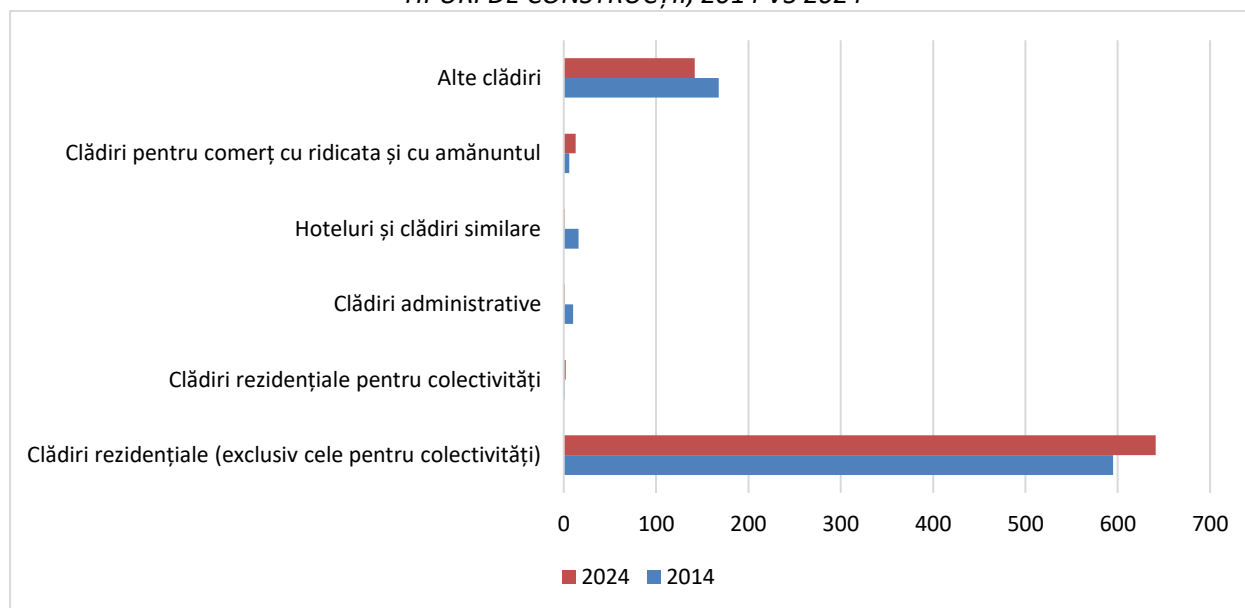
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.111 NUMĂRUL AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ELIBERATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE TIPURI DE CONSTRUCȚII, 2024

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.112 NUMĂRUL AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ELIBERATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE TIPURI DE CONSTRUCȚII, 2014 VS 2024

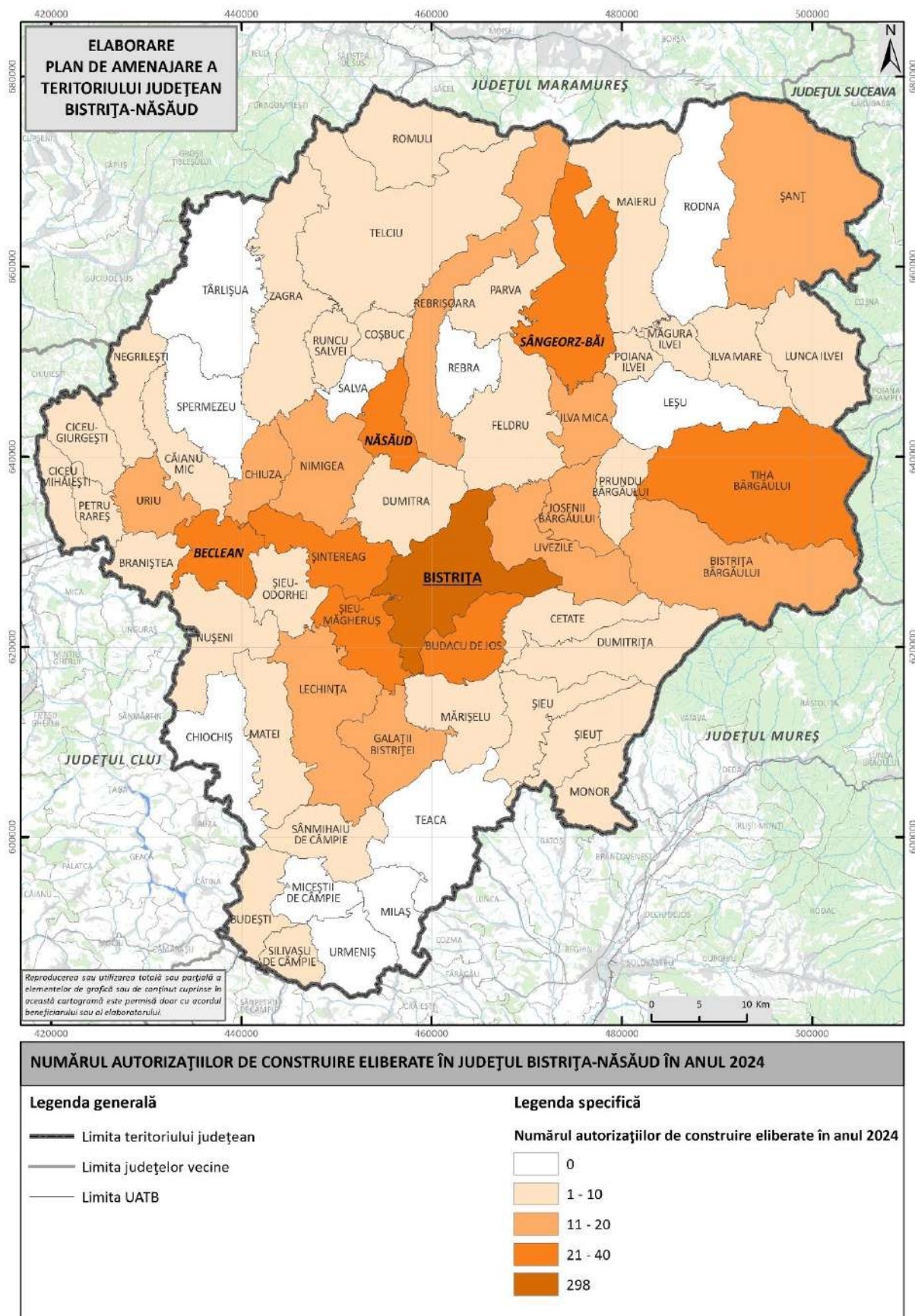
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Potrivit datelor publicate de INS prin intermediul platformei Tempo Online, la finele anului 2023, în județul Bistrița-Năsăud erau înregistrate 126.911 locuințe. Dintre acestea, 125.015 se aflau în proprietate majoritar privată (98,5%), iar 1.896 în proprietate majoritar de stat (1,5%). Stocul total de locuințe a crescut cu 9.962 unități (+8,5%) în perioada 2013-2023. Pe forme de proprietate, locuințele aflate în proprietate privată au crescut cu 9.532 (+8,3%), iar cele deținute de stat cu 430 (+29,3%).

Analizând repartitia locuințelor pe medii de rezidență, observăm că dintre cele 126.911 locuințe existente în anul 2023, 52.878 erau situate în mediul urban (41,7%), iar 74.033 în mediul rural (58,3%). În ultimii zece ani, numărul de locuințe a crescut mai puternic în mediul urban, unde s-au adăugat 7.600 locuințe (+16,8% față de 2013), în timp ce în mediul rural creșterea a fost mai modestă, fiind consemnat un surplus de doar 2.362 de locuințe (+3,3%).

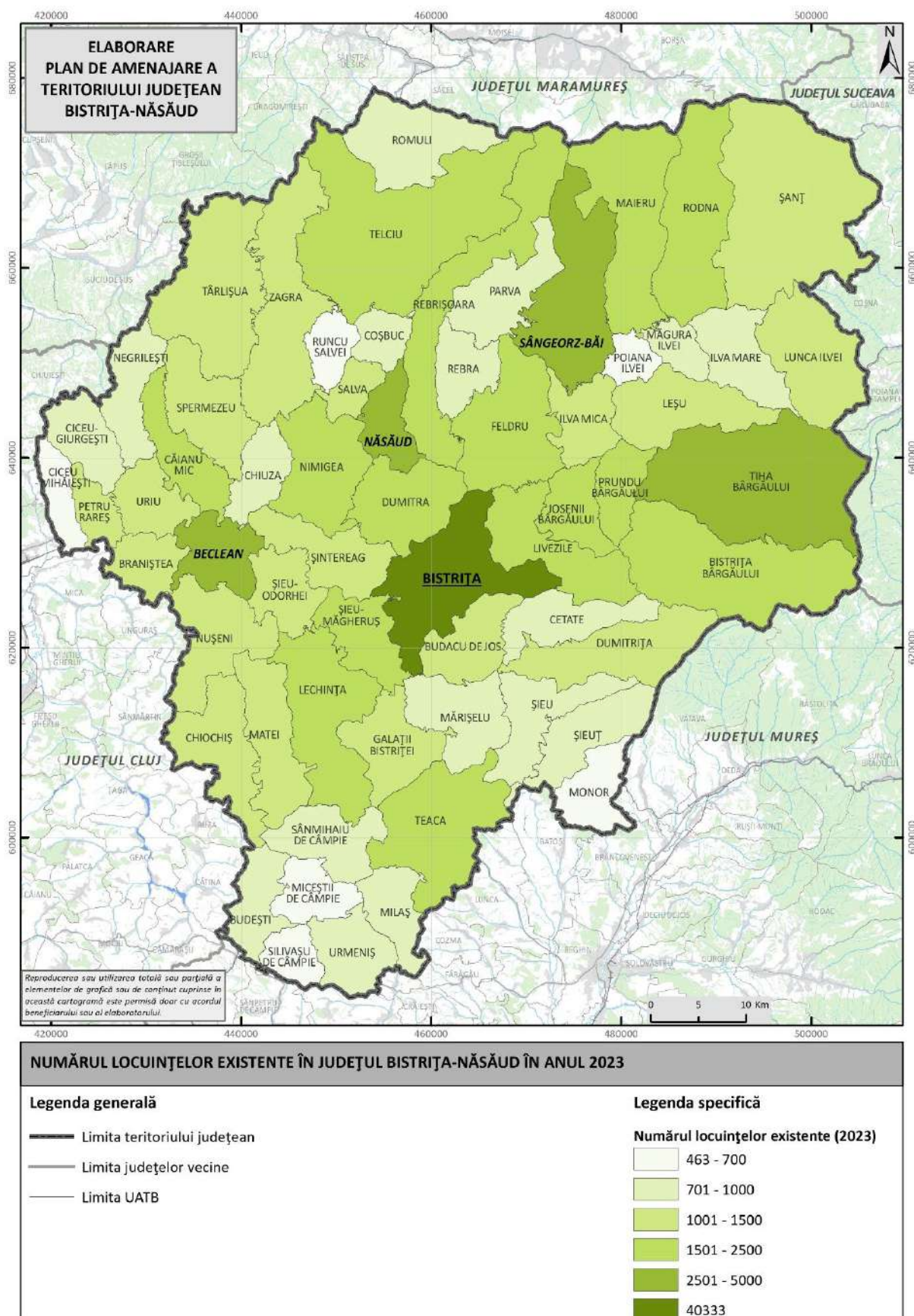
La finele anului 2023, existau diferențe majore între localitățile județului Bistrița-Năsăud din punctul de vedere al numărului de locuințe existente. Municipiul Bistrița deține cel mai mare stoc, cu 40.333 de locuințe, fiind urmat la distanță de orașele Beclean (4.751 locuințe), Năsăud (4.310) și Sângeorz-Băi (3.484). Acestea sunt urmate, la rândul lor, de comunele cu populație mai numeroasă, precum Tiha Bârgăului (2.621 locuințe), Prundu Bârgăului (2.449), Maieru (2.427), Telciu (2.345), Teaca (2.249) și Rodna (2.145). La polul opus, cel mai mic stoc locativ se înregistrează în Runcu Salvei (463 locuințe), Silivașu de Câmpie (490), Poiana Ilvei (564), Miceștii de Câmpie (592), Ciceu-Mihăiești (595), Monor (618), Ciceu-Giurgești (702), Coșbuc (706), Șieut (719) și Milaș (721).

Fig. 2.113 NUMĂRUL AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ELIBERATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Fig. 2.114 NUMĂRUL LOCUINȚELOR EXISTENTE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD

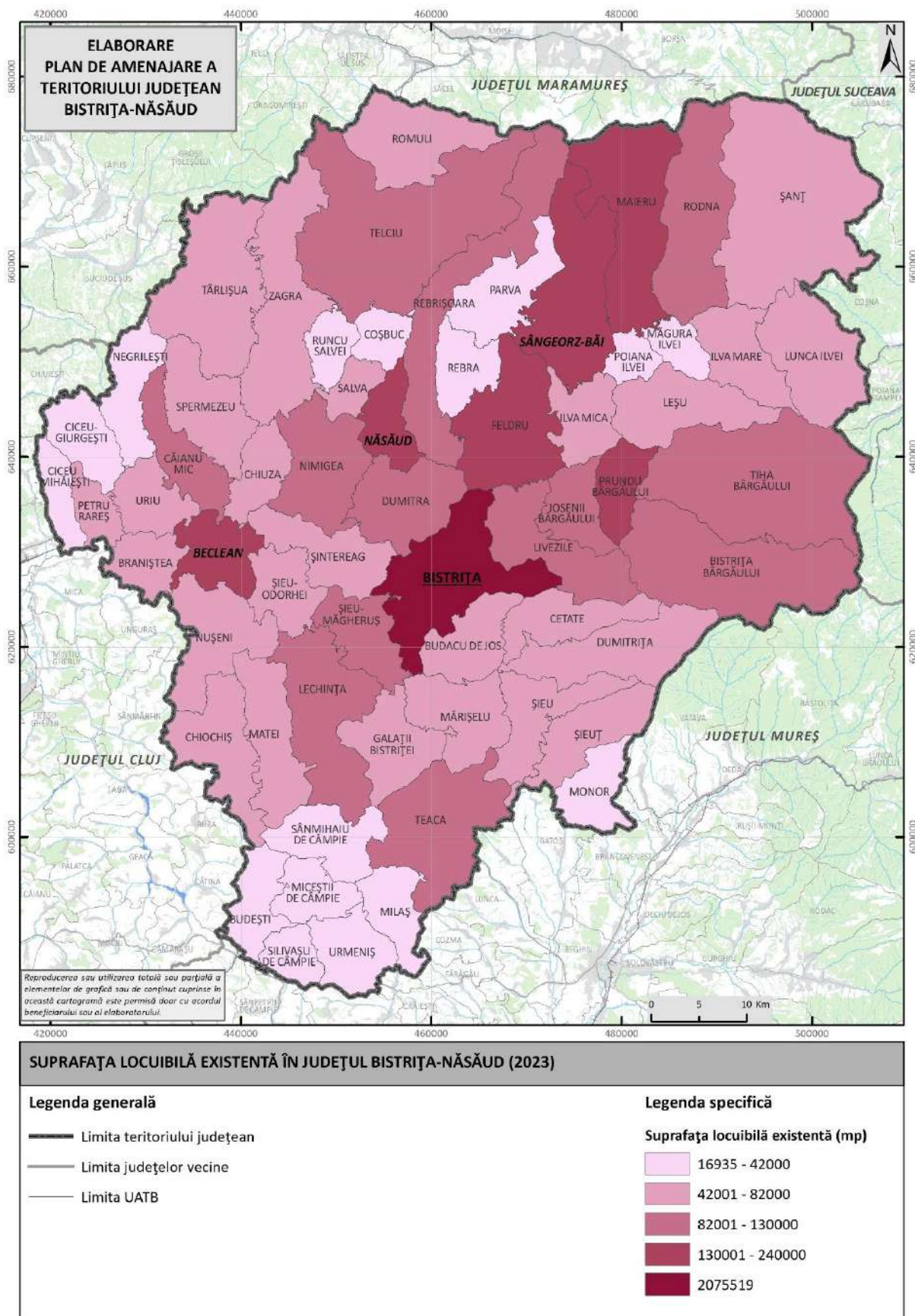
Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Conform Institutului Național de Statistică, la finalul anului 2023, suprafața locuibilă din Bistrița-Năsăud ajunsese la 6.590.225 metri pătrați arie desfășurată: 6.523.994 mp se aflau în proprietate majoritar privată (99%), iar 66.231 mp în proprietate majoritar de stat (1%). Comparativ cu anul 2013, suprafața locuibilă totală a crescut cu 641.057 mp (+10,8%). Pe forme de proprietate, suprafața locuibilă aflată în proprietate privată a crescut cu 623.205 mp (+10,6%), iar cea deținută de stat cu 17.852 mp (+36,9%).

Din perspectiva distribuției pe medii de rezidență, la sfârșitul anului 2023 suprafața locuibilă înregistrată la nivelul județului era de 6.590.225 mp, din care 3.857.706 mp (58,5%) în mediul rural și 2.732.519 mp (41,5%) în mediul urban. Comparativ cu anul 2013, suprafața locuibilă din mediul urban a înregistrat o creștere de 445.559 mp (+19,4%), în timp ce în mediul rural majorarea a fost de 196.498 mp (+5,4%).

În ceea ce privește distribuția pe localități, la sfârșitul anului 2023, cele mai mari suprafețe locuibile se regăseau în: Bistrița (2.075.519 mp), Năsăud (234.817 mp), Beclean (232.342 mp) și Sângeorz-Băi (189.841 mp), care erau urmate de Maieru (166.703 mp), Prundu Bârgăului (136.541 mp), Feldru (135.313 mp), Rodna (125.044 mp), Telciu (120.431 mp) și Tiha Bârgăului (119.032 mp). La polul opus, cele mai mici suprafețe locuibile erau înregistrate în comunele Silivașu de Câmpie (16.935 mp), Runcu Salvei (24.290 mp), Ciceu-Mihăiești (27.974 mp), Ciceu-Giurgești (28.914 mp), Milaș (29.336 mp), Miceștii de Câmpie (32.646 mp), Monor (33.664 mp), Urmeniș (33.958 mp), Poiana Ilvei (34.310 mp) și Budești (34.495 mp).

Fig. 2.115 SUPRAFAȚA LOCUIBILĂ EXISTENTĂ ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În anul 2023, la nivelul județului au fost finalizate 963 de locuințe, în creștere față de cele 642 de locuințe terminate în anul 2013 (+321 locuințe, +50%), potrivit INS. Din totalul locuințelor finalizate în anul 2023, 946 au fost finanțate din surse private (98,2%), iar 17 locuințe din fonduri publice (1,8%). Comparativ cu anul 2013, numărul locuințelor finanțate din fonduri private a crescut de la 626 la 946 de unități (+320 locuințe, +51,1%), în timp ce numărul celor finanțate din fonduri publice a rămas relativ constant, crescând cu o singură unitate.

În ceea ce privește repartitia locuințelor finalizate în anul 2023 pe medii de rezidență, majoritatea acestora au fost realizate în mediul urban, unde s-au finalizat 722 de unități (75% din total) – consemnând o creștere semnificativă față de cele 345 de locuințe finalizate în 2013 (+377 unități; +109,3%). În mediul rural, au fost terminate 241 de locuințe (25% din total), înregistrând o scădere față de anul 2013, când au fost finalizate 297 de locuințe (-56 unități; -18,9%).

Cele mai multe locuințe finalizate în anul 2023 pe raza județului au fost concentrate în Municipiul Bistrița, unde au fost raportate 662 de unități. Dintre orașe, Beclean a înregistrat 35 de locuințe terminate în același an, Năsăud – 18 și Sângeorz-Băi – 7. În mediul rural, cele mai multe locuințe finalizate s-au regăsit în comunele Lechința (20), Budacu de Jos (19), Chiuza (17), Șintereag (15), Șieu-Măgheruș (14), Maieru (13), Bistrița Bârgăului (12), Josenii Bârgăului (11) și Tiha Bârgăului (11). În același an, 48,4% dintre UAT-urile din județ nu au înregistrat construcții rezidențiale finalizate sau au raportat cel mult o singură locuință finalizată. Printre acestea se numără Braniștea, Căianu Mic, Feldru, Mărișelu, Monor, Negriștești, Parva, Romuli, Sânmihaiu de Câmpie și Spermezeu.

Raport cerere-ofertă de investiții imobiliare

Piața imobiliară funcționează ca un sistem dinamic de interacțiune între cerere și ofertă, unde prețurile sunt reglate de mecanisme economice și percepții individuale asupra valorii și utilității bunurilor imobile. În acest context, investițiile imobiliare sunt influențate nu doar de disponibilitatea proprietăților și intențiile cumpărătorilor, ci și de stabilitatea reglementărilor și tendințele locale. Un reper cheie pentru evaluarea cererii și ofertei din județul Bistrița-Năsăud este Studiul de piață al fondului imobiliar, elaborat de Napoca Business S.R.L. pentru Camera Notarilor Publici Bistrița-Năsăud; acesta oferă o imagine detaliată asupra valorilor minime practicate în tranzacțiile imobiliare, începând cu data de 01.01.2025.

Evaluarea fondului imobiliar din Municipiul Bistrița

Analizând valorile de piață stabilite pentru apartamentele cu suprafața utilă mai mică de 40 mp în funcție de zonele rezidențiale în care sunt localizate, observăm că valoarea cea mai ridicată se regăsește în Zona 1 – Centrală, unde prețul de piață atinge 5.500 lei/mp. În Zona 2 – Semicentrală și Mediană, valoarea este de 4.400 lei/mp, iar în Zona 3 – Periferică, scade la 3.300 lei/mp. În localitățile aparținătoare ale municipiului Bistrița, valorile pentru apartamentele cu suprafața utilă mai mică de 40 mp sunt semnificativ mai mici comparativ cu zona centrală a orașului. Astfel, prețul este de 3.300 lei/mp în Unirea și Viișoara, respectiv 3.300 lei/mp în Ghinda, Sărata, Sigmir și Slătinița. Raportat la zona centrală a municipiului, aceste prețuri sunt cu aproximativ 36% mai mici. Totuși, ele rămân superioare față de valorile din celelalte orașe ale județului (ex: 2.400 lei/mp în Sângeorz-Băi, 2.500 lei/mp în Năsăud și 3.400 lei/mp în Beclean).

Pentru categoria de apartamente cu suprafețe cuprinse între 40 și 70 mp, datele arată o distribuție valorică asemănătoare cu cea întâlnită în cazul apartamentelor mici. În Zona 1 (Centrală), prețul este de 5.000 lei/mp, iar în Zona 2 – Semicentrală, Mediană și în Zona 3 – Periferică valoarea scade la 4.100 lei/mp, ceea ce indică o uniformizare între semicentru și periferie în cazul acestei categorii de imobile. În localitățile aparținătoare ale municipiului Bistrița, valorile sunt mai mici: 3.200 lei/mp în Unirea și Viișoara și 3.200 lei/mp în Ghinda, Sărata, Sigmir și Slătinița. Față de zona centrală, prețurile sunt mai mici cu aproximativ 1.800 lei/mp - o diferență de circa 36% între zona centrală și localitățile aparținătoare municipiului.

În cazul apartamentelor de peste 70 mp, se păstrează aceeași ierarhie valorică, dar cu o tendință ușor descrescătoare a prețurilor unitare, comparativ cu apartamentele mici și medii. În Zona 1 (Centrală), prețul este de 4.600 lei/mp. Pentru celelalte zone ale municipiului Bistrița, apartamentele cu suprafața utilă mai mare de 70 mp se tranzacționează la un preț unitar de 4.000 lei/mp, atât în Zona 2 (semicentrală și mediană), cât și în Zona 3 (periferică). În localitățile aparținătoare municipiului, prețurile sunt mai mici, situându-se în jur de 3.100 lei/mp, atât în Unirea și Viișoara, cât și în Ghinda, Sărata, Sigmir și Slătinița. Astfel, diferența între zona centrală și localitățile limitrofe este de aproximativ 1.500 lei/mp (33%).

În localitățile rurale aflate în zona de influență a Bistriței, prețurile apartamentelor sunt mai reduse comparativ cu cele din oraș, însă variază în funcție de poziționarea geografică și de rolul fiecărei localități. În comune precum Bistrița Bârgăului, Budacu de Jos, Dumitrița, Livezile, Teaca sau Tiha Bârgăului, valorile pentru apartamentele sub 40 mp sunt de 2.320 lei/mp, pentru cele între 40 și 70 mp – 2.290 lei/mp, iar pentru cele peste 70 mp – 2.270 lei/mp. În schimb, în satele aparținătoare acestor comune, valorile scad semnificativ: 1.750 lei/mp pentru

apartamente sub 40 mp, 1.710 lei/mp pentru cele între 40–70 mp și 1.650 lei/mp pentru cele peste 70 mp.

Un caz special îl reprezintă zona Colibița, unde apartamentele au valori egale cu cele din comunele aflate în zona de influență a municipiului Bistrița: 2.320 lei/mp (<40 mp), 2.290 lei/mp (40–70 mp), 2.270 lei/mp (>70 mp), ca urmare a statutului său de destinație turistică, cu potențial investițional.

Analizând valorile de piață stabilite pentru terenurile intravilane, pentru partea de suprafață cuprinsă între 1.000 și 2.500 mp, observăm că cele mai mari valori se înregistrează în municipiul Bistrița – Zona 1 (Centrală), unde prețul atinge 800 lei/mp. În Zona 2 – Semicentrală și Mediană, valoarea scade la 600 lei/mp, iar în Zona 3 – Periferică, aceasta coboară la 320 lei/mp. În localitățile aparținătoare municipiului, valorile continuă să scadă progresiv: 210 lei/mp în Unirea și Viișoara și 140 lei/mp în Ghinda, Sărata, Sigmir și Slătinița - scădere de peste 70% a valorii de referință pe mp în localitățile aparținătoare față de valoarea de referință pentru zona centrală. Față de celelalte orașe din județ, Bistrița înregistrează valori de peste patru ori mai mari. Spre comparație, în Beclean, valoarea este de 170 lei/mp, în Năsăud de 110 lei/mp, iar în Sângeorz-Băi de 90 lei/mp.

În ceea ce privește zonele rurale din proximitatea municipiului Bistrița, valorile pentru terenurile intravilane din acest interval de suprafață au o valoare cuprinsă între 20 și 30 lei/mp. În zona Colibița, valoarea urcă la 90 lei/mp.

Și în cazul valorilor de piață pentru casele construite din materiale durabile (piatră, cărămidă, BCA sau beton), municipiul Bistrița are cele mai ridicate niveluri din județ. În Zona 1 – Centrală, prețul este de 2.000 lei/mp, menținându-se și în Zona 2 – Semicentrală și Mediană la același nivel. În schimb, în Zona 3 – Periferică, valoarea scade la 1.800 lei/mp, iar în localitățile aparținătoare municipiului, prețurile se situează la aproximativ 1.700 lei/mp în Unirea și Viișoara, respectiv 1.500 lei/mp în Ghinda, Sărata, Sigmir și Slătinița.

Aceste valori confirmă că locuințele individuale situate în interiorul municipiului, în special în zonele centrale, beneficiază de un plus de atractivitate și stabilitate investițională, fiind cotate mult mai sus față de proprietățile similare din restul județului. De altfel, în orașe precum Beclean sau Năsăud, casele de același tip au valori de 1.500–1.300 lei/mp, iar în mediul rural acestea scad și mai mult, ajungând chiar la 700–900 lei/mp, în funcție de localitate. Prin comparație, valorile pentru casele construite din piatră, cărămidă, BCA sau beton în alte orașe ale județului sunt mult mai mici decât în municipiul Bistrița: în Beclean, Năsăud și Sângeorz-Băi, valoarea de referință pe mp pentru aceasta categorie de locuințe este evaluată la 1.500 lei/mp.

Aceeași tendință de concentrare valorică se regăsește și în cazul spațiilor comerciale, categorie la care municipiul Bistrița înregistrează, din nou, cele mai mari valori de piață din județ. În Zona 1 – Centrală, prețul de referință pentru orice tip de spațiu comercial este de 4.000 lei/mp, aceasta fiind urmată de Zona 2 – Semicentrală și Mediană cu 3.800 lei/mp, respectiv de Zona 3 – Periferică cu 3.500 lei/mp. În toate localitățile aparținătoare municipiului, valorile sunt considerabil mai reduse (2.500 lei/mp). Prin comparație, în orașele Beclean, Năsăud și Sângeorz-Băi, prețurile spațiilor comerciale se situează în jur de 2.200 lei/mp, marcând o diferență de aproximativ 45%, față de nivelul din zona centrală a Bistriței. La nivelul comunelor din zona de influență a municipiului, valoarea de piață pentru spațiile comerciale este de 2.200 lei/mp, nivel similar cu cel înregistrat în orașele Beclean, Năsăud și Sângeorz-Băi.

În cazul prețurilor pentru spațiile industriale, tot municipiul Bistrița se situează pe primul loc la nivel județean, cu un preț constant de 1.500 lei/mp în toate cele trei zone – centrală, semicentrală și periferică. Acest nivel de preț se păstrează și în localitățile aparținătoare ale municipiului, ceea ce confirmă percepția asupra acestor zone ca extensii funcționale ale orașului, cu un potențial industrial ridicat. Prin comparație, în orașele Beclean, Năsăud și Sângeorz-Băi, spațiile industriale valorează 1.300 lei/mp (diferență de aproximativ 13% față de valorile din Bistrița). În comunele aflate în zona de influență a municipiului, prețul scade la 800 lei/mp, pe fondul reducerii atractivității investiționale odată cu creșterea distanței față de municipiu.

În cazul terenurilor extravilane situate în zona limitrofă cu intravilanul (pentru suprafețe de până la 1.500 mp), municipiul Bistrița înregistrează o valoare de 25 lei/mp (mult superioară celor înregistrate în celelalte orașe: 7 lei/mp în Beclean, 3 lei/mp în Năsăud și Sângeorz-Băi).

În cazul terenurilor agricole productive, municipiul Bistrița și orașul Beclean înregistrează cele mai mari valori de referință din județ - 3 lei/mp fiecare. În orașele Năsăud și Sângeorz-Băi, valoarea scade la 2 lei/mp.

Tabel 2.8 VALOAREA DE REFERINȚĂ (LEI/MP) A FONDULUI IMOBILIAR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA ȘI DIN COMUNELE DIN ZONA DE INFLUENȚĂ A MUNICIPIULUI, 01.01.2025

LOCAȚIA	APARTAMENT SU (MP) < 40	APARTAMENT SU (MP) 40 - 70	APARTAMENT SU (MP) > 70	TEREN INTRAVILAN ÎN SUPRAFAȚĂ DE 1000- 2500 MP	CASĂ (PIATRĂ, CĂRĂMIDĂ, BCA, BETON)	SPAȚII COMERCIALE (ORICE TIP DE SPAȚIU COMERCIAL)	SPAȚII INDUSTRIAL E (INDIFERENT DE STRUCTURĂ)	ZONA LIMITROFĂ CU INTRAVILAN UL ȘI PENTRU PARTEA DE SUPRAFAȚĂ PÂNĂ LA 1.500 MP	TEREN AGRICOL - PRODUCTIV
BISTRIȚA - ZONA 1 - CENTRALĂ	5500	5000	4600	800	2000	4000	1500	25	3
BISTRIȚA - ZONA 2 -	4400	4100	4,000	600	2000	3800	1500	-	-

SEMICENTRALĂ ȘI MEDIANĂ									
BISTRIȚA - ZONA 3 - PERIFERICĂ	4100	4100	4000	320	1800	3500	1500	-	-
LOC. APARTINÂND MUNICIPIULUI BISTRIȚA: UNIREA ȘI VIIȘOARA	3300	3200	3100	210	1700	2500	1500	-	-
LOC. APARTINÂND MUNICIPIULUI BISTRIȚA: GHINDA, SĂRATA, SIGMIR ȘI SLĂTINIȚA	3300	3200	3100	140	1500	2,500	1500	-	-
COMUNE AFLATE ÎN ZONA DE INFLUENȚĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA	2320	2290	2270	30	1100	2200	800	3	2

Sursa: Napoca Business S.R.L. Studiu de piață privind fondul imobiliar din județul Bistrița-Năsăud.

Evaluarea fondului imobiliar din Orașul Beclean

Analiza valorilor de piață pentru apartamentele cu suprafața utilă sub 40 mp arată că în orașul Beclean, prețul de referință este de 3.400 lei/mp, evidențiind rolul acestuia de centru urban secundar la nivelul județului. În localitățile aparținătoare – Coldău, Figa și Rusu de Jos – valoarea scade la 2.500 lei/mp. În comunele din aria de influență a Becleanului, prețurile sunt de 1.960 lei/mp.

Pentru apartamentele cuprinse între 40 și 70 mp, distribuția valorică urmează aceeași ierarhie. În orașul Beclean, prețul de piață este de 2.600 lei/mp, în timp ce în localitățile aparținătoare acesta coboară la 1.900 lei/mp. În comunele din aria de influență, valoarea este de 1.910 lei/mp.

Pentru apartamentele de peste 70 mp, vedem o ușoară reducere a valorii unitare pe mp: în Beclean, prețul este de 2.500 lei/mp, în localitățile aparținătoare scade la 1.700 lei/mp, însă în comunele din zona de influență valoarea este de 1.850 lei/mp.

În privința terenurilor intravilane cu suprafețe între 1.000 și 2.500 mp, prețul în Beclean este de 170 lei/mp, în timp ce în localitățile aparținătoare coboară la 90 lei/mp. În comunele din zona de influență, valoarea este și mai mică - 25 lei/mp.

Casele construite din materiale durabile au o valoare de 1.500 lei/mp în orașul Beclean, în timp ce în localitățile aparținătoare prețul scade la 1.000 lei/mp. În comunele aflate în aria de influență a orașului, valoarea este de 900 lei/mp.

Pentru spațiile comerciale, prețul în Beclean este de 2.200 lei/mp, iar în localitățile aparținătoare scade la 1.700 lei/mp. În comunele din zona de influență, valoarea de piață este

mai mare decât în cazul localităților aparținătoare, ajungând la același nivel cu cel din Beclean - 2.200 lei/mp.

În cazul spațiilor industriale, prețul de referință este de 1.300 lei/mp, iar în localitățile aparținătoare scade la 1.000 lei/mp. În comunele din zona de influență, valorile se reduc la 800 lei/mp, în concordanță cu accesibilitatea și infrastructura mai limitată.

Pentru terenurile extravilane situate în zona limitrofă intravilanului (până la 1.500 mp), Becleanul înregistrează 7 lei/mp, în timp ce în comunele din zona de influență a orașului se tranzacționează la valoarea de 3 lei/mp.

Terenurile agricole productive situate în extravilanul orașului Beclean sunt evaluate la 3 lei/mp, iar în comunele din zona sa de influență prețul scade la 2 lei/mp.

Tabel 2.9 VALOAREA DE REFERINȚĂ (LEI/MP) A FONDULUI IMOBILIAR DIN ORAȘUL BECLEAN ȘI DIN COMUNELE DIN ZONA DE INFLUENȚĂ A ORAȘULUI, 01.01.2025

LOCAȚIA	APARTAMENT SU (MP) < 40	APARTAMENT SU (MP) 40 - 70	APARTAMENT SU (MP) > 70	TEREN INTRAVILAN ÎN SUPRAFAȚĂ DE 1000-2500 MP	CASĂ (PIATRĂ, CĂRĂMIDĂ, BCA, BETON)	SPAȚII COMERCIALE (ORICE TIP DE SPAȚIU COMERCIAL)	SPAȚII INDUSTRIALE (INDIFERENT DE STRUCTURĂ)	ZONA LIMITROFĂ CU INTRAVILANUL ȘI PENTRU PARTEA DE SUPRAFAȚĂ PÂNĂ LA 1.500 MP	TEREN AGRICOL - PRODUCTIV
BECLEAN	3400	2600	2500	170	1500	2200	1300	7	3
LOC. APARTINÂND ORAȘULUI BECLEAN: COLDĂU. FIGA ȘI RUSU DE JOS	2500	1900	1700	90	1000	1700	1000	-	-
COMUNE AFLATE ÎN ZONA DE INFLUENȚĂ A ORAȘULUI BECLEAN	1960	1910	1850	25	900	2200	800	3	2

Sursa: Napoca Business S.R.L. Studiu de piață privind fondul imobiliar din județul Bistrița-Năsăud.

Evaluarea fondului imobiliar din Orașul Năsăud

Analizând valorile de piață pentru apartamentele cu suprafața utilă sub 40 mp, constatăm că în orașul Năsăud prețul de referință este de 2.500 lei/mp. În localitățile aparținătoare – Liviu Rebreanu și Lușca – valoarea scade la 1.900 lei/mp, iar în comunele din zona de influență a Năsăudului prețul coboară la 820 lei/mp.

Pentru apartamentele cuprinse între 40 și 70 mp, distribuția urmează aceeași ierarhie valorică: în orașul Năsăud prețul este de 2.400 lei/mp, în localitățile aparținătoare scade la 1.800 lei/mp, iar în comunele din aria de influență prețul se situează la 770 lei/mp.

În cazul apartamentelor de peste 70 mp, se menține tendința de scădere ușoară a valorii unitare: 2.300 lei/mp în oraș, 1.700 lei/mp în localitățile aparținătoare și 720 lei/mp în comunele din apropiere.

Referitor la terenurile intravilane cu suprafețe între 1.000 și 2.500 mp, orașul Năsăud înregistrează un preț de 110 lei/mp, în timp ce în localitățile aparținătoare coboară la 80 lei/mp, iar în comunele din zona de influență valoarea ajunge la 15 lei/mp.

Casele realizate din materiale durabile (piatră, cărămidă, BCA, beton) au un preț de 1.500 lei/mp în oraș, care scade la 1.000 lei/mp în localitățile aparținătoare și coboară până la 450 lei/mp în comunele aflate în zona de influență.

Pentru spațiile comerciale, valoarea de piață în Năsăud este de 2.200 lei/mp, scade la 1.700 lei/mp în localitățile aparținătoare, iar în comunele din zona de influență a orașului se menține la 2.200 lei/mp.

În cazul spațiilor industriale, prețul este de 1.300 lei/mp în oraș, 1.000 lei/mp în localitățile aparținătoare și 800 lei/mp în comunele din aria de influență.

Terenurile extravilane din zona limitrofă intravilanului, cu suprafețe de până la 1.500 mp, sunt evaluate la 3 lei/mp atât în orașul Năsăud, cât și în comunele din zona sa de influență.

În ceea ce privește terenurile agricole productive, acestea sunt evaluate la 2 lei/mp în extravilanul orașului Năsăud și la același nivel în comunele din zona sa de influență.

Tabel 2.10 VALOAREA DE REFERINȚĂ (LEI/MP) A FONDULUI IMOBILIAR DIN ORAȘUL NĂSĂUD ȘI DIN COMUNELE DIN ZONA DE INFLUENȚĂ A ORAȘULUI, 01.01.2025

LOCAȚIA	APARTAMENT SU (MP) < 40	APARTAMENT SU (MP) 40 - 70	APARTAMENT SU (MP) > 70	TEREN INTRAVILAN ÎN SUPRAFAȚĂ DE 1000-2500 MP	CASĂ (PIATRĂ, CĂRĂMIDĂ, BCA, BETON)	SPAȚII COMERCIALE (ORICE TIP DE SPAȚIU COMERCIAL)	SPAȚII INDUSTRIALE (INDIFERENT DE STRUCTURĂ)	ZONA LIMITROFĂ CU INTRAVILANUL ȘI PENTRU PARTEA DE SUPRAFAȚĂ PÂNĂ LA 1.500 MP	TEREN AGRICOL - PRODUCTIV
NĂSĂUD	2500	2400	2300	110	1500	2200	1300	3	2
LOC. APARTINÂND ORAȘULUI NĂSĂUD: LIVIU REBREANU ȘI LUȘCA	1900	1800	1700	80	1000	1700	1000	-	-
COMUNE AFLATE ÎN ZONA DE INFLUENȚĂ A ORAȘULUI NĂSĂUD	820	770	720	15	900	2200	800	3	2

Sursa: Napoca Business S.R.L. Studiu de piață privind fondul imobiliar din județul Bistrița-Năsăud.

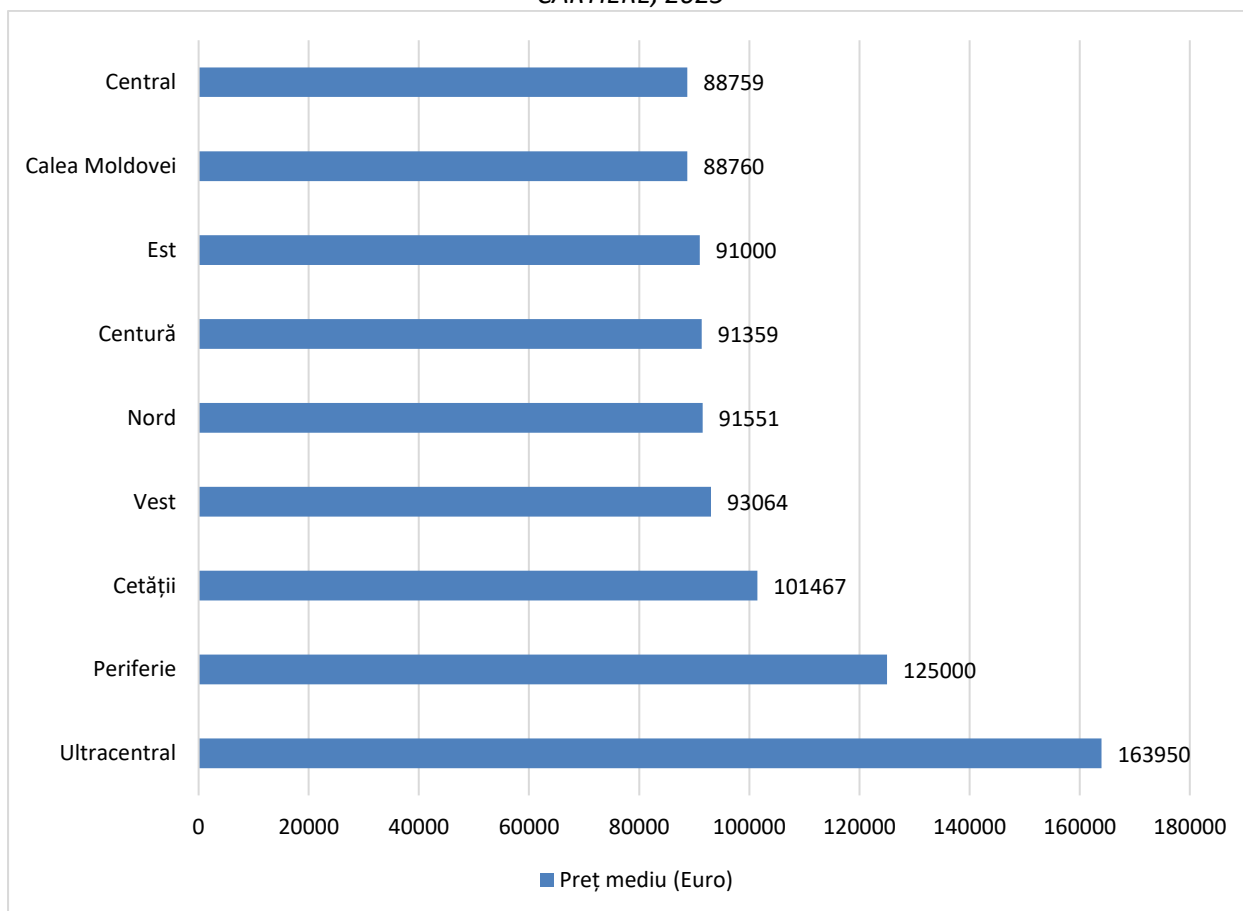
Analiza prețurilor apartamentelor pe zone rezidențiale în municipiul Bistrița

Piața apartamentelor din municipiul Bistrița prezintă o dinamică echilibrată, reflectând atât cererea locală, cât și un interes în creștere din partea investitorilor. Conform datelor furnizate de platforma BLITZ.ro (actualizate în iulie 2025), prețul mediu de vânzare pentru un apartament în Bistrița este de 83.298 de euro; prețul de vânzare variază în funcție de mai mulți factori, între care locația, suprafața, numărul de camere și calitatea finisajelor. În ceea ce privește dimensiunea proprietăților rezidențiale, suprafața medie utilă a unui apartament este de aproximativ 61 de metri pătrați.

Analizând graficul de mai jos, privind prețurile medii de vânzare a apartamentelor din municipiul Bistrița, vedem diferențe mari între cartiere: cele mai accesibile zone sunt Central și Calea Moldovei, ambele cu un preț mediu de sub 89.000 euro, fapt ce le face atractive pentru cumpărătorii cu bugete mai reduse. Deși zona centrală este de regulă considerată una de interes ridicat, nivelul mai scăzut al prețurilor poate fi atribuit, cel mai probabil, prezenței unui fond locativ mai vechi, cu caracteristici constructive și funcționale diferite față de standardele locuințelor noi. Urmează cartierele Est, Centură, Nord și Vest, cu prețuri apropiate, cuprinse între 91.000 și 93.000 euro.

La polul opus, cele mai scumpe cartiere din Bistrița sunt Ultracentral, cu un preț mediu de 163.950 euro, și Periferie, cu 125.000 euro. Zona Ultracentral reflectă o poziționare avantajoasă, cu acces facil la principalele instituții, servicii și facilități ale orașului, în timp ce prețurile ridicate din Periferie pot fi explicate prin prezența unor dezvoltări rezidențiale noi, care atrag cumpărătorii interesați de locuințe recent construite, ce dispun de finisaje, dotări și compartimentări moderne. De asemenea, cartierul Cetății se înscrie în segmentul superior al pieței, cu un preț mediu de peste 101.000 euro. În rândul zonelor populare din municipiu, cartierele Central, Calea Moldovei, Centură și Independenței se bucură de un interes ridicat din partea cumpărătorilor, oferind un echilibru între preț, localizare și accesibilitate, ceea ce le menține în topul preferințelor.

Fig. 2.116 PREȚUL MEDIU DE VÂNZARE A APARTAMENTELOR ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, ÎN FUNCȚIE DE CARTIERE, 2025

Sursa: Blitz.ro

În ceea ce privește popularitatea cartierelor din Bistrița, datele publicate pe website-ul BLITZ.ro în iulie 2025 arată că zona Independenței se află în fruntea clasamentului, cu un preț mediu de vânzare de 82.108 euro și un număr mare de oferte disponibile. Acesta este urmat de Calea Moldovei, unde prețul mediu este similar, și de cartierul Central, unde apartamentele se tranzacționează, în medie, cu 88.759 euro. De asemenea, cartierele Centură și Sud, fiecare cu un preț mediu de 88.759 euro, se numără printre zonele mai atractive din municipiu.³⁶

Conform datelor publicate pe platforma Index Storia – Vocea Cartierelor³⁷, municipiul Bistrița avea, în luna iulie 2025, un scor total de 69,08 puncte la capitolul calitate a vieții, clasându-se pe locul 16 din 41 de orașe analizate. Prin comparație, Tulcea a înregistrat cel mai mic scor (61,44), fiind orașul cu cel mai scăzut nivel general de satisfacție, în timp ce Sibiu a obținut cel mai mare scor (76,84), ocupând prima poziție în clasamentul național.

Pentru fiecare indicator analizat, Bistrița se prezintă astfel:

³⁶ <https://www.blitz.ro/bistrita/vanzari-apartamente/prețuri>

³⁷ Indexul Storia este un instrument de analiză urbană care combină date obiective (precum infrastructura sau serviciile) cu percepțiile subiective ale locuitorilor, obținute prin chestionare, pentru a oferi o imagine cât mai realistă și detaliată a calității vieții în orașele și cartierele din România.

- Siguranță: 75,31 – locul 15 la nivel național;
- Curățenie: 64,23 – locul 18;
- Parcări: 54,06 – locul 4;
- Transport public: 72,57 – locul 25;
- Piste pentru biciclete: 59,06 – locul 5;
- Zgomot: 55,76 – locul 17;
- Apă curentă: 89,09 – locul 36;
- Salubritate: 69,05 – locul 25;
- Gaz: 81,63 – locul 34;
- Canalizare: 72,29 – locul 28;
- Încălzire: 70,22 – locul 25;
- Grad de mulțumire generală: 72,63 – locul 22;
- Cost general al vieții: 62,12 – locul 14.³⁸

Potrivit datelor publicate de Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în luna iunie 2025, Bistrița-Năsăud a înregistrat un total de 569 de tranzacții imobiliare, acestea constituind aproximativ 1,2% din volumul total național (49.193 de tranzacții). Dintre tranzacțiile imobiliare efectuate în iunie 2025 la nivelul județului, 132 au fost tranzacții cu terenuri extravilane (131 de terenuri agricole și 1 teren neagricol) și 344 cu terenuri intravilane (149 de terenuri cu construcții și 195 fără construcții). De asemenea, în aceeași lună s-au înregistrat 93 de vânzări de unități individuale.

În aceeași lună, în municipiul Bistrița s-au înregistrat 343 de tranzacții imobiliare, reprezentând aproximativ 2,9% din totalul de 12.038 de tranzacții realizate în orașele reședință de județ din România. Dintre acestea, 70 au vizat terenuri agricole extravilane, iar în intravilan s-au înregistrat 96 de tranzacții cu terenuri cu construcții și 94 cu terenuri fără construcții. În plus, în aceeași perioadă, s-au vândut 83 de unități individuale.

³⁸ <https://index.storia.ro/data.php#3>

3. EVIDENȚIEREA DISFUNȚIONALITĂȚILOR ȘI PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE

3.1 Disfuncționalități

1. În pofida evoluțiilor pozitive înregistrate în ultimul deceniu la nivelul indicatorilor macro-economici, județul Bistrița-Năsăud continuă să ocupe poziții inferioare în clasamentul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest. Astfel, din perspectiva contribuției la PIB-ul regional, județul se află pe penultimul loc, cu o pondere de sub 8%. Situația devine și mai îngrijorătoare atunci când ne uităm PIB-ul pe cap de locuitor: Bistrița-Năsăud se află pe ultima poziție în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, înregistrând un nivel al acestui indicator cu peste 34 % sub media regională, cu 40% sub media națională și cu aproape 54% sub media Uniunii Europene (UE27). Acest decalaj se explică, printre altele, printr-un ritm de creștere al indicatorului mai lent decât cele înregistrate la nivel regional și național (chiar dacă rata de creștere a indicatorului județean a depășit media UE27). O tendință similară observăm și în evoluția Valorii Adăugate Brute din județ, care, la rândul său, a cunoscut un ritm de creștere inferior mediilor înregistrate la nivel regional și național; ca urmare, Bistrița-Năsăud se menține, momentan, pe penultima poziție în clasamentul regional din perspectiva VAB. O altă disfuncționalitate se observă în structura VAB a județului: exceptând industria (ce deține cea mai mare pondere), celelalte sectoare dominante sunt mai puțin favorabile competitivității economice pe termen lung - comerț, transporturi, HORECA, construcții și tranzacții imobiliare. În contrast, sectoarele care se aliază priorităților europene privind tranziția către o economie verde, digitalizată și bazată pe cunoaștere (și anume IT&C, serviciile financiare, cultura și alte servicii) se regăsesc pe ultimele poziții după contribuția la VAB.
2. Nici perspectivele privind comerțul exterior nu mai favorabile, județul Bistrița-Năsăud situându-se pe ultima poziție la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest și pe locul 25 la nivel național, în funcție de volumul exporturilor, cu ponderi foarte reduse în ambele clasamente. Și mai îngrijorător este faptul că, la finele anului 2024, județul înregistra un deficit comercial de aproximativ 183 milioane euro, cauzat de o scădere considerabilă a exporturilor (aproape 17% față de 2018), combinată cu o creștere accentuată a importurilor, care au avansat cu peste 23%.
3. Imaginea de ansamblu a mediului de afaceri din județul Bistrița-Năsăud evidențiază o serie de deficiențe care afectează atât competitivitatea, cât și sustenabilitatea acestuia. În primul rând, județul ocupă o poziție marginală în economia națională, găzduind numai 1,5% din

totalul profesioniștilor activi din punct de vedere juridic la nivelul țării. Această realitate este reflectată și prin densitatea redusă a profesioniștilor activi raportată la 1.000 de locuitori, județul situându-se pe locul al treilea în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, cu o valoare a indicatorului semnificativ sub media regională și ușor sub media națională. În plus, în anul 2024, puțin peste jumătate dintre profesioniștii activi juridic în județ își depuseseră bilanțul contabil, sub 38% raportaseră venituri, iar peste 70% nu aveau niciun angajat. Acest context a fost alimentat, printre altele, de o serie de tendințe negative manifestate în ultimii ani: în anul 2024, numărul radierilor de firme a fost cu aproape 12% mai mare decât în anul 2014, suspendările de activitate au crescut cu 43%, iar dizolvările au atins cel mai ridicat nivel din ultimul deceniu. Totuși, într-o notă pozitivă, menționăm scăderea semnificativă a numărului de insolvențe (cu peste 70% mai puține în anul 2024, față de 2014).

4. Mediul județean de afaceri este caracterizat de o puternică fragmentare, ce limitează perspectivele de realizare a unor economii de scară și de consolidare a avantajelor competitive: în anul 2024, microîntreprinderile reprezentau aproape 92% din totalul unităților active în Bistrița-Năsăud. Această situație este consecința evoluțiilor din perioada 2013–2023, în care numărul microîntreprinderilor a crescut cu aproximativ 70%, în timp ce întreprinderile mici și mijlocii au înregistrat creșteri mult mai modeste – sub 10%, respectiv sub 11%. În contrast, numărul întreprinderilor mari a scăzut cu aproape 30%. Această structură dezechilibrată se manifestă în toate sectoarele economice principale, cu mențiunea că, în domeniile de silvicultură și exploatare forestiere, construcții și energie, la nivelul județului nu este înregistrată nicio întreprindere de mari dimensiuni.
5. Pe lângă fragmentarea accentuată, economia județului Bistrița-Năsăud se confruntă și cu dependența puternică de sectoarele cu valoare adăugată redusă, caracterizate printr-o intensitate slabă a cunoașterii și tehnologiei. În anul 2024, peste jumătate dintre unitățile locale active din județ își desfășurau activitatea în comerț, construcții, transporturi și depozitare, acestea fiind urmate de firmele active în industria prelucrătoare (ce reprezentau puțin peste 11% din total). Dacă ne uităm la sectorul serviciilor, concentrarea activității în jurul unor domenii cu perspective reduse de competitivitate economică și valoare adăugată devine și mai evidentă: aproape 40% dintre unitățile locale active în serviciile din județ se ocupă de comerț, aproximativ 20% de transporturi și depozitare, iar aproape 10% de HORECA. În schimb, nișele cu potențial real de progres pe termen lung (activitățile profesionale, științifice și tehnice, intermedierea financiară și asigurările, învățământul, activitățile culturale și recreative, respectiv serviciile administrative și de suport) însumează

- sub 22% din totalul firmelor de servicii active în județ. Această structură dezechilibrată se reflectă și în componența cifrei de afaceri realizate la nivel județean: sectorul comerțului generează aproape 67% din volumul total, urmat de transporturi și depozitare, care au pondere de peste 17%. Restul activităților au, atât individual, cât și cumulat, contribuții marginale, evidențiind o concentrare excesivă a valorii economice în numai câteva domenii.
6. O altă disfuncționalitate a mediului de afaceri din Bistrița-Năsăud vine pe fondul apetenței reduse a tinerilor pentru inițiativele antreprenoriale; în anul 2024, persoanele cu vârsta de până la 29 de ani constituiau sub 10% dintre acționarii/asociații persoanelor juridice și sub 13% dintre titularii/membrii PFA. De asemenea, județul găzduiește numai 2% din SRL-D-urile înmatriculate în țară (dintre care mai puțin de 70% sunt active), respectiv 3% din totalul firmelor studentești înființate în România în baza HG nr. 166/2003 (sub 40% dintre acestea se află în funcțiune).
 7. Tot la categoria de deficiențe ale economiei județene amintim și inegalitatea de gen din rândul antreprenorilor: în anul 2024, aproape 65% dintre acționarii/asociații persoanelor juridice și peste 61% dintre titularii/membrii de PFA-uri erau bărbați, în timp ce femeile reprezentau puțin peste 35% în cazul persoanelor juridice și aproximativ 39% în cazul PFA-urilor.
 8. În completarea aspectelor menționate anterior, precizăm și faptul că Bistrița-Năsăud continuă să fie un județ relativ neatractiv pentru investițiile străine; la finele anului 2024, județul găzduia 0,6% din totalul societăților din România cu participare străină la capitalul social (ocupând locul 26 la nivel național și penultimul loc la nivel regional). Mai mult, valoarea capitalului social străin subscris în județ reprezenta 0,2% din totalul național, plasând Bistrița-Năsăud pe locul 32 în plan național și pe ultima poziție în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest. În perioada 2014–2024, numărul societăților cu participare străină din județ a înregistrat o creștere relativ modestă (sub 27%), iar valoarea totală a capitalului social străin subscris a cunoscut o evoluție și mai slabă (o majorare aproape nesemnificativă, de 0,8%). Nu în ultimul rând, în intervalul 2013–2023, efectivele de salariați din cadrul acestor companii au scăzut cu 13%, Bistrița-Năsăud situându-se astfel pe penultima poziție în clasamentul regional în funcție de acest indicator.
 9. Agricultură județului Bistrița-Năsăud se confruntă cu multiple deficiențe structurale. Una dintre principalele probleme constă în fragmentarea excesivă a exploatațiilor agricole, ce indică predominanța agriculturii de subzistență, lipsa comasării terenurilor și imposibilitatea realizării economiilor de scară: peste 80% dintre acestea au suprafețe sub 5 ha, în timp ce

numai 5 exploatații dețin între 500–1.000 ha, și o singură exploatație depășește 1.000 ha. Tiparul se observă și în sectorul zootehnic, unde aproape toate efectivele de ovine, caprine, cabaline, păsări și familii de albine, precum și întregul efectiv de porcine și iepuri sunt crescute în cadrul gospodăriilor tradiționale, ce sunt orientate preponderent spre autoconsum și nu către valorificarea economică. În plus, agricultura ecologică (care la momentul de față este prioritară, pe fondul atractivității în creștere pentru consumatori și a sustenabilității de mediu ce o definește), situează județul Bistrița-Năsăud pe locul 4 din cele 6 la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, atât în ceea ce privește suprafața alocată, cât și numărul operatorilor înregistrați.

10. În linie cu aspectele menționate anterior, precizăm și faptul că indicatorii de productivitate ai sectorului agricol din Bistrița-Năsăud arată o performanță modestă în comparație cu alte județe din țară, care se traduce într-o contribuție redusă la economia națională: în anul 2023, producția agricolă a județului a reprezentat 1,5% din totalul național, având ponderi de 1% în producția vegetală, 2,5% în producția animală și 0,1% în serviciile agricole (contribuțiile la agricultura regională s-au menținut, de asemenea, la un nivel redus, reflectând același tipar). În acest context, amintim și reducerea de 30% a producției medii de fructe în perioada 2014-2024 (în condițiile în care numărul pomilor fructiferi a scăzut cu aproape 11% în același interval, iar suprafața plantată cu livezi s-a redus ușor între anii 2017 și 2024). Tendințe similare de scădere constatăm și în cazul strugurilor, ai căror producție medie a înregistrat un declin semnificativ în același interval.
11. Totuși, nivelul indicatorilor caracteristici sectorului agricol nu este determinat exclusiv de modul în care această activitate este desfășurată în județ, ci și de influența unor factori suplimentari, ai căror efecte negative se amplifică reciproc prin intercorelare. Printre aceștia se numără pregătirea insuficientă a celor care practică agricultura, peste 95% dintre șefii exploatațiilor agricole din Bistrița-Năsăud având doar experiență practică, pe când numai 0,5% dintre aceștia dețin formare agricolă completă (majoritatea celor din urmă au peste 55 de ani); de asemenea, liceele de profil din județ necesită modernizări pentru a răspunde cerințelor actuale ale sectorului. În plus, județul se confruntă cu un interes redus al tinerilor pentru agricultură (mai puțin de 7% dintre șefii exploatațiilor au sub 35 de ani, în timp ce aproape 57% au peste 55 de ani). Un alt aspect cheie îl constituie persistența practicilor agricole învechite, caracterizate prin slaba adopție a proceselor inovative și a tehnologiilor moderne, la care se adaugă cooperarea insuficientă de-a lungul lanțurilor agricole, agroalimentare, agroindustriale și agroturistice. Deficiențele infrastructurii de suport pentru

activitățile agricole (de la sistemele de irigații și până la spațiile de depozitare, procesare și comercializare) constituie un alt factor restrictiv în dezvoltarea agriculturii din județ. Acestor constrângeri li se adaugă incidența tot mai frecventă și mai intensă a fenomenelor meteorologice extreme, în special precipitațiile excedentare și înghețurile târzii (iar, pe arii mai restrânse, episoadele de grindină și secetă).

12. Structura forței de muncă din județul Bistrița-Năsăud prezintă mai multe disfuncționalități, însă principala vine pe fondul factorilor demografici (scăderea natalității, îmbătrânirea populației, migrația forței de muncă, pandemia COVID-19 etc.) care, acționând cumulativ, au amplificat, în timp, deficitul de resurse umane pe piața județeană a muncii: în anul 2023, resursele de muncă reprezentau puțin peste 60% din populația rezidentă (respectiv puțin peste 57% din populația după domiciliu), în contextul unei scăderi de 11% față de anul 2013. Această contracție a afectat și populația activă, impactul fiind mai accentuat în rândul femeilor, unde ritmul de scădere a fost aproape dublu față de cel al bărbaților; ca urmare, rata de activitate (care ne arată ponderea populației active civile în totalul resurselor de muncă) s-a situat în anul 2023 la puțin peste 61% - sub mediile de la nivel regional și național. Implicit, și numărul persoanelor ocupate a înregistrat un declin în aceeași perioadă, fenomenul fiind, din nou, mai pronunțat în rândul femeilor decât al bărbaților. În consecință, rata de ocupare a resurselor de muncă a scăzut sub 60% în anul 2023, menținându-se sub nivelurile de referință de la nivel regional și național.
13. În același context, amintim și faptul că Bistrița-Năsăud se confruntă cu un nivel ridicat al ocupării informale sau semi-formale: în anul 2023, diferența dintre numărul mediu de salariați și totalul populației ocupate din județ era de aproximativ 40.000 de persoane, indicând faptul că o parte semnificativă a persoanelor implicate în activități economice le desfășoară în afara formelor standard de angajare. O proporție importantă dintre acestea activează pe cont propriu (de exemplu, prin PFA, II sau IF), uneori chiar fără forme legale. Fenomenul este cel mai vizibil în cazul agriculturii, unde, în același an, doar 17% dintre persoanele implicate în activitățile agricole din județ erau angajate în unitățile locale active din domeniu. O tendință similară vedem și în cazul construcțiilor, unde, tot în anul 2023, peste 39% dintre persoanele ocupate lucrau pe cont propriu (fie pe teritoriul țării, fie în străinătate).
14. Un alt aspect relevant îl constituie structura ocupațională a forței de muncă din județ: în anul 2023, aproape 60% din populația ocupată era formată din muncitori calificați și asimilați acestora, muncitori necalificați, lucrători în domeniul serviciilor, respectiv lucrători calificați

din agricultură, silvicultură și pescuit; în schimb, specialiștii în diverse domenii reprezentau sub 12%, tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic puțin peste 5%, funcționarii administrativi sub 4%, iar membrii corpului legislativ, executiv și înalții funcționari ai administrației publice aproximativ 2%. Această structură este direct influențată de oferta județeană de locuri de muncă, unde cererea este predominant orientată spre poziții care nu necesită calificare înaltă, studii superioare sau expertiză specializată: potrivit AJOFM Bistrița-Năsăud, în anul 2024, primele ocupații după numărul CIM-urilor active în județ au fost dominate de posturile din construcții, transport și comerț (cu sectorul public ca excepție); pe primele locuri s-au situat muncitorii necalificați la demolarea clădirilor și lucrări de finisaje, conducătorii auto pentru transport rutier de mărfuri și lucrătorii comerciali – o structură care reflectă, de fapt, profilul economic al județului (domeniile care concentrează cele mai multe unități locale active, cea mai mare cifră de afaceri și, implicit, majoritatea locurilor de muncă).

15. În strânsă corelare cu punctul de mai sus, amintim și faptul că, potrivit AJOFM Bistrița-Năsăud, majoritatea locurilor de muncă vacante în județ în anul 2024 au vizat ocupații necalificate și posturi cu profil operațional din domeniile construcții, industrie, transport și servicii – activități ce implică preponderent muncă fizică, nu intelectuală, și care se desfășoară în sectoare economice de bază, cu valoare adăugată redusă: cele mai numeroase poziții disponibile au fost pentru muncitori necalificați la demolarea clădirilor și lucrări de finisaje, muncitori necalificați la asamblarea și montarea pieselor, precum și lucrători comerciali. În concordanță cu această structură a cererii, și ocuparea efectivă a șomerilor înregistrați în anul 2024 s-a realizat, în mare parte, în aceleași categorii ocupaționale: muncitori necalificați la demolarea clădirilor și lucrări de finisaje, lucrători comerciali, muncitori necalificați la spargerea și tăierea materialelor de construcții, îngrijitori clădiri, muncitori necalificați la ambalarea produselor solide și semisolide, respectiv femei de serviciu. Totuși, nu putem ignora faptul că, în mare parte, persoanele șomere din județ nu ar putea accede la poziții mai înalte, din cauza nivelului redus de educație pe care îl dețin: de pildă, în luna mai 2025, peste 60% dintre șomerii înregistrați în Bistrița-Năsăud aveau doar studii primare sau gimnaziale, în timp ce mai puțin de 5% erau absolvenți de învățământ superior, iar sub 1% dețineau studii postliceale.
16. Distribuția forței de muncă din Bistrița-Năsăud reflectă același dezechilibru evidențiat în structura mediului de afaceri – o concentrare excesivă în jurul unui număr restrâns de sectoare economice cu nivel redus de competitivitate și, implicit, cu oportunități limitate în ceea ce privește veniturile salariale și dezvoltarea profesională: în anul 2023, aproape 75%

din forța de muncă a județului era ocupată în industrie, comerț, agricultură, construcții, transporturi și depozitare. La polul opus, domeniile care presupun un nivel ridicat de expertiză (precum învățământul, administrația publică, tranzacțiile imobiliare, IT&C, intermedierea financiară și asigurările) înregistrează ponderi foarte reduse în ocuparea forței de muncă, în ciuda faptului că acestea oferă, în general, perspective mai bune de carieră și niveluri salariale superioare. Aceeași structură dezechilibrată se reflectă și în distribuția salariaților (cu toate că pot fi observate ușoare variații): cele mai mari efective medii de angajați se regăsesc în industria prelucrătoare, comerț și construcții, în timp ce domeniile cu valoare adăugată ridicată, precum IT&C, se află la coada clasamentului. Situația devine și mai îngrijorătoare atunci când analizăm distribuția forței de muncă în funcție de nivelul salariilor: de pildă, în cazul serviciilor, ramurile cu cele mai bune remunerații (precum intermedierea financiară și asigurările, IT&C, învățământul, activitățile profesionale, științifice și tehnice) oferă cele mai puține locuri de muncă, iar sectoarele care concentrează cea mai mare parte a resurselor umane (precum comerțul sau transporturile) sunt asociate cu niveluri salariale considerabil mai mici.

17. Deficiențele forței de muncă din Bistrița-Năsăud sunt accentuate de disparitățile teritoriale, structura dezechilibrată pe medii de rezidență (urban-rural) afectând atât competitivitatea economiei județene, cât mai ales bunăstarea locuitorilor (de la nivelul veniturilor, la oportunitățile profesionale). În mediul rural, forța de muncă este concentrată în sectoarele cu productivitate și valoare adăugată relativ reduse, precum agricultura, silvicultura și pescuitul (populația rurală reprezintă 96% din totalul persoanelor ocupate în acest sector la nivelul județului), construcțiile, producția și furnizarea de energie, HORECA, distribuția apei și salubritatea (și industria prelucrătoare). În schimb, ramurile de servicii bazate pe cunoaștere, cu potențial ridicat de inovare și valoare adăugată (IT&C, activități profesionale, științifice și tehnice, intermediari financiare și asigurări, activități culturale și recreative, tranzacții imobiliare, învățământ, administrație publică) sunt dominate de forța de muncă din mediul urban. Remarcăm și problematica șomajului, fiindcă cele mai recente date (luna mai 2025) arată că peste 71% dintre șomerii înregistrați în județ provin din mediul rural.
18. Bistrița-Năsăud prezintă o atractivitate relativ scăzută pentru forța de muncă inclusiv din perspectiva salariilor (în special pentru tinerele talente, cu un nivel înalt de educație, care au așteptări ridicate privind perspectivele profesionale și nivelul de trai): în anul 2023, câștigul salarial mediu net lunar din județ era cu aproape 18% sub media regională și cu circa 22% mai mic decât media națională, în pofida creșterilor înregistrate în ultimul deceniu. Această

tendință se observă în toate sectoarele economice, iar în domeniile de servicii considerate în prezent cele mai atractive (IT&C, intermediari financiare, activități profesionale) diferențele față de mediile de pe plan regional și național sunt printre cele mai pronunțate.

19. Toate aceste dezechilibre sunt amplificate de o rată a șomajului care depășește considerabil valorile regionale și naționale (mai mare cu peste 43% față de media pe regiune și cu aproape 14% față de media națională), asociată cu o pondere mare (38%) a persoanelor foarte greu ocupabile sau greu ocupabile - doar 8% încadrându-se în categoria celor ușor ocupabile. Situația este amplificată de ponderea ridicată a tinerilor (sub 39 de ani) în totalul persoanelor șomere – aproape 30% – precum și de faptul că doar 40% dintre șomerii înregistrați beneficiază de indemnizații dedicate.
20. În anul 2024, piața imobiliară din județ a fost caracterizată de o structură dezechilibrată a autorizațiilor de construire, dominată de clădirile rezidențiale individuale și cu o pondere foarte redusă a construcțiilor destinate activităților economice (servicii și turism). Această orientare aproape exclusiv către dezvoltările rezidențiale, fără o diversificare suficientă a funcțiunilor urbane și rurale, reflectă atractivitatea economică scăzută a județului din perspectiva afacerilor și a investițiilor.
21. Piața locuințelor din Bistrița-Năsăud prezintă disparități puternice atât în mediul urban, cât și în mediul rural, reflectând o distribuție neuniformă a atractivității localităților pentru populația județului: în timp ce unele UAT-uri concentrează o proporție semnificativă a populației, altele își pierd atractivitatea (confruntându-se, în unele cazuri, chiar cu depopularea - fenomen resimțit cu precădere în mediul rural). În mediul urban, municipiul reședință concentrează peste 40.000 de locuințe, în timp ce celelalte orașe (Beclean, Năsăud, Sângeorz-Băi) dispun de un stoc locativ de circa zece ori mai mic, subliniind rolul reședinței de județ ca pol de atracție, în contrast cu atractivitatea limitată (atât pentru populație, cât și pentru activitățile economice) a celorlalte centre urbane. Disparitățile sunt la fel de pronunțate și în mediul rural: dacă unele comune (Rodna, Teaca, Telciu, Maieru, Prundu Bârgăului, Tiha Bârgăului) dispun de 2.000–2.600 de locuințe, altele (Runcu Salvei, Silivașu de Câmpie, Poiana Ilvei, Miceștii de Câmpie, Ciceu-Mihăiești) înregistrează sub 600 de unități locative. Aceste dezechilibre sunt confirmate și de indicatorii privind suprafața locuibilă, care relevă, la rândul lor, concentrarea disproporționată a dezvoltării rezidențiale în anumite areale, în detrimentul altora.
22. Concluzionând, menționăm și accentuarea disparităților teritoriale din județul Bistrița-Năsăud, nu doar ca raport între mediul urban și cel rural, ci și în cadrul UAT-urilor de același

tip. Diferențele nu se limitează la concentrarea afacerilor, a investițiilor și a forței de muncă în centrele urbane și în localitățile rurale adiacente acestora (fenomen asociat cu polarizarea veniturilor și a oportunităților de dezvoltare profesională și personală în câteva UAT-uri, în contrast cu scăderea nivelului de trai și a calității vieții în restul localităților), ci se manifestă și pe alte paliere ale dezvoltării; ne referim, de exemplu, la infrastructura publică insuficient dezvoltată, care limitează atât perspectivele de creștere ale agenților economici, cât și accesul populației la servicii și facilități de bază, cu efecte negative asupra bunăstării socio-economice. Un alt exemplu constă în manifestarea diferită a fenomenelor demografice negative (precum îmbătrânirea populației, migrația, depopularea, navetismul sau riscul de sărăcie și excluziune socială), care afectează disproporționat UAT-urile, în funcție de localizarea acestora. În corelare cu alți factori (precum diferențele de capacitate administrativă a autorităților publice locale sau gradul de expunere la schimbările climatice și la fenomenele de mediu), aceste realități creează condiții și perspective inechitabile atât pentru populație, cât și pentru mediul antreprenorial, amplificând disparitățile și împiedicând coeziunea economico-socială specifică dezvoltării teritoriale integrate.

3.2 Priorități de intervenție

1. Consolidarea poziției ocupate de economia județeană în contextul regional și național, pe de o parte prin orientarea către prioritățile europene în materie de competitivitate economică (de exemplu, digitalizare, cercetare, inovare, specializare inteligentă, economie circulară) și acțiune climatică (reducerea și captarea emisiilor de carbon, adaptarea la schimbările climatice, independența energetică), iar pe de altă parte, prin adoptarea unor procese menite să stimuleze creșterea și diversificarea sectorului județean de afaceri și să asigure sustenabilitatea acestuia (reducerea barierelor administrative, facilitarea accesului la diverse finanțări publice și private, sprijinirea cooperării strategice inter- și intra-sectoriale inclusiv pentru transfer de cunoștințe și tehnologii, promovarea internaționalizării, consolidarea comerțului extern). Dezvoltarea economiei județului Bistrița-Năsăud va depinde în egală măsură de sprijinirea antreprenoriatului autohton și de atragerea investițiilor străine.
2. Conturarea, la nivelul sectorului industrial județean, a unui cadru orientat către digitalizare și robotizare, concomitent cu adoptarea proceselor și soluțiilor tehnologice specifice sustenabilității de mediu și neutralității climatice (economia verde, net-zero). Pe termen mediu, se va viza alinierea la modelele caracteristice Industriei 4.0, iar pe termen lung, integrarea principiilor Industriei 5.0. În acest sens, se va urmări ca structura portofoliului

industrial al județului să fie dominată de domeniile de specializare inteligentă cu potențial ridicat de creștere (precum electromobilitatea și economia circulară), prin consolidarea activităților de cercetare-dezvoltare-inovare și valorificarea rezultatelor acestora în cadrul industriei județene.

3. Tranziția sectorului de servicii din județ către economia bazată pe cunoaștere, cu potențial ridicat de generare a valorii adăugate prin valorificarea capitalului uman și integrarea tehnologiilor de ultimă generație în procesele recurente (precum Internetul Serviciilor, soluțiile de Cloud Computing – inclusiv PaaS și SaaS –, inteligența artificială sau sistemele de machine learning). Direcțiile strategice de dezvoltare ar trebui să țină cont de: consolidarea cooperării cu sectorul industrial, cel energetic și cel agricol din județ; conturarea unui model de servicii integrate, orientate către client și fundamentate pe principiile sustenabilității (responsabilitate de mediu și amprentă redusă de carbon); respectiv intensificarea activităților de cercetare-dezvoltare-inovare ca pilon central al portofoliului de servicii. Transformarea verde și digitală vor fi urmărite în mod constant, atât la nivelul proceselor interne, cât și în ceea ce privește structura serviciilor furnizate pe piață.
4. Un rol cheie în atingerea priorităților anterior menționate îl va avea dezvoltarea și consolidarea forței de muncă din județ, prin acțiuni integrate, derulate la toate nivelurile: orientarea sistemului de învățământ școlar către domeniile STEM și integrarea unor oportunități (chiar semi-formale sau informale) de dobândire a competențelor digitale, verzi și transversale (precum inteligența emoțională, spiritul de echipă, proactivitatea, creativitatea sau capacitatea de rezolvare a problemelor); extinderea ofertei educaționale de profil vocațional, tehnic și dual și diversificarea portofoliului de programe postliceale și universitare; asigurarea oportunităților de pregătire, calificare și reconversie profesională în linie cu nevoile de actualitate ale agenților economici din județ. Se impune intensificarea eforturilor de dezvoltare a competențelor tehnice specifice economiei contemporane (de exemplu, alfabetizarea digitală pentru persoanele fără cunoștințe de bază, perfecționarea abilităților avansate de digitalizare, formarea așa-numitelor „green skills”), precum și susținerea învățării și formării profesionale pe tot parcursul vieții
5. Valorificarea potențialului agricol al județului prin modernizarea și optimizarea activităților, astfel încât exploatarea agricolă și fermele să adopte practici avansate din punct de vedere tehnologic, sustenabile (metode durabile de cultivare a terenurilor și creștere a animalelor, cu impact redus asupra mediului și climei - inclusiv agricultură ecologică) și integrate, atât la nivel de activitate (de exemplu, pe modelul fermelor mixte), cât și în cadrul lanțurilor valorice

(agricole, agroalimentare, agroindustriale, agroturistice). În egală măsură, ar trebui prioritizată obținerea economiilor de scară și consolidarea avantajelor competitive, prin promovarea asocierii și cooperării (asociații de fermieri, grupuri de producători locali, cooperative agricole), inclusiv prin explorarea posibilității de dezvoltare a unui cluster cu bază agricolă, capabil să integreze diverse ramuri complementare, inclusiv din sectoarele de industrie și servicii. Demersurile ar trebui să vizeze nu numai cultivarea plantelor, ci și sectorul zootehnic, precum și ramurile pomiculturii și viticulturii, acestea din urmă beneficiind de condiții geografice favorabile și de factori complementari oportuni (precum perspectivele de integrare cu sectorul turistic). În acest context, este esențial ca agricultorii și fermierii din județ să beneficieze de sprijin integrat din partea autorităților publice și a entităților de profil, atât sub formă de facilități suport (drumuri de acces, infrastructură de irigații, spații de depozitare și comercializare etc.) și consultanță specializată (tehnologică, financiară, antreprenorială, de mediu și climă), cât și prin facilitarea parteneriatelor strategice și asigurarea accesului la programe de formare și perfecționare profesională.

6. Dezvoltarea durabilă a silviculturii din județ, astfel încât creșterea productivității economice a sectorului să fie întreprinsă în strânsă corelare cu protejarea biodiversității locale, menținerea serviciilor ecosistemice, reducerea amprente de carbon și întărirea rezilienței climatice. Direcțiile strategice ar trebui să vizeze, în principal: adoptarea unor practici moderne de gestiune forestieră, menite să protejeze ecosistemele naturale și să reducă vulnerabilitatea acestora și a comunităților din județ în fața riscurilor de mediu și climă; alinierea industriilor conexe (prelucrarea lemnului, procesarea produselor pădurii etc.) la standardele europene de performanță și sustenabilitate; respectiv obținerea unor fluxuri de venituri superioare și sustenabile pe termen lung, prin creșterea valorii adăugate, consolidarea competitivității pe piețele de desfacere (prin îmbunătățirea calității produselor), integrarea mai eficientă în lanțurile valorice. Esențiale pentru aceste demersuri vor fi formarea și perfecționarea profesională a forței de muncă din domeniu, precum și promovarea inițiativelor de cercetare-dezvoltare-inovare orientate către construirea unei economii forestiere circulare, capabile să contribuie atât la atenuarea schimbărilor climatice, cât și la adaptarea la efectele negative ale acestora.
7. Orientarea sectorului imobiliar către un model mai echilibrat de dezvoltare, care să răspundă simultan obiectivelor de creștere economică și celor de incluziune socială promovate la nivelul Uniunii Europene. Pentru componenta rezidențială, dezvoltările imobiliare ar trebui să prioritizeze asigurarea unor locuințe accesibile și sigure pentru o categorie cât mai largă a

- populației, cu accent pe extinderea fondului de locuințe sociale realizate de administrația publică; acestea ar trebui să deservească atât persoanele vulnerabile (tineri, persoane cu dizabilități, mame singure, familii cu venituri reduse), cât și profesioniștii a căror atragere în județ este de importanță strategică (medici, cadre didactice). Pentru componenta non-rezidențială, evoluția pieței imobiliare ar trebui să se ralieze direcțiilor de dezvoltare economică ale județului, astfel încât să poată răspunde cerințelor specifice modelelor de afaceri vizate (de exemplu, spații de co-working, laboratoare de cercetare-dezvoltare - inclusiv pentru proiectare, testare, prototipare, parcuri logistice, spații expoziționale etc.).
8. În egală măsură cu prioritatea anterioară, fondul construit al județului ar trebui să fie supus unor procese sistematice de reducere a amprente de carbon și de creștere a capacității de adaptare la schimbările climatice. Demersurile urmărite ar putea avea în vedere: eficientizarea energetică a clădirilor existente; aplicarea principiilor nZEB în cazul noilor construcții; integrarea componentelor de economie circulară pentru gestionarea deșeurilor asociate; implementarea soluțiilor de alimentare cu energie verde; instalarea stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice în cadrul sau în imediata vecinătate a clădirilor; utilizarea soluțiilor bazate pe natură (precum acoperișuri și fațade verzi); plantarea de vegetație autohtonă și arbori rezistenți în spațiile interstițiale etc.
 9. Un alt element esențial îl reprezintă reconversia funcțională a spațiilor neutilizate sau degradate (în special a celor industriale, dar și a celor comerciale, respectiv a celor destinate altor activități economice), atât pentru a răspunde mai eficient nevoilor de dezvoltare ale agenților economici și pentru a atrage noi investiții, cât și pentru a crește calitatea vieții populației prin îmbunătățirea esteticii urbane și diversificarea funcțiunilor patrimoniului construit. În tot ceea ce ține de piața imobiliară, cadrul strategic trebuie să prevadă în mod implicit adoptarea conceptelor urbanistice moderne, incluzive și accesibile în procesul de planificare spațială, astfel încât aceasta să fie întreprinsă într-o manieră integrată, coezivă și inteligentă, atât în mediul urban, cât și în cel rural.
 10. Consolidarea atractivității UAT-urilor din județ pentru mediul de afaceri, ca instrument de promovare a unei dezvoltări economice teritoriale echilibrate, în scopul reducerii riscului de marginalizare economică a anumitor localități. Pentru agenții economici – atât antreprenorii autohtoni, indiferent de nivelul de experiență (inclusiv cei aflați la început de drum, în special tineri), cât și investitorii externi – măsurile ar trebui să vizeze, în mod integrat, asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea activităților economice: conectivitate rutieră și feroviară, accesibilitate logistică (utilități, spații de lucru). Acestea ar trebui completate de

furnizarea serviciilor suport (consultanță în antreprenariat, finanțare, internaționalizare, digitalizare, promovare și marketing, sustenabilitate) precum și de facilitarea oportunităților de cooperare intrajudețeană, atât în cadrul acelorași sectoare (pentru obținerea economiilor de scară), cât și între sectoare (pentru generarea de noi avantaje competitive).

11. Creșterea calității vieții în toate UAT-urile județului, astfel încât acestea să devină mai atractive pentru populație, oferind un nivel de trai ridicat (prin oportunități de muncă, antreprenariat și creștere profesională, dezvoltare personală și comunitară, recreere), în spiritul incluziunii sociale. Măsurile ar trebui să acopere întregul spectru al facilităților publice necesare (servicii educaționale, medicale și sociale moderne, performante, accesibile și incluzive, condiții de locuire adecvate, spații și infrastructuri pentru petrecerea timpului liber și socializare), astfel încât comunitățile locale să beneficieze de un standard mai ridicat de viață, iar cei din diaspora să fie motivați să revină în județ. Această prioritate presupune inclusiv reducerea riscurilor la care este expusă populația vulnerabilă din județ (copii, vârstnici, persoane cu dizabilități, indivizi și familii cu venituri reduse, respectiv comunități marginalizate - inclusiv populația de etnie romă). Implementarea tuturor celor de mai sus ar trebui întreprinsă într-o manieră uniformă, la nivelul întregului județ, pentru a preveni adâncirea disparităților teritoriale (în special de tip urban–rural) și a evita accentuarea fenomenului de polarizare socio-economică în jurul municipiului reședință de județ și a unui număr restrâns de localități.

4. PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
MEDIUL DE AFACERI	
• PIB-ul pe locuitor al județului este mai mic decât media regională, cea națională și cea europeană • Ritmul de creștere a VAB generate pe plan județean este inferior celui înregistrat la nivel regional și național • Structura VAB este dezechilibrată: în afara industriei, predomină sectoarele cu valoare adăugată redusă (comerț, transporturi, HORECA, construcții, tranzacții imobiliare), iar domeniile strategice pentru tranziția verde, digitalizată și bazată pe cunoaștere (IT&C, servicii financiare, cultură) au ponderi foarte mici • Structura serviciilor este dezechilibrată, cu o concentrare excesivă (din perspectiva numărului de unități locale active și a cifrei de afaceri) în numai	• Extinderea și diversificarea infrastructurii de suport pentru întreprinderile din sectorul industrial (parcuri industriale, logistice, tehnologice) și valorificarea la maximum a potențialului parcurilor de specializare inteligentă din Bistrița și Beclean, având în vedere inclusiv reconversia în acest scop a spațiilor părăsite / construcțiilor nefuncționale • Extinderea, modernizarea și diversificarea infrastructurii de sprijin pentru întreprinderile din sectorul serviciilor (incubatoare și acceleratoare de afaceri, spații de co-working, spații comerciale etc.), având în vedere inclusiv reconversia în acest scop a spațiilor părăsite / construcțiilor nefuncționale • Întărirea colaborării dintre administrația publică și sectorul privat, de pildă prin: extinderea oportunităților de parteneriate public-private, instituirea unor cadre formale, constante și transparente de comunicare, consultare și cooperare pe diverse teme de interes comun, digitalizarea serviciilor publice adresate mediului de afaceri etc. • Dezvoltarea și furnizarea unui portofoliu integrat de servicii suport pentru antreprenorii din județ, adaptat nivelului de dezvoltare al acestora (debutanți sau experimentați, din mediul urban sau rural etc.) și acoperind diverse tipuri de nevoi (formare, consultanță, promovare și marketing, matchmaking și networking etc.); acestea ar trebui să acopere nu doar necesitățile de bază, ci și direcții avansate de dezvoltare (formare în sustenabilitate sau managementul riscurilor, consultanță pentru inovare, internaționalizare sau reducerea amprente de carbon, suport pentru obținerea și protejarea DPI etc.) • Instituirea unor mecanisme dedicate de sprijin pentru antreprenorii aflați la început de drum și pentru start-up-uri, care să cuprindă atât servicii (asistență tehnică, promovare), cât

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
câteva domenii (comerț, transporturi, HORECA) - Comerțul exterior al județului Bistrița-Năsăud înregistrează un deficit comercial tot mai mare, determinat de scăderea exporturilor și creșterea importurilor - Activitatea antreprenorială din județ este slab dezvoltată, numărul profesioniștilor activi reprezentând doar 1,5% din totalul național, iar densitatea acestora situându-se sub media regională și ușor sub media națională - Puțin peste o treime din profesioniștii înregistrați legal în județ sunt și activi din punct de vedere economic - Mai puțin de o treime din totalul profesioniștilor înregistrați legal în județ au personal angajat	și alte tipuri de facilități (granturi nerambursabile, stimulente fiscale, spații de lucru, platforme de „open innovation” pentru dezvoltarea ideilor emergente de afaceri și a soluțiilor inovatoare); prioritizarea ar putea viza antreprenorii proveniți din rândul studenților, femeilor și altor categorii vulnerabile, precum și afacerile orientate către tranziția verde și digitală, inovarea prin cercetare-dezvoltare și inserția pe piața muncii a persoanelor marginalizate (întreprinderile sociale) - Sprijinirea firmelor din județ în accesarea surselor de finanțare disponibile — private (credite, capital de risc, business angels etc.) și publice (fonduri nerambursabile) —, cu prioritate pentru companiile care intenționează să investească în digitalizare și automatizare, cercetare-dezvoltare-inovare, respectiv tranziție verde (reducerea amprente de carbon, creșterea rezilienței în fața schimbărilor climatice) - Consolidarea capacității de inovare a întreprinderilor din județ (în special a celor de dimensiuni mari, cu resurse adecvate pentru activități de acest tip), prin facilitarea transferului de cunoștințe și tehnologii dinspre mediul universitar către sectorul privat; măsurile ar putea include, printre altele: crearea de spații dedicate pentru cercetare și transfer tehnologic (laboratoare de testare și prototipare), acordarea de stimulente fiscale și financiare pentru implementarea inovațiilor de produs și proces în firme, sprijinirea lansării de afaceri tip spin-off provenite din filialele județene ale UTCN și UBB, organizarea de competiții județene de inovare (ideathon, hackathon), înființarea unui fond județean sau a unor fonduri locale dedicate inovării etc. - Facilitarea cooperării între actorii relevanți (firme, universități, organizații de CDI, administrație publică, alte entități) pe modelul helixului cvadruplu, pentru consolidarea capacității de cercetare-dezvoltare-inovare la nivel județean; în acest sens, prioritară ar trebui să fie sprijinirea proiectelor comune de CDI, dezvoltate nu doar cu parteneri locali, ci și cu alți actori din regiune, țară și UE, prin accesarea finanțărilor disponibile la

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
• Mediul de afaceri din județ se confruntă cu tendințe negative persistente, reflectate prin creșterea numărului de radieri și suspendări de activitate, precum și prin atingerea unui nivel record al dizolvărilor în ultimul deceniu • Mediul de afaceri este caracterizat de o puternică fragmentare - microîntreprinderile reprezintă aproape 92% din totalul unităților active, în timp ce numărul întreprinderilor mari a scăzut cu aproape 30% în ultimul deceniu • Economia județeană este dependentă de sectoare cu valoare adăugată redusă (comerț, construcții, transporturi și depozitare), care însumează peste jumătate din unitățile active din județ și generează cea mai mare parte a cifrei de afaceri la nivel județean	nivel național (de exemplu, POCIDIF, PNCDI IV) și european (precum Orizont Europa). În egală măsură este importantă identificarea potențialului de dezvoltare a clusterelor și/sau centrelor de excelență specializate în lanțuri strategice de valoare (tradiționale, de specializare inteligentă sau emergente, conform celor mai recente priorități ale UE) și mobilizarea resurselor și oportunităților necesare pentru operaționalizarea acestora • Consolidarea cooperării cu actorii din celelalte județe ale Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, în baza integrării firmelor din județ ca verigi cheie în lanțurile regionale de valoare (ex. industria IT clujeană, industria auto și a plasticului bistrițeană), prin stimularea aderării unui număr mai mare de actori din județ (administrații publice, companii) la clusterelor regionale existente • Încurajarea diversificării portofoliului de produse industriale realizate în județul Bistrița-Năsăud, atât prin susținerea companiilor mari din industriile de tradiție (mase plastice și derivate, cablaje, baterii auto, radiatoare etc.), cât și a noilor întreprinderi capabile să consolideze aceste industrii prin dezvoltarea unor nișe emergente conexe • Stimularea diversificării portofoliului de servicii din județul Bistrița-Năsăud, prin sprijinirea dezvoltării unor domenii inovative și competitive, precum ramurile de servicii digitale pentru mediul business (cu accent pe e-comerț și e-logistică, valorificând avantajele existente în materie de comerț, transporturi, depozitare) sau cercetarea și formarea în domeniul medical (având ca bază infrastructura modernă a Spitalului Județean și rețeaua extinsă de clinici, în special din municipiul Bistrița) • Înființarea și operaționalizarea Bistrița Electromobility and Circular Economy Hub, conform conceptului prevăzut în strategiile de dezvoltare ale municipiului și județului, pentru stimularea sectoarelor de electromobilitate și economie

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
• Implicarea tinerilor în antreprenoriat este foarte limitată • Sectorul antreprenorial este caracterizat de inegalități de gen: femeile reprezintă 35% dintre acționarii/asociații persoanelor juridice și 39% dintre titularii de PFA • Atractivitatea județului pentru investițiile străine este redusă, acesta deținând numai 0,6% din firmele cu capital străin și 0,2% din capitalul străin subscris la nivel național	circulară, prin integrarea unor funcții conexe de sprijin destinate dezvoltării acestor ramuri • Valorificarea potențialului de energie regenerabilă al județului pentru a crește rata de utilizare a energiei verzi în economie și în comunitate, contribuind astfel la reducerea emisiilor de CO₂ generate de sectorul energetic; direcțiile posibile ar putea cuprinde, după cum este prevăzut și în strategia de dezvoltare a județului: proiecte de biomasă în zona Târbuiu, energie eoliană în zona Bârgău–Tihuța, energie solară în arealul de câmpie, soluții pe bază de biomasă și biogaz (din deșeuri sau din stațiile de epurare a apelor uzate), pompe de căldură etc. • Stimularea adoptării, în cadrul unităților silvice existente, a proceselor și soluțiilor verzi, bazate pe tehnologii moderne, pentru obținerea și procesarea lemnului și a produselor derivate, concomitent cu sprijinirea înființării unor noi întreprinderi specializate în prelucrarea sustenabilă și inovativă a materialului lemnos și în realizarea de produse finite (mobilă, elemente pentru construcții etc.); scopul va fi unul multiplu - protejarea resurselor naturale, accelerarea tranziției către economia circulară în domeniu și creșterea valorii adăugate la nivel județean • Organizarea activităților forestiere și industriale de profil, astfel încât resursele lemnoase să fie exploatate și valorificate eficient și durabil (cu pierderi minime), iar materialele, componentele și produsele să fie refolosite sau reciclate pe cât posibil, închizând ciclul de viață al lemnului; în acest sens, ar putea fi dezvoltate inclusiv parteneriate între companii, pe baza modelului de simbioză industrială (prin care deșeurile rezultate din activitatea uneia devin materie primă pentru alta) • Susținerea colaborării între firme, organizații, instituții și specialiști din domeniul forestier și din ramurile conexe (silvicultura, biologia, geografia sau științele mediului) pentru inițierea și derularea unor proiecte comune de CDI; parteneriatele ar putea viza schimbul de cunoștințe, testarea

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
	unor soluții moderne, precum și aplicarea rezultatelor în practici sustenabile și inovatoare, cu impact pozitiv asupra gestionării și valorificării resurselor forestiere • Lansarea unui brand dedicat promovării județului ca destinație atractivă pentru afaceri și investiții, cu vizibilitate atât pe plan național, cât și internațional • Dezvoltarea unei platforme digitale dedicate mediului de afaceri și investiții, care să promoveze resursele și oportunitățile județului (infrastructură de transport, terenuri și spații disponibile, utilități, portofoliu de afaceri din județ, oportunități de colaborare intrajudețene, unități de învățământ etc.) și să ofere un portofoliu complet de servicii de suport — de la primul contact până la dezvoltarea pe piața județeană; platforma ar putea funcționa ca un „one stop shop”, integrând facilități și instrumente utile antreprenorilor și investitorilor • Dezvoltarea unui centru județean multifuncțional pentru evenimentele de afaceri (conferințe, prezentări, ateliere, expoziții etc.) în municipiul reședință de județ, precum și a unor centre satelit, de dimensiuni mai reduse, în celelalte UAT-uri urbane ale județului • Asigurarea participării anuale a unei delegații județene la evenimentele (târguri, expoziții) naționale și internaționale de afaceri, pentru promovarea resurselor și oportunităților economice din județ
AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	
• Exploatațiile agricole sunt foarte fragmentate, ce practică agricultura de subzistență, limitând posibilitatea realizării economiilor de scară • Zootehnia este practică preponderent în gospodării	• Dezvoltarea infrastructurii de sprijin pentru agricultură, urmărind: îmbunătățirea accesibilității (extinderea și modernizarea drumurilor agricole și a căilor de acces către exploatații), reducerea expunerii la factorii nefavorabili de mediu și climă (extinderea infrastructurii de irigații, derularea lucrărilor de îmbunătățiri funciare pentru reducerea eroziunii solului, protecția împotriva inundațiilor și incendiilor de vegetație, stabilizarea versanților predispuși la alunecări de teren), valorificarea potențialului existent (readucerea în

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
tradiționale, orientate spre autoconsum • Agricultură ecologică are pondere redusă, județul ocupând locul 4 din 6 în regiune atât ca suprafață alocată, cât și ca număr de operatori înregistrați • Productivitatea sectorului agricol este scăzută, astfel că județul are o contribuție redusă la producția agricolă națională și cea regională • Nivelul de pregătire profesională a fermierilor este insuficient, iar interesul tinerilor pentru activitățile agricole rămâne redus • Învățământul agricol din județ este insuficient adaptat cerințelor și standardelor actuale ale sectorului • Persistența practicilor agricole învechite, cooperarea redusă	circuitul agricol a terenurilor neproductive) și dezvoltarea capacității de colectare și depozitare a produselor agricole • Stimularea creșterii nivelului de tehnologizare (utilaje, echipamente, instalații) și a gradului de sustenabilitate de mediu și reziliență climatică (proces durabile) în exploatarea agricolă din județ; suportul acordat șefilor de exploatarea agricolă ar putea cuprinde: informare și educare privind soluțiile și procesele adecvate, sprijin în identificarea celor mai potrivite tehnologii, asistență pentru adoptarea și utilizarea corectă a acestora, consultanță pentru atragerea fondurilor necesare implementării • Accelerarea tranziției verzi a exploatarea agricolă din județ (de exemplu, prin practicarea agriculturii regenerative) și a reducerii vulnerabilității acestora la riscurile de mediu și climă, (prin măsuri precum plantarea de perdele forestiere pentru protecția culturilor, adoptarea sistemelor agroforestiere ce prevăd combinarea arborilor sau arbuștilor cu culturile agricole și/sau creșterea animalelor pe aceeași suprafață etc.) • Dezvoltarea agriculturii ecologice, prin încurajarea conversiei terenurilor din județ pentru conformarea la standardele necesare obținerii produselor bio, susținerea înființării unităților de producție a alimentelor ecologice (sere, solarii, ciupercării etc.) și sprijinirea certificării acestora în cadrul schemelor de calitate recunoscute la nivel european — Denumire de Origine Controlată (DOC), Denumire de Origine Protejată (DOP), Indicație Geografică (IG) etc. • Orientarea activităților viticole din județ către nișele mediu-premium de vinuri și produse derivate din struguri, precum și integrarea acestora în diverse proiecte strategice de enoturism (de pildă, prin dezvoltarea unor rute viticole județene sau, preferabil, regionale, cu facilități dedicate de cazare, degustare și vânzare, precum cele ce ar putea porni pe culoarul Milaș-Teaca–Lechința)

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
• Infrastructura de sprijin pentru sectorul agricol este insuficient dezvoltată • Vulnerabilitatea ridicată a exploatațiilor agricole la fenomenele meteorologice extreme	• Creșterea valorificării produselor pădurii — fructe de pădure, ciuperci comestibile, plante medicinale și aromatice, rășină și sevă de arbori, miere de mană, produse pentru meșteșuguri (scoarță, mușchi, licheni, fibre vegetale, conuri etc.) — prin dezvoltarea durabilă a lanțurilor de colectare, procesare și comercializare • Susținerea dezvoltării punctelor gastronomice locale care au fost înființate pe raza județului, nu doar prin clasicele măsuri de promovare, ci și acordarea de sprijin pentru creșterea atractivității (ex. diversificarea meniului) și a capacității de operare (ex. deservirea simultană a unui număr mai mare de turiști) ale acestora, astfel încât acestea să poată atrage fluxuri constante de turiști și clienți (pe tot parcursul anului) • Promovarea și facilitarea asocierii resurselor comune (terenuri, utilități, forță de muncă, utilaje) deținute de către mai mulți agricultori, pentru formarea unor exploatații agricole de mari dimensiuni, preferabil mixte, capabile să utilizeze eficient potențialul disponibil și să crească competitivitatea activităților agricole din județ • Consolidarea structurilor asociative existente (grupuri de producători, cooperative agricole etc.) — inclusiv prin finanțarea dedicată a acestora sau, cel puțin, prin facilitarea accesului la diverse de finanțare pentru dezvoltarea unor proiecte comune, cu impact pozitiv asupra mai multor beneficiari — și încurajarea constituirii unor noi forme de colaborare pe lanțurile de valoare din agricultură (acolo unde acestea lipsesc), precum și pe ramurile conexe (agroalimentar, agroindustrial, bioeconomie, agroturism etc.) • Dezvoltarea activităților de cercetare-dezvoltare-inovare în sectorul agricol, cu prioritate în cadrul structurilor de profil deja existente (precum stațiunile de cercetare); o direcție de acțiune ce merită analizată este înființarea unor laboratoare moderne specializate în agricultură (atât pentru culturile agricole, cât și pentru zootehnie) și, în special, în pomicultură și viticultură,

DISFUNCȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR
	pentru care ar putea fi create chiar centre de excelență - acestea ar putea fi dezvoltate în parteneriat cu organizații de CDI și instituții de învățământ universitar din Regiunea Nord-Vest (ex. USAMV Cluj-Napoca), putând dobândi, în timp, un impact extins, de la nivel județean, la nivel regional (și chiar național) • Încurajarea agricultorilor și fermierilor din județ în vederea dobândirii personalității juridice pentru exploatațile agricole pe care le gestionează și a integrării acestora în circuitul economic, prin asistență juridică, consultanță financiară și tehnică, și eventual formare profesională; scopul final ar fi transformarea practicilor agricole tradiționale (de subzistență) în activități economice generatoare de venituri, capabile să valorifice pe deplin resursele disponibile și oportunitățile din domeniu (precum fondurile nerambursabile) • Încurajarea și susținerea dezvoltării profesionale și a certificării competențelor agricultorilor și fermierilor din județ (cu prioritate pentru tinerii fermieri), astfel încât aceștia să dobândească cel puțin o pregătire de bază în domeniu și să se familiarizeze cu practicile agricole sustenabile și productive, respectiv cu tehnologiile moderne; în acest sens, merită avute în vedere și oportunitățile de schimburi de experiență / adoptare a bunelor practici, în colaborare cu alți agricultori, procesatori și comercianți din țară și din străinătate • Dezvoltarea învățământului dual în liceele cu profil agricol din județ, prin corelarea activităților teoretice cu formarea practică, realizată în parteneriat cu agricultorii și fermierii din județ; aceștia ar putea fi implicați direct în acoperirea unor costuri (ex. cazare, masă, burse) și în instruirea practică a elevilor, în concordanță cu nevoile proprii în materie de resurse umane • Sprijinirea agricultorilor, fermierilor și procesatorilor din mediul rural (în special a tinerilor fermieri) în accesarea finanțărilor disponibile (fonduri nerambursabile, împrumuturi bancare) pentru dezvoltarea afacerilor în agricultură, dar mai ales în ramurile conexe (nu doar plantații sau ferme zootehnice, ci și, în

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
	special, unități de procesare și prelucrare a produselor agricole), în vederea creșterii valorii adăugate la nivel județean și a consolidării lanțurilor valorice integrate (sectoarele agroalimentar, agroindustrial, agroturistic); serviciile oferite ar trebui să acopere întregul spectru necesar: informare, reducerea birocrăției, consultanță de afaceri, financiară și tehnică, sprijin pentru pregătirea dosarelor de finanțare și asistență în implementarea proiectelor etc. • Modernizarea unităților de logistică și a celor de comercializare a produselor agricole (piețe, târguri, puncte de vânzare fixe sau mobile) și realizarea unor noi astfel de centre în zonele unde acestea lipsesc, prin asigurarea infrastructurii necesare (spații, utilități, dotări tehnice), implementarea sistemelor de supraveghere video și dezvoltarea unor mecanisme de promovare a produselor vândute în cadrul acestora • Continuarea și diversificarea activităților derulate sub brandul Produs în Bistrița-Năsăud, prin alocarea de resurse financiare, umane și materiale suplimentare, pentru consolidarea și, mai ales, extinderea portofoliului de acțiuni desfășurate, în vederea creșterii performanței și competitivității producătorilor locali, precum și a consolidării vizibilității produselor acestora pe plan regional, național și internațional • Organizarea unor campanii și evenimente cu caracter informativ, educativ și de conștientizare, menite să evidențieze importanța conservării și gestionării durabile a pădurilor, precum și să informeze publicul cu privire la riscurile și consecințele economice, sociale, de mediu și de climă asociate infrațiunilor forestiere • Împădurirea terenurilor degradate și abandonate, inclusiv prin valorificarea finanțărilor nerambursabile disponibile la nivel național (cele destinate acțiunilor de înverzire și plantare de arbori) • Extinderea suprafeței de păduri din județ cuprinse în regimurile speciale de conservare, în conformitate cu legislația națională

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
	privind ariile naturale protejate, cu scopul de a asigura protecția biodiversității, menținerea integrității ecosistemelor forestiere și conservarea serviciilor ecologice esențiale (precum furnizarea de apă și aer curate, stocarea carbonului, protecția solului și reglarea microclimatului) • Adoptarea, în activitățile de exploatare forestieră, a unor tehnologii neagresive, în spiritul silviculturii durabile și regenerative (de pildă, selectarea și utilizarea metodelor, procedurilor și utilajelor care minimizează impactul negativ al lucrărilor întreprinse asupra solului, apei, vegetației și faunei din pădure)
PIAȚĂ IMOBILIARĂ	
• Structura autorizațiilor de construire este dezechilibrată, fiind dominată de clădirile rezidențiale individuale, în detrimentul construcțiilor destinate activităților economice • Lipsa diversificării funcțiunilor urbane și rurale, indicând atractivitate economică scăzută pentru afaceri și investiții	• Cartografierea și inventarierea activelor imobile disponibile pentru investiții la nivelul întregului județ (terenuri, construcții existente), clasificarea acestora pe categorii în funcție de tipurile de activități economice pentru care sunt potrivite (industrie, logistică, comerț, turism, servicii pentru populație, servicii pentru afaceri etc.) și promovarea lor către potențialii investitori • Reglementarea urbanistică (inclusiv prin elaborarea Planurilor Urbanistice Zonale) și amenajarea adecvată a zonelor din județ care sunt pretabile pentru desfășurarea activităților economice (de exemplu, parcelarea terenurilor și conectarea acestora la rețelele de utilități și sistemele de transport) • Urgentarea proceselor de reconversie funcțională a construcțiilor degradate sau abandonate de tip brownfield de pe raza județului (în special a fostelor zone industriale și centre comerciale), în vederea readucerii acestora în circuitul economic; măsurile ar putea viza inclusiv acordarea de sprijin administrativ și tehnic investitorilor privați interesați (de pildă, inventarierea imobilelor disponibile, clarificarea situației juridice, evaluarea tehnică a construcțiilor, identificarea potențialului funcțional, asistență în pregătirea documentațiilor de urbanism și a proiectelor tehnice necesare, simplificarea

DISFUNCȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR
	procedurilor de autorizare și acordarea de stimulente fiscale etc.) • Intensificarea eforturilor autorităților publice locale pentru dezvoltarea unui fond locativ public adaptat nevoilor comunităților din județ, prin construirea de locuințe sociale destinate grupurilor vulnerabile și de locuințe de serviciu pentru specialiștii ai căror prezență este necesară la nivelul județului; această abordare ar contribui la contrabalansarea, cel puțin parțială, a tendinței actuale din sectorul imobiliar, orientat preponderent către blocurile de locuințe cu prețuri tot mai ridicate (devenind astfel tot mai puțin accesibile pentru o parte semnificativă a populației) • Finalizarea procesului de înregistrare sistematică a terenurilor din localitățile județului în cadrul Programului Național de Cadastru și Carte Funciară, pentru asigurarea unei evidențe clare și unitare a proprietăților • Actualizarea documentațiilor și a regulamentelor locale de urbanism pentru toate UAT-urile din județ, concomitent cu adoptarea soluțiilor de tip GIS, inclusiv pentru realizarea de baze de date digitale și platforme asociate, accesibile atât cetățenilor, cât și mediului de afaceri, în vederea unei planificări teritoriale mai eficiente și transparente • Actualizarea Planurilor Urbanistice Generale pentru toate UAT-urile din județ, integrând măsuri concrete de limitare a extinderii necontrolate a suprafețelor intravilane, în scopul unei dezvoltări teritoriale echilibrate și sustenabile • Adoptarea și promovarea unei concepții unitare în domeniul urbanismului, prin introducerea în regulamentele locale a unor recomandări clare privind regimul construcțiilor, pentru asigurarea respectării specificului local și prevenirea disonanțelor arhitecturale și urbanistice
FORȚĂ DE MUNCĂ	
• Deficitul de resurse umane pe piața muncii, amplificat	• Elaborarea unei strategii integrate de atragere și retenție a forței de muncă la nivelul județului, fundamentată pe o amplă

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
de factorii demografici (scăderea natalității, îmbătrânirea populației, migrația, efectele pandemiei de COVID-19) • Rata de activitate și rata de ocupare se situează sub mediile regionale și naționale, înregistrând un declin mai pronunțat în rândul femeilor • Nivelul ridicat al ocupării informale și semi-formale, în special în agricultură și construcții • Structura ocupațională este dezechilibrată, fiind dominată de muncitorii calificați și necalificați, lucrătorii în servicii de bază și în agricultură, în timp ce specialiștii și personalul cu studii superioare au o pondere redusă • Cererea de pe piața muncii este dominată de locurile de muncă necalificate sau cu profil operațional, în sectoarele cu valoare adăugată redusă	colaborare între Consiliul Județean, autoritățile publice locale, filiala teritorială a INS, AJOFM, Camera de Comerț, companiile locale și structurile lor de asociere și reprezentare, Inspectoratul Școlar Județean, liceele din județ, reprezentanții extensiilor universitare active în teritoriu, precum și firmele și ONG-urile specializate în formare profesională; strategia ar trebui să urmărească, pe de o parte, o serie de măsuri concrete menite să crească atractivitatea județului pentru forța de muncă calificată (inclusiv pentru tinerele talente) și, pe de altă parte, corelarea nevoilor reale ale pieței muncii cu ofertele de educație și formare profesională • Realizarea unor consultări periodice (se pot avea în vedere diverse instrumente— chestionare, interviuri, grupuri tematice de dezbatere, sesiuni de consultare) cu mediul de afaceri și alți angajatori relevanți din județ, pentru corelarea ofertei de educație și formare profesională cu cerințele reale ale pieței muncii, asigurând astfel o mai bună conectare între competențele disponibile și cele solicitate; consultările ar putea fi structurate pe domenii cheie de activitate • Consolidarea capacității Consiliului Județean de a colabora cu furnizorii de formare profesională — atât publici (precum AJOFM), cât și privați (companii și organizații neguvernamentale) —, precum și cu unitățile de învățământ (liceale, postliceale și universitare), în scopul îmbunătățirii programelor de educație și formare profesională, astfel încât acestea să răspundă eficient și integrat cerințelor de pe piața muncii și obiectivelor de dezvoltare economică asumate la nivel județean (inclusiv în ceea ce privește tendințele emergente) • Derularea la nivel județean a unor campanii de promovare a opțiunilor de ocupare disponibile pe piața muncii (caravane, târguri și burse de locuri de muncă, platforme digitale), respectiv a oportunităților de formare profesională, în special în mediul rural

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
- Nivelul scăzut de educație al șomerilor, peste 60% având doar studii primare sau gimnaziale - Concentrarea forței de muncă în sectoare economice cu competitivitate redusă și salarizare scăzută (industrie, comerț, agricultură, construcții, transporturi) - Dezechilibrul între nivelul de remunerare și distribuția forței de muncă: sectoarele cu salarii ridicate oferă puține locuri de muncă, în timp ce domeniile cu salarii mai mici concentrează majoritatea angajaților - Atractivitate redusă a județului pentru forța de muncă calificată, pe fondul nivelurilor salariale inferioare mediilor regionale și naționale, în special în domeniile de servicii considerate în prezent cele mai atractive (IT&C, intermediari	- Diversificarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții și de recalificare sau reconversie profesională pentru adulți, prin programe de formare continuă adaptate cerințelor actuale ale pieței muncii (ex. dezvoltarea competențelor digitale), cu scopul de a spori atractivitatea profesională și șansele de inserție sau reintegrare în activitatea economică ale categoriilor vulnerabile din populația activă; eforturile ar trebui să țină seama în principal persoanele cu un nivel redus de educație și/sau calificare profesională, dar și pe cele cu diplome universitare în domenii mai puțin solicitate pe piață - Asigurarea, la nivel județean, a unor oportunități de educare și formare profesională în domenii de importanță strategică pentru dezvoltarea viitoare a economiei județene (precum digitalizarea, automatizarea, economia circulară, eficiența energetică, energiile regenerabile sau cercetarea medicală), astfel încât forța de muncă să fie pregătită pentru sectoarele cu cel mai mare potențial de creștere și inovare - Facilitarea integrării șomerilor pe piața muncii, prin: organizarea de programe / sesiuni de consiliere și orientare profesională - complementare celor de formare și (re)calificare, implementarea unor mecanisme de recunoaștere a competențelor dobândite în contexte informale, încurajarea principiului de angajare în funcție de competențe, acordarea primelor de inserție și/sau de mobilitate pentru cei care accesează singuri ofertele de muncă etc. - Oferirea suportului suplimentar pentru persoanele care întâmpină dificultăți în accesarea și menținerea unui loc de muncă (precum tinerii, mamele, persoanele cu dizabilități fizice sau deficiențe psiho-sociale, indivizii cu un nivel redus de educație), prin intervenții adaptate nevoilor specifice ale acestora, de exemplu: servicii de consiliere și orientare profesională, facilitarea conectării cu locurile de muncă disponibile, măsuri de sprijinire a companiilor dispuse să angajeze aceste categorii de persoane, instrumente de

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
financiare, activități profesionale) Nivel ridicat al șomajului, asociat cu ponderea mare a persoanelor greu ocupabile, dificultățile de integrare profesională a tinerilor și accesul limitat la indemnizațiile de șomaj	stimulare a înființării și de susținere a funcționării pe termen lung a întreprinderilor sociale etc. - Adoptarea, prin replicare la nivel județean, a proiectului Școala fără Șomeri (bună practică lansată în București), care vizează integrarea tinerilor NEETs în învățământul cu profil tehnic; proiectul a pornit de la elaborarea unei strategii de dezvoltare a învățământului profesional și tehnic, realizată pentru Municipiul București și Județul Ilfov, pentru identificarea necesităților și stabilirea direcțiilor de acțiune în concordanță cu cerințele pieței muncii - Implementarea unei politici județene de implicare a persoanelor vârstnice în comunitate și economie, prin: asigurarea oportunităților de învățare și formare continuă, facilitarea reconversiei profesionale, crearea unui mediu favorabil pentru integrarea și valorificarea experienței vârstnicilor pe piața muncii etc. - Extinderea capacității extensiilor universitare active în județ (ex. UBB, UTCN, UEB, UMFST), atât prin diversificarea programelor de studiu oferite, cât și prin dezvoltarea infrastructurii necesare desfășurării activităților educaționale (săli de curs și seminar, laboratoare, biblioteci, spații comune etc.) și asigurarea cazării pentru studenți; pentru această ultimă măsură, se poate valorifica potențialul clădirilor existente, care sunt aflate în prezent în stare de neutilizare (reconversie funcțională) - Implicarea mai consistentă a extensiilor universitare active în județ în atragerea absolvenților de liceu către programele de studiu pe care le oferă, prin acțiuni de promovare și informare, consiliere educațională și orientare profesională (în linie cu nevoile tinerilor din județ, respectiv cu specificul economiei județene) - Consolidarea capacității unităților de învățământ din județ de a sprijini formarea competențelor specifice domeniilor STEM în rândul elevilor, prin dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale (de exemplu, crearea și dotarea laboratoarelor

DISFUNCȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR
	școlare cu echipamente moderne) și prin implementarea unor activități extracurriculare dedicate (precum ateliere afterschool, concursuri tematice și proiecte aplicative); aceste inițiative ar putea fi realizate inclusiv în parteneriat cu organizațiile neguvernamentale și operatorii economici din județ, pentru a asigura o legătură directă între procesul educațional și cerințele pieței muncii • Sprijinirea profesioniștilor din domeniul cercetării-dezvoltării-inovării și din activitățile conexe, pentru a consolida capacitatea resurselor umane din județ de a susține și desfășura activități inovatoare • Diversificarea ofertei de învățământ tehnic, profesional și vocațional, concomitent cu dezvoltarea învățământului dual, inclusiv prin investiții în infrastructura necesară (centre și campusuri școlare modern echipate); aceste demersuri ar presupune, într-o primă etapă, crearea și consolidarea unor parteneriate solide între administrația publică, unitățile de învățământ și mediul privat, pentru a asigura relevanța și sustenabilitatea procesului educațional • Creșterea nivelului de conștientizare privind beneficiile învățământului vocațional, tehnic și dual la nivelul județului, prin organizarea unor campanii și evenimente dedicate, derulate în parteneriat cu agenții economici din teritoriu, pentru a evidenția oportunitățile de carieră și avantajele practice pe care aceste forme de educație le oferă • Stimularea implicării active a sectorului privat în susținerea educației la nivel județean, prin diverse inițiative, precum: oferirea de stagii de practică pentru elevi și internship-uri pentru studenți, organizarea unor programe de mentorat pentru tineri, acordarea de burse de performanță, sponsorizări și donații pentru modernizarea dotărilor unităților de învățământ și a bibliotecilor, organizarea târgurilor de carieră și a altor evenimente dedicate orientării profesionale și facilitării integrării pe piața muncii etc.

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
	• Consolidarea capacității Inspectoratului Teritorial de Muncă de a monitoriza aplicarea reglementărilor în domeniul muncii de către operatorii economici, în vederea asigurării conformității cu standardele legale de angajare și a descurajării practicilor de muncă informală / nedeclarată • Creșterea gradului de conștientizare în rândul populației privind dezavantajele și în special riscurile angajării informale, prin campanii de informare și educare menite să evidențieze impactul negativ al acestor forme de muncă asupra securității sociale
DISPARITĂȚI TERITORIALE	
• Majoritatea forței de muncă din mediul rural este concentrată în sectoarele economice cu productivitate scăzută • Peste două treimi din numărul total al șomerilor din județ (71%) provin din mediul rural • Disparități teritoriale pronunțate în atractivitatea localităților, manifestate prin concentrarea populației și a investițiilor în câteva centre urbane și comune, în timp ce majoritatea localităților rurale își pierd atractivitatea, confruntându-se cu fenomenul de depopulare	• Întreprinderea planificării spațial-teritoriale într-o manieră incluzivă, care să țină cont de existența și nevoile comunităților marginalizate; în acest sens, se impune inclusiv adoptarea unor mecanisme eficiente de consultare publică, capabile să antreneze un dialog autentic, asumat și constructiv, prin implicarea cetățenilor, organizațiilor societății civile, mediului de afaceri și altor actori relevanți, asigurând totodată reprezentarea adecvată a categoriilor vulnerabile în procesul decizional • Îmbunătățirea condițiilor de locuire în toate localitățile din județ (în special în cazul celor din mediul rural), prin dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de mobilitate (cu accent pe transportul public și verde, atât rutier, cât și feroviar), a rețelelor de utilități și telecomunicații, respectiv a infrastructurii educaționale, sociale, de sănătate și de intervenție în situații de urgență, în paralel cu implementarea unor măsuri specifice pentru creșterea gradului de siguranță publică • Îmbunătățirea oportunităților de dezvoltare personală, socială și comunitară pentru populația din toate localitățile județului (în special în cele afectate de fenomenele demografice negative), prin implementarea unor programe și campanii dedicate (inclusiv sub formă de voluntariat), pe lângă dezvoltarea infrastructurii aferente (centre de tineret, unități culturale,

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
• Concentrarea disproporționată a stocului locativ și a suprafeței locuibile în municipiul reședință de județ unde numărul de locuințe este de aproximativ zece ori mai mare decât în celelalte centre urbane • Dezechilibrele în distribuția stocului locativ și a suprafeței locuibile între comunele din județ, unele având de peste patru ori mai multe locuințe decât altele • Polarizarea economică și socială prin concentrarea afacerilor, investițiilor și forței de muncă în câteva UAT-uri, în detrimentul celorlalte localități • Accesul inegal al populației și agenților economici la servicii și facilități de bază, din cauza diferențelor majore în dezvoltarea infrastructurii publice între localitățile din județ	terenuri și facilități sportive, spații de recreere, zone de agrement) • Derularea unor măsuri complementare de stimulare a creșterii demografice, care să integreze într-o manieră cât mai coerentă soluțiile pentru creșterea natalității, cele pentru atragerea de noi rezidenți (în special specialiști din diverse domenii) și cele pentru reîntoarcerea în județ a persoanelor plecate în diaspora, cu accent pe tineri (pentru susținerea formării noilor familii) • Dezvoltarea, diversificarea și, în special, creșterea accesibilității serviciilor medicale (atât cele primare, cât și cele de specialitate, inclusiv în regim ambulatoriu) precum și a serviciilor conexe (precum vizitele medicale la domiciliu pentru persoanele cu mobilitate redusă) printr-o abordare cât mai eficientă din punctul de vedere al costurilor și incluzivă din perspectivă socială; în acest sens, pot fi avute în vedere măsuri precum: înființarea unor centre medicale sau medico-sociale integrate în zonele slab deservite, dotarea UAT-urilor cu ambulanțe ultra-performante sau pilotarea unor caravane medicale mobile, capabile să preia dinamic o parte din sarcinile unităților medicale etc. • Extinderea programelor de sănătate, precum cele dedicate: educației sanitare, adoptării unui stil de viață sănătos, prevenirii bolilor și depistării timpurii a afecțiunilor care reprezintă principalele cauze de morbiditate • Derularea unor campanii de informare și educare a cetățenilor din județ privind drepturile lor medicale, gama completă de servicii și programe de sănătate disponibile la nivel județean, precum și modalitățile corecte de accesare și utilizare a acestora • Dezvoltarea, diversificarea și, în special, creșterea accesibilității serviciilor sociale disponibile pe plan județean, cu prioritate în zonele slab deservite, precum și în UAT-urile unde prezența ZUM-urilor și/sau a ZUR-urilor este mai mare; în acest sens, poate fi avută în vedere atât înființarea unor centre sociale multifuncționale, cât și a unor centre specializate pentru diferite

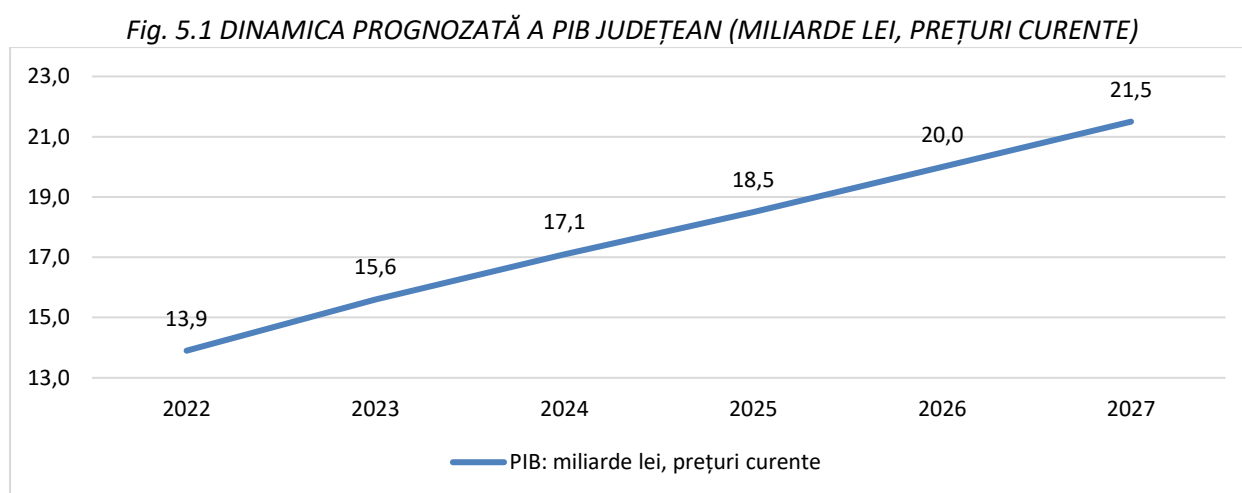
DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
• Impactula neuniform, în funcție de localizare, al fenomenelor demografice negative (precum îmbătrânirea populației, migrația, depopularea, navetismul sau riscul de sărăcie și excluziune social) asupra UAT-urilor din județ • Capacitatea administrativă neuniformă între autoritățile locale ale UAT-urilor din județ • Expunerea diferită la schimbările climatice și fenomenele de mediu în funcție de localizare	categorii de beneficiari (vârstnici, mame singure, copii expuși riscului de abandon școlar, persoane cu dizabilități, persoane cu adicții etc.) • Asigurarea nevoilor de bază în materie de igienă pentru persoanele aparținând diferitelor categorii vulnerabile, prin distribuirea de pachete esențiale (ex. produse de igienă personală, pachete pentru nou-născuți) și amenajarea unor spații dotate cu facilități dedicate (precum băi publice sau mașini comunitare de spălat rufe); astfel de măsuri ar trebui însoțite, desigur, de campanii de informare, educare și conștientizare, menite să promoveze practicile de igienă și sănătate • Extinderea eforturilor întreprinse de către autorităților publice locale (atât ca număr, cât și ca amploare și impact a acțiunilor desfășurate) pentru îmbunătățirea nivelului de trai și a calității vieții în comunitățile marginalizate din județ, având ca țel reducerea riscurilor de sărăcie și excluziune socială la care acestea sunt expuse; măsurile ar trebui să fie derulate într-o manieră integrată, care să abordeze mai multe dimensiuni, de exemplu: actualizarea și monitorizarea permanentă a informațiilor privind zonele urbane marginalizate și zonele rurale marginalizate, soluționarea situațiilor de locuire informală sau ilegală, derularea investițiilor publice necesare pentru îmbunătățirea condițiilor de locuire (locuințe, utilități, spații adiacente), implementarea unor mecanisme de creștere a accesibilității la serviciile publice esențiale (administrative, medicale, sociale, educaționale) și la alte oportunități, precum cele culturale și sportive • Îmbunătățirea accesului copiilor vulnerabili (în special a celor care provin din zonele rurale izolate și din comunitățile marginalizate) la educație, în vederea reducerii riscului de abandon școlar și a creșterii nivelului lor de educație al acestora; măsurile întreprinse ar trebui să prevadă, pe lângă dezvoltarea infrastructurii școlare, și: facilitarea transportului școlar,

DISFUNȚIONALITĂȚI IDENTIFICATE	PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR
	asigurarea meselor calde, acordarea burselor sociale și de merit, implementarea programelor de tip afterschool și a atelierelor extracurriculare, organizarea caravanelor educaționale mobile pentru părinți, derularea campaniilor de prevenire a discriminării și bullying-ului, instituirea protocoalelor de sprijin suplimentar pentru copii expuși riscului de abandon școlar etc. • Implementarea unor măsuri integrate (evenimente comunitare, proiecte tematice, campanii de conștientizare, ateliere, programe de tip A doua șansă pentru adulți etc.) de incluziune și desegregare socială, în vederea reducerii marginalizării și a vulnerabilităților ce afectează persoanele defavorizate din județ, respectiv pentru facilitarea integrării acestora în comunitate și pe piața muncii • Înființarea și operaționalizarea unor grupuri de lucru sectoriale și/sau transversale, care să faciliteze dialogul între actorii relevanți de la nivel județean privind valorificarea resurselor și oportunităților de dezvoltare economică; componenta de animare ar putea consta în desfășurarea periodică a unor sesiuni de dezbateri și întâlniri de lucru, organizate pe baza unor agende pre-planificate și asumate de către toți participanții • Cartografierea și promovarea resurselor de afaceri disponibile la nivelul județului, în funcție de specificul fiecărei zone, cu scopul stimulării interesului antreprenorilor și investitorilor pentru inițierea și dezvoltarea de activități economice în cât mai multe localități • Îmbunătățirea condițiilor de operare a afacerilor în toate localitățile județului (în special în cele rurale), prin asigurarea facilităților (terenuri, spații, utilități, infrastructură de acces) necesare desfășurării activităților economice • Ușurarea accesului la oportunitățile de antreprenoriat agricol și non-agricol, cu precădere în mediul rural, și stimularea dezvoltării durabile a afacerilor lansate

5. PROGNOZE, SCENARII SAU ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE

5.1 Prognoze

Comisia Națională de Strategie și Prognoză estimează că, până în anul 2027, produsul intern brut al județului Bistrița-Năsăud va atinge valoarea de 21,5 miliarde de lei (prețuri curente), înregistrând astfel o creștere de 54,7% față de anul 2022. Rata de creștere prognozată pentru perioada 2022–2027 este mai mică decât cea estimată pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest și apropiată de cele preconizate la nivel național (54,6%). În anul 2027, PIB-ul județului Bistrița-Năsăud ar reprezenta 7,9% din PIB-ul Regiunii Nord-Vest și 1% din PIB-ul național.

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

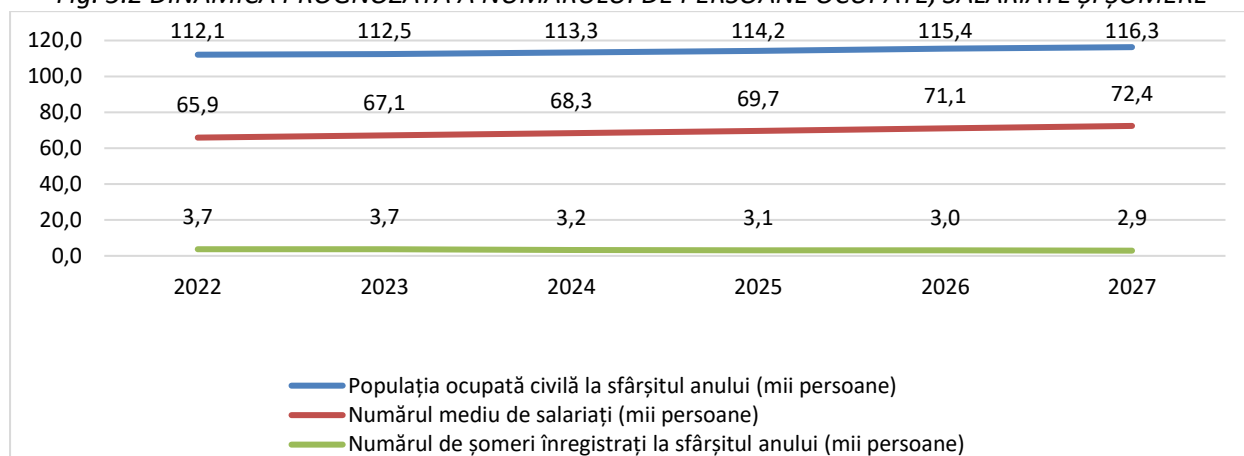
Conform Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, populația ocupată civilă din județul Bistrița-Năsăud ar urma să ajungă la 116.300 de persoane până la finele anului 2027, resimțind o creștere de 3,7% comparativ cu anul 2022. În anul 2027, județul Bistrița-Năsăud va concentra 10,1% din populația ocupată a Regiunii Nord-Vest și 1,4% din totalul populației ocupate la nivel național. Ritmul de creștere estimat pentru județ este mai mic decât cel prognozat la nivel regional (5,1%) și la nivel național (5,5%).

Potrivit aceleiași surse, numărul mediu de salariați din județ ar ajunge la 72.400 de persoane în anul 2027, pe fondul unei creșteri de 9,9% față de anul 2022. În acest context, județul va concentra 9,2% din numărul mediu de salariați din Regiunea Nord-Vest și 1,3% din cel la nivel național. Rata de creștere prognozată pentru Bistrița-Năsăud este mai mare decât cea anticipată pentru Regiunea Nord-Vest (+9,2%) și decât cea estimată la nivel național (+8,4%).

Comisia Națională de Strategie și Prognoză estimează și că numărul șomerilor din Bistrița-Năsăud va ajunge la 2.900 de persoane în anul 2027, înregistrând o scădere de 21,6%

față de anul 2022; județul Bistrița-Năsăud va concentra, deci, aproximativ 16,3% din șomerii Regiunii Nord-Vest și 1,6% din totalul național al acestora. Rata de scădere anticipată de către CNSP în cazul șomerilor din Bistrița-Năsăud pentru perioada 2022–2027 (-21,6%) este sub cele prognozate pentru Regiunea Nord-Vest (-25,5%) și pentru România (-22,2%).

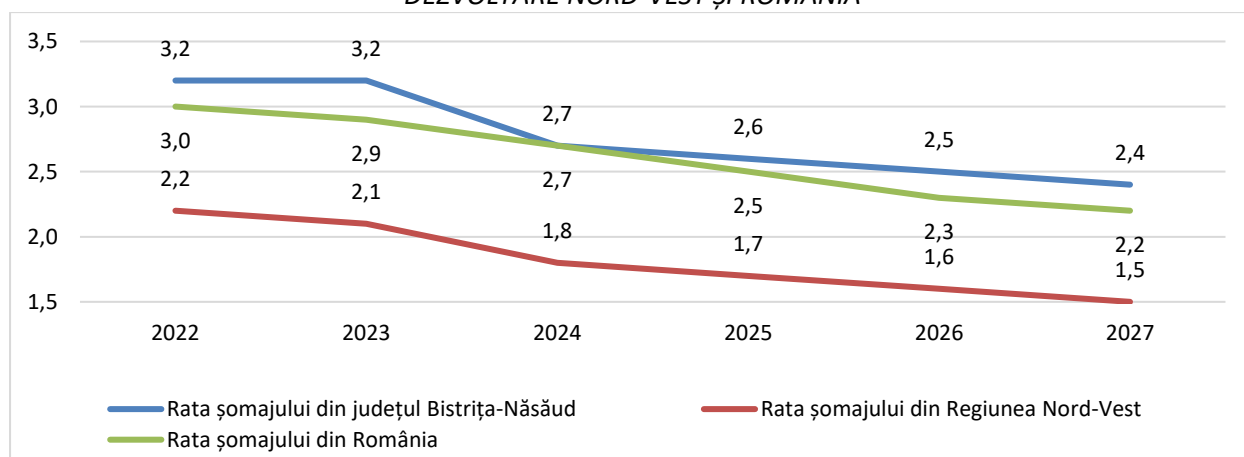
Fig. 5.2 DINAMICA PROGNOZATĂ A NUMĂRULUI DE PERSOANE OCUPATE, SALARIMATE ȘI ȘOMERE

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

Potrivit estimărilor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, rata șomajului din județul Bistrița-Năsăud va scădea de la 3,2% în anul 2022, la 2,4% în anul 2027. Deși urmează aceeași tendință de reducere observată la nivel regional și național, valorile prognozate pentru județ rămân mai mari. În Regiunea Nord-Vest, rata șomajului este estimată să scadă de la 2,2% la 1,5%, iar la nivel național, de la 3,0% la 2,2%. Astfel, pe toată perioada analizată, Bistrița-Năsăud s-ar menține peste media regională și ușor peste media națională.

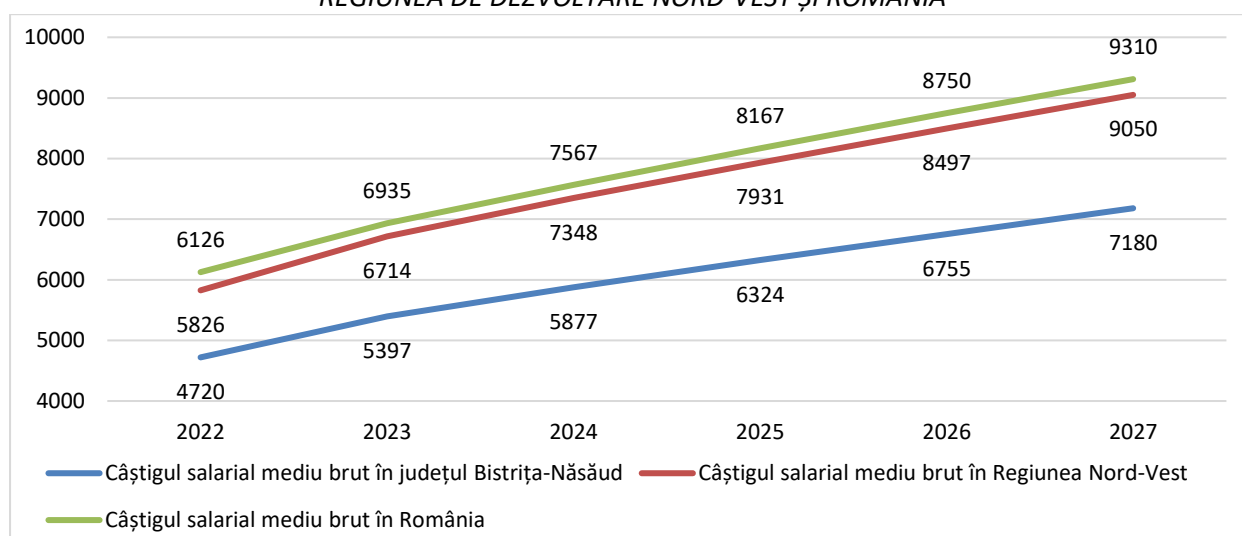
Fig. 5.3 DINAMICA PROGNOZATĂ A RATEI ȘOMAJULUI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST ȘI ROMÂNIA

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

Tot în linie cu estimările CNSP, câștigul salarial mediu brut din Bistrița-Năsăud ar putea crește cu aproximativ 52,1% în perioada 2022–2027, de la 4.720 lei la 7.180 lei. În același interval, la nivelul Regiunii Nord-Vest se anticipează o majorare de circa 55,3% (de la 5.826 lei la 9.050 lei), la nivel național creșterea estimată fiind de 52% (de la 6.126 lei la 9.310 lei). Astfel, deși valorile salariale din județ vor rămâne sub mediile de la nivel regional și național, ritmul de creștere este comparabil, indicând o evoluție pozitivă a veniturilor salariale în Bistrița-Năsăud.

Fig. 5.4 DINAMICA PROGNOZATĂ A SALARIULUI MEDIU BRUT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST ȘI ROMÂNIA

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

5.2 Scenarii / alternative de dezvoltare

Direcția în care se va îndrepta economia județului Bistrița-Năsăud în următorii ani depinde de măsurile ce vor fi întreprinse nu doar de către sectorul de afaceri și investiții, ci în special de cele asumate de către administrația publică județeană și autoritățile publice locale, în raport cu mediul economic. Pe baza analizei contextului actual, a rezultatelor economice anterioare și a tendințelor identificate pentru perioada următoare, au fost conturate mai multe scenarii de dezvoltare, descrise în cele ce urmează.

SCENARIUL „DEZVOLTARE ZERO” („DO NOTHING”)

Acest scenariu presupune minima implicare a autorităților publice în susținerea mediului economic, ceea ce s-ar traduce, inevitabil, într-o capacitate limitată de transformare și progres. Administrațiile locale și județene își concentrează eforturile pe finalizarea proiectelor deja începute, fără a iniția intervenții noi și fără a adopta, în timp real, măsuri aliniate la nevoile în continuă schimbare ale agenților economici. În aceste condiții, sprijinul oferit sectorului privat

este de natură mai de grabă administrativă, fără a prevedea intervenții suplimentare care să stimuleze dezvoltarea acestuia. Investițiile publice vizează în special interesul general al comunității, fără o viziune strategică orientată în direcția creșterii economice. Prin urmare, evoluția economică a județului se bazează preponderent pe eforturile individuale ale antreprenorilor și investitorilor, înregistrând un ritm lent de dezvoltare, apropiat de estimările curente ale Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.

SCENARIUL DE REFERINȚĂ („DO MINIMUM”)

În acest scenariu, administrația publică de la nivelul județului se implică mai vizibil în sprijinirea economiei județene, completând proiectele deja aflate în diverse etape de derulare cu câteva inițiative suplimentare, gândite pentru a facilita și/sau accelera dezvoltarea economică. Măsurile întreprinse de autoritățile locale și județene au în vedere susținerea antreprenoriatului, atragerea de investiții și întărirea capitalului uman, însă resursele limitate alocate în aceste scopuri limitează efectele acestor intervenții. Accentul este pus pe măsuri de tip soft, precum promovarea resurselor locale și a oportunităților existente, digitalizarea serviciilor publice sau consilierea antreprenorilor. Totuși, în lipsa unor forme integrate de sprijin și a unor portofolii diversificate de soluții, impactul economic rămâne sub potențialul maxim. În aceste condiții, este de așteptat ca economia județului să evolueze într-un ritm ușor superior estimărilor CNSP, însă fără schimbări majore în dinamica economică.

SCENARIUL DE DEZVOLTARE („DO SOMETHING”)

Acest scenariu reflectă o viziune ambițioasă de dezvoltare economică, în care administrația județeană și autoritățile locale își iau angajamentul de a contribui activ la stimularea antreprenoriatului autohton, atragerea investițiilor externe și consolidarea forței de muncă. Intervențiile propuse combină măsurile soft cu investiții în infrastructura și serviciile publice, vizând crearea unui cadru favorabil pentru stimularea afacerilor din județ, atragerea capitalului străin și crearea de locuri de muncă atractive pentru locuitori. Autoritățile nu se limitează la sprijinirea sectoarelor tradiționale ale județului, ci stimulează și domeniile emergente, în special cele de specializare inteligentă și cele aliniate priorităților europene actuale – transformarea digitală și verde, economia bazată pe cunoaștere, industriile automatizate, agricultura sustenabilă, silvicultura circulară etc. Investițiile publice vizează modernizarea și extinderea infrastructurii de transporturi, telecomunicații și utilități, dezvoltarea facilităților de suport pentru afaceri și diversificarea serviciilor aferente, inclusiv în baza

parteneriatelor public-private. Acest scenariu ar permite, astfel, o evoluție economică ce ar depăși estimările Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.

Proiecțiile aferente acestor scenarii sunt reflectate în indicatorii macroeconomici de mai jos, pornind de la estimările realizate de către CNSP, al căror orizont de timp este anul 2027.

Tabel 5.1 PROGNOZE ALE INDICATORILOR MACRO-ECONOMICI, ÎN FUNCȚIE DE SCENARIILE DE DEZVOLTARE

INDICATORI MACRO- ECONOMICI / SCENARIU DE DEZVOLTARE	U.M.	VALOAREA DE REFERINȚĂ (2022)	SCENARIUL "DO NOTHING"	SCENARIUL "DO MINIMUM"	SCENARIUL "DO SOMETHING"
PIB (prețuri curente)	miliarde lei	13.9	21.5	21.7	22
Populație ocupată	mii persoane	112.1	116.3	116.9	117.5
Număr mediu de salariați	mii persoane	65.9	72.4	73	73.9
Rata șomajului	%	3.2	2.4	2.2	2.0
Salariul mediu brut lunar	lei/salariat	4720	7180	7350	7550

Sursa: Prelucrare proprie, în baza datelor CNSP.

6. ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Creștere economică constantă, ceea ce indică o dezvoltare susținută. ✓ Reducerea decalajului PIB/capita față de media UE, semn al convergenței economice. ✓ Structură economică diversificată care oferă o bază economică relativ echilibrată. ✓ Creștere semnificativă a valorii adăugate brute (VAB). ✓ Creștere a numărului de profesioniști activi, respectiv de unități locale active. ✓ Creștere accelerată a numărului de persoane juridice. ✓ Densitate antreprenorială peste media națională, ușor sub media regională, dar peste cea a multor județe similare. ✓ Reducere semnificativă a insolvențelor, semn al stabilizării economice. ✓ Creșterea vizibilă a numărului de firme din domenii cu valoare adăugată ridicată, precum activități profesionale, științifice și tehnice. ✓ Creștere a numărului de companii cu capital străin, indicând o atractivitate mai mare pentru investițiile externe. ✓ Diversificarea investițiilor externe în sectoare precum construcții, comerț, transport și servicii profesionale. ✓ Prezența solidă a capitalului străin în industria prelucrătoare. ✓ Creșterea valorii totale a capitalului social străin subscris. ✓ Exporturi importante de produse industriale complexe ✓ Specializare industrială competitivă pe produse cu valoare adăugată relativ mare (componente pentru industria auto, produse metalice prelucrate și textile). ✓ Relieful variat, favorabil dezvoltării culturilor vegetale și unei zootehnii mixte. ✓ Potențialul zootehnic ridicat, evidențiat de densitățile superioare mediei regionale și naționale la speciile bovine, porcine, ovine și caprine. ✓ Producțiile vegetale cu randamente în creștere, în special la culturile de cereale și plante tehnice. ✓ Pajiștile naturale extinse, cu valoare ecologică ridicată. ✓ Tradiția și experiența locală în pomicultură, în special pentru speciile de măr și prun (existența	- Nivel scăzut al PIB-ului pe cap de locuitor, județul Bistrița-Năsăud rămânând printre cele mai slab performante județe. - Sector ITC subdezvoltat, indicând o economie cu potențial redus de a susține transformarea digitală. - Dependență de industrii tradiționale, în timp ce sectoarele cu valoare adăugată mare sunt slab reprezentate. - Activitate economică efectivă redusă, doar puțin peste jumătate dintre firme depunând bilanțuri financiare. - Concentrare excesivă a cifrei de afaceri și angajaților în municipiul Bistrița. - Rată mare a dizolvărilor și radiierilor, marcând o potențială instabilitate antreprenorială. - Diminuarea numărului de întreprinderi mari, ce limitează capacitatea județului de a susține lanțuri economice complexe și de a atrage investiții de amploare. - Dezechilibru structural dat de ponderea mare a comerțului și construcțiilor, în timp ce sectoarele cu valoare adăugată mare au reprezentare slabă. - Risc demografic apărut datorită îmbătrânirii antreprenorilor și migrării tinerilor, fapt care poate afecta regenerarea mediului de afaceri. - Prezență scăzută a femeilor antreprenor. - Poziționarea modestă la nivel național după numărul firmelor cu capital străin și după valoarea capitalului. - Deficitul comercial semnificativ, rezultat al dependenței de importuri pentru materii prime și bunuri necesare proceselor de producție. - Contribuție redusă la exporturile regionale. - Dependență ridicată de câteva companii mari exportatoare, ce vulnerabilizează echilibrul balanței comerciale la nivel județean. - Dependență ridicată de piețele externe pentru materii prime și inputuri industriale. - Ponderea redusă a investițiilor străine în sectoarele inovative - Fragmentarea ridicată a terenurilor agricole și grad redus de comasare. - Productivitatea scăzută în pomicultură și viticultură.

Stațiuni de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița). ✓ Rețeaua bine dezvoltată de structuri asociative active în sectoarele vegetal, zootehnic și apicol. ✓ Fond forestier extins, având o structură echilibrată, care asigură diversitate ecologică și productivitate stabilă. ✓ Dezvoltarea activităților de valorificare a produselor nelemnoase (fructe de pădure, mușchi decorativ, produse artizanale din lemn) ✓ Creșterea semnificativă a salariilor în domeniul silvic. ✓ Infrastructura forestieră dezvoltată, care asigură accesul în unitățile de producție. ✓ Activitatea cinegetică și de protecție a biodiversității extinse. ✓ Potențialul piscicol ridicat. ✓ Habitatele naturale acvatice extinse. ✓ Tradiția locală în creșterea păstrăvului și valorificarea produselor din acvacultură montană. ✓ Diversitatea geologică și resursele naturale variate. ✓ Tradiție industrială solidă, susținută de ramuri prelucrătoare bine dezvoltate – auto, echipamente electrice, mase plastice, metalurgie, construcții metalice, lemn și mobilă. ✓ Concentrarea de companii cu capital străin și know-how tehnologic ridicat,, care acționează ca poli industriali regionali. ✓ Prezența Parcului Industrial Bistrița Sud și a Parcului Industrial TeraPlast, infrastructuri funcționale cu utilități complete și acces rutier/feroviar facil. ✓ Diversitatea surselor de energie regenerabilă, județul dispunând de resurse hidroenergetice, solare, eoliene și de biomasă. ✓ Rețeaua hidrografică densă, cu potențial hidroelectric valorificabil prin microhidrocentrale. ✓ Potențialul ridicat de producere a energiei din biomasă, susținut de suprafața mare de fond forestier. ✓ Nivelul salarial ridicat în industria energetică. ✓ Expansiunea semnificativă a sectorului construcții în termeni de unități locale active. ✓ Salariile competitive în sectorul construcții. ✓ Prezența unor companii locale puternice și competitive pe plan național, implicate în proiecte majore de infrastructură. ✓ Ponderea majoră a sectorului de servicii în economia județeană și creșterea constantă a numărului de întreprinderi din domeniul serviciilor.	- Capacitatea limitată de depozitare și procesare a produselor agricole. - Exporturile agroalimentare reduse. - Infrastructura de irigații aproape inexistentă. - Echipamentele agricole învechite și gradul redus de mecanizare. - Ponderea ridicată a agriculturii de subzistență și semi-subzistență. - Îmbătrânirea populației agricole. - Nivelul redus de pregătire agricolă formală. - Volumul redus al producției piscicole. - Numărul limitat de unități piscicole și suprafețele mici de exploatare efectivă, comparativ cu potențialul hidrografic existent. - Capacitatea de procesare și comercializare scăzută a produselor piscicole. - Dotările tehnice limitate și infrastructura învechită în majoritatea fermelor piscicole. - Nivelul redus de integrare a sectorului piscicol în lanțurile agroalimentare locale. - Lipsa personalului specializat în acvacultură modernă și managementul resurselor acvatice. - Valoarea adăugată redusă a producției piscicole, bazată în principal pe comercializarea peștelui viu. - Scăderea numărului de unități industriale mari. - Dependența economică puternică de câteva companii mari exportatoare (Leoni, TeraPlast, RAAL, Rombat), ce limitează diversificarea activităților industriale și reduce reziliența economică. - Exploatarea limitată și prelucrarea insuficientă a resurselor naturale locale. - Salariile medii în industrie sub nivelul regional și național. - Deficitul de personal tehnic calificat, accentuat de îmbătrânirea forței de muncă din industrie. - Dezvoltarea industrială dezechilibrată teritorial, activitățile industriale preponderent în municipiul Bistrița și în arealul său periurban, în timp ce alte zone ale județului rămân slab industrializate. - Capacitatea redusă de inovare și cercetare industrială aplicată, limitată de lipsa unui pol universitar tehnologic bine dezvoltat. - Capacitatea totală de producție energetică redusă comparativ cu potențialul natural și cu alte județe din regiune. - Potențialul eolian și solar moderat.
--	---

✓ Dezvoltarea infrastructurii comerciale, marcată de apariția, în ultimii ani, a centrelor moderne de retail și servicii precum Bistrița Retail Park, sau OK Shopping Center. ✓ Ecosistemul emergent de cercetare și inovare în jurul ICPE Bistrița, Stațiunii de Cercetare Pomicolă și centrului „Silvania”, cu potențial de integrare în economia bazată pe cunoaștere. ✓ Creșterea rolului serviciilor private, în special a celor medicale, care diversifică oferta și completează sectorul public. ✓ Creșterea semnificativă a numărului de unități active în domeniul tranzacțiilor imobiliare ✓ Creșterea numărului de locuințe finalizate. ✓ Extinderea fondului locativ, cu o creștere mai accentuată în mediul urban. ✓ Creșterea suprafeței locuibile totale, în special în Bistrița, Năsăud și Beclean. ✓ Potențialul ridicat în zona Colibița, unde prețurile imobilelor se aliniază celor din localitățile periurbane Bistriței, confirmând atractivitatea turistică și investițională a zonei.	- Investițiile nete în declin semnificativ, limitând potențialul de modernizare și extindere a infrastructurii energetice. - Inexistența unor proiecte majore noi de producere a energiei regenerabile în ultimii ani. - Dependența de o singură amenajare hidroenergetică principală (Colibița). - Lipsa unor instalații pentru valorificarea biomasei și a biogazului, deși resursele primare sunt abundente. - Deficitul de personal calificat, mai ales în meseriile tehnice și de execuție. - Riscul ridicat de migrație a lucrătorilor în străinătate. - Dependența ridicată de investițiile publice, care determină fluctuații sezoniere în activitate. - Nivelul scăzut de automatizare și digitalizare. - Ponderea scăzută a serviciilor cu valoare adăugată ridicată (IT&C, consultanță, CDI) în structura economică județeană. - Dependența economică de comerț, care indică o structură dezechilibrată. - Capacitatea redusă de inovare și digitalizare în firmele din județ, mai ales în IMM-uri. - Concentrarea teritorială pronunțată a activităților economice și investițiilor în municipiul Bistrița. - Productivitatea scăzută în comparație cu media regională și națională, mai ales în comerț, HORECA și servicii administrative. - Infrastructura de sprijin pentru servicii insuficient dezvoltată. - Polarizarea investițională în municipiul Bistrița, în detrimentul celorlalte UAT-uri din județ. - Diferențele teritoriale accentuate între mediul urban și rural privind ritmul dezvoltării locuințelor și al investițiilor imobiliare. - Nivelul de preț scăzut al proprietăților din localitățile rurale, indicând un interes investițional redus în afara municipiului reședință de județ. - Dependența ridicată de sectorul privat, în absența unor programe publice destinate dezvoltării fondului de locuințe sociale și implementării proiectelor de regenerare urbană.
Oportunități	Amenințări
✓ Valorificarea fondurilor europene 2021–2027 pentru consolidarea sectorului de afaceri, prin investiții destinate dezvoltării, modernizării și inovării.	- Migrarea forței de muncă tinere către centrele universitare regionale, cu impact asupra disponibilității resurselor umane locale.

✓ Dezvoltarea infrastructurii de transport, cu potențial de atragere a investițiilor și de consolidare a poziției economice a județului. ✓ Întărirea sectorului IT prin valorificarea oportunităților oferite de Centrele de Inovare Digitală și de clusterelor IT&C din Regiunea Nord-Vest. ✓ Adaptarea industriei, serviciilor și agriculturii la tranziția verde și digitală, în concordanță cu prioritățile europene actuale. ✓ Posibilitatea extinderii activităților economice în mediul rural, contribuind la echilibrul teritorial și la creșterea ocupării forței de muncă. ✓ Creșterea competitivității IMM-urilor prin valorificarea oportunităților de finanțare, formare, mentorat și internaționalizare. ✓ Valorificarea potențialului educațional local (firme studențești, SRL-D) pentru stimularea spiritului antreprenorial și a inovării. ✓ Consolidarea serviciilor profesionale și tehnice, în contextul creșterii cererii de specializare și expertiză pe piața județeană. ✓ Dezvoltarea infrastructurii-suport pentru afaceri, pentru susținerea antreprenoriatului local și atragerea investițiilor externe. ✓ Dezvoltarea infrastructurii-suport pentru afaceri, pentru a atrage noi investitori. ✓ Creșterea cererii pentru produse industriale și echipamente electrice – domeniu deja reprezentativ în structura exporturilor județului. ✓ Creșterea interesului investitorilor pentru județele cu costuri operaționale moderate, precum Bistrița-Năsăud. ✓ Consolidarea cooperării economice regionale cu județele Cluj, Bihor și Satu Mare, în vederea intensificării fluxurilor investiționale către Bistrița-Năsăud. ✓ Extinderea colaborărilor cu parteneri internaționali prin intermediul clusterelor industriale și a rețelelor de inovare regională. ✓ Valorificarea potențialului de dezvoltare a agriculturii ecologice, în contextul creșterii cererii pentru produse bio și sustenabile. ✓ Creșterea cererii pentru produse agroalimentare tradiționale și de nișă, precum mierea, produsele lactate artisanale și fructele de pădure. ✓ Diversificarea producției agricole prin introducerea culturilor adaptate schimbărilor climatice și evoluției cerințelor pieței. ✓ Consolidarea cooperării între agricultori și fermieri prin dezvoltarea și extinderea structurilor asociative agricole.	- Vulnerabilitatea crescută la fluctuațiile economice, tot mai frecvente și pronunțate la nivel național, european și global. - Riscul de stagnare economică, determinat de lipsa diversificării economice și de întârzierea tranziției către noile modele europene de creștere și competitivitate. - Posibilitatea suprasaturării în domeniile economice tradiționale (comerț, construcții), fără o creștere corespunzătoare a productivității. - Riscul de stagnare structurală, determinat de ritmul lent al diversificării către sectoare moderne și inovative (IT, cercetare, energie regenerabilă). - Reducerea numărului de întreprinderi mari, cu impact negativ asupra capacității de inovare și a potențialului de atragere a investițiilor externe. - Nivelul redus de competitivitate în atragerea investițiilor de amploare, comparativ cu centrele regionale puternice, precum Clujul. - Vulnerabilitatea sporită la fluctuațiile economice globale, în special în cazul industriei prelucrătoare puternic orientate către export. - Riscul de delocalizare a companiilor existente, pe fondul creșterii costurilor cu forța de muncă și al deficitului de personal calificat. - Majorarea costurilor logistice și energetice, ce poate afecta atractivitatea județului pentru noi investiții. - Nivelul insuficient de adaptare a forței de muncă la cerințele investitorilor străini, în special în domeniile tehnologice și inovative. - Concentrarea exporturilor într-un număr restrâns de sectoare economice, reducând reziliența economică. - Posibilitatea marginalizării la nivel regional, în lipsa unor politici proactive de stimulare și susținere a investițiilor. - Vulnerabilitate ridicată la fenomene climatice extreme (grindină, secetă, înghețuri târzii, precipitații excesive). - Procese accentuate de eroziune și degradare a solurilor, în special în zonele montane și deluroase. - Constrângeri naturale semnificative în zonele montane, care limitează extinderea și productivitatea terenurilor agricole. - Riscul de declin al biodiversității agricole, în lipsa unor măsuri adecvate de conservare și reconversie durabilă.
--	--

✓ Modernizarea infrastructurii-suport pentru agricultură (acces, irigații, depozitare, procesare) prin valorificarea fondurilor europene și naționale disponibile. ✓ Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare și promovarea produselor locale, inclusiv prin turism rural, gastronomie locală și inițiative de tip brand teritorial (ex. „Produs în Bistrița-Năsăud”). ✓ Posibilitatea valorificării fondurilor naționale și europene pentru împăduriri, reconversie ecologică și dezvoltarea infrastructurii forestiere. ✓ Extinderea activităților de valorificare a produselor forestiere nelemnoase, cu potențial ridicat de export (fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale, produse de artizanat). ✓ Posibilitatea dezvoltării industriilor conexe (mobiliar, produse din lemn, bioenergie), prin valorificarea resurselor locale. ✓ Dezvoltarea clusterelor forestiere și a celor din domeniul lemnului și mobilei, pentru stimularea cooperării între operatori și a inovării la nivel de sector. ✓ Crearea de parteneriate public-private pentru modernizarea infrastructurii forestiere (drumuri, centre de colectare, capacități de prelucrare). ✓ Dezvoltarea ecoturismului prin punerea în valoare a potențialului natural și cultural al zonelor împădurite. ✓ Promovarea certificării forestiere și a practicilor de gestionare durabilă a pădurilor, în conformitate cu standardele internaționale. ✓ Creșterea cererii externe pentru produse sustenabile și certificate, care poate stimula exporturile locale și investițiile verzi. ✓ Accesarea finanțărilor europene și naționale destinate modernizării fermelor piscicole și dezvoltării lanțurilor de procesare. ✓ Valorificarea apelor disponibile și neutilizate în prezent pentru diversificarea producției piscicole. ✓ Integrarea pisciculturii în activitățile de turism rural și agroturism, inclusiv prin dezvoltarea păstrăvăriilor cu funcție recreativă și educativă. ✓ Promovarea produselor locale din pește în circuitul turistic și gastronomic al județului. ✓ Consolidarea cooperării între fermieri și asociațiile piscicole pentru promovare comună și acces la piețele regionale. ✓ Crearea de parteneriate între producători, procesatori și unități HORECA, pentru creșterea valorii adăugate a produselor și serviciilor piscicole.	- Infrastructura logistică insuficient dezvoltată pentru colectarea, depozitarea, prelucrarea și distribuția produselor agricole. - Reducerea continuă a forței de muncă tinere și migrația lucrătorilor agricoli către alte regiuni sau sectoare economice. - Volatilitatea accentuată a prețurilor inputurilor agricole (îngrășăminte, combustibili, semințe). - Presiunea competitivă din partea produselor de import, în special asupra celor locale cu valoare adăugată redusă. - Vulnerabilitatea crescută la schimbările climatice (riscuri de secetă, furtuni și atacuri ale dăunătorilor forestieri). - Procesele de eroziune și degradarea solurilor forestiere, în special în zonele montane și deluroase. - Persistența fenomenului de tăieri ilegale și exploatarea neautorizată, cu impact negativ asupra sustenabilității resurselor forestiere. - Dependența ridicată de un număr restrâns de operatori economici de mari dimensiuni, ce poate afecta echilibrul și stabilitatea pieței locale a lemnului. - Presiunea turistică și antropică asupra ecosistemelor forestiere sensibile, în special în arealele Colibița și Bârgău. - Îmbătrânirea forței de muncă din sectorul silvic și deficitul tot mai accentuat de personal calificat - Birocrația ridicată și reglementările complexe privind obținerea avizelor de mediu și a autorizațiilor specifice activităților piscicole. - Scăderea interesului investițional, determinată de rentabilitatea economică redusă și recuperarea lentă a investițiilor în sector. - Vulnerabilitatea crescută la schimbările climatice și la scăderea debitului cursurilor de apă, factori care pot afecta productivitatea și sustenabilitatea fermelor piscicole. - Riscul de poluare și eutrofizare a bazinelor piscicole, cu impact negativ asupra calității apei și a producției. - Presiunea competitivă accentuată din partea peștelui și produselor piscicole importate, care limitează competitivitatea producției locale. - Infrastructura logistică insuficientă pentru transportul și distribuția produselor piscicole în lanț frigorific.
---	---

✓ Creșterea cererii pentru produse piscicole sănătoase și sustenabile, în concordanță cu tendințele actuale de consum alimentar. ✓ Valorificarea resurselor minerale și forestiere prin investiții în procesarea locală și orientarea către produse cu valoare adăugată ridicată. ✓ Dezvoltarea industriilor emergente bazate pe resurse locale, precum materialele avansate, bioeconomia, energia verde și economia circulară. ✓ Diversificarea producției industriale prin adoptarea tehnologiilor digitale, a automatizării și a roboticii. ✓ Accesarea fondurilor europene și naționale pentru decarbonizarea și tranziția verde în industrie. ✓ Dezvoltarea infrastructurii de suport și inovare industrială prin proiecte finanțate din surse publice și private (inclusiv PPP). ✓ Consolidarea parteneriatelor regionale cu județele Cluj, Bihor și Satu Mare – centre industriale și de inovare cu rol strategic în Regiunea Nord-Vest. ✓ Creșterea competitivității economice prin implicarea actorilor locali în clustere industriale regionale, pentru stimularea cooperării, inovării și integrării în lanțurile valorice europene. ✓ Promovarea județului Bistrița-Năsăud ca hub regional pentru industria componentelor auto și a echipamentelor electrice. ✓ Creșterea cererii pentru energie verde, stimulată de politicile europene și naționale de decarbonizare. ✓ Accesul la fonduri europene și naționale dedicate investițiilor în energie regenerabilă și creșterea eficienței energetice. ✓ Posibilitatea dezvoltării de microhidrocentrale, parcuri fotovoltaice și eoliene de mici dimensiuni, în special în zonele rurale și montane. ✓ Dezvoltarea sistemelor de stocare a energiei și a microrețelelor inteligente (smart grids) pentru gestionarea eficientă a consumului și distribuției. ✓ Modernizarea și digitalizarea rețelelor de distribuție, în vederea reducerii pierderilor și creșterii eficienței operaționale. ✓ Implicarea comunităților locale în proiecte de energie regenerabilă, prin constituirea și susținerea comunităților energetice locale. ✓ Extinderea rolului administrațiilor publice locale în coordonarea și implementarea proiectelor de energie comunitară. ✓ Promovarea parteneriatelor public-private pentru investiții în producția de energie regenerabilă și infrastructura energetică locală.	- Vulnerabilitatea crescută la fluctuațiile economiei globale, în special în industriile orientate preponderent către export. - Volatilitatea ridicată a prețurilor la energie și materii prime, cu efect direct asupra costurilor de producție și a competitivității. - Întârzierea proceselor de tranziție verde și digitalizare în sectoarele industriale tradiționale. - Scăderea competitivității forței de muncă locale, determinată de migrația tinerilor și de îmbătrânirea populației active. - Concurența regională tot mai intensă în atragerea investițiilor străine directe, în special din partea județelor Cluj și Bihor. - Riscul de stagnare a investițiilor private, generat de lipsa unui cadru de sprijin financiar și legislativ stabil și coerent. - Birocrația ridicată și procedurile de autorizare îndelungate pentru proiectele din domeniul energetic. - Fluctuațiile pe piața certificatelor verzi și incertitudinea legislativă, care pot descuraja investițiile în energie regenerabilă. - Vulnerabilitatea la variațiile climatice, cu impact asupra producției hidroenergetice și a disponibilității resurselor de apă. - Deficiențele în infrastructura de transport și stocare a energiei regenerabile, care limitează integrarea eficientă în rețelele existente. - Riscul de accentuare a decalajelor regionale în procesul de tranziție energetică, în absența unor investiții majore la nivel local. - Dependența ridicată de ciclurile economice și de politicile publice, care pot genera fluctuații semnificative în volumul comenzilor și al investițiilor. - Volatilitatea prețurilor materialelor de construcții și a costurilor energetice, cu impact direct asupra rentabilității proiectelor. - Deficitul structural de forță de muncă calificată, accentuat de migrația lucrătorilor către alte regiuni ale țării sau state membre ale Uniunii Europene. - Îmbătrânirea forței de muncă și interesul scăzut al tinerilor pentru calificările specifice sectorului construcțiilor. - Presiunile crescute legate de reglementările stricte privind sustenabilitatea, eficiența energetică și siguranța construcțiilor.
---	---

✓ Accesul extins la fonduri europene și guvernamentale (ex. Programul Regional Nord-Vest, Programul Național de Investiții Anghel Saligny) pentru proiecte de infrastructură, regenerare urbană, clădiri publice etc. ✓ Creșterea cererii pentru locuințe și infrastructură modernă, pe fondul dezvoltării urbane și rurale. ✓ Promovarea construcțiilor verzi și sustenabile, bazate pe utilizarea materialelor ecologice și a tehnologiilor eficiente energetic. ✓ Digitalizarea sectorului construcțiilor prin implementarea tehnologiilor BIM și a sistemelor automatizate de management al șantierelor, pentru creșterea competitivității. ✓ Extinderea programelor de formare și reconversie profesională a forței de muncă, adaptate nevoilor sectorului construcțiilor. ✓ Creșterea investițiilor private în infrastructura logistică și industrială, pe fondul priorităților de creștere economică și competitivitate (inclusiv la nivel regional). ✓ Accesul la finanțări naționale și europene dedicate transformării digitale și verzi, cercetării-dezvoltării-inovării și formării forței de muncă. ✓ Stimularea antreprenoriatului în rândul tinerilor, prin programe dedicate de suport. ✓ Consolidarea competențelor profesionale, în special a celor digitale, tehnice și verzi, în linie cu noile cerințe ale pieței muncii. ✓ Extinderea serviciilor de ITC, consultanță, logistică, sănătate și educație privată, în contextul creșterii cererii pentru servicii moderne și al îmbunătățirii standardelor de viață. ✓ Valorificarea potențialului sectorului transporturilor și logisticii prin modernizarea infrastructurii rutiere și feroviare, (pe rețeaua TEN-T). ✓ Crearea hub-urilor de inovare și incubatoarelor de afaceri, pentru stimularea dezvoltării serviciilor cu valoare adăugată ridicată. ✓ Dezvoltarea parteneriatelor între mediul de afaceri, instituțiile de învățământ și administrația publică, pentru extinderea serviciilor bazate pe cunoaștere și cercetare aplicată. ✓ Dezvoltarea proiectelor rezidențiale moderne în zonele periurbane ale municipiului Bistrița (Unirea, Viișoara, Ghinda, Sărata, Sigmir, Slătinița). ✓ Creșterea cererii pentru locuințe noi, determinată de migrația internă și de tendința de reorientare a populației către municipiul Bistrița. ✓ Diversificarea tipologiilor rezidențiale (blocuri colective, locuințe individuale moderne,	- Întârzierile administrative și birocrăția excesivă în procesul de autorizare și finanțare a proiectelor publice. - Vulnerabilitatea ridicată la fluctuațiile economice și inflaționiste, în special în sectoarele comerțului și HORECA. - Dependența de marile rețele comerciale, care exercită presiune competitivă asupra întreprinderilor locale de mici dimensiuni. - Concurența crescută din partea județelor cu infrastructură de servicii mai bine dezvoltată, precum Cluj și Bihor. - Reducerea disponibilității forței de muncă tinere și calificate, determinată de migrație și relocarea către centrele urbane universitare. - Îmbătrânirea forței de muncă și deficitul de competențe specializate în domeniile serviciilor cu valoare adăugată ridicată. - Riscul de stagnare în procesele de digitalizare, inovare și tranziție verde, în lipsa capitalizării active a oportunităților disponibile în aceste paliere. - Lipsa unei politici coerente și integrate de dezvoltare a sectorului serviciilor la nivel județean. - Vulnerabilitate ridicată la fluctuațiile pieței imobiliare, pe fondul incertitudinilor macroeconomice și al volatilității cererii. - Riscul de supraevaluare a prețurilor în zonele centrale ale municipiului reședință de județ, cu potențiale efecte negative asupra accesibilității locuințelor. - Deficitul de terenuri disponibile în intravilanul municipiului reședință de județ, care limitează extinderea rezidențială și capacitatea de răspuns la cererea în creștere de pe piața imobiliară. - Disparitățile teritoriale accentuate, ce pot amplifica polarizarea socio-economică, mai ales între municipiul reședință de județ și localitățile din mediul rural. - Reducerea numărului de autorizații pentru construcții non-rezidențiale (hoteluri, clădiri administrative, spații comerciale), semnalând o ofertă insuficientă în raport cu nevoile și potențialul mediului de afaceri. - Concurența crescută din partea altor centre urbane regionale (Cluj-Napoca, Oradea) în atragerea investițiilor imobiliare.
--	---

ansambluri mixte), pentru a răspunde cererii tot mai variate și dinamice de pe piața imobiliară. ✓ Extinderea fondului de locuințe sociale, ca măsură de sprijin pentru incluziunea socială și accesul echitabil la locuire. ✓ Dezvoltarea segmentului imobiliar destinat spațiilor comerciale și de birouri, susținut de expansiunea mediului de afaceri local și diversificarea activităților economice. ✓	
--	--

SURSE BIBLIOGRAFICE

- Institutul Național de Statistică: bazele de date Edemos și Tempo Online.
- Eurostat;
- Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor în domeniul situațiilor de urgență Bistrița-Năsăud, 2024
- Recensământul Populației și Locuințelor, 2011 și 2021;
- Recensământul General Agricol din 2020;
- Planul Strategic Național Multianual pentru Acvacultură 2022-2030;
- Strategia Integrată de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud 2021-2027;
- Strategia de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014-2020;
- Situația clusterelor din România în anul 2025 – Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului;
- Listaфирme.ro;
- SOLARGIS;
- Global Wind Atlas;
- Informațiile furnizate de către:
 - Consiliul Județean Bistrița-Năsăud;
 - Inspectoratul Teritorial de Muncă Bistrița-Năsăud;
 - Agenția Județeană Pentru Ocuparea Forței De Muncă Bistrița-Năsăud
 - Direcția Județeană pentru Agricultură Bistrița-Năsăud
- Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Bistrița-Năsăud;
- Oficiul Național al Registrului Comerțului;
- Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului;
- Autoritatea Rutieră Română;
- Comisia Națională de Strategie Și Prognoză;
- Surse online:
 - <https://www.portalbn.ro/portal/bistrita-nasaud/portal.nsf/AllByUNID/profil-administrativteritorial-00009722?OpenDocument>
 - <https://www.anofm.ro/bistrita-nasaud/326-rata-somajului-inregistrat-in-evidentele-ajofm-bistrita-nasaud-in-luna-mai-2025/>

- https://timponline.ro/directia-silvica-bistrita-amenintata-cu-desfiintarea-de-ce-nu-face-profit-ce-cheltuieli-are/?fbclid=IwY2xjawLhzLZleHRuA2FlbQlXMQABHILYi0YsPNdCQgm4BrXQC3ALAc2Nm4YyHjm6sczNQ-HYBmEnOj33L-9nIJnq_aem_UE05DNxvPo6myPmkTS8ySw
- <https://rasunetul.ro/centrul-de-valorificare-produselor-padurii-condus-de-46-de-ani-de-ing-ecsimion-bodor-printre-cele>
- https://www.rosilva.ro/unitati_silvice/bistrita-nasaud__l_6.htm
- https://www.rosilva.ro/rnp/disponibil_masa_lemnoasa_2025__p_1297.htm?
- https://timponline.ro/directia-silvica-bistrita-amenintata-cu-desfiintarea-de-ce-nu-face-profit-ce-cheltuieli-are/?fbclid=IwY2xjawLhzLZleHRuA2FlbQlXMQABHILYi0YsPNdCQgm4BrXQC3ALAc2Nm4YyHjm6sczNQ-HYBmEnOj33L-9nIJnq_aem_UE05DNxvPo6myPmkTS8ySw
- <https://asfor.ro/2025/06/27/situatia-certificatelor-de-atestare-reatestare-iunie-2025/>
- <https://mmediu.ro/domenii/mediu/management-cinegetic/contracte/situatia-contractelor-de-gestionare-2024/>
- <https://www.anpa.ro/wp-content/uploads/2011/07/RUA-03.07.2025.pdf>
- <http://www.anpa.ro/wp-content/uploads/file/lista%20habitate%20Romsilva.pdf>
- <https://www.anpa.ro/wp-content/uploads/2020/07/lista-hpn-contractate-18.02.2025.pdf>
- <https://www.leoni.ro/>
- <https://economie.gov.ro/politica-de-cluster/>
- <https://www.presshub.ro/parcul-industrial-bistrita-sud-construit-cu-fonduri-europene-nefunctional-la-7-ani-de-la-finalizarea-investitiei-225791/>
- <https://www.apitsiar.ro/frontend/parc/1?utm>
- <https://www.bizpark.ro/facilitati/>
- <https://inno.ro/en/parcuri-industriale/business-park-bistrita-south?>
- <https://inno.ro/en/parcuri-de-specializare-inteligenta/bistrita-industrianova-hub?>
- <https://new.bistritaretailpark.ro/>
- <https://www.winmarkt.ro/centre/winmarkt-bistrita/>
- <https://timponline.ro/in-curand-o-noua-deschidere-la-ok-shopping-center-bistrita/>
- http://www.arr.ro/files/info-utile/transport%20persoane/intreprinderi_pers.pdf
- https://en.arr.ro/arr_doc_122_info-operatori-transport-persoane_pg_0.htm?

- <https://www.portalbn.ro/portal/bistrita-nasaud/portal.nsf/9E053D809FCF44A1C2258B8F00452C2B/%24FILE/Program%20de%20transport%202024-2033.pdf>
- <https://www.icpebn.ro/ro/despre-noi.html>
- <https://icas.ro/despre-noi/subunitati/bistrita/>
- <https://timponline.ro/infiiinteaza-statiunea-cercetare-dezvoltare-pomicultura-bistrita/>
- <https://www.silvaniabn.ro/lucrari/centrul-de-cercetare-si-inovare-lunca-ilvei>
- <https://sigurantascolara.ro/masurile-dispuse-la-nivelul-inspectoratului-de-politie-judetean-bistrita-nasaud-pentru-un-nou-an-scolar-in-siguranta/>
- <https://www.primariabistrita.ro/anunt-de-selectie-societate-de-administrare-partener-pentru-incubatorul-de-afaceri-bistrita-industrianova-hub/>
- <https://www.blitz.ro/bistrita/vanzari-apartamente/preturi>
- <https://index.storia.ro/data.php#3>
- Sursa: <https://www.namr.ro/resurse-minerale/licentepermise-active/>
- <https://anre.ro/participanti-la-piata-de-energie/persoane-juridice/energie-electrica/>